

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

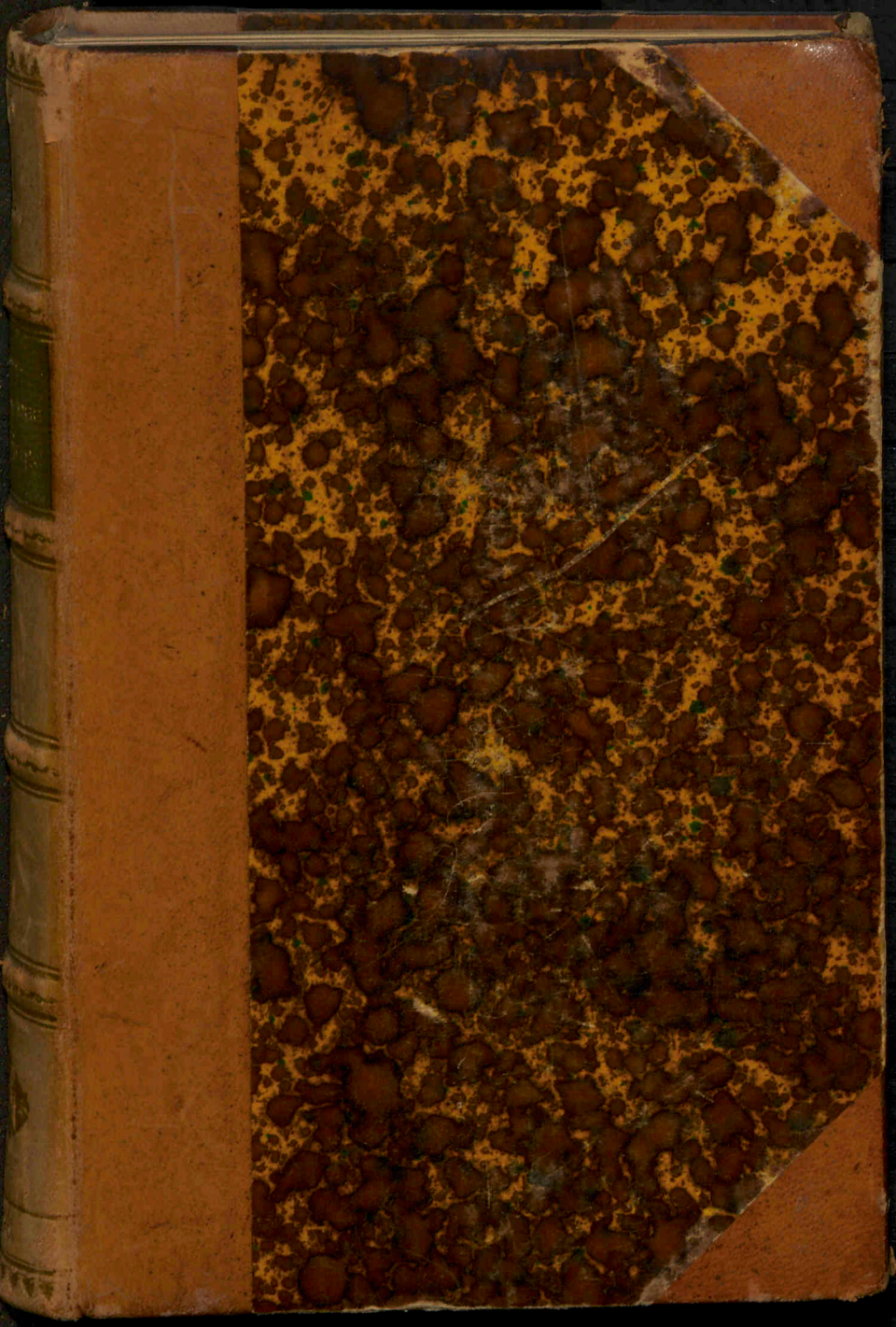
Forfatter(e) Author(s):	Kaarsberg, Hans S.
Titel Title:	<u>Folkene paa Nakkebjerg.</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : Gyldendal, 1895
Fysiske størrelse Physical extent:	344 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

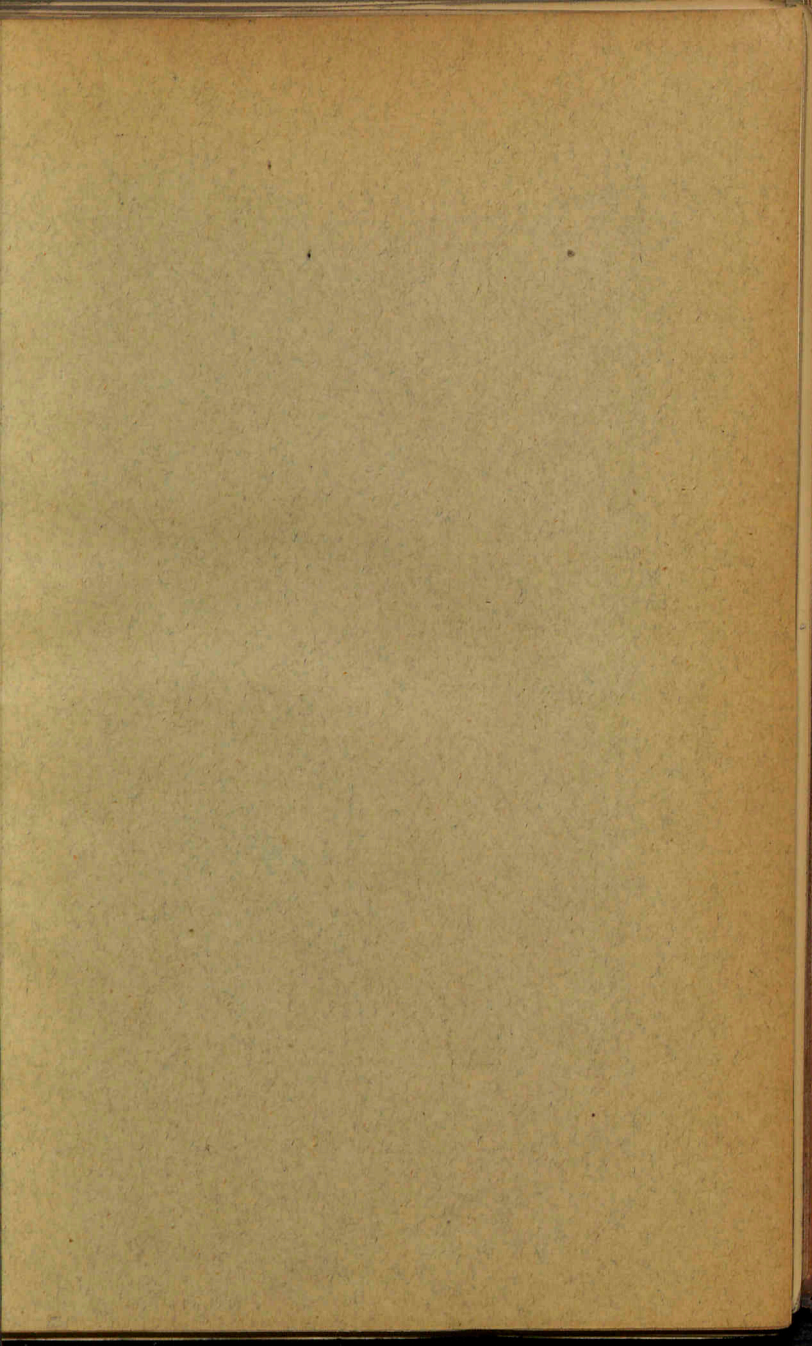
57, - 186 8°

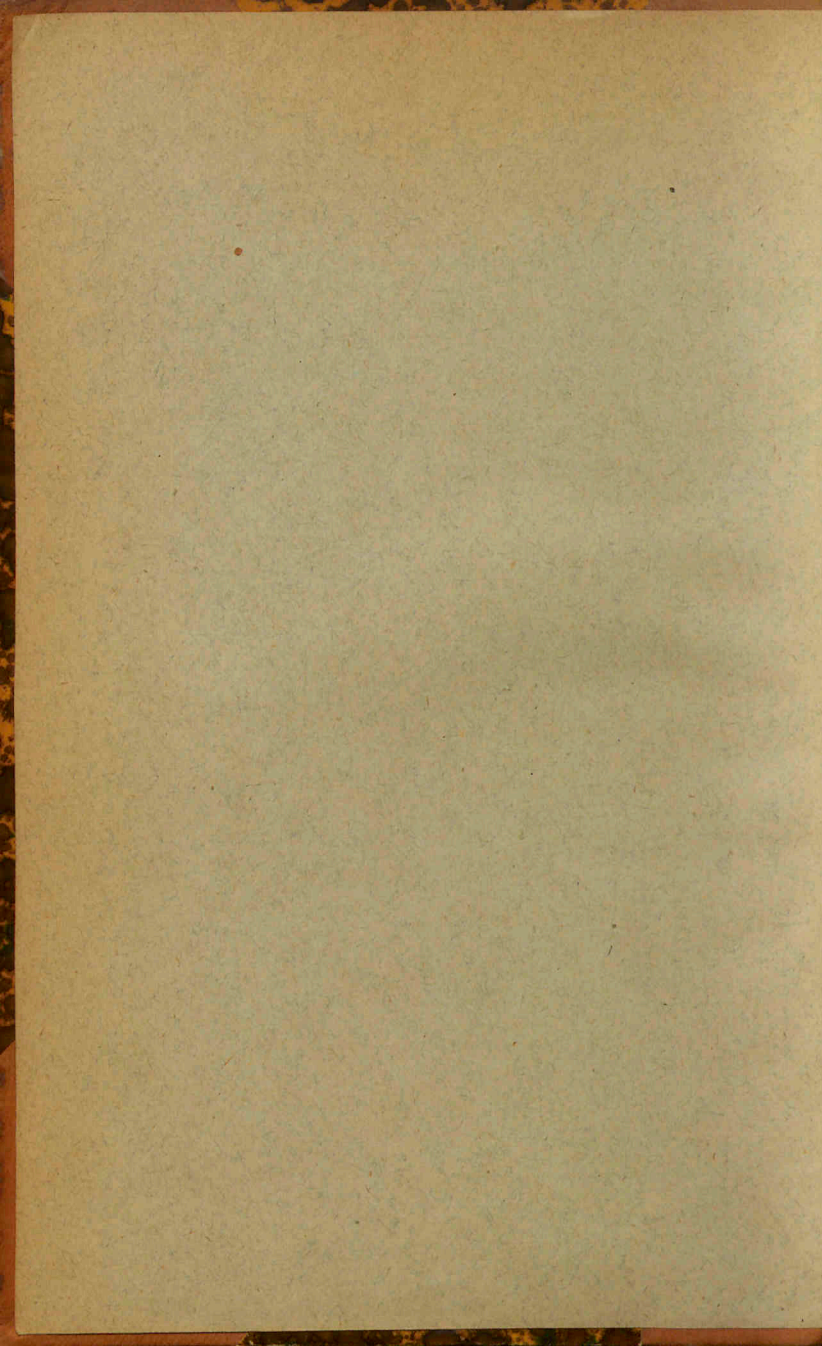
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

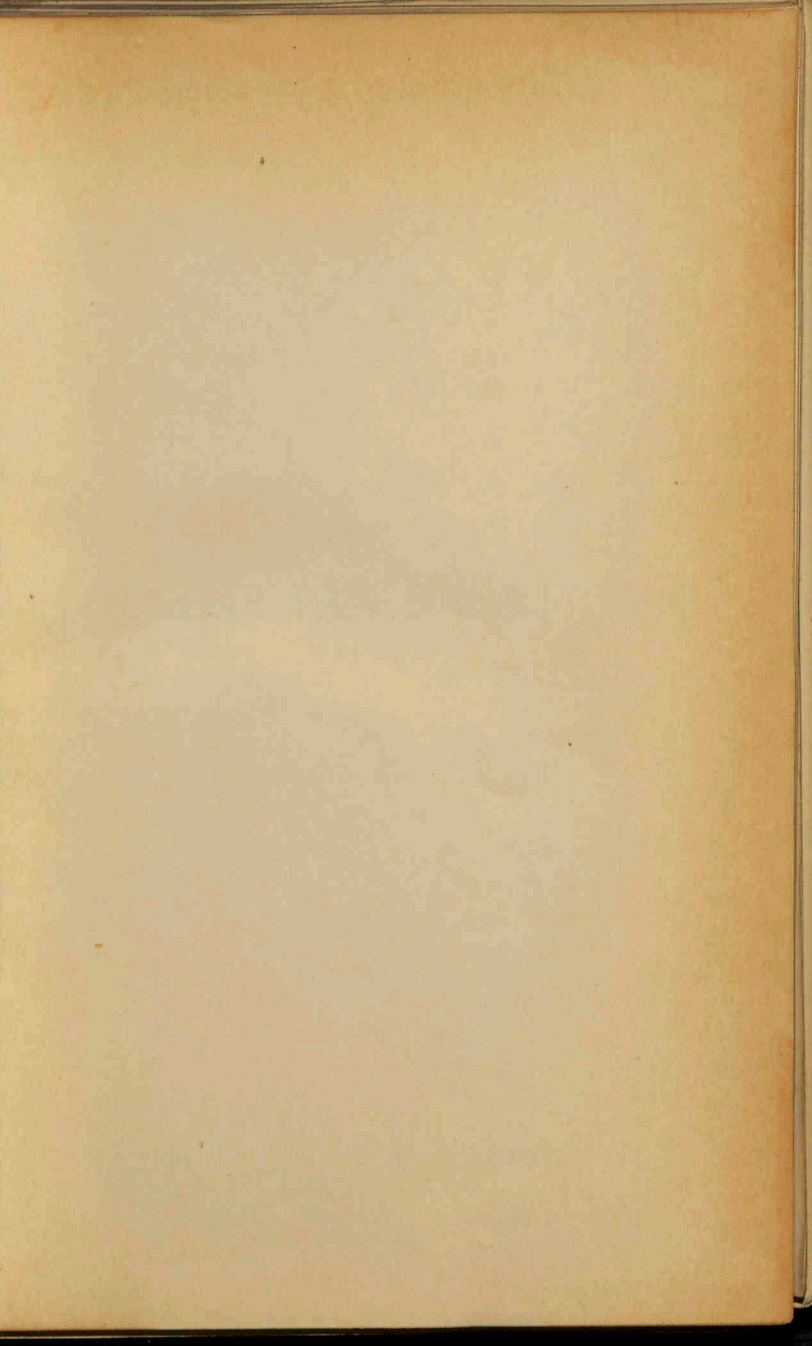

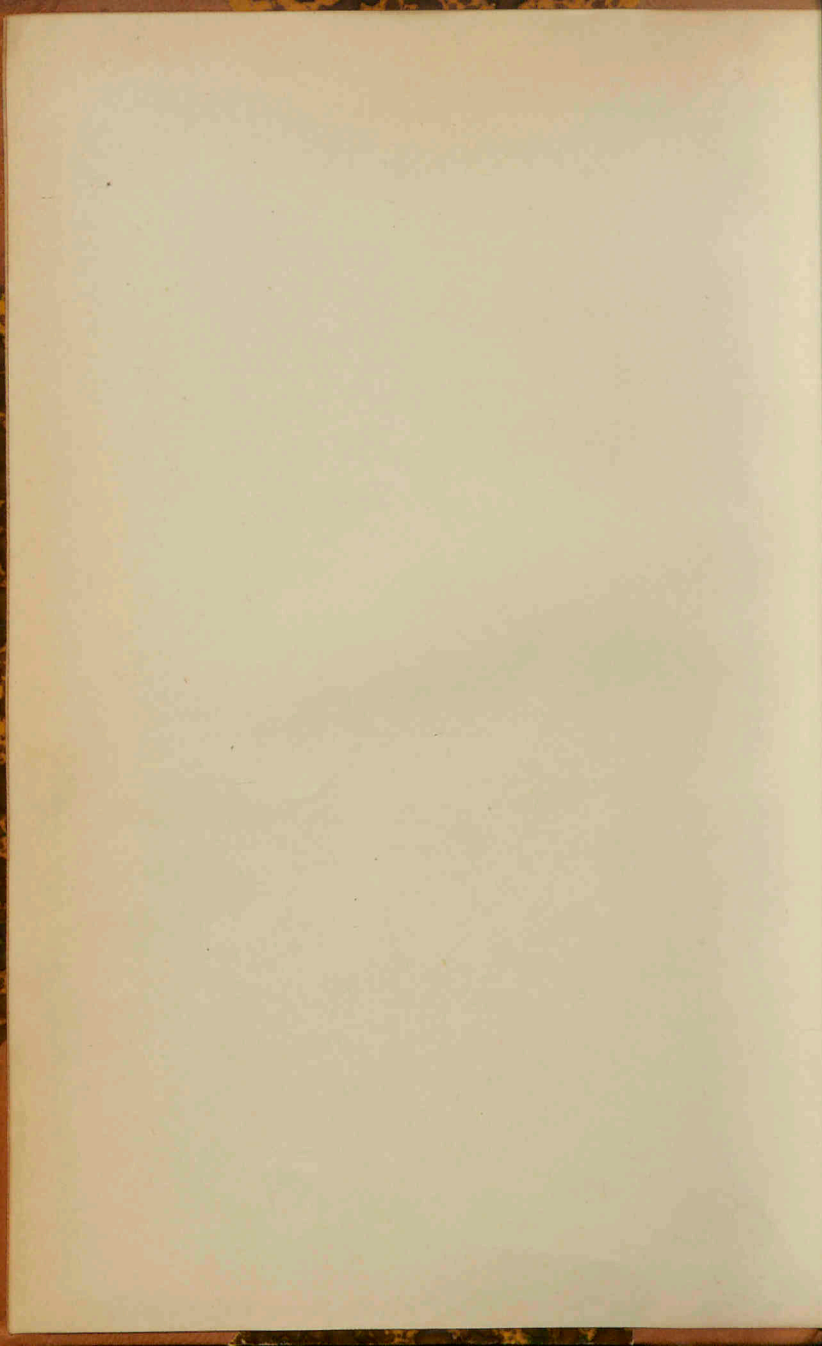
130024223982

FOLKENE PAA NAKKEBJERG

. . . „i Sygdommen komme blot Kræfter til ensidig og tydelig Udfoldelse, der i ringere Grader og i utydeligere Skikkelse røre sig i det normale Liv. Netop for Kundskaben til Livet — og tillige for at kunne sikre Livets Sundhed — har det da sin store Betydning at se, hvorledes det gaar, naar Linen løbes ud, og Vejen gaas til Ende.“

HARALD HÖFFDING

FOLKENE PAA

NAKKEBJERG

AF

HANS S. KAARSBERG

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)

FR. BAGGES BOGTRYKKERI

1895

FOLKENE PAA

NAKKERBERG

BANKS KALSRIG

Solen er ved at gaa ned.

Solen har ikke skinnet i syv, lange Septemberdage. Den har staaet og luret og kigget efter Jorden bag tunge, graagule Regnskyer, der syntes uudtømmelige. Den har bare kigget ned til denne Jord, — denne lille, mørke, snavsede Klump, der ærbødigt-forbindtligst bliver ved at løbe rundt om den straalende, uundværlige Majestæt.

Først paa den syvende Dags sene Eftermiddag gled Skyerne næsten pludselig bort fra den blaa Himmel.

Der var blikstille paa Jorden. Men oppe i Luften drev Skyerne bort; — langsomt, som uhyre Fugle paa store, trætte Vinger, sejlede de bort til fjerne Egne.

Og ud fra den vestlige Himmel køg paa én Gang Solens glade Øje, tindrende, som Efteraarets Sol kan tindre, naar den pludselig staar dér, langt ude, elsket af Menneskers og Dyrs Sind, skinnende, i et Hav af underlige Farver og ganske blaa Luft.

Men den østlige Himmel er endnu skyfuld. Gullige og graa Taager sejle afsted deroppe. De drive sendrægtige frem, som tunge Sejlere med slappe Sejl nedad den langsomt rindende Strøm. I alle de syv Døgn hang Skylaget, som et træt, søvntungt Øjelaag, tæt ned over Jorden. Nu har det løftet sig. Nu sender den nedgaaende Sol sit Lys ind i Taage og Dis. Den vestlige Himmel er klar. Og højt i Øst voxer den brogede Regnbue langsomt frem, hvælvende sin stolte Rundring over det fede, afhøstede Agerland.

Egnens højeste Bakke bader sine gule Stubmarker i den lavtstaaende Sols Sidelys. Det er en berømt, maaske tillige en temmelig hellig Bakke: Naar man springer op paa det gamle, laadne Stengærde, der pryder dens Isse, som en Hjælmkam, kan man tælle mange Kirker og sé Ildebrand flere Mile inde i Landet. Og man kan netop øjne det Sted ude ved Stranden, hvor en Kvinde, der var frommere, end Kvinderne nu omstunder, en skønne Dag kom sejlene over Havet paa en Kampesten og tilfreds sprang iland. Den fortræffelige Sten begav sig atter ud paa Dybet, hvorimod Kvinden bosatte sig paa Egnen, og udmærkede sig i saa høj en Grad, at Beboerne omsider følte Trang til at brænde hende. De stegte derfor den fromme Kvinde paa Toppen af Bakken. Men, da disse Mennesker, lige som nutildags, gerne vilde vise

deres i Grunden saa godmodige og gudfrygtige Sindelag, vedtog de, at tilbede hendes Aske i Fremtiden. Hun blev da en Helgeninde. Og i mangfoldige Aar kurerede hun, som rimeligt Vederlag for denne Æresbevisning, de vexlende Slægter baade for Kolden og brændt Skade og Brok.

Øverst oppe paa denne Bakke, lænet op mod Stengærdet, staar en ung, kraftigt bygget Mand og betragter den underlige Aften, der skabes omkring ham. Ved hans Fødder sidder en ung, brunspættet Høsehund og stirrer, ligesom dens Herre, ubevægelig ud over Landet. Kun nu og da skotter den til Siden, hvor en Bøsse og en Jagttaske med en Hare i Nettet ligge i det høje Græs.

Jægeren har gaaet sig varm og tørstig. Nu slænger han sin gamle, bløde Filthat i Græsset, tager et stort, saftigt Æble frem af Tasken og sætter med Velbehag sine hvide Tænder i dets syrlige Kød. Saften flyder ud over hans Fingre og Læber. Han drikker den, spytter Resten af Frugten fra sig, og slynger tilsidst Kærnehuset ned i Bækken, der risler bort under Bakkens Fod. Saa tænder han sin Pibe, læner sig magelig tilbage mod Stenene, og følger igen den synkende Sol med Øjnene.

Som han staar dér, stirrende ud over Landskabet, er der et Udtryk af bevidst, øjeblikkeligt Velvære paa en Baggrund af dyb

Sørgmodighed i hans Blik og over hans hele Skikkelse. Han synes ganske hensunken i Betragtninger og Phantasier. Og da en Mand pludselig tiltaler ham fra den anden Side af Gærdet, farer han nerveust sammen, og hans Ansigt skifter Udtryk med den Pludselighed, der er særegen for visse, sensible Mennesker.

„Godaften, Jens!“ raaber Manden hinsides Gærdet. Og, mens et Par uhyre store, røde Hænder med et jätteagtigt Tag gribe en utrolig Mængde Græs og Bregner og afblomstret Hundetunge og Slangesvælg, løfter et Hoved og en Krop sig langsomt op over Gærdet, — et Hoved, saa stort og barskt og rødt, saa særegent og overraskende i Kraft af sin Grimhed og Ubarberthed og fuldstændige Mangel paa Bedækning, — en Krop, saa bred og muskelstærk, at enhver, der ikke forhen havde set denne Jætte dukke uforvarende frem i Marken, vilde være bleven en Smule ængstelig ved Synet.

„Godaften, Jens Peter Bülow! Herre til Nakkebjerggaard og omliggende. Godaften, Højstæredel — højstærede Valgkandidat! — Har Jagten været heldig?“

„Godaften, Finsen! og Velkommen!“ svarede Jægeren, og hans graa Øjne lyste. Han vendte sig, strakte en Haand ud, og hjalp Jættten op paa Gærdet. „Se her!“ vedblev han, pludselig oprømt. „En brillant, gammel Ramler og fem Høns; — hvad kan ên forlange mere

paa en Egn, som denne, hvor Menneskene formere sig saa rigeligt, at der tilsidst ikke bliver Plads til et ærligt Stykke Vildt! — Hvordan har Du det ellers?“

„Aa — jo, Tak, — bedre! Svigermoder og Svoger Anton og Svigerinde Lucie og hendes Veninde . . . ja, nu kan jeg s'Gu' ikke i Øjeblikket komme paa Navnet! . . . de kom allesammen iaftes. Du kender jo Selskabet, Jens . . .“

„Ja, det er fornøjelige Mennesker.“

„Fornøjelige! — Ja, sér Du: Anna Margrethe, min Datter, og saa jeg, vi ville s'Gu' ikke undvære den Maaned af Aaret, hvor de ligge paa Landet hjemme paa Smidstrupgaard, for — for aldrig den Del! — Jah, det er — det er sunde Mennesker, sér Du. — — Siden jeg mistede min Kone, har jeg og Anna Margrethe hvert Aar gaaet og længtes efter denne Landligger-Maaned: Du ved, Jens, jeg var, hvad man kalder „lykkelig gift“. Og, naar vi nu har disse Mennesker om os, saa, — — det smager dog af Fugl, sa'e Kællingen; hun kogte Suppe paa en Skaderede. Høh!“

Ejeren af Smidstrupgaard grimacerede, som om han mente, at sige en Morsomhed. Men hans smaa, livlige Øjne og nogle underlige Trækninger ved Mundvigerne røbede, at han i Grunden, var kommen ind paa et Thema, der gjorde ham blød, som det plejede.

„Hvorlænge beholder Du dine Gæster, Finsen?“ spurgte Bülow og slængte Bøssen og Tasken over Skuldren.

„Ja, — Du kan jo følge med hjem og spørge dem ad!“ svarede Jættten og svang sig ned af Gærdet.

„Tak, skal Du ha'e, Finsen. Men — min Kone venter vist, at jeg kommer hjem til The-tid, og“

„. . . Aah, Snak! — Din Kone klarer sig saamænd nok uden Dig til inat. Hun er jo desuden ikke forvænt med Hensyn til din Præ-cished, — høj!“

„Aah nej, Du,“ indrømmede Bülow i en næsten alvorlig Tone. „I det sidste Aars Tid blev jeg ofte ude om Aftenen.“

„Gaar Du saa med?“

„Ja, Tak. Jeg gaar saa med Dig hjem.“

De to Mænd staa endnu et Øjeblik paa Gærdet og samtale. Da samle gulliggraa Skyer sig paa den vestlige Himmel. Snart dække de Solen. Den tilsløres, som et Rovfugleøje bag dets Blinkhinde. Kolde, matte, underlige Farver stige op over Synskresen. Og Efteraarets kolde Tusmørke indhyller Egnen.

Jens Bülow trykkede Hatten fast ned over sit kortklippede Hoved, slængte Bøssen over Skuldren og fulgte med sin Ven.

Under Hverdagspassiar vandrede de to Mænd henover „gamle Smidstrupgaard“s fugtige Marker. Omsider naaede de den hvide Laage, der førte ind til den store Have. Finsen aabnede den og lod høflig sin Gæst træde først ind.

Der var saa tyst og stille i den lange, lukkede Gang, at de to Venner uvilkaarlig bleve tavse. Det fugtige, taagede Halvmørke skjulte Genstandenes Omrids. Plainer og Buskadser og Trægrupper flød sammen i ét stort Graat i Graat. Kun de gule, nyfaldne Blade og Grupperne med de hvide Efteraarsblomster bragte nogen Afvexling i Farvetonen. Den særegne Duft af fugtigt Muld og visnende Plantestoffer kvaltes i Nærheden af den store Andepark i Kalmusplanternes bedøvende Uddunstninger. Finsen mumlede noget om „afskyelig Stank“. Men forøvrigt blev der ikke vexlet et Ord, før den lange, straatækkede Hovedbygning pludselig traadte frem i Mørket med sin Række af livligt oplyste Vinduer.

„Vi kan gaa ind ad Havedøren,“ sagde Finsen, og drejede ned ad den brede, grusbelagte Gang, der strakte sig langs Stuehusets Façade mod Haven.

Hele Husets Væg var beklædt med Espalier. Lampelyset stjal sig hist og her ud mellem Gardinet og Vinduesrammen paa gulnede Blade og store, halvmodne Frugter. Enkelte af Vinduerne vare næsten ganske skjulte af vildfarne Ranker af Klematis og Vin. Og ud mellem

de ubeskaarne Ranker og de frodige, frugtunge Grene svang sig en munter Larm af mange glade Stemmer, Latter og Sang. Bülow følte sig greben af Velvære: Det var, som om en varm Strøm af Hygge udstraalede fra disse lave, oplyste Vinduer, disse grøntklædte Mure. Og Finsen, der havde begyndt at nynne, udbrød pludselig:

„Du skal sé, Jens! Højen staar s'Gu' paa fire røde Pæle!“

Og han forstærkede sine Skridt.

Nu aabnede de Havestuedøren og traadte ind. Der var mørkt og ingen Mennesker derinde, blot en urimelig stor, gul Hund, der først fór op fra sit Sovetæppe med en imponerende Gøen, og strax derefter logrende sprang sin Herre imøde. Samtidig aabnedes Døren til den store, oplyste Dagligstue, og Anna Margrethe og alle Gæsterne stimlede ud for at hilse „God-aften“.

Det var ikke fornødent at forestille Bülow: Han havde allerede haft sit Hjem paa Eggen i næsten tyve Aar og var „gammelkendt“ med Familien paa Smidstrupgaard og dens Venner. Bülow havde sét Børnene paa Smidstrupgaard voxte op, han havde trofast delt alle onde og gode Dage med Finsen, og han var „Du“s fra gammel Tid med ham og hans unge Datter. Finsen og han vare Naboer. De havde, trods alle Forskelligheder, aldrig haft noget ude-

staaende med hinanden, og deres Venskab var af den solide Art, der udvikler sig langsomt, under gensidig stigende Tillid og Agtelse og Trang til Meddelsomhed.

„Det var da Pokker til Sjøv, I holde!“ udbrød Finsen, da Modtagelsesakten var endt, og kastede sig i sin Lænestol. „Hvad har I forhandlet?“

„Aah, — vi har lavet Invitationsliste til Middagen, som Du har lovet os, Fa'er,“ svarede Anna Margrethe og lo med det elskværdigste af alle Blondineansigter. „Det er virkelig meget vanskeligt for os Kvinder at arrangere alt dette. Og det er rigtig rart, at Du og Bülow er komne hjem netop nu; — for, hvis vi ikke maa forbigaa nogen, blive vi saa mange, at Ja, sér Du Fa'er: den ene trækker den anden med; og, hvis — hvis vi skulle være rigtig hensynsfulde, saa blive vi — ja, gæt, hvormange tilbords?“

„Aah, en Snes Stykker vel?“ gættede Finsen og saa smilende paa Datteren, der, mens hun talte, havde sat sig paa Armen af hans Lænestol. „Jeg tænker, en Snes Stykker — eller saa, — høh!“

„Ja, Villiam, det var netop det Tal, vi tænkte paa, da vi begyndte paa denne Liste,“ sagde Svigermoderen, Enkefru Bang, og saa sig om i Kredsen med sine store, kloge, endnu ungdommelige Øjne. „Alle vi begyndte med

at regne paa en Snes. Og nu er vi efterhaanden naaede til — 43! — 43 Venner!”

„Du gode Gud!“ udbød Finsen med forceret Alvor. „Har vi saa mange Venner!”

„Ja, I har s’Gu’ mange flere!“ indskød Svooger Anton, Candidat i Medicinen, og satte Piben fra sig. „Der er mange flere endnu; men, naar vi indskrænke os til det mindst mulige af de allerbedste, — blive vi 43.“

„Naa — ja, ja, da“, sagde Finsen og foldede Hænderne over Knæet.

„Det er ligesom at stikke en Pind i en Myretue!“ udbød Anna Margrethe leende: „Saa snart man begynder at røre ved Tuen, komme de frem alle sammen; — mange flere, end man havde tænkt sig Og — det er jo rare Mennesker allesammen.“

„Er Kammerraad Hansens med?“ spurgte Finsen efter en Pavse.

„Jah, Hansens er med,“ svarede Anna Margrethe, idet hun lod Øjnene glide ned over en lang Liste, som Fru Bang just havde rakt hende.

„Og Etatsraadens?“

„Jah, Fa’er; — med to Gæster.“

„Hva’ er de’ for no’en?“

„Kammerjunker von Steinthal og Frue.“

„Saa, for Fa’en! — Er dét nødvendigt?“

„Ja, aldeles, kære Fa’er Hvad vilde

Du synes om, hvis Etatsraadens inviterede Dig — og mig — men ikke Bedstemoder?“

„Høh, — jah! — Skønt — Bedstemoder er vi da stærkt i Familie med. Men Etatsraaden er — heldigvis — ikke i Familie med Hr. Steinthal. — Naa?“

„Ja, saa er der Godsejeren paa Flinterup, — dér er sex; — og Proprietær Plenges, fire; — og Grosserer Langes, to, — og Provstens, og Prokuratorens, og Skovriderens . . .“

„ . . . Forstraadens, mener Du“, rettede Medicineren.

„Jah, Gu' har de gjort gamle Jensen til Forstraad!“ bifaldt Finsen højrøstet. „Værsgo', at kalde ham for det, de nu én Gang har gjort ham til. Respekt for Titlerne, min Pige! De virke decorativt paa os arme Djæвле. — Hvis jeg administrerede Titelposen, skulde der om otte Dage ikke findes en Bladlus i tre Miles Omkreds, som jo ikke havde modtaget sin glædelige Forfremmelse! — Høh! — “

„Hvis Du nu en Dag „blev noget“, Finsen?“ spurgte Bülow leende.

„Hvad i Himlens velsignede Navn kunde Du tænke, at de skulde kunne finde paa at gjøre mig til?“ svarede Finsen og lo med sin oprigtige, men altfor larmende Kæmpelatter.

„Vi Godsejere kunne nuomstunder blive — en hel Del, — om vi ellers aspirere,“ sagde Bülow og knipsede Asken af sin Cigar. „Hvad

mener Du, som kun er saadan et Par og fyrrer, om Du en Dag vaagnede som, — Kammerjunker f. Ex.?”

„Hø—ø—ø—h!“ brølede Finsen af Fornøjelse, og rumsterede med sine uhyre Fødder mod Gulvet. „Sikken't Grin for hele denne rare Egn! — Jeg Kammerjunker! — — Har Du nogentid sét en Flodhest danse paa Slapline, Jens? . . .“

„ . . . Nej. Men jeg har en Gang sét en Elephant spille paa Aa'værk, Svoger!“ raabte Medicineren.

„Vorherre bevar's for alt det, Du har sét, Anton!“ lo Finsen. „I, Læger, maa ogsaa ha'e Øjnene med Jer. Jeg husker nok, hvad gamle Doktor Smaltz, Krigsraaden, sagde: „Hafde jeg bare haft det Held, und ha' faat Kig paa noget nyt, — jeg kunde ha' vær't en stor Videnskaber! Jeg si'er: hafde jeg bare haft det Held, und ha' sét en usselig Lus gjøre viritable Hanebener til en usselig Loppe: — vilde denn ha' set noget nyt! si'er jeg, og vilde ha' besprechet det, og disputeret om det, og gjort en glimrende Forsvar for det, og være bleven en stor Videnskaber, si'er jeg. Men — jeg sér intet nyt under Solen!““

Den store, lave Stue genlød et Øjeblik af Latter og krydsende Bemærkninger. Saa lød Anna Margrethes dybe, blide Stemme igen:

„Naar vi invitere Provstens, kan vi ikke

godt forbigaa Lærer Jensen: Han kommer hér meget oftere, end Provsten, og han er saa hjælpsom og flink, og —“

„Naturligvis skal Jensen med! Jensen er min Ven!“ sagde Finsen med Alvor.

„Jensen — og Hustru,“ gjentog Datteren, og satte et Kryds paa Indbydelseslisten. „Og — to voxne Døttre?“

„Hmh?“

„Ja, men Fa'er! Naar alle de andres voxne Døttre skal med, kan vi da ikke forbigaa Jensens?“

„Ne—ih! Det er da sikkert! Gu' skal Jensen ha' Døttrene med sig! — Der er ingen, eg er saa ængstelig for at saare, som dem, der glæde sig over en Smule Opmærksomhed; — og ikke ere vante til mange Hensyn. Det vilde være Synd“

„ . . . Og saa er der Justitsraad Padde — med Frue og en ung Hr. Padde?“

„— — Er der nu 43?“

„Nej, endnu ikke.“

„Naa, ja. — Og saa?“

„Saa kommer vi til Doktor Jansens.“

„Selvfølgelig!“

„Og saa — saa er der Privatsekretairen.“

„Privatsekretairen? — Prinsens? — Er han her?“

„Ja, han kom til Strandgaarden iforgaars

for at forberede alt til Prinsens Hjemkomst fra Tyskland. Prinsen arriverer om otte Dage.“

„Naa. — Saa har den arme Djævel, Sekretairen, da de otte Dage at lufte Gællerne i!“

„Skal han slettes?“

„Ne—ih! Jeg hader at slette nogen. Han er en snurrig, gammel Fyr. Men skikkelig. Og høflig, — rasende høflig! Vorherre i Himlen maa vide, hvorledes han kan holde ud at være saa høflig!“

„Han paastod ogsaa ifjor, at han flere Gange har været lige ved at dø af det: af Træthed og Overanstængelse,“ bemærkede Medicineren i dyb Alvor.

„Ja, — han har godt af at komme lidt ud;“ sagde Finsen. „Er der fler’?“

„Ja, — vi er selv ikke saa faa.“

„Ja, vi maa jo med. — Du har ikke nævnt Bülow’s?“

„Nej, Fa’er. Det er jo unødvendigt!“

„Min Kone har ikke været ganske vel i disse Dage,“ sagde Bülow. „Men, gaar det over, som det plejer, ville vi glæde os til at komme.“

„Ja, Dig vilde jeg s’Gu’ nødig savne!“ udbød Finsen med uvilkaarlig Oprigtighed, men med en lidt klodset Betoning. Og han rejste sig og bød Fru Bang Armen for at føre Selskabet ind i Spisestuen, hvor Aftensbordet stod dækket.

Der hvilede en Stemning af ægte og bred Hygge over hele „gamle Smidstrupgaard“. Og saa et Skær at inderlig, vemodig Poesi: Finsen var blandt de faa Mennesker, der kunne sige, at de i en Aarrække have været ubetinget lykkelige, — „saa urimelig, ufortjent lykkelig, at det umuligt kunde vare ved i Længden,“ sagde han selv. Han overtog en af Landets ældste og bedste Ejendomme efter sin Fader. Han besad en grundfæstet Velstand, et Legeme, der aldrig havde kendt Sygdom, et opvakt og særegent, aandeligt Naturel, og et stort og varmt Hjærte. I en meget ung Alder ægtede han Anna Mathea Bang. Hun var hans Jævnbyrdige i gammel, anset og rig Slægt og i Inteligens. Hun var videnom bekendt og elsket for sit milde Sindelag og sin fine Dannelse. Men hun var tillige saa smuk, at der mange Aar efter hendes Død gik sagnagtige Beretninger i Befolkningen om hendes Skønhed. Da Anna Mathea foretrak Finsen for alle andre Bejlere, vakte det Forundring og Misundelse blandt de forsmaaede. Thi, man kunde sige om Finsen, hvad man vilde, — smuk var han ikke. Han var i Besiddelse af uhyre Kræfter, men han var altfor sværlemmet. Hans Skuldre vare for brede, hans Hænder og Fødder for kolossale. Hans Hoved var smukt og velformet; men det var bevoxet med en tæt, krøllet Haarvæxt af stærk rødlig-graa Farve. Denne grove

Haarvæxt groede saa langt ned i Panden, at denne blev lav. Hans Øjenbryn buskede sig frem over et Par livlige, godmodige, blaa Øjne, der kun yderst sjældent bleve barske. Ansigtstrækkene vare grove nok for en Gentleman-Jorddrot, Næsen stærk og kødfuld, Kinderne brede, Munden stor og forsynet med fortræffelige, men noget for store Tænder. Det rødlig, stærkt graasprængte Hovedhaar fortsatte sig ned over Kinder, Hage og Hals, som et tæt, kortklippet Skjæg. Hans Røst var i Samklang med hans hele Skikkelse: en gennemtrængende, stærk Bas, lidet behersket, men ingenlunde ubehagelig.

Ægteskabet var saa lykkeligt, som kun faa. Anna Mathea fødte en Datter og to Sønner. I syv Aar var dette Hjem som en, af Gudernes Lune begunstiget Enclave i Samfundets jævnt magre Steppeland. Saa fik Lunet Ende: En varm Julidag blev den ældste Søn syg. Finsen opdagede en lille, graa Plet i hans Hals. Den lille graa Plet bredte sig. Den voxede til et dybt, smudsigt Saar, voxede ned i Struben, og kvalte Barnet, — og sprang over paa Broderen, en stærk og prægtig Gut, og dræbte ham, — og listede sig tilsidst over Moderen, udmattet, som hun var, af Sorg og Nattevaagen, bed sig fast, forgiftede hendes Blod, og dræbte hende. Efter tre Ugers Forløb, sad Finsen alene tilbage med Anna Margrethe

i det store, gamle Hus. Han sad dér, som et Billede af den dybeste, mandlige Sorg. Og, før Maaneden var udløben, var hans Haar bleven næsten ganske graat.

Men han var ung endnu. Hans Savn og hans Sorg hørte ikke til de bittre Ulykker, der gnave og tære paa Mands Marv, uden at lævne ham Rist og Ro til Resignation. Det var BARNET, Anna Margrethe, der førte Finsen tilbage til Livet. Den lille Pige, der var sin Moder saa lig, lagde sin spinkle Haand i hans uhyre Lab og bad ham til den Leg, hun havde leget med Brødrene, lod ham føle de Kærtegn, hun havde været vant til at ødsle paa Moderen. Hun drog ham med sig udenfor, hvor Græsset jo voxede endnu, og Hestene vrinskede, som før, hvor Lærkerne sang deres Høstviser over de afhøstede Marker, og Hare og Høne legede paa Bakkernes Læside, ganske, som de plejede. — „Det er ikke for intet, at de Christne holde af at tænke sig Frelseren, Jesus, som et Barn,“ bemærkede Finsen en Gang i en Samtale med Provsten, der søgte at udnytte denne Periode af hans Liv til en varsom og kameratlig Propaganda for Orthodoxien.

Nu var Anna Margrethe en firetyveaarig, frisk og meget smuk Blondine, der med stor Dygtighed og Uforsagthed udfyldte en Husmoders Plads. Hun havde faaet en omhyggelig Opdragelse, og særlig var hendes musikalske

Talent, som Faderen elskede, udviklet til Fuldkommenhed. Livsglad og lykkelig sad hun i Aften ved den ene Bordende, administrerende den store Themaskine. Hun havde Bülow tilbords. Ved den anden Ende af det lange, festligt dækkede Bord sad Finsen og Fru Bang. De andre Gæster og Gaardens Funktionærer optog Resten af Pladserne.

Samtalen ved Bordet var i Aften, som altid, fri og livlig: Finsen besad den særegne Evne: at være Herre i sit Hus, og i høj Grad respekteret af sin Husstand, uden nogensinde at øve noget Tryk paa sine Undergivne. Hans Forvaltere sade ikke og gemte deres røde Hænder under Dugen. De sade ikke og stirrede i Tausshed paa deres Tallerkener. De fore ikke sammen af Forlegenhed, naar Herren eller Frøkenen tiltalte dem. De trillede ikke med et fjollet Smil Kugler af Brødet, og sade ikke og lavede „Mus“ af deres Servietter i Skødet. De hvidskede ikke indbyrdes med denne halvkvale, triste Stemme, som vi have, naar vi ere lige ved at dø, og naar vi ere skamfulde paa de Menneskers Vegne, om hvem vi vide, at de indbilde sig, at de gjøre os en stor Ære ved nu og da at sige os et „forekommende Ord“, der lyder, som et hjærteløst, hovmodigt Grynt i vore Øren. Nej! Finsens Funktionairer vare ligesaa muntre og naturlige, som hans Gæster. Under den livligste Samtale spiste og drak alle

disse Mennesker med en glimrende Appetit. Man spøgede og lo. Og selv Bülow, der var forstemt og alvorlig, da han gik hjemmefra, blev hurtig oplivet og henreven af de muntre Omgivelser. — — — — —

„Ved Du, hvad der undrer mig, Svoger?“ spurgte Medicineren i Samtalens Løb, og saa' et Øjeblik op fra sin Tallerken med et smukt Kyllingeben i Haanden. „Véd Du, hvad jeg finder ganske uhyre interessant?“

„Ne—ih, det ved Gud, jeg ikke véd!“ svarede Finsen.

„At Jeres Prins, Durchlauten, at han er levende endnu!“

„Aah, hvad! — Naar Manden ikke har andet at bestille, end at leve, saa — med nogen Anstrængelse, Svoger?“

„Hmh. — Jeg har jo sét ham herude hvert Aar i de sidste fem Aar. Første Aar, — (jeg var den Gang ung og uartig), — tænkte jeg ved mig selv: „Arme Djævel! Dig vil Vorherre snart gemme.“ Og jeg var meget elskværdig mod Manden. Jeg ønskede virkelig at vise ham alt muligt Hensyn, nu paa det sidste. Andet Aar var han blevet endnu en Grad mere skaldet, udtæret og usikker i Mælet. Jeg havde aldeles ikke tænkt mig den Mulighed, at han levede endnu. Og da jeg en Morgenstund pludselig saa ham dukke frem fra den lukkede Gang nede i Haven, stirrede

jeg paa ham, som paa et Genfærd. Han følte sig øjensynlig ilde berørt af min Stirren. Thi han gjorde kort omkring og valgte en anden Vej. I det tredie Aar var han, som „den syvende Fa'er i Huset“. Fjerde Efteraar var han ligefrem skrækindjagende! Hans Hud havde samme Farve, som en gammel, fugtig, ormstukken Nød. Hans Hænder rystede. Hans Øjne stirrede matte ud af deres dybe Huler. Men han holdt sig rank, — han saa ud som en stakkels, bedrøvet Mumie; — og saa smilede og smaalo han alligevel hvert Øjeblik, saa underligt, saa uhyggelig umotiveret — — Og — Prinsen lever virkelig endnu iaar!“

„Du kan tro, Svoger! det kommer af, at han i mange Aar ikke har haft det allermindste med Læger at bestille,“ bemærkede Finsen og fixerede Medicineren en Smule udfordrende, mens hans store Tommelfingre hurtigt drejede sig om hinanden foran den tømte Tallerken. „Du kan trøstigt ta'e Gift paa, at havde han fortsat med at „vexle“ fra Badested til Badested, saaledes, som han gjorde for sex Aar siden, saa var han død. Jeg véd ikke, hvad han fejler; og Lægerne vide det formodentlig heller ikke. Han har raadspurgt lutter „Berømtheder;“ men, naar den ene Berømthed sendte ham til Pyrenæerne, vilde den næste ha'e ham afsted til Carlsbad, og den næste til Algier o. s. v., o. s. v. Det blev Durchlauten tilsidst

ked af og sagde Farvel til de Lærde. Han har siden befundet sig ret vel, forsikkrer jeg Dig Han er for Resten et rigtig herligt Menneske. Bare lidt snurrig.“

„Han maa være meget gammel?“ sagde Bang og fortrød, at han havde gjort sig en Smule lystig over en affældig Olding, for hvem hans kære Svoger syntes at have noget tilovers.

„Nej, ingenlunde,“ svarede Finsen. „Prinsen er kun nogle og halvtreds, — saadan et halvt hundrede omtrent, — høj! — saa for Alderens Skyld Hvad si'er Du, Mo'er?“

Han vendte sig til sin Svigermoder, for hvem han nærede stor og oprigtig Hengivenhed.

„Jeg kalder halvtreds for en moden Alder, men ikke for en Gammelmands-Alder. Jeg selv føler mig virkelig ret expedit endnu, William.“

„Tror Du ikke, Fa'er, at man tilsidst kommer — kommer til at ligne Prinsen, naar ens Stamtræ efterhaanden er blevet saa ganske frygtelig gammelt?“ spurgte Anna Margrethe med stor Alvor nede fra sin Bordende. „Han har fortalt mig, at hans Stamfader notorisk har levet i Sachsen i Aaret 1325, og at hans „Race“, som han kaldte det, i Aarhundreder havde holdt sig næsten aldeles ublandet og ren.“

„Det kan saamænd gerne være, min Pige,“ svarede Finsen. „Jeg troer, at det er bedst, nu og da at krydse Racerne en Smule.“

„Hvorlænge har Prinsen ejet Strandgaard?“ spurgte Bang.

„Det er akurat sex Aar siden, han første Gang kom hertil paa Gennemrejse,“ sagde Forvalter Hansen.

„Ja, og saa blev han aldeles forelsket i Gaarden,“ fortsatte Finsen. „Prinsen boer der kun nogle Maaneder af Aaret. Ellers ligger Hovedbygningen saa forladt og forfalden, som en fjorgammel Høgerede. Haven passer til Huset: Den er et Vildtnis. Men fredeligt er der paa Strandgaard; og det er det, han holder af! . . . En Aften ifjor, da vi sad' og spiste for aabne Døre i Havestuen, kom der pludselig en tyk Grævling luntende ind over Dørtrinnet. Jeg blev hel underlig ved dette uvante Syn. Men han vendte sig leende over hele Ansigtet mod det grimme Dyr: „Bist Du schon wieder da, lieber Dachs! Mein hübscher Freund!“ — „Syn's De dén er „hübsch“, Durchlaut?“ spørger jeg. — „Ach, ja, mein Gott! wunderhübsch!“ — Og saa lo han saa højt, at Grævlingen forfærdet trimlede ud i Haven igjen.

„Jager han aldrig?“ spurgte Bülow.

„Ne—ih, Jens.“

„Jeg troer saa, jeg vil tage over og aflægge ham en Visit.“

„Ja, dét skulde Du gjøre, Jens. Hvorfor har Du ikke gjort det før? Han har jo besøgt Jer.“

besøg i det lykkelige Hjem. Han gjorde sig ikke Regnskab over, hvad der gjorde ham glad, naar han var paa Smidstrup. Han bare følte sig forfrisket, opvarmet, oplivet, som man kan blive det, naar man er sammen med dannede, fornøjelige og ærlige Venner. Og han vedblev at nynne i Takt med sine hurtige Skridt, mens han adspredt lod Cigaren gløde altfor stærkt.

Men, da han havde naaet Nakkebjerggaards Skov, syntes han pludselig, at Jagttasken begyndte at tynde ham. Vejret var nu højt og klart. I tilsyneladende Endeløshed strakte Skovvejens Perspektiv sig for hans Øjne. Vejen var bred. Maanelyset skinnede nu og da paa dens Pytter og regnfyldte Spor. Til begge Sider løftede Skoven sig, høj og mørk, som en Mur.

Bülow kastede Cigaren fra sig og gik videre. Men han nynnede ikke længere og hans Gang var langsom og tung. Han saa sig om. Han var paa sine egne Enemærker. Dér stod den store Bøg, som skulde fældes nu i Efteraaret. Der laa Favnebunker og Fagotter og Ris, som skulde sælges ved næste Skovauktion. Og dér, paa den aabne „Skalle“ dérhenne, en Snes Alen fra Vejen, dér var det, han for otte Dage siden skød den Sexender. Jo, det var en stærk Buk, den! — Men — han brød sig Fanden heller om alt det! — mest alligevel om

Bukken, der klagede saa fælt — da han skulde til at fange den af med et Knivstik i Nakken.

Han forstærkede sine Skridt og naaede snart op paa Bakken udenfor Skoven.

Han havde altid elsket denne Bakke. Højt ragede den op, klædt i Lyng og Gyvel og alle Slags graagrønne Ris. Store, mossede Stene laa og sov i al denne høje, brogede Plantevæxt. De saa ens ud Aaret rundt. Og man vilde aldrig tænke paa at flytte dem og opdyrke Bakken. Det kunde ikke betale sig. Thi deres største Masse bredte sig dybt under Jorden. De laa dér, fra Bakkens Fod til dens Top, i lunefuldt Virvar, — en beruset Jættes spøgefulde Udsæd. Hist laa disse mægtige Kampestenene saa tæt, som en Flok Faar i Uvejr. Her laa de spredte med lange Mellemrum, — store, klippeagtige Brokker, der skulede til hinanden med deres Æventyrøjne af graat Lav og brunt Mos og mumlede om gamle, gamle Tider.

Da Jens Bülov var Dreng endnu, havde han skudt sin første Hare paa denne Bakke. Her* havde han tændt Blus alle de Sct. Hans' Aftener, naar han som Student kom hjem og, i Fællig med Gaardens Karle, havde faaet slæbt Tjæretønder og Halm og Høvlspaner sammen deroppe paa Toppen. Han havde vidst, at Blusset fra „Nakkebjerg“ lyste saa viden om, kunde ses flere Mile ude i Landet, at tusinde unge Øjne, fjærnt og nær, spejdede efter „Nakke-

bjerg-Blusset“ i den klare, stille Juninat, — stille, saa man kunde høre en Raa kalde paa sit Lam næsten en Kvartmil borte i den graagrønne Rugmark. Han vidste, at alle de andre Unge paa Egnen stirrede efter „Nakkebjerg-Blusset“, som efter et Jærtegn. Man tog Varsel af det. De Elskende beregnede nøje dets Varighed og dets Luers Højde. Sct. Hans Aften varslede „Nakkebjerg“; Sct. Hans Dag var Gjøgen den solideste Spaamand.

Men den unge, vennesæle Student, som dén Gang med phantastisk Glæde drev Luerne tilvejs med sin lange Stang, som raabte af Beundring, som en Dreng, naar Flammerne, favnehøjt oppe, ligesom slap Taget, rev sig løs og sluktes i den tykke, begsorte Røg, — han, som var Duskamerat med de unge Karle paa Gaarden, — han, som var den bedste, mest forvovne Kamerat, med et Legeme, som en ung, moderniseret Herkules, en livlig, phantasi-fuld Aand, et varmt og trofast Hjærte, — han syntes ikke at ane, at hans Person i høj Grad var med i Spillet, naar Egnens unge Kvinder fra de omliggende Høje stirrede saa adspredte og interesserede paa „Nakkebjerg-Blusset.“

Jens Bülow havde faaet en gammeldags Opdragelse. Hans Fader, en tilknapnet og streng Embedsmand, en barsk, men offervillig og godhjærtet Hustyran, havde directe og indirecte indgydt ham en hemmelig Skyhed for det

andet Køn, en Rædsel for Hovedstadslivets — og Landets — Fristelser og Farer, for „løse Forbindelser med liderlige Fruentimmer“ og „Tøsesjov“. Den gamle Bülow's eget Liv syntes, — at dømme efter hans egen Fremstilling, — at have været et Mønster paa Regelmæssighed, hans Ungdom en stolt og mandig Askese. Han havde med Udmærkelse deltaget i Felttoget i 48—50. Da han kom hjem efter Krigen, giftede han sig med en smuk og livsglad, ung Dame af det højere Bourgeoisi. Han var den Gang kun fem og tyve Aar gammel. Tre Aar efter, at Jens var født, døde Moderen. Skønt Enkemanden baade var ung og velhavende, tænkte han aldrig senere paa at indgaa et nyt Ægteskab. Han vedblev at dyrke Mindet om sin Hustru med en Trofasthed og Hengivenhed, der grænsede til Sværmeri. Jens lærte tidligt at tænke sig den unge, døde Moder, som et Ideal af Skønhed og kvindelig Renhed. Denne ubevidste, barnlige Kultus i Forening med Faderens moralske og pædagogiske Vejledning, fik en indgribende Betydning for Sønnens hele Udvikling.

Da han i Femtenaars-Alderen ogsaa mistede sin Fader, blev Farbroderens Ejendom, Nakkebjerggaard, hans Hjem i Ferierne. Iøvrigt levede han i Hovedstaden, beskæftiget med Studeringer og Sport. Han var en nobel og afholdt Kamerat, og han var en selvskreven og livfuld Deltager

i alle muntre Udflugter og lystige Lag. Kun Kameraternes evindelige Pigehistorier syntes den unge Jens at betragte med sær Indesluttedhed. Aldrig lykkedes det hans Venner at faa ham med paa Glatis: Jens fandt Kvindene i deres brede Almindelighed fade og usmagelige. Han følte sig saaret ved deres utilslørede Tilnærmelser. Og købt Elskov var ham en Modbydelighed.

„Han gaar og gjør Forsøg paa at gemme sig hen, — til „Idealet“ omsider dukker frem,“ sagde Kameraterne. „Gud hjælpe ham, hvis han en Gang tager fejl.“ —

Og i Virkeligheden: Jens vilde „bevare sig“. I Kraft af sin Opdragelse, sine ideelle, indpodede Forestillinger, sin Afsky for kønslig Brutalitet, sin Smag, ønskede han at „holde sin Sti ren.“ Han kæmpede troligt for denne sin Opgave gennem Pubertetsaar og langt ind i Studenteraarene, — en Kamp, der skaffede ham mange mørke Øjeblikke, mange moralske Anfægtelser. Da han i sin Alders 24de Aar en Sct. Hans Nat drev tungsindig og livsled bort fra „Nakkebjerg-Blusset“, der endnu smældede bag ham og knittrende sendte sin varslende, gnistrende Ildslue saa ualmindelig højt op mod den stille, mørkeblaa Himmel, mødte han første Gang „Idealet“. — — — — —

— Da Jens Bülow i denne klare September-

nat efter Besøget hos Finsen stod déroppe paa sin Bakke, randt der ham mangt og meget i Hu. Dybt nede og langt ude paa Sletten løftede en sort, uregelmæssig Masse sig i Maanelyset. Det var hans Hjem, Nakkebjerggaard. Et enligt Lys skimtede han dernede. Det var Lyset fra hans Hustrus Sovekammer: Hun sov aldrig i Mørke. Saa bredte de store Marker og den dampende Mose sig helt hen til Bakkens Fod. Han saa, hvorledes Ellekrat og Pilebuske ragede op over Taagesløret, som mørke Pletter, der stadigt skiftede Form.

Der var saa stille déroppe, hvor han stod. Ikke et Vindpust, ikke en Lyd, ikke et Pip fra Luft eller Græs. Og der var saa klart. — Han stirrede endnu en Gang efter Lyset derude fra Vinduet. Det var der endnu; det var der altid. Det var intet Tegn til ham, intet venligt Vink om at ile med Hjemfarten. Han kendte det saa urimeligt nøje: et svagt, rødgult, ensformigt Lys, der nyfígent og dumt, uden Maal og Med, keg ud i Mørket mellem Havens Træer.

Han følte sig pludselig overvældet af en Følelse af Forladthed og Træthed og satte sig paa en Sten med Hagen støttet mod sin Haand.

Det var altsaa dérude, paa Stien, der slynger sig langs Nabohøjen, at han nu for snart 8 Aar siden havde sét hende første Gang, Fanny, — „Idealet“, — hans Hustru. Han erindrede det saa levende! — Hun var saa smuk den

Aften. Han saa for sig, grant, som en Hallucination, hendes slanke, jomfruelige Skikkelse, hendes svære, mørke Haar, der, uden Smykke, var slynget i fast, yppig Knude om den runde Nække. Han saa disse forunderlige Øjne, der, paa én Gang sky og lokkende, lyste ham imøde under de lange, sorte Øjenvipper. Hendes ædle og intelligente Træk, hendes pirrende, overlegne Kulde ved dette første Møde, — hendes dristige, og dog beherskede Lidenskabelighed ved det næste, aftalte Stævne, — jo, det stod klart og tydeligt for ham! — — Og hendes Dragt var af tarvelig Bomuld, hvidblaa, — Englevinge-Farve! — med et Bælte af gult Læder. Om hendes slanke, lidt foroverbøjede Hals, og om hendes Haandled en Brømme af ægte Knipling. Hun talte med blid og alvorlig Stemme om sin gamle, gode Moder, som hun elskede saa højt, og med taktfuld Forbeholdenhed om den mindre vel ansete Familie paa Nabogaarden, hvor hun just fornylig var ankommen som Pensionair for Sommeren. — Jens Bülow vidste, da han, ophidset af ukendt voldsomme Følelser, kom hjem den Sct. Hans Aften, at nu havde han fundet „Idealet“. Det gjaldt nu blot at erobre den skønne Fanny.

Erobre! — Jens satte sig fastere paa Stenen, borede Hagen fastere ned mod sin Haand. Og saa kom han pludselig til at le, kort og haanligt Og i næste Øjeblik syntes det ham,

at denne Latter kom andetsteds fra, fra alle fire Verdenshjørner, — at den kom klukkende frem gennem Gyvelkrattet, hvislende hen gennem Luften, spodsk og bitter, fra den sorte Plet dérude i Marken, den sorte Plet, der var hans Hjemsted, og som stirrede ham imøde med sit lille, hovererende, rødgyldne Vindusøje. Han syntes, at denne Latter umuligt kunde komme fra ham selv: Hvorfor skulde han le, i Nat mere end alle de andre 8 Gange 365 Nætter? Var det Finsens hede Vin, der gjorde ham tosset? Eller — var det maaske Anna Margrethes — underlige Sang? —

Hej! Nu lo det igen! — — Han løftede Hovedet og saa sig om. Dér laa de store, graa Stene, stille og paalidelige. De gloede paa ham med deres Æventyrøjne af gammelt Lav og brunt, langtoet Mos. Men de var stumme, som de havde været det siden Skabelsen.

Han satte sig i sin gamle Stilling. — Erobre! — Fanny maatte erobres: Fanny var forlovet. Han, Jens, stak Kæresten ud . . . Bravo, asketiske Herkules! — Idealet holdt Stævne-møder med Dig, Du Bedaarende! forinden hun havde bestemt sig til at give Kæresten Løbepas. Hun kørte med Tospand! Men Du tog Têten, — blev Fribytter, — erobrede — entrede den slanke Skude, — førte den forhaabningsfuld i sikker Havn

Hvor hun var smuk! Prægtig i al sin relative Kyskhed, hensynsløs i sin momentane Hengivenhed. Hun var af disse mystiske Kvinder, der, siden de gentog deres Daabsløfte, have været én skælvende, skjult Atraa, — uskyldige, for saa vidt som de først gave sig fuldstændig hen, da de mente sig i sikke Hænder, — kærlige, saa længe det stemte overens med deres Luner og Behagelighed at være det, — tøjlesløst brutale, naar det behagede dem at vise deres Magt til at skade og ødelægge, — rastløse i deres Iver for at faa alt til at dreje sig om dém, alt til at staa stille med dém. Og alt til at gaa til Grunde med dem Hvilket Liv i disse otte Aar! Hvilken opslidende Kamp! — for hvad? for hvad! — Som om han, Jens Herkules, ikke havde skønnet for længe, længe siden, at der var ingen Ting at kæmpe for. Som om han ikke var skuffet ofte nok af Løfter og Solskins-Luner, skuffet i atter og atter genopvakte Forhaabninger om Kærlighed og Fred og hjemlig Hygge. Forhaabninger! disse Fata morgana i hans Ørken, disse svigefulde Oaser, hvor han havde hvilet et Par Døgn og avlet sine Børn, og troet, haabet og elsket, som — som en Dreng! Hovh! — der var noget, der lo! —

Han fo'r sammen og saa sig om: Der laa de tavse, graa Stene, stirrende med disse døde Lavøjne, gabende med disse dumme Svælg,

bevoxede med langt Mos-Skæg. Dérude laa Mosen og osede, som en giftig Tande, — og dette brandgule Slangeøje var der, som før, spejdende, lurende, evig aarvaagent — for ingen Tings Skyld! Og déroppe paa den høje, skyfri Himmel stod Maanen og gloede, dum og stum og kold og hjærteløs, som alt det øvrige. — Hvad lo? — Hvem Fanden! kunde finde ham latterlig! — Hvad kunde han gøre for, at han ikke kunde slippe Illusionen, ikke opgive hende, rive den sidste, tynde Spindelvævstraad, der bandt, isønder? — Var det latterligt: at være ulykkelig, naar man var Ægtemand? — — „Bare trivielt, kedeligt, trist!“ klang det i hans Øren. Og en sagte Luftning puslede i Gyvelkrattet. Og han syntes, at de gamle Stene gabede af Kedsomhed og rørte paa sig: „Bare Almindelighed!“ — — —

Ja, om hun, Fanny, „Idealet“, elskede en Anden! — Til Helvede! — han kunde dog magte at respectere en saadan sand og ægte Følelse hos hende. Men det var ikke saaledes! Det var hverken Fugl eller Fisk! — bare uudholdeligt. —

Jens Bülow frøs. Han rejste sig brat, slængte Bøssen over Skuldren og gik hjemad.

Det var ikke første Gang, at alle disse bittre Tanker vare stormede ind paa ham. Naar Hjemmet blev ham for trist, havde han for Skik at rive Bøssen fra Væggen og gaa sin

Vej. Og naar han saa var kommen langt nok bort, kunde han sidde i Timevis og tænke over Forholdene derhjemme for Børnene, Hustruen Tyendet og ham selv. Ikke en eneste Gang i alle disse otte Aar havde han talt med en Ven om sit Ægteskab. Aldrig endnu havde han ligeoverfor en Kamerat fældet Dom over Hustruen. Han gik og søgte og søgte, for at finde Skyld hos sig selv. Thi han havde endnu Kærlighed til Fanny. Og han vilde have givet alt, hvad han ejede, om han kunde have fundet Aarsagen til deres ulykkelige Forhold hos sig selv. Den kunde da maaske have været fjernet. Desuden: Fanny forstod at lede den „offentlige Mening“ i det Spor, hun ønskede. Hun var ikke den samme ude og hjemme, i Selskab og privatissime. Smuk, livlig og bigot forstod hun den Kunst, at kapre Stemningen og Hjærterne for sig. Hun brugte alle Kneb. Hun opførte skandaløse Scener i Mandens Nærværelse og overøste i næste Øjeblik Tyendet med Gaver.

I flere Aar havde da Samfundet brudt sin Hjerne med at finde „Grunden“ til Bülow's ulykkelige Ægteskab. Og Samfundet, Selskabet, var hurtigt naaet til det Resultat, at Jens havde Skylden: Han havde jo allerede som Student været med til mange gale Streger. Ung og køn, som han var, kunde han næppe have været nogen Asket dén Gang; og — Gud véd — „at dømme efter alle de halvkvædede

Viser, man hørte,“ — om han, som Ægtemand, havde sin Pose ganske ren Og det var dog afskyeligt, naar man havde saa nydelig en Hustru!

I alle disse Aar havde Finsen været hans eneste Støtte. Der var en tavs, men dyb Forstaaelse mellem de to Mænd, en Forstaaelse, der bundede i deres grundige Kendskab til hinandens Charakter. Bülow klagede aldrig. Ensom og mere og mere indesluttet bar han sin huslige Sorg, mens han ufortrøden arbejdede for at finde „sin egen Del af Skylden“. Og Finsen berørte aldrig Vennens Ulykke. Ikke desto mindre vare de to Mænd fuldstændig klare over hinanden.

Bülow tænkte paa Finsen og hans Hjem, mens han langsomt vandrede frem over Markerne. Fanny holdt ikke af, at han kom saa ofte paa Smidstrup. Det var ikke godt at forstyrre hende inat. Han vilde lukke sig forsigtig ind.

Fanny Gray — senere Fru Bülow, var af gammel, engelsk Æt. For nogle Aarhundreder siden, fortalte Familietraditionen, kom Stamfaderen til Storbritannien. Han arriverede en Smule hovedkuls: Han havde, som saa mange

fine Kavallerer, paadraget sig en Del Gæld og Uvenner under et fleraarigt Ophold, som „sin Regerings Tjener“ i Frankrig. Da han saa en skønne Dag under Haanden velvilligst modtog Underretning om, at man havde faaet Færten af forskellige, ikke fuldstændig politiske Misligheder, som han havde begaaet i sin Egenskab af Præcesfor „den hellige Josephs Selskab“, forsvandt han i stor Skynding fra den franske Skueplads og retirerede til sit Fædreland, hvor han optraadte som forfulgt Martyr og nød en regeringsvenlig, elegant, snu og fintopdragen Slyngels sædvanlige gode Skæbne.

Der hvilede dog et noget taaget Slør over denne Stamfader. Nogle af Efterkommerne paastode, at han var en Hædersmand fra Top til Taa. Andre svore paa, at han var en topmaalt Skurk. Da hans Legeme ifølge Naturens Orden forlængst var opløst i de latterligt simple Grundbestanddele, af hvilke vore Legemer ere sammenklinede, og, da hans Aand for et Par Aarhundreder siden sporløst forsvandt, forligedes Efterkommerne om at tro paa, at deres Stamfader i hvert Fald havde været et meget fornemt og højtstaaende Individ.

Familien Gray vedblev at være fornem. Dens Medlemmer havde stedse den Lykke, uden at gjøre Vold paa sig selv, at kunne gaa dem tilhaande, som just administrerede det store Ord og det fede Flæsk i Fædrelandet. Og der

klæbede fremdeles den Mærkværdighed ved Ætten, at den, ligesom Stamfaderen, snart blev hævet til Skyerne, snart fordømt paa det kraftigste. — — „Vor Æt,“ bemærker en af Slægtens Chroniqueurs i Familiebiblen, „stemples just ved disse yderligtgaaende og hinanden modsigende Domfældelser, som en fremragende og højst begavet Æt: Angaaende Klodrianner og Taaber ville alle til enhver Tid være enige. Grayerne synes stedse at have udæsket Kritiken At Sir James Gray blev hængt for tre Menneskealdere siden, er ganske vist en Kendsgjerning. Men det maa i denne Forbindelse erindres, at man just i hine Tider var kommen stærkt i Vane med at klynge betydelige Mænd op.“

Familien Gray vedblev derimod ikke at være rig. — „For c. 170 Aar tilbage ejede én af vore Forfædre en Lord-Tittel og et prægtigt engelsk Grevskab,“ har en anden Ætling noteret i hin ældgamle Bibel. „Men,“ tilføjer han, „jeg maa leve, som en Lus, — sit venia verbo.“ —

Der vedblev dog at svæve en Duft af overleveret Fornemhed over Ætten. Dens Medlemmer bevarede en vis Ævne til at gjøre sig gældende, bore sig frem: De optraadte her i Danmark med saa store Fordringer til Andre, at disse danske Andre uvilkaarligt lode sig dupere. Fannys Bedstefader indvandrede til Danmark som „Skotøjsfabrikant“. Han var en

fattig og uhyre slet Skomager, men en smuk Mand og et snedigt Hoved. Faa Aar efter var han „kgl. Hof-Skomager“ og en Velhaver. Hans Søn, Fannys Fader, betegnede med Kraft Ættens Tilbagegang. Han besad ikke Faderens Forretningsdygtighed, men var Arvtager af hans Forfængelighed og Arrogance. Tillige fik han i Vuggegave et smukt Legeme og et smukt Ansigt. Som Dreng led han af natlige, nerveuse Anfald: Han rejste sig præcis Kl. 12 Midnat overende, grimacerede og skreg op, snakkede en Masse forvirret Snak, galede tilsidst, som en Hanekylling, og lagde sig saa rolig til at sove igen, efter at hans Moder og hans gamle Tante havde fyldt ham med Limonade og Sukkergodt. Disse interessante Anfald satte Familien i den frygteligste Skræk. Den lille Jacob førtes fra den ene Doctor og Professor i Medicinen til den anden. Han brugte Badekure i Ulandet og satte Huset paa den anden Ende, saa snart han igen kom hjem. Den lille Jacob var i Aar og Dag en Svøbe for hans Omgivelser. Han fyldte Hjemmet med Uhygge og kostede Faderen enorme Summer. Hans Anfald varierede i Hyppighed og Styrke. Men altid indtraf de præcis paa Klokkeslet.

Under et Landophold raadspurgte den bekymrede Moder en „klog Mand“. Han tilraadede at forsøge at „narre den onde Aand“ ved at stille Slaguret et Par Timer tilbage. Det

vidunderlige indtraf: Da Uret slog 10, var Klokken i Virkeligheden 12. Men Anfaldet udeblev. Da det slog 12, var Jacob i fuld Activitet. Men to stive Timer for sent. — „Væk med alle Urværker!“ sagde den „kloge Mand“. Og sé! Da den lille Jacob intet Slagværk havde at rette sig efter, genvandt han sit Helbred.

Han kom siden i Latinskole. Han havde et let Nemme og forstod at indsmigre sig hos Lærerne. Men Kameraterne holdt ikke af ham: Han var forkælet og en umaadelig Egoist og en aldeles upaalidelig Kamerat. Han skaffede sig ved sin Skønhed og sit, for en overfladisk Betragtning, vindende Væsen, i en Fart Venner. Men han mistede dem ligesaa hurtig. Thi hans Pirrelighed og Heftighed i Forening med hans Falskhed fremkaldte Strid og Kiv ved enhver ubetydelig Lejlighed. Skønt han udviklede sig til en ret modig og behændig Knøs, vedblev han dog at være lidet anset blandt sine jævnaldrende Kamerater. Bedre Lykke havde han med Veninderne: Han var en yderst feteret Balkavalier; havde næppe fyldt sytten Aar, før han „var nødt til at holde Bog over sine Pigebørn,“ gjorde et rigt Parti allerede som Student, og opgav strax at tage en Examen, for uforstyrret af det borgerlige Livs smaa, snusfornuftige Krav, at kunne nyde Livet.

Fader Gray nød meget intensivt. Navnlig

efter at hans unge og vakkre Hustru havde født Datteren, Fanny, var hans Tilværelse en Række af Udsvævelser og taabelige Excentriciteter. Han, som i mindre end to Aar havde forødt sin egen Formue, tog nu kraftig fat paa Hustruens. Han „speculerede“ i Børspapirer og aagrede samtidig, som en simpel Kæltring. Han var næsten aldrig hjemme, kærede sig hverken om sin Hustru eller om det lille Barn, der blev hans eneste. Urolig og rastløst færdedes han i Indland og Udland, „speculerende“, svirende og sølende sig i det simpleste og skamløseste Selskab. Naar han nu og da vendte hjem, var han raa og brutal. — En Dag tvang han sin Hustru til at hente Ridepisen, fugtlede hende igennem, og tvang hende til atter at gaa og hænge den paa dens Plads. Hun gjorde det: Han havde endnu sine angerfulde Stemninger med Sønderknuselse og Bøn om Tilgivelse. Og — ak! — han var Fader til hendes Barn.

Fader Gray fik ikke Tid til at fuldende Løbet og ruinere alt: Efter fem Aars Ægteskab blev han anklaget for Bedrageri og fængslet. Ved denne Lejlighed blev hans mentale Tilstand gjort til Genstand for Lægeundersøgelse. Han blev erklæret for sindssyg, blev frikendt, men indlagt paa et Hospital.

Han besmykkede her i Begyndelsen sine Forhold med megen Kunst. Han var høflig og indsmigrende, gjorde et forsigtigt Forsøg paa

at bestikke Lægerne, og ansøgte stadig om at blive sat paa fri Fod. Da dette ikke skete, forandredes hans Væsen, og han blev en af Hospitalets besværligste Patienter.

Da han efter næsten et Aars Ophold afgik ved Døden, var der kun én, der græd over ham: hans ulykkelige, altfor tidligt ældede Hustru. Hun græd og tilgav. Men hun følte sig dog befriet, som for en Mare. Med stor Dygtighed samlede hun Stumperne af sin Formue, og viede sig fuldstændig til sin Datters Opdragelse.

Naar man giver en Svanemoder Kalkunæg at udruge, begaar man det grummeste af alle Dyrplagerier. Fader Gray „gik igen“ i sit Barn, det Moderen rugede over med nagende og voxende Angst i sit Hjærte. Fanny voxede op, bevogtet og beskyttet af den kærligste af alle Mødre. Hun var et smukt Barn, livlig og meget tidlig udviklet. Men hun havde arvet noget af Faderens egenkærlige, intrigante og ubestandige Sind. Alt gik dog vel, indtil Pubertetstiden nærmede sig. Hun havde da periodiske Anfald af ukærlig og hensynsløs Lunefuldhed, der trodsede enhver Paavirkning.

Da hun var 15 Aar, var hun fuldt udviklet. Og hun var smuk, som en ung Gudinde. Stolt over hendes Skønhed, men i stigende Bekymring for hendes Charakterudvikling, vaagede Fru Gray Dag og Nat over sin Skat. Dog —

Fanny fandt alligevel Lejlighed til at stifte en Række hemmelige, mandlige „Bekendtskaber“ af compromitterende Art. Da hun var 18 Aar, maatte den beklagelsesværdige Moder sende hende bort fra Hovedstaden, og, mod god Betaling, fik hun hende optagen i en Landmandsfamilie i Provinsen. Sognepræsten havde anbefalet Fannys nye Hjem, som „christeligt og dannet“, og besjælet af nyt Haab, ledsagede Moderen hende dértil.

Fire Uger efter modtog Fru Gray Meddelelsen om, at Jens Bülow, en af Egnens Bedstemænd, begærede hendes Datter tilægte. Bülow indfandt sig hos sin tilkommende Svigermoder. Hun modtog den aabne og intelligente, unge Mand med smerteblandet Glæde.

Hvilke Garantier frembød hendes kære Datter for et lykkeligt Ægteskab? Hendes klare Forstand vred sig ved at besvare dette Spørgsmaal. Hendes moralske Følelse krympede sig ved at skjule sin ængstelige Tvivl for denne tillidsfulde og naive Mand. Og hun bad ham høre rolig paa, hvad hun havde at sige ham. Hun fortalte ham om sit eget Ægteskab, om Fannys Fader. Hun sagde ham, hvad hun vidste af godt og af ondt om sin Datter. Og hun endte, som de fleste saadanne Mødre ville ende en saadan Meddelelse, med grædende at udtale for den bevægede, unge Mand, at hun elskede, elskede denne Datter over al Maade! — at

Fanny var hendes eneste, sidste Haab hér i Livet!

Jens Bülow havde siddet i Tavshed, med bøjet Hoved, mens hun talte. Han rejste sig, da hun havde sagt sit sidste Ord. Han var meget bleg, og hans Stemme havde en underlig tør Klang, da han brød Tavsheden.

„Ærede Frue,“ sagde han og saa forskende paa hende, „jeg takker Dem for den Ærlighed, De viser mig. Men jeg beder Dem, gjøre den fuldstændig. Jeg har allerede talt ofte og aabent med Deres Datter. Alt, hvad De her har sagt mig, har Fanny selv betroet mig, — omend tildels med andre Ord. Hun har sagt mig, at hun har været „forfløjen,“ har haft Tilbedere, at hun var forlovet med en Anden, da hun saa' mig første Gang . . . Jeg véd det! Men, — det vilde være sært, om en ung Kvinde af hendes Ydre og Temperament aldeles intet havde haft at meddele i denne Retning. Kun et Spørgsmaal vil jeg bede Dem besvare: Har Fanny i Sandhed elsket nogen Mand — før mig, — har hun tilhørt en Anden? — — Jeg mener,“ vedblev han med klar og rolig Stemme: „Har Deres Datter, som jeg elsker, været en Andens Elskerinde?“

Der opstod en Pause. Taffeluret slog just sex fine, klirrende Slag, og en stor Spyflue tumlede svirrende atter og atter mod Vinduesruden. Saa svarede Fannys Moder med sagte Stemme:

„En daarlig Moder maatte jeg være, om jeg ikke skulde have kunnet spore, hvis min eneste Datter havde — havde givet sig i Mands Vold. — Jeg tør sværge, at hun aldrig er gaaet saa vidt! Ja, jeg tror forvist, at hun end aldrig har følt, hvad en dyb og inderlig Kærlighed vil sige“

„Men, hun føler det nu!“ udbrød Bülow rødmende. Hans Tvivl og Ængstelse syntes bortvejrede. „Hun føler det nu, og hun er uendelig lykkelig! — Kun et Øjeblik forbandede Tvivl, drev mig til at spørge Dem, saaledes som jeg har gjort: Deres egne Ord lagde paany dette Spørgsmaal tilrette for mig. Thi Fanny og jeg har forlængst betroet hinanden alt, hvad der angaar vor Fortid“

Jens Bülow styrtede, som en naiv Beruset, ned ad Trapperne, ud paa Gaden. Han kastede sig i en Drosche og befalede Kusken at køre alt, hvad Remme og Tøj kunde holde! — Hans Beslutning var tagen: Han vilde ægte Fanny Gray. Han elskede hende. Han var vis paa at være genelsket; — aah, saa svimlende vis! Og, — naar det var saaledes, hvortil saa alle disse Betæneligheder, alle disse moderlige Redegørelser? — Som om ikke en sand, gensidig Tilbøjelighed og god Villie kunde bringe dem over de smaa Ubehageligheder, der maaske kunde flyde af hendes Lunefuldhed?

— Som om ikke alle Mennesker havde deres Fejl, han selv ikke at forglemme! — Hvor han længtes efter Fanny!

„Til Afgangsstationen, Kusk!“

Og Vognen hoppede over Stenbroen. svingede raslende om Gadehjørnerne, og standsede saa, just, som Lokomotivet fløjtede til Afgang. I sidste Øjeblik sprang den ivrige Rejsende ind i en Coupé. —

Endnu samme Dags Aften mødtes Fanny Gray med den uerfarneste, naiveste og mest betagne af alle Elskere, — én af disse vort Lands æventyrlige Juni-Aftener, der bringe Menneskene til at glemme, at der er en Dag imorgen, en Isvinter efter Sommeren, — disse Aftener, som aldrig blive til Nat, som beruse os med deres Duft, deres Lyd, deres Farver, og som faa os til at glemme, at vi ikke ere udødelige Guder.

Endnu samme Dags Aften blev Jens Bülow Fanny Grays svimle Elsker.

Og tre Uger efter lystes Kirkens Velsignelse over det unge Par.

— Det var nu næsten otte Aar siden.

— „Men, — men, hvor Fanden bliver dog Paddes a'!“ raabte Finsen og fôr gennem Stuerne, straalende af Fornøjelse over, at sé

saa mange venlige Gæster omkring sig. „Hvor i Himlens velsignede Navn! vilde jeg sige, — bliver dog Padde a'!“

„ . . . Ja, jeg ved det sa—ann—delig ikke, Hr. Godsejer!“ udbrød den lille, magre Privatsecretair, som Finsen, uden at ane det, havde traadt frygteligt paa Tærne. „Jeg ved det sa—ann—delig ikke!“

Privatsecretairen gned sine Hænder mod hinanden med forlegen Højtidelighed, og trak sig forsigtig tilbage i Klyngen.

„Anna Margrethe! — Er Jensens komne?“

„Jah, Fa'er! — De kom allerførst . . . Hr. Jensen staar derhenne.“

„ . . . Naa! — Goddag Jensen, og Velkommen! Det var s'Gu' da godt, at vi saa Dem! Det kneb jo, efter hvad Dyredoctoren sa'e, med at slippe hjemme fra den Blakkede?“

„Ja, — De kan tro, det var strængt! Hanne, min Kone, og saa jeg, vi har nu vaaget i tre Nætter i Træk over det stakkels Kre'tur. Men saa, imorges, sa'e Dyr lægen, at nu kunde vi gerne lægge os, for nu maatte han sla' Dyret ned“

„ . . . Herre Gud! Det var da trist med det udmærkede Hoved! . . .“

„Jah; det er trist, Hr. Finsen. Jeg si'er, det er lige haardt nok, særdeles i et Aar, som dette herrel — Vi har jo prøvet saa megen Sorg, men Hanne og Børnene græd alligevel deres modige Taarer, da Slagterniels skulde til

at binde Hovedet op paa Koen, og sla' hende for Panden Hanne var lige netop til at faa med herop.“

Finsen spejdede efter Lærer Jensens Hustru. Hun stod med sine to, nette Døttre, og trykkede sig mod Vinduskarmen ud til Haven, med det mest jærnalvorlige af alle brave Ansigter.

Det opklaredes af et stort, kønt Smil, da Finsen banede sig Vej hen til hende, og venligt rakte hende sin uhyre Lab.

„Det var kønt af Dem, at komme,“ sagde han. „Det er jo forbandet kedeligt med den Kø. Men, De har jo gjort for Dyret, hvad De kunde. Og — dø skal vi jo allesammen.“

„Jah, men det var saadan et ualmindelig venligt og godt Kre'tur,“ bemærkede Fru Jensen med fugtige Øjne. „Den var saa udmærket til at malke, og Godsejeren ved nok, at den tog Præmie flere Aar i Træk, og gav Kalle hvert eneste Aar, saa . . .“

„. . . Ja, Gu' er det slemt!“ afbrød Finsen hende med stor Deltagelse. „Men, — kan De huske den Kalv, jeg købte af Deres Mand ifjor? — Den er nu en brillant Kvie. Jeg har givet Røgteren Ordre til at trække den ned til Jensen imorgen: Jeg har s'Gu' vist glemt at betale Jensen Offer i nogle Aar, saa — hvis Deres Mand vilde tage Kvien, saa var dét jo klaret med det samme“

„. . . Ne—ih! det er da altfor . . .“

„ . . . Nej, se! Dér har vi s'Gu' endelig Padde!! . .“ og Finsen styrtede sig med største Ilfærdighed over en lille, glatfriseret, yderst soigneret Mand, der, med sit højtidelige, temmelig store Hoved lagt en Smule paa sned, avancerede, sirligt hilsende, frem gennem Menneskemængden, — efterfulgt af sin massive Frue, — efterfulgt af en svedende og bleg, men hæderlig, uskadelig og meget ung Søn.

„Anna Margrethe! — Kan vi saa gaa tilbords?“

Anna Margrethe nikkede. Fløjdørene til Spisestuen gik op, og halvtavst, langsomt og gravitetisk bevægede det talrige Selskab sig ind til det lange, rigt smykkede Bord.

— — — — —

Det er en Kendsgjerning, at Boaslangen ikke bider, naar den er mæt, Tigeren ikke sønderriver sin Vogter, naar den paa anden Maade er tilfredsstillet: Kampen for ædeligt indstilles, ifølge Naturens Orden, under Fordøjelsen af et rigeligt Maaltid.

Menneskene have fra Tidernes Morgen vidst at udnytte denne Kendsgjerning. Mad og Drikke have i Historiens Løb ofte udrettet mere, end Kamp og mere nøgterne Forhandlinger. Mad gjør Mennesket medgjørligt. Saalænge Tyrannerne have Raad til at give Folket nok at æde, kunne de som Regel gjøre Regning paa, selv at faa Madro. Mad og Drikke gjør Mennesket

tillidsfuldere, og derfor mere meddelsomt, menneskekærligere, og derfor gladere. Den, der viser ondt Sindelag, mens hans Vært bispiser og bedrikker ham godt, er enten en Dumrian eller en Slyngel. Smid ham ud! som Du gjør med mindre fint Papir.

Da Mad og Vin, fremdeles udøve en saa heldig Indflydelse paa Menneskene i Almindelighed, vilde det være uesthisk, uforstandigt og uchristeligt, at raillere over selskabelige Bispisninger: Mangfoldige Mennesker lade sig kun ved god Mad og Drikke lokke et Øjeblik frem af deres mosbegroede, aandelige Sneglehus. Mangfoldige Mennesker, vilde være gaaede i deres Grave, med Skudsmaal af Idioter og hjærteløse Stivstikkere, om ikke Gud og Hvermand havde set dem ret livsglade, temmelig lykkelige, til Husbehov aandrige, ved en eller anden Lejlighed, da de foreløbig glemte deres Livsyn: Verden er som en Rundfælle, der forglemmes under Halmknippet af Rottefangeren: De indfangede have kun Valget imellem, at æde andre, eller lade sig æde af andre.

Finsen var, som Vært, naaet saa vidt, at der aldeles ikke gik Ry af ham længere: Alle Mennesker vidste, at paa „Gamle-Smidstrup“ kunde man aldeles sikkert gjøre Regning paa at more sig, i hvert Fald paa at befinde sig vel. Thi Finsen besad den kostelige, og mere og mere sjældne Gave: Alles ubetingede Tillid.

Han var den samme, hvad enten han med Lærer Jensen discuterede hans Kos Død, eller med v. Steinthal et for denne relativt, ligesaa vigtigt Thema. Finsen havde en særegen Evne til at finde Mennesket, selv dér, hvor andre overlegent paastode, at de kun kunde sé noget, der mindede om Stud, Gris, Ræv eller Æsel. Han interesserede sig meget lidt for „Skallen“. Det var „Kærnen“, han saa paa. Og havde han nu og da, imod Forventning, opdaget noget, der kunde ligne en brav og sund Kærne under en haard og frastødende Skal, var han saa glad, som Archæologen, der finder et Broncesværd under en Mødding.

— — — — —

Den sene Eftermiddags Sol sendte sit gyldne Lys gennem Spisestuens smaa, gammeldags Ruder, ind over det lange Bord og de talrige Gæster. Den skinnede paa de røde Bær og de gule Ax i Vaserne, paa Roserne, som Anna Margrethe havde spredt med megen Smag over den hvide Dug, paa alt dette svære, nypolerede Sølvtøj, som var kommet frem ved den højtidelige Lejlighed. Den legede med Karaffernes gule og røde Vin, gjorde den lækker og lystelig at skue. Den gød sit varme Lys over Selskabet, forvandlede Privatsecretairens Ansigtssfarve fra askegraa til nærmest hvidglødende, gjorde Justitsraad Paddes brede, svedende Pande og gumlende Kinder, skinnende blanke, som

en velindsalvet Gladiators Ryg, den foryngede de Gamle og forskønnede de Unge. Og den aabenbarede, klart og tydeligt, at Anna Margrethes Haar havde en Farve, som skinnende Gylden-bronce, Fanny Bülow, som en Raages blank-sorte Bryst ved Pintsetid.

Da Solen var gaaet ned, og Lamper og Lys bleve tændte, genlød Salen af glade Udbrud, summende Lystighed og Latter. Selv Bülow, som ofte var forstemt, syntes reven med af Stemningen. Han havde Fru Bang tilbords. Ligeoverfor dem sad Fanny og v. Steinthal, en høj, mager Mand i Halvtredserne. Bülow havde ikke længe sét sin Hustru saa smuk, som iaften. Og saa elskværdig . . .

„Deres Frue er — ja, hun er virkelig en Dejlighed!“ udbød Fru Bang dæmpet.

„Ja—h, hun er straalende!“ svarede han. „Skaal, Fanny! Lad os drikke!“

Og han løftede sit Glas med den stærke, gule Vin. „Skaal, — yndige Fanny!“ mumlede han, næsten bevæget, idet han langsomt tømte sit Glas. Og hun smilede, som kun meget lykkelige og meget forelskede, unge Koner smile, nippede til sin Vin, og genoptog hastig den afbrudte Conversation.

Kammerjunker v. Steinthal havde været saa uheldig at blive født, som den sidste i Rækken af Stamhusets talrige, legitime Arvinger. Medens hans ældste Broder havde over-

taget et af Landets større Godser, havde han selv, Peter v. Steinthal, som han udtrykte sig, „sin Intelligens at takke for, at han dog havde dét, hvortil han kunde hælde sit Hoved.“ Ingen anede, hvortil Kammerjunkeren sigtede med denne, ofte tilbagevendende Bemærkning. Og ingen brød sig om at vide det, hvorfor man modtog Bemærkningen med tavs og ærbødig Deltagelse for den aldrende Mand. v. Steinthal, som ikke havde nogen fast Stilling eller noget Erhverv, men derimod stort otium, havde for mange Aar siden kastet sig over „Studiet af Menneskene,“ et meget elastisk Begreb, en Branche, der, navnlig i hans yngre Dage, ofte havde nødvendiggjort hans Nærværelse paa de obscureste, offentlige Steder i Hovedstaden. Han ansaa sig selv for en af Verdens største, og „derfor“ mest miskendte Sjælekendere. Mere af kvindagtig Trang til Sladder, og af Higen efter at gjøre sig interessant, end af pure Ondskab, udtalte han under fire Øjne altid „sin oprigtige Mening og Formodning“ om Menneskene. Da v. Steinthal var en stor Pessimist og Misanthrop med en ganske diminutiv Forstand, og, da Kammerjunkeren, en af hans bedste Kilder til hans Menneskekritik, havde en meget giftig Tunge, bad man ham altid, om at tale ganske sagte, naar han begyndte at udfolde sin psykologiske Devinationsevne.

„Ærede Frue,“ sagde v. Steinthal, og hans

lille, runde Hoved med de markerede, forærgede Ansigtstræk, bøjede sig paa den lange, magre Hals, fortroligt ned mod Fru Bülow. „Ærede Frue, hvad synes de om vor brave Værts smukke Datter?“

„Aah! — Anna Margrethe er virkelig sød!“ svarede Fru Bülow med forceret Ligegyldighed.

„Hmh.“ — Pavse.

„Deres Mand kommer yderst ofte hér?“

„Jah! — Han og Finsen ere aldeles uadskillelige.“

„Hr. v. Bülow elsker Musik? — ikke sandt, naadige Frue, — Musik? — Han har en ganske net Stemme, — om end dens timbre Nu! jeg har jo hørt ham synge, — Duetter var det, — med vor kære Værts virkelig yndige Datter. Det var“

„ Saa—h? — Tænk, Hr. Kammerjunker! hjemme synger min Mand aldrig!“

„Højst mærkeligt, naadige Frue, højst mærkeligt! — Aah, var det mig, — jeg vilde synge! Synge Dag og Nat, ganske akurat, som den lille Fugl, der kaldes — kaldes — kaldes . . .“

„ . . Du, Jens!“ raabte Fanny over Bordet, og lo utaalmodigt, „kan Du ikke fange Kammerjunkerens Fugl til ham? Det er ên, som er væk, og som synger hele Døgnet rundt . . .“

„ . . Men, — bedste Frue!“ bad v. Steinthal rødmende, i en forlegen og dæmpet Tone.

„Jo, med Fornøjelse!“ svarede Bülow med

et lunt Smil, der røbede, at han forstod sin Hustrus Spøg, „Kammerjunkeren's søde, lille Fugl er en Vipstjært: Dén synger, efter hvad man paastaar, Dag og Nat, men kun en vis Uge af Foraaret.“

„Aldeles ingen Vipstjært, kære Godsejer!“ opponerede v. Steinthal. „Det poetiske Billede, jeg brugte, refererer sig snarere til — til — til den nordiske — højnordiske . . .“

„ . . . Søpoppegøje!“ lo Jens Bülow.

„Nej! Nej! — aldeles ingen Søpoppegøje!“ forsikkrede Kammerjunkeren, ilde berørt, og tømte resigneret sit Glas.

„Ja, saa la'er vi den Fugl flagre!“ lo Fanny muntert og koket.

Stegen kom ind, en vældig Dyreryg. Champagnen sydede i Glassene, Stemmerne løftede sig, kæmpende for ikke at gaa under i den almindelige Livlighed. Kammerjunkeren's magre Kinder glødede. Han var usædvanlig tilfreds. Han havde, lidt efter lidt, ganske forsigtigt, beheftet Hovedmængden af de glade, intetanende Tilstedeværende, med de bittere, men dybsindige Resultater af hans Iagttagelsesævne og Menneskekundskab. I Begyndelsen havde hans Borddame følt sig frastødt af hans bedske og ondskaksfulde Bemærkninger: Hun vidste, at Kammerjunkeren var dum. Men efterhaanden morede det hende, at sé denne stivbenede Piccadore slynge sine Brandpile, dypede i hans

„psychologiske Analyse“s Gift, med en vis Kraft mod Selskabets moralske Flæsk.

„Af Taaber skal man ofte høre Sandheden,“ og det forekom hende omsider, at der dog maatte være noget i alt dét, denne fornemme, gamle Herre fandt paa at sige. Han havde en „interessant“, tilsløret Aarsag parat for alt muligt: Fortalte Fanny om Provsten, at han i den senere Tid var slaaet over i Indremissions-Retningen, sagde v. Steinthal: „Ahah! — De kan tro, min Naadige: Hs. Excellence Kultusministeren er sikkert iaar endnu mere missionsvenlig, end ifjor.“ — Meddelte Fanny sin Bordkavaler om Doctor Jansens phænomenale og opslidende Fattigpraxis om Dagen, og om, hvorledes han, til langt ud paa Natten, maatte arbejde ved Skrivebordet, som Medarbejder af flere videnskabelige Tidsskrifter, — saa sagde Kammerjunkeren: „Bah! — — Jeg har jo selv arbejdet enormt! Og jeg takker Gud, at jeg er kommen sund og karsk over alle aandelige Anstrængelser. Thi meget ofte maa der farlige Kunstmidler til, for at holde Menneskeaaften i Selen: Morphin eller Alkohol. De kan tro: Doctor Jansen vil kunne fortælle Dem noget om dette.“ — „Ja, men, Hr. Kammerjunker! Doctoren nyder et aldeles storartet Jærnhelbred: Han behøver virkelig ikke hverken Morphin eller Alkohol.“ — „Aah, — nej, naturligvis ikke Skaal, Hr. Doctor! Det glæder mig

i høj Grad, at gense Dem og Deres Frue saa vel atter iaar.“ — Og han bøjede sig over sit Glas og drak med Doctor Jansen, der sad nogle Alen fra ham. — — —

Cand. med. Bang havde Kammerjunkeren tilbords. Det næste Par var Privatsekretaren med Justitsraadinde Padde. — Fru v. Steinthal var midt i en lang og indigneret Straffepræken, mod den saakaldte „moderne“ Literaturs overfladiske Syn paa Ægteskabet, — „som paa alt det andet, der er os dyrebart og helligt.“

Fru v. Steinthal var massiv og rød af Teint. Hun besad uhyre legemlige Kræfter, et Helbred, som en Sergents ved Dragonerne, og en Kraft i Dommen, der var forbløffende arrogant i Forhold til hendes Dømmeevne. Da hun, i en meget fremrykket Alder, „tog“ Steinthal, var han intet Exemplar af en fuldkommen Ægtemand. Fruen forsikrede ofte under Diskretion, at hun havde gaaet meget igennem med ham i Begyndelsen, at hun havde helliget sig til hans Redning, og at denne fuldtud var lykkedes hende. Da Ægteskabet var barnløst, havde hun haft Lejlighed til, ret ensidigt at kaste sig over Hr. v. Steinthals fortsatte Forædling. Hun vedblev at arbejde for hans Frelse — langt, ud over den Periode, da et almindeligt, aandsfattigt Mandfolk har Omvendelse behov. Stærk og raa, som en Bøffelko, lagde hun sig i

Aaget for at trække sin Peter v. Steinthals moralsk-ethiske Kærre den rette Vej, d. v. s. den Vej, hun vilde have den. Hun halede og trak fra Morgen til Aften, ofte Natten med, Aaret rundt. Hun halede og trak Aar efter Aar: Det var blevet hende en Vane. Hun vilde helst have, at Menneskene skulde tro, at det var en Triumphvogn, der kom rullende. Men Menneskene ere ikke saa tossede, naar det gælder Andres Affairer: De saa, at „Triumphvognen“ var en ganske almindelig „Gumpekasse“, og de svor' paa, efter en længere Aar-rækkes Forløb, at Køretøjet næsten var tomt: Den virkelige, menneskelige v. Steinthal, som Verden havde kendt, og som havde kendt en Del til Verden, han sad ikke mere i Vognfadingen: Han var slidt op, under hans energiske og overvægtige Hustrus tyveaarige Kamp imod „den gamle Adam i ham“, denne „gamle Adam“, der i Virkeligheden var det eneste i ham, der havde nogen Betydning. Og tilbage paa Vognbunden laa kun kedsommelige, indskrumpne og ildesindede — men yderst fornemme Rester af den forhenværende, ret livfulde og ganske godmodige Levemand.

— — „Man paastaar, Fru Kammerjunker, — man paastaar, ærede Frue,“ sagde Candidat Bang, snublende over Titulaturen, „at Ægte-skaberne i adskillige Egne af Verden blive sjældnere og sjældnere.“

„Ja, desværre, Hr. Doctor.“

„Desværre“; — hmh; — for Mændene? eller maaske for Kvinderne?“

„For Børnene, Højstærede!“ sagde Fru v. Steinthal hastigt og med en lidt barsk Aplomb.

„Desværre for Børnene, — for alle disse stakkels Børn, som hverken har Fa'r eller Mo'r!“

„Ja, men — man mener, at Børnene i adskillige af hine ægteskabsfattige Lande, f. Ex. i Frankrig, Aar efter Aar aftage i Antal, ligesom Ægteskaberne Desuden — jeg vilde for mit Vedkommende meget hellere være opdragen af Staten, end i et af disse graa Hjem, hvor Ægteskabet bare holdes gaaende af Vane, for et Syns Skyld, fordi Parterne ikke have moralsk Mod nok til at sætte sig ud over den brutale og ondskabsfulde Kritik, de altid smudsige og lavsindede Fortolkninger, hvormed et, i aandelig Henseende mindre propert Selskab altid sluger Nyheden om et ophævet Samliv“

„. . . Hr. Doctoren stiller sig altsaa paa det Standpunkt, at De mener, at Ægtefolk skulde ha'e Lov til at rende fra hinanden, naar det lystede dem?! — og endda ha'e Samfundets Velsignelse, vor Agtelse!“

„Ja. Naar de, ærligt og redeligt, har søgt at leve et godt Samliv, men dette viser sig umuligt, — saa maa de ha'e Lov at gaa fra hinanden i Fred. Samfundet har gjort mere end nok i Tidernes Løb for at vanskeliggjøre

et saadant Brud. Naar to myndige Mennesker alligevel vælge dette fremfor et opslidende, oprivende Samliv, saa bør Samfundet, Selskabet, ikke drive disse Mennesker med skadefro, mere eller mindre tilsløret Haan og Mistanke om deres moralske „Agtværdighed“ fra sin Lejrplads“

„ . . . Vé dem, fra hvem Forargelsen kommer!“ citerede Fru v. Steinthal pathetisk og med saa skarp en Røst, at Justitsraad Padde, der sad flere Pladser borte, studsende løftede sin svedende Pande fra Tallerkenen og med spørgende Deltagelse skottede over til de Disputerende, mens han lod Kniven hvile i sin Haand. „Vé dem, fra hvem Forargelsen kommer!“ gentog Fruen lidt mere dæmpet, mens en blaalig Rødme farvede hendes Ansigt og Hals.

„ . . Ja, — men „Forargelse“ er et Begreb, der i vore Dage fortolkes paa en højst varierende Maade, ærede Frue. Desuden: Det var bedre, om en Møllesten hang om vor Hals, og vi bleve kastede i Havet, end om vi skulde forarge en af disse Smaa. Jeg tænker paa Børnene, i dem af de graa Hjem, hvor der i selve Skilsmisseacten virkelig kan være Tale om „Forargelse“. Fruen sér, at ogsaa jeg kender mine Skriftsteder.“

Pavse. — Saa siger hun med langt forsigtigere Stemmeklang:

„Og — naar der saa ingen Børn er i

saadan et Ægteskab? — i et Ægteskab, hvor kun én af Parterne er — er ked a' det?"

„Jah, naar der ingen Børn er, saa er det Hele jo ganske anderledes let at komme over! — Og, naar én af Parterne er vedblivende ulykkelig over Forholdet, saa vil den anden Part dog vel aldrig kunne faa moralsk Ret til at fordre et Medmenneskes Lykke, som Offer paa sit eget lille, kære Altar? — Slige moralske Vampyrer ville ogsaa sikkert blive sjældnere og sjældnere i det Selskab, som vil have Krav paa at blive stemplet, som „det gode“. Men, — det virkelig „gode Selskab“ er endnu et meget lille Selskab, ærede Frue.“

„Aah! jeg bliver aldrig enig med Dem, Hr. Doctor!“ udbød hun med Oprigtighed, og kastede sig fornemt tilbage paa Stolen. „Den Slags Themaer, bør vi heller ikke debattere ved et Middagsselskab: Altfor alvorligt, altfor alvorligt! Men, — hvor interessant!“ tilføjede hun med et forsonligt Smil. „Kommer De en Aften over til os, saa“ — —

— — „Svoger Anton!“ raabte Finsen fra sin Bordende, hvor han præciderede med Etatsraadinden fra Hjortholm.

„Hej, Villiam!“ svarede Bang højlydt gennem Virvarret, glad over Afbrydelsen.

„Har Du hørt, at — at Durchlautens Grævling har faaet Unger! — Skaal, Du!“

Og Finsen løftede leende sit Glas og drak

det ud i Bevidsthed om, at have klippet en ubehagelig Samtalens-Traad over for Fru v. Steinhals Bordkavalier.

„Hvor mange er der?“ spurgte Bang med et lunefuldt Smil, da han havde drukket.

„Ja, jeg véd ikke. — Spørg Privatsecretairen!“

„Ja, jeg véd det san—nn—delig heller ikke, Hr. Doctor,“ sagde den lille Secretair, og strakte sit stilsfærdigt-elskværdige Hoved frem over Bordet. „Ne—ih, san—nn—delig, — om jeg véd det! og — det vil dog glæde Prinsen højelig. Jeg vil dog imorgen gaa hen og tælle dem, og skrive ham til om det.“

„Det kommer da an paa, om De kan træffe Kuldet, Moderen med Ungerne, i Skoven, Hr. Secretair,“ indvendte Bang smilende. „For De kan da ikke besøge dem i deres Grav!“

„Aah, det behøves saa Mænd ikke!“ støjede Finsen og lo; „for Gartneren fortalte imorges, at Grævlingen ha'de lagt Ungerne i Prinsens tomme Hundekurv! — Dét kan man kalde Troskyldighed!“

„Hø!—ø!ø! — Hø!—ø!ø!“ klukkede Secretairens underlige, lille, varsomme Latter. „En artig Spøg, Hr. Godsejer! — San—nn—delig! en artig Spøg!“

Finsen og Bang benyttede nu Lejligheden, til at drikke med Secretairen. Saa sagde Bang:

„Det maa være en rar, nem Stilling, den, De har paa Strandgaarden, Hr. Secretair?“

„Aah, tror De dét, Hr. Doctor!“ svarede Privatsecretairen, og blev ganske ivrig. „Jeg kan forsikre Dem: Der er sandelig overmaade meget at gjøre, for et Menneske i min Stilling.“

„Administrationen af Strandgaarden, paa hviler dog Godsforvalteren?“

„Bah! Administrationen af Strandgaarden! Bagateller! — Neh, kære Hr. Doctor, det egentlige, det besværlige, det er denne uendelige Correspondance. Det er ligegyldigt, hvor i Europa vi opholde os, — i Tyskland, i Syden, eller her, — Correspondancen er lige overvældende.“

„Det er maaske indiscret at spørge, — men: hvorledes er det muligt, at Prinsens Correspondance kan være saa omfattende? han, en enlig Mand, en Mand, der aldeles ikke interesserer sig for Forretningslivet, der intet blivende Sted har, der hader Politik og Intriguer, efter hvad han selv har sagt, — hvad i Himlens velsignede Navn! kan han da have at correspondere om!“

„Ohoh! — naa. Ja, ser De, Hr. Doctor: Prinsen er rig, meget rig. Og han er god. Han er saa god, min Herre,“ paastod den lille Mand med en egen, lidt tilbageholdt Inderlighed, og hans Kinder rødmede, „han er saa god, at han forlængst vilde have ruineret sig, hvis der ikke havde været en Mellemand mellem ham og — og de særdeles mange Mennesker, der

leve af andres Godhed. Jeg er denne Mellemmand. Jeg maa modtage alle disse talløse Ansøgninger og Anmodninger, disse Redegørelser for modtagne Midlers Anvendelse, alle disse gemene Tiggerbreve og Prellerier. Jeg maa sortere alt dette, — en hel Litteratur! — forhandle om alt dette, — besvare alt dette, efter at jeg først paa det nøjeste har søgt paalidelige Oplysninger om Ansøgerne og Tiggerne og Gavtyvene . . . For der findes overmaade mange Gavtyve her i Verden. De flokkes instinctmæssig om en Personlighed, som Prinsen, akurat, sandelig, som Møllene om en Lampe, — bare meget, meget ivrigere: Thi de vide, at de ikke resikere at svide Vingerne. Prinsen er god, altfor god!“

Bang tav. Han følte sig en Smule beskæmmet: Han havde ofte behaget sig ved en ubarmhjærtig, kaad Kritik over denne underlige Durchlaut, der var saa „rasende mager og svag“, som Anna Margrethe udtrykte sig. Han havde nok mærket, at det mishagede Finsen; men hans Svoger var ogsaa meget nøjeregående. Nu, da Bang saa denne gamle, tilsyneladende saa stive og conventionelle Gentleman, tale sig varm og ivrig til Gunst for sin Herre, som Secretairen ganske instinctmæssig havde en Følelse af, at man underkendte, nu var den godhjærtede Doctor ikke langt fra at skamme sig. Han, som altid var beredt til at svinge en Landse for den svageste, han havde

dog „gjort sig“, ved en ret flov Haanlighed i sin Omtale af denne Prins, som var ham saa fuldstændig fremmed! Mon det blot skulde komme deraf, at Genstanden for hans Satire, var en Durchlaut? Mon det ikke var lidt — lidt ufint, dette? lidt drengagtigt?

Og han sad et Øjeblik og fixerede sine egne Fingre: De var ved at lave en Kugle af Brødkrummer.

„Hr. Secretair,“ sagde han endelig, og vendte sit intelligente og frimodige Ansigt mod den lille Mand, der helt forsvandt mellem de to corpulente Damer ved hans Side, „De maa sikkert have oplevet og lært meget, under Deres lange Samliv med denne vidtberejste Herre?“

„Aah, maaske noget,“ svarede Secretairen beskedent. „Noget bliver man da sandelig nødsaget til at erfare. Man maa erhverve nogen Menneskekundskab, og“

„ . . . Ja, Steinthal, min Mand, vilde sætte uhyre Pris paa at gjøre Deres — og Hs. Durchlautigheds Bekendtskab!“ udbrød Bangs Borddame, der hidtil næsten udelukkende havde været Tilhører. „Steinthal har i mange, mange Aar ligefrem dyrket Menneskekundskaben, som sin Specialitet, ganske, som en Videnskab!“

„Ah, virkelig! naadige Frue,“ svarede Secretairen, og bøjede sig, høfligt complimenterende, men med et næsten umærkeligt Glimt af Humor i sine graa Øjne. — „Løvrigt,“ ved-

blev han, henvendt til Bang efter en passende Pavse, „iøvrigt maa jeg erkende, at Opholdet paa Strandgaarden, baade er mig den kæreste og den lærerigste Del af Aaret: Prinsen har indrettet sig dér, aldeles, som han ønsker at have det. Vi nyde der den mest uforstyrrede Ro, og jeg har paa Strandgaarden det Hverv, at hjælpe Prinsen med hans litteraire Sysler . . .“

„ . . . Aah! — Steinthal skriver ogsaa!“
 afbrød Fruen ham ivrig. „Han har allerede arbejdet i flere Aar paa et yderst interessant Værk om — om — om . . . Steinthal, min Ven! — hvad er 'et, det er, Du sidder og skriver paa, naar det er Regnvejr, — Du véd nok? . . .“

Steinthal fór sammen. — Han var dybt inde i en pikant „psychologisk Analyse“, som han ønskede at præsentere for sin smukke Borddame. Fanny Bülow, som ikke havde Spor af Begreb om slige Themata, havde forlængst begyndt at gabe bag sin Vifte. Hver Gang hun gabede, sagde hun „ah!“ eller „ja, saa!“ paa en saa kunstfærdig Maade, at Kammerjunkeren, der var en Smule paavirket af Vinen, følte sig ansporet til fuldtud at klargøre sin psykologiske Snedighed. Han var meget begejstret for sit „brillante Thema“, aldeles bedaaret af Fannys særegne Skønhed. Og — nu kaldte Adelaïde, hans Kone, paa ham! Hun kaldte med denne rædsomme, ordinære, knastøre Stemme,

som virkede saa desillusionerende paa ham! Og denne Stemme, — hans gamle, tykke, bigotte Adelaïdes Stemme, — den spurgte ham, der var saa bredt og stort anlagt, med det vulgaireste af alle Tonefald: „Hva' er 'et, Du sidder og skriver paa, naar det er Regnvejr?“ — Kammerjunker v. Steinthal mindedes med lynsnar Pludselighed, hvorledes han to Gange hjemme i Bredgade havde begyndt at læse op for sin Adelaïde, hvad han havde skrevet. Og hans Adelaïde havde første Gang gabet saa højt og saa hensynsløst, at han fortørnet havde fjernet sig med sit Manuskript. Og anden Gang havde hun, ganske rolig, sagt til ham: „Steinthal! Jeg forstaar det ikke: Det er vist noget Vaas, min Ven?“ — Men nu interpellerede hun ham pludselig! Nu vilde hun have ham frem paa Manegen Hyp, hyp! min rare, gamle Kleppert! — — — Aah, han vilde ønske, at han virkelig var en Hest! — og at Adelaïde, denne, trivielle, gamle „Ildronning“! skulde ride ham rundt i Ridehuset: Hoh! hvor han skulde gnuppe, gnide, skure hendes kedsomme-lige Ben op mod Væggen!

Men nu fór han sammen, ilde berørt og forknyttet, som en Dreng, der gribes i et uskyl-digt lille Rapseri af Sukkerskaalen. Han svarede dog uden lang Betænkning med en Forskers kølige Høflighed:

„Jeg maa formode, at dét Værk, Du sigter

til, min kære, er: „Kritik over de forskellige Opfattelser af Væren, som saadan, — Væren, som saadans, Væsen, — dens analytiske Bestanddele og sædelige Begrænsning“, samt — som Anhang: „Fire nye Kategorier, et philosophisk-psychologisk Studie“.

Efter Afleveringen af disse, i Sandhed forbløffende Oplysninger, rettede Hr. v. Steinthal sin Ryg, strakte sin lange Hals og drejede nogle Gange sit betagne Hoved frem og tilbage, mens to af hans Fingre med et kraftigt Greb søgte at udvide hans Halslinning. Hans Ansigt antog under denne Maneuvre et mærkeligt Blandingsudtryk af Selvfølelse og Ængstelighed.

Der blev dog ikke Lejlighed til at komme nærmere ind paa Spørgsmaalet „Væren, som saadan“. Thi, næppe havde Secretairen udtalt sit allerhøfligste „Neh virkelig!“ — før Finsen rejste sig og bad Selskabet tage tiltakke.

„Hvor de var glade alle sammen!“ udbrød Anna Margrethe, da Gæsterne vare rejste, og hun og Faderen sade alene i Havestuen og samtalede. „Tænk, Fa'er! jeg synes altid, at Folk er gladere hér, end andre Steder“, vedblev hun, idet hun rejste sig og stillede sig i den aabne Havedør.

Maanen sendte just et Hav af hvidblaat Lys ned over de brede, dugsprængte Plainer, og de mørke Buskadser. Højt, højt oppe drev

den klare Efteraarsnats æventyrlige, sølvmorbræmmede Skyer langsomt over Himlen. Nede var der stille. Anna Margrethes skarpe Øren opfangede kun Lyden af den sidste Vogn, Bülows lukkede Landauer. Hun hørte, hvorledes de store Hjul i uhyre Fart knasende rullede gennem det skærvelagte Vejstykke, dérude under Bakken; han havde jo ogsaa befaleet Kusken at køre saa hurtigt hjemad, — „at de langbenede Brune bare saa ud, som en Streg gennem Maanekinet!“ — —

„— Ogsaa Bülow var glad,“ vedblev Anna Margrethe henkastet, stadigt lyttende udefter. „Hvor han saa lykkelig ud iaften, Fa'er!“

„Ja—h! vist var Bülows fornøjede“, svarede Finsen, idet han uvilkaarligt brugte Flertallet. „Vist var Bülows fornøjede, min Pige. Det er s'Gu' et nydeligt Par at sé.“

„Ja. — Det klæder ham saa glimrende at være glad.“

„Dét pynter vist op paa os alle sammen, Anna Margrethe!“ udbød Finsen og rejste sig af Lænesfolen.

„Du — Fa'er!“ sagde hun igen og lagde sine Hænder paa hans Skuldre. „Ved Du, hvad jeg vilde ønske?“

„Ne—ih, min Tøs; — ikke saadan aldeles præcis.“

„Jeg vilde ønske, at — at han altid var

saa glad, — at han var ligesaa lykkelig, som Du.“

„Jah, — vi skal altid ønske hinanden alt muligt godt,“ svarede Finsen en Smule forlegen. „Og der vil jo altid kunne være et og andet at føje til i vor Lykke; spørg Du Kammerjunkeren, og Konsulen, og Prinsen, det Skrog!“ —

„Padde — er vist meget lykkelig, Fa'er?“ sagde Anna Margrethe, med et Anstrøg af Skælmeri.

„Ja—ha!“ lo Finsen. „Han sveder s'Gu' saa jævnt, Aaret rundt, bare af jævn, indre Tilfredshed med sin indvendige og udvendige Hus-holdning, — den hyggelige, gamle Kamerat, han er!“

Dybt inde i November-Eftermiddagens Taage ligger Nakkebjerggaard, og søger at live op i Landskabet med sine røde, teglhængte Udlænger og sin store, skiferdækkede Hovedbygning. Alle Udhuse ere gamle, men vel vedligeholdte, Hovedbygningen er ny.

Den rejstes paa Fru Bülows Begæring, og efter hendes Behag, Aaret efter hendes Bryllup. Den unge Frue hadede den gamle Hovedbygning! Den gamle Hovedbygning var Skyld i hendes ubehagelige Stemninger, i hendes Udslag af

ondt Lune, i hendes Anfald af Heflighed og Følelse af personlig Forurettelse her i Livet. Den gamle Bygning „stod imellem“ hende og Jens, — dette grundsolide, noble Hus, som Jens elskede saa højt, fordi alle hans Ungdoms gladeste og reneste Erindringer knyttede sig til det. Det maatte jævnes med Jorden, hvis hun skulde føle sig lykkelig paa Nakkebjerggaard.

Og Jens lod det jævne med Jorden. — Ganske vist! den ny Bygning var meget kostbar, meget aparte i Stil og Indretning. En Architect blev forskreven fra Hovedstaden. Han skulde komme ud og gøre Tegning til Nybygningen. Han laa derude paa Landet, paa gamle Nakkebjerggaard, og røg fine Cigarer og spiste og drak og badede i en hel Maaned, — og rev sig hver Aften ved Toddyen i sit stilfulde Hovedhaar, og forbandede sig paa, at det var ham umuligt, at rejse et Tempel, som dét, Fru v. Bülow begærede.

Tilsidst opnaede han et Compromis: Den saakaldte „Fruens Fløj“ blev bygget aldeles, som Fruen ønskede det, Resten tilnærmelsesvis efter hendes Forlangende. Det blev et meget kostbart Foretagende. Men, Herre Gud! Fanny vilde jo føle sig saa lykkelig over sit smukke, nye Hjem. — Otte Dage efter, at hun sejersstolt og glædedrukken var flyttet ind i „Fruens Fløj“, erklærede hun højlydt, at „det var hende fuldkommen ligegyldigt, om denne ækle, nye

Kasse sved af til Grunden, eller ej! Den hele Bygning var hende forhad: Det havde kostet hende altfor meget Bryderi og altfor mange Ubehageligheder, at faa den Smule Plan gennemført“

Nu, paa denne November-Eftermiddag, laa Nakkebjerggaards Hovedbygning i Taagen, som et stort, brunt, barskt Dyr. „Fruens Fløj“ løftede sig med sine tre Stokværk og sit kullede Tag, som en Hals uden Hoved, højt over det øvrige Uhyres lave, vaade, slimagtigt glindsende Skiferryg. „Fruens Fløj“ beherskede og trykkede Bygningen, som Fyrtaarnet behersker og trykker Fyrvogterfamiliens beskedne Tilflugtssted.

Oppe i det store, elegant monterede „Fruens Værelse“, laa Fru Fanny paa en Chaiselongue og studerede en Bog om „Kvindens Rettigheder“. Hun havde allerede tændt Lampen og rullet Gardinerne ned. Jens Bülow stod i sit ungarleagtige Værelse nede i Parterret og stirrede, med Panden mod Vindussprossen, ud i Gaarden. Og ude paa Gaardspladsen stod hans Smaadrenge, den sexaarige Ejnar og den næppe fireaarige Knud, og ragede hver med sin Pind, tavse og tilsyneladende i dyb Eftertanke, i Rendestenen.

Jens Bülow saa ikke efter Børnene. Han bare stirrede planløst og grublende ud i Taagen. Efterhaanden sænkede hans Øjelaag sig, trætte og blyfarvede, som de blive ved lang Natte-

vaagen. Han skimtede nu kun de fugtige, firkantede Brostene, dernede under Vinduet, hvor Vandet fra Tagrenden langsomt sivede henimod denne Rist dér, i Krogen, — denne Rist, der førte ned til Kloaken, — der atter strakte sig, med sine tykke, glacerede Rør, under Gaardspladsen og Stalden — og ud til Køkkenhaven bag Ladelængen . . . Han mindedes med pludselig Tydelighed, hvorledes han en Gang, for flere Maaneder siden havde fundet sine smaa Sønnen i Begreb med at stoppe med en Pind en levende Skruptudse ned mellem Træmmerne i denne Rist. De borede Pinden dybt ind i det ulykkelige Dyrs Krop. De trykkede og klemte det, saa dets store, brune Øjne traadte langt frem af deres Huler. Og saa tilsidst plumpede Tudsens ned i Kloaken med Tarmene ud af Livet. — — Dét morede Børnene, — hans og Fannys Børn! Den ældste fortalte leende, at „Tudsens virkelig havde skreget, den havde pebet, — ganske lidt, — to Gange, — det ækle Dyr!“ — —

Der lød langsomme Trin, Træskostøvlers Lyd, over Gaardspladsen. Jens Bölow løftede Hovedet: Det var tre af Karlene, der kom drivende hjem fra Markarbejdet, en hel Time før Tiden. Hvilken Ladhed i Bevægelserne! Hvilken ubli Lige gyldighed i disse upaalidelige, forspiste Svendes Ansigter! — Se, hvor de kom luskende gennem Taagen, derovre langs

Ladebygningen! Han vidste, at de havde ladet alt ligge efter sig derude, hulter til bulter; ikke en Gang Redskaberne havde de gidet tage med sig hjem! —

Han tænkte et Øjeblik paa at springe ud og stoppe disse tre Drivere i Farten. Men han blev staaende: Han vidste, at han ikke for Tiden var skikket til at tumle med disse Mennesker. Han gad ikke! Det Hele var ham i Grunden saa uendelig ligegyldigt. Der laa, som en tung Vægt af Bly paa hans Skuldre, tunge var hans Arme, hans Ben, tungt hans Hoved. I tre lange Dage havde han ikke vist sig for Folkene. De var ham ligegyldige, — alt var ham ligegyldigt!

Thi oppe i „Fruens Værelse“ laa Fanny, ondsindet og mat efter flere Dages stigende „Nerveusitet“. Efter Selskabet hos Finsens i Efteraaret havde hun i næsten 14 Dage været blid og elskværdig og passet sit Hus og sine Børn. Jens Bülow var fuld af nyt Haab, af naive Forventninger. Men saa vendte Bladet sig atter. Fanny blev urimeligere og urimeligere; og i de sidste tre Døgn havde hun raset, som et uartig Barn.

Det var dog kun hendes Ægtemand, der direkte var Genstand for hendes Misfornøjelse og Angreb. Ligeoverfor andre i Huset var hun, som den blide, dybtforurettede Martyr. Hun formaaede, at vinde Stemningen for sig: Hen-

des Kammerjomfru græd Krampegraad med hende, og, naar hun kom tilbage til Køkkenet, fik hun Kokkepigen til at hikke af Rørelse over „den yndige Frues Guds frygtighed i Sorgen.“ — Fanny førte megen from Tale ligeoverfor Tyendet, — og hun fik den koleriske Stupige til at hvæse af Harme over „ham“, der saaledes ødelagde Fruens Liv med Sorg og Kval uden Ende. — Fra Køkken og Barnestue gik Tyendets haarrejsende Beretninger om de huslige Scener til Borgerstue og Karlekammer — og videre. Overalt tog man Parti. Om det saa var Børnene, syntes de at være hemmeligt dresserede til at sky og undgaa deres egen Fader. Kun det ældste af de tre Børn, Datteren Klara, syntes uvilkaarligt at slutte sig fastere og inderligere til Faderen, end et forsømt Syvaarsbarn plejer at gjøre det. Jens Bülow elskede dette Barn højt. Hun var hans Trøst i de mørke Dage, og der udviklede sig en særegen Fortrolighed mellem ham og hende.

Naar Fanny havde sine Luner, spærrede Jens sig inde, eller han tog sin Bøsse og gik sin Vej. Han saa ikke efter Folkene. De fik skøtte sig under Forvalterens Ledelse. Han skyede at vise sig for nogen. Han vidste, at man kunde sé paa hans Ansigt, at han græmmede sig. Han vidste, at man fortolkede og kommenterede, hvad man saá. Han følte Skam

over sit Hjemms Tilstand, Harmen over at maatte erkende denne Skamfølelse.

Han blev da staaende og lod Driveren være Driveren. Han vedblev planløst at stirre ud i den gustne Novembertaage, der hang og drev over alt hans, som en stædig, misfornøjet, næsevaad Vogterdreng hænger og daser paa Foldens Led over sine snavsede Faar.

Saa hvinede det mindste af Børnene derude ved Rendestenen, han hvinede skingert og arrigt. Bülow fo'r sammen: Derude i Snavset laa Drengen og sparkede i Luften med sine Stumpben. Og rundt om ham i Kres hoppede „Storebro'er“ og risede ham af al Magt paa hans Bag med en Hyldebøsse.

Bülow sprang ud, greb en Unge med hver Haand og bar dem ind. De saa' skrækkelige ud! Snavs i Ansigterne, Snavs paa Klæderne. Og Einar havde kastet den ene Støvle i Vandtruget. Han ringede paa „Barne-Jomfruen“. Langt om længe indfandt hun sig, — et lille, blegfedt Kvindemenneske med en uforholdsmæssig stærkt udviklet Bagdel og et indædt- uorskammet Ansigt.

„Hvorlænge har De ladet Børnene ligge derude i Sølet?“ spurgte Bülow i pludselig Vrede og pegede paa de Smaa.

„Det ved je' værk'le' ikke,“ svarede hun uforsagt. „Fruen har sagt, at jeg skulde la'

alting ligge og bare skaffe hende Varmedonkene i Orden indtil Aften“ . . .

„Hold Mund!“ tordnede Bülow ubehersket.

„Ja, men jeg kan da ved Gud ikke“ . . .

„Hold Mund! — Tag Børnene og vask dem, og sørg for, at De stiller med dem, rene og ordentlige, om en halv Time. — Hvor er Klara?“

„Sidst, jeg saa' hende, var hun ude i Borgerstuen,“ svarede Barnejomfruen mut.

Bülow ilede ud med lange Skridt. Ved Døren til Folkestuen standsede han og saá derind gennem den lille Rude i Dørfyldingen.

Derinde paa Langbænken laa Jacob Svinedreng paa Ryggen, saa lang han var. Og „ridende Hest“ over hans Bug sad Klara, rød og leende. Han holdt Barnet i Hænderne og vippede hende med et stille, afskyeligt Grin frem og tilbage, mens han, ligesom legende, frittede hende om noget angaaende Fa'r og Mo'er . . .

Bülow brød ind, og Knøsen fo'r op, saa hvid i sit Ansigt, som den kalkede Væg. Bülow stirrede et Secund forskende paa ham. I næste Øjeblik laa Jacob Svinedreng paa Maven i Pladderet langt ude paa Gaardspladsen.

Saa tog Jens Bülow sin Datter ved Haanden og førte hende ind. —

„Nu bliver han nok tov'li osse!“ sagde Kokkepigen med lav Stemme, da hun om Afte-

nen svingede Grødfadet op paa Borgerstuebordet.

„Ja, det var s'ku'tte saa sært, om I, Fruentømmer, snart ha'de gjort ham ked a'et,“ bemærkede den gamle Kusk alvorlig, og trak med Eftertanke Hornskeens Blad gennem sin lukkede venstre Haand.

Og der rejste sig den Aften en afgjort Opinion til Fordel for Husbonden, der dog i Virkeligheden var afholdt og respeceret af alle sine Undergivne.

Jens Bülow havde en søvnløs Nat. Væltende sig fra Side til Side brød han sin Hjerne med alle disse Spørgsmaal, som nu saa ofte i flere Aar, men i den sidste Tid oftere og oftere, havde lagt Beslag paa ham.

„Elsker hun, Fanny, mig endnu? eller elsker hun mig ikke?“ spurgte han sig selv atter og atter. „Hvis hun ikke besad nogen Kærlighed for mig længere, saa vilde hun ikke gentage sine taarekvalte Bønner om Tilgivelse, hver Gang hun har overstaaet sine Perioder af Ondsindethed. Og, — hvis hun nærede nogen dybere Følelse for mig, for sine Børn, — de ulykkelige Børn! — og for sit Hjem, der snart

er en Fabel for alle Mennesker, saa vilde hun vel kunne beherske disse vilde Luner. — Elsker jeg Fanny endnu? Endnu, — efter en Aar-rækkes Uhygge, Ufred og Hjemløshed, som dén, hun har forstaaet at skabe omkring sig?“

Jens Bülow var en trofast Sjæl: Nødig slap han Tilliden og Haabet til sin Hustru. Men — han følte, at Fanny sled stærkere og stærkere paa hans Kærlighed. Han skønnede klart og tydeligt, at dette Hjem, hvortil han havde knyttet sit Livs bedste og fineste Traade, at det maatte gaa til Grunde, om hendes Aand fortsat skulde raade over det. Han skønnede inat mere, end nogensinde før, at han ikke vilde kunne holde ud stort længere, som det var. Hvor uhyre meget var der ikke gaaet tilgrunde i dette ubegribeligt fortvivlede Samliv! Hvor megen Tid var ikke gaaet tabt for hende, ødslet bort paa oprivende, aldeles umotiverede Misstemninger, paa Scener, og Graad af Arrigskab, og Graad af Anger, og Veklager over formentlige Tilsidesættelser og Forurettelser! Og, hvor megen unyttig Sorg, hvor megen Skam og Harm, hvor uhyre Pengesummer havde hendes onde Sind ikke kostet ham directe og indirekte! Med pludselig Klarhed saa han i Nat, at Børnene i Grunden hverken havde Fader eller Moder, saa længe Hjemmet var, som det hidtil havde været. Han saa for sig med en Hallucinations Tydelighed Smaadrene, over-

stænkede med Skarn, og saa — dette Syn i Borgerstuen! . . . Og han opfyldtes i samme Nu af bitter Vrede mod Fanny, der aldrig syntes at have Tanke eller Følelse for andre, end sig selv.

Ja, ja! dette skulde og maatte have en Ende! — Han var for stolt til at lade sig sløve under dette stadige Aag. Han vilde ikke gaa tilgrunde for Fannys Skyld, — til ingen somhelst Nytte! Han var for ærekær til at søge at dulme Følelsen af sin Ulykke ved Udskejelser. Fanny var for ubetydelig til, at han skulde kunne ofre sin Personlighed og sine Børns Vel paa hendes Altar . . . Ja, vel var hun ubetydelig! Dannelsesmidlerne havde ikke bidt paa hende, hun var ikke i Stand til at dømme uhildet og objectivt om nogetsomhelst mellem Himmel og Jord, hun var aldeles blottet for Selvkritik og forelsket i sig selv indtil Svimmelhed, — hun var — var — var . . .

Og han selv da? Havde han slet ingen Skyld? Var det højmodigt, var det „mandigt“, saaledes at bryde Staven over hende? Og, naar hun nu var saaledes, hvorledes kunde han saa have elsket hende saa højt? udholdt saa meget for hendes Skyld? holdt saa længe ud med hende? tilgivet og haabet saa længe og saa frugtesløst? —

Jens Bülow grundede og grundede. Men lige vidt kom han. Hvis han havde levet et

Par Aarhundreder tidligere, vilde han have henvendt sig til Præsten og bedt ham fordrive den onde Aand af Hustruens prægtige Legeme. Ja! han tænkte i Virkeligheden et Øjeblik paa at gaa til Provst Berg og bede ham — bede ham — bede ham — om hvad?? — „Om at skaffe Dig Husfred, Jens Bülow!“ — — Det var, som om en Røst udenfor ham, en haanligt hviskende Røst, der lignede hans Hustrus, aandede dette Svar ind i hans Øren. Han fo'r overende i Sengen og stirrede ind i Mørket. Og han spurgte igen sig selv:

„Skulde Du gaa til Lægen da, til Dr. Jansen, som dog er din Ven, som er saa klog, saa dannet og menneskekærlig, — skulde Du gaa til ham og bede ham — om hvad? — — „Om han vil sige Dig, hvordan Du, Jens Bülow, skal bære Dig ad med at styre din smukke, elegante Frue, som han altid har vist saa stor Opmærksomhed, — ganske som Provsten og Kammerjunkereren og alle de andre.““

Der var denne spottende, skadefro Røst igen! — —

„Til Helvede!“ udbrød Bülow og sprang ud af Sengen. „Det er en Kamp, denne, uden Allierede,“ tænkte han, mens han trak i Klæderne. „Men jeg vil have en Ende paa den! — Ja, ja, ja! bare en Ende paa dette!“

Dagslyset trængte allerede ind gennem Rullegardinet. Der begyndte at røre sig Liv i Huset

og i Gaarden. Han hørte Pigerne komme ned ad Trappen i deres fladsaaede Morgensko, og ude paa Gaardspladsen drev Røgteren og Drogen Kvæget tilvands under de sædvanlige Raab og Piskesmæld.

Bülow trak Gardinet op, aabnede Vinduet, og badede sit blege, forvaagede Ansigt i den friske, kølige Morgenluft. Det tegnede til en smuk, klar Dag. Røgen fra Skorstenen steg lige op mod den blaa Himmel, Ung-Kvæget forsvandt med kaade Spring og korte, lystige Brøl bag Ladelængen paa den fede, dugsprængte Græsmark, og langt, langt ude paa Engene løftede en glødende Sol sit store, smilende Øje over en Synskres af rødlig-lilla Dis og hvidblaa Damp fra Kjær og Mose.

„Hvor vi kunde være lykkelige, — om blot —“ tænkte Bülow. „Hvor ufatteligt, hvor utaknemligt, at denne Lykke skulde forbittres! — Hvor uerfaren, naiv og blind havde han ikke stolet paa Fanny, som paa dén, der skulde virkeliggøre hans Forestillinger om et godt og lykkeligt Landmandshjem! Hvor havde han ikke glædet sig ved Tanken om at have Magt og Evne til at gjøre Livet kønt for hende, give det Indhold og Farve! — Og saa blev alt graat i graat“ . . .

Han gik med sænket Hoved hen til den lille Skrivepult ved Værelsets modsatte Væg og aabnede langsomt Klappen. Der laa hans

„Lommebøger“ fra alle de Aar, han havde været Herre paa Nakkebjerggaard. Langsomt tog han dem frem, én for én. Hver af de smaa, sorte Bind indeholdt en Almanak, Aftryk af Jagtlovene, gode Raad for Sygdomme hos Heste og Kvæg. Saa var der et Par hvide Blade for hver Dag i Aaret. Paa disse havde han noteret, hvad Køerne malkede, hvor meget Foder, der blev givet dem, i hvilken Uge dé skulde kælte og Hopperne fole.

Men nu og da havde Jens Bülow ført et og andet tilbogs, som ikke vedkom Landbruget. Han havde altid en saadan Lommebog hos sig, og det kunde ofte hænde, — navnlig i Fortiden, — at han tog den frem, naar han færdedes alene i Markerne, og indførte korte Mindeord af den Art, i den Stil, der karakteriserede den svundne Slægts „Dagbøger.“

Jens Bülow stod længe og bladede. Saa faldt hans Blik paa nogle Optegnelser fra hans Ægteskabs første, forhaabningsfulde Aar. Der stod, skrevet med Blyant: Morgen i Juli: — — — „Hvor Livet er let, og hvor det er kønt, just, som det er for os! Hvilken Lykke at være Landmand i dette dejlige Land! at have Evne til at lønne sine Folk rundt og rigeligt! og — fremfor alt! — at eje en Kvinde, som min, som Fanny! — Aa, det er Fest idag! Fest imorgen! Festlig er hver Døgnets Time! —

Jeg vaagner imorges ved et lempeligt Tryk

i min Haand. Jeg slaar mine Øjne op, og jeg sér Fanny, der sidder, saa frisk og smuk, paa Sengens Kant, med Smil i sit Øje, Smil om de røde Læber, der ere beredte til den første Morgenhilsen. Hun bøjer sig ned og kysser mig paa Panden, — altid paa samme Maade, altid saa ømt og inderligt, at jeg stundom halvvaagen venter paa dette Kys, som paa en glædelig Nyhed. Hun gaar tidlig i Seng. Men hun holder af at staa op før jeg. Der er en Duft af Morgenluft over hendes Haar og hendes lyse Kjole. Hendes Hænder dufte af frisk tilberedt Kaffe, og hun fortæller mig, at hun selv har bragt Morgenmaaltidet ud paa Verandaen.

Glad og let, som en lykkelig Dreng, der vaagner paa sin Fødselsdag, springer jeg op og kaster mig i Klæderne. Jeg finder den snurrende Themaskine paa Verandabordets hvide Dug. Solen skinner gennem den vilde Vin. Fuglene kvidre fra Havens Buske og Træer. Og i en Atmosfære, mættet af Rosenbedets Duft og Duften fra den nære Kløvermark, sidder hun, Fanny, min Hustru, med det hvide broderede Forklæde over det brede Bryst, og den fine, smidige Haand i travl Bevægelse mellem Rundbrød og Smørkande og Kaffekopper.“ —

Jens Bülow bladede videre i sine Bøger. Der var lange Tidsrum, i hvilke han slet intet havde skrevet. Og der var Maaneder, da han

kun havde skrevet et Par Linier med flere Ugers Mellemlum. Kort Tid efter Skildringen af denne Juli-Morgen, havde han, nederst paa et iøvrigt nøgent Blad, skrevet med ganske utydelig Skrift:

„Hun har ligesom to Naturer. Hun kan vexelvis være blid og elskelig, som et Barn, og ondsindet, som en tirret Panther Hvad har jeg forbrudt imod hende?“ —

„Hun forfærder mig! — og nyder sin Magt over mig. Jeg sér og føler det.“

I næsten et helt Aar havde han intet indført i Lommebogen. Saa, pludselig, en Decem-berdag, havde han skrevet:

. . . „Og under dette ørkesløse Arbejde for at genoprette mit Hjemms Lykke, slider jeg — af Pligt og for at glemme. Jeg slider, slider, slider ved Dag og ved Nat. Og, hvad jeg erhverver, løber gennem hendes Hænder, som Vandet gennem Danaïdernes Kar, uden at bringe Glæde eller Tilfredshed. Mit Arbejde som Forsørger er til Slutning, som Straffefangens, der i sin Celle gnider paa Granitsoklen til den Riges Gravmonument, indtil Fladen bliver poleret. Han gnider, gnider, gnider, — mens Aarene ile forbi ham derude. Ingen ved ham Tak skyldig: Det er, som var han af Skæbnen bestemt til just at gnide denne haarde Flade glat Og, naar Stenen er færdig, sætte de den paa en Grav. Og den rige Mand kommer

med Pomp og Pragt og lægger sig under Stenen, som han, Fangen, i Aaremaal, gned paa . . .

Naar hun er værst, arbejder jeg, indtil Natten næsten er omme. Og, naar jeg lægger Arbejdet tilside, da er det min Trøst at drømme mig ind i de Illusioner, med hvilke vort Samliv begyndte. Da er jeg ikke længere den forurettede Forsørger, jeg er ikke længere til, blot for at modtage Klager og Besværinger. Jeg er ikke længere Manden, der kræves for Aagerenter og frygtelige Afdrag paa en Fryd, der viste sig kun at være, som et Laan for stakket Tid og med ubestemt Opsigelsesfrist, en Speculation, struttende af ubevidst Snildhed. Nej! — Da er jeg atter min Hustrus Elsker, mine Børns stolte Fader! Da maner jeg hende atter frem for mig, saaledes, som hun var, og endnu i lykkelige Øjeblikke kan være: straalende i frisk og elskelig Skjønhed, varm og hengiven som et kærligt Barn. Da mindes jeg atter hendes hvide Armes slyngende Pragt om min Hals, — hendes Dejlighed mindes jeg, og hendes Stemmes søde Musik Jeg river mig løs, og løftende Lampen i min Haand gaar jeg til Sovekamret. Med tilbageholdt Aandedræt betragter jeg hende, — som hun hviler dér, med Haaret sortblankt bølgende over den brede Pude, ned over det hvide Bryst, sovende en tryk og sorgfri Søvn. Hendes Hænder ere foldede om Nakken. Hendes Ansigt er ædelt og

skønt, som en græsk Antiks. — Sagte, sagte bøjer jeg mig ned og kysser hendes Pande . . . Hejh! Marmoret vaagner og farer sammen med et stygt, lille, ærgerligt Skrig . . .

Ak, Fanny!“ —

Jens Bülow bladede og bladede, læste og læste. Hans forpinte Sjæl genoplevede i kort Tid alle disse Aars knugende Uro, deres Skuffelser, og disse idelige Forsoningsscener, der til Slutning forekom ham saa kunstlede og falske. Han kom omsider til Lommebogens sidste Aar-gange. Men han kastede dem pludselig fra sig, ned i Pulten, lukkede Klappen og drejede Nøglen om i Laasen: Han vidste, at han i flere Aar aldeles intet havde haft at betro Papiret. Det ene Aar var gaaet, som det andet, blot blev det værre og værre, trangere og trangere. Før havde han ligesom følt en Lettelse ved at nedskrive nogle Linier paa dette tavse, hvide Papir, som ikke misforstod ham, ikke kunde forraade ham, — dette døde Papir, der fik en saa særegen Interesse for ham, der beskrev det. Men nu, — nu var han færdig med at haabe paa bedre Tider, nu var alt saa ufattelig tomt i ham og omkring ham, at hans egen Tilværelse syntes ham hæslig og uværdig for en Mand.

„Jeg vil ha'e Ende paa det!“ tænkte han atter og atter, mens han urolig vandrede frem og tilbage paa Gulvet.

Da Klokkeren var bleven otte, bankede det paa

Døren, og Klara stak et Øjeblik efter sit lille, friske Ansigt ind ad Dørsprækken:

„Maa jeg komme ind til Dig, Fa'er?“

„Ja, kom, Barn! — Godmorgen!“

I et Nu sad hun paa hans Knæ med Armene om hans Hals. Og hun saa paa ham med store, alvorlige Øjne, mens hans Haand kærtegnende strøg hendes Haar.

„Fa'er,“ sagde Barnet omsider, „naar dine Øjne se saadan ud, naar jeg sidder hos Dig, saa — saa er Du ikke glad! Men — nu skal Du høre! — Naar jeg nu kommer ud, skal jeg gaa ned i Nøddegangen og finde en stor, stor Haandfuld af de allerstørste Nødder til Dig! — — Naar man sparker — saadan! — med Benene i det gule, visne Løv, saa komme de frem paa Jorden: de aller bedste, sødeste Nødder!“

„Tak, Barn,“ sagde Jens Bülow mildt, og hans Øjne fik en særegen fugtig Glands. „Vil Du afsted strax?“

„Ja, ja! jeg vil skynde mig!“ raabte Klara og sprang ned paa Gulvet. Men, da hun allerede var halvt ude ad Døren, vendte hun om og sagde:

„Det er sandt! Jeg skulde hilse fra Mo'er og bede Dig komme op til hende, saa snart Du kan.“

„Er Mo'er nu rask igen?“ spurgte Jens Bülow, og en Følelse af Befrielse, en Følelse,

han kendte saa nøje fra Fortiden, strømmede som nyt, varmt Blod, gennem hans Hjærte. „Er Mo'er nu virkelig rask igen?“ gentog han. Og der var i hans Stemme en Underklang af raillerende Spot over hans egen letvakte Trang til en, selv kortvarig, huslig Vaabenstilstand.

„Aah, — hun er saa rædsom rød i Hovedet,“ svarede Barnet alvorlig. „Mo'er vil ikke sige „Godmorgen“ til os: Hun siger, at vi er no'en ækle Unger, der bare forstyrre hende, naar hun er daarlig. Og nu er Barnepigens sendt ned med Drengene; og jeg skulde sige til Dig, at nu skulde Du strax komme op. For Mo'er vil tale med Dig.“

„Hvad troer Du, Klara, at hun vil?“ spurgte han, og saa forskende paa Barnet.

„Aa, det ved jeg ikke!“ svarede Barnet og lagde eftertænksomt Hovedet paa Siden. „Jeg ved det ikke rigtig, men jeg troer, at — at Mo'er vil græde for Dig, Fa'er.“

Der blev en Pavse. Saa sagde han:

„Klara, min Unge! er Du da slet ikke bedrøvet over, at Mo'er er — er saadan — daarlig?“

„Jo—oh, det er saa rædsomt kedeligt, synes jeg nok; men — nu skal jeg rende ned og finde de Nødder! Og — saa kan Du dele med Mo'er!“

„Ja, løb!“ sagde han.

Et Kvarter efter stod Jens Bülow i „Fruens Værelse.“

Fanny sad i sin Silkeslaabrok og varmede sine smaa Fødder ved Kaminilden. Hun vendte Ryggen til Døren, men Bülow læste af hendes Profil, hendes Holdning og Stemmeklang, at der forestod en Forsoningsscene.

Hun sagde med usikker Stemme:

„God Morgen, Jens.“

Saa tav hun. Hun saa ikke paa ham. Hun bare bøjede Hovedet og ventede paa, at han, som sædvanlig, skulde komme hende imøde, tage hendes Haand, stryge hendes smukke Haar, tilgive hende og trøste hende, naar det uundgaaelige Anfald af Graad indfandt sig.

Men denne Gang kom Bülow hende ikke imøde. Han besvarede hendes „Godmorgen“ og blev staaende ved Døren. Der var et Øjeblik ganske stille i det store Værelse.

„Hvad vil Du mig, Fanny?“ spurgte han omsider.

Hun svarede ikke. Hun bare slog Øjnene ned og flyttede sine Fødder en Smule paa Kamingitteret.

„Hvad vil Du mig, Fanny?“ gentog han.

„Aah, — ingen Ting,“ svarede hun tøvende i en fornærmet Tone.

„Klara sagde, at Du vilde tale med mig.“

„Jeg — jeg troede, at — Du vilde — være god igen,“ sagde hun efter en Pavse og

stirrede ind i Ilden. „Men — nu sér jeg nok“ — —

„Er det da mig, der har været ond? Hvad har jeg gjort Dig?“

Hun sad saa stille, som om hun pludselig var bleven forstenet. Hendes Øjne vare næsten lukkede, og en mørk Rødme farvede hendes Pande og Kinder.

„Du holder ikke af mig mere,“ mumlede hun endelig.

„Hvoraf slutter Du det, Fanny?“

„Aah, — Du er ikke ganske Herre over dit Ansigt. Dit Ansigt er blevet mørkere Aar efter Aar. Hvis Du selv kunde sé, hvor koldt og harmfuldt det stundom vender sig imod mig, vilde Du ikke forsøge at nægte, at Du — er ked af mig“ . . .

. . . „Du, Fanny, er vel selv uskyldig i, at jeg ikke sér Dig glad nok ud?“

„Ja, — selvfølgelig! Hvilken Kvinde kan blive anderledes, end jeg, under disse Forhold!“

„Under hvilke Forhold?“

„Aa, dette evindelige Surmuleri! denne evindelige Sliden — ude og hjemme — for at „skaffe, hvad der gaar med,“ som Du siger! Din Lyst til at isolere os, holde alle Mennesker borte fra Huset“ . . .

„Tilgiv mig, Fanny, men — Folk have uden Impuls fra min Side trukket sig tilbage

fra os: Folk fornøje sig ikke i et Hjem, som dette, som dit og mit, Fanny.“

„Ja, jeg er vant til dine Bebrejdelser!“ sagde hun vredt og rejste sig pludselig med nerveus Hastighed.

„Du erindrer ikke, hvor ofte Du — i Fortiden — har bedet mig om Tilgivelse, naar Du havde været — været ilde tilpas,“ sagde Bülow med rolig Stemme. „Du husker ikke, hvorledes jeg, indtil nu, atter og atter har tigget og bedet Dig om at beherske dine Luner for dine Børn, dit Hjem, og din egen Skyld“ . . .

. . . „For min Skyld! — Du tager vist stort Hensyn til mig!“

„Fanny! Jeg har endnu ikke givet Dig Ret til at raisonnere saaledes. Men, — jeg vil tale ærligt med Dig, — vil Du ikke høre, hvad jeg siger Dig, saa maa Du selv bære Følgerne: — Jeg véd, at jeg ikke vil kunne udholde dette Samliv med Dig længere, saafremt det ikke forandrer sin Character. Aar efter Aar, Dag for Dag, ødelægges for meget hér — til ingen Verdens Nytte! Alt, alt var lagt til Rette for Dig, alt det, der plejer at gjøre en Kvinde god og lykkelig! Du havde Ungdom, et fortræffeligt Helbred, en sjelden brav og opoffrende Moder. Du har, trods alt, stedse paastaet, at Du har ægtet mig af Tilbøjelighed. Du kender ganske nøje mine Følelser for Dig. Vi grundede et

smukt og, fra første Færd, velhavende Hjem. Vi fik sunde og kønne Børn; — hvad kunne vi forlange mere! — Og — sé Dig saa tilbage, Fanny, paa disse syv—otte Samlivsaar! Se paa Dig selv, paa dit Hjem! Gør blot én eneste Gang en Beregning over, hvor meget der er gaaet, og fortsat gaar tilspilde hér i Huset, mens Du plejer dine Luner! Beregn, hvad dine Luner have kostet os i alle disse Aar, dine Baderejser, dine Indfald og din Ambition; — og Du vil ikke misforstaa mig, naar jeg nu fordrer af Dig, at Du giver mig en sand og reel Grund til din Opførsel imod mig, som ligeoverfor Samfundet skal staa til Ansvar for mit Hjem, mine Børns og min Bedrifts Skæbne.“

Han talte roligt og besindigt, men med en Understrøm af Bevægelse. Hun havde sat sig i en lav Lænestol ved Vinduet. Hun vendte Ryggen imod ham og stirrede haanligt ud ad Ruden, tavs og med Hænderne foldede over Knæet. Han forundrede hende: Hidtil havde han med Begærlighed grebet den første Lejlighed til en „Forsoning“. Men idag syntes det ham at være ret ligegyldigt, om hun blev elskværdig paany, eller ikke. Hun følte sig tirret ved hans Kølighed. Men — var det paa dén Maade, han vilde have det, saa — —

„Fanny, jeg beder Dig svare mig,“ sagde han efter en lang Pavse. Hun bed sig i Læben og tav.

„Endnu en Gang beder jeg Dig svare mig: Hvad Aarsag har Du til at være imod os, som Du er?“

„Jeg har Lyst dertil!“ mumlede hun og kastede sig tilbage paa Stolen. „Hvorfor er Du, som Du er, imod mig? — Sandsynligvis, fordi Du har Lyst til at være saaledes.“

„Saafremt Du fremdeles vil følge denne Lyst, giver Du mig kun Valget mellem ét af to: at gaa til Grunde eller opgive mit Samliv med Dig. Jeg har gjort, hvad jeg kunde, for at finde mig i det Liv, Du bød mig her. Nu er jeg træt, Fanny. Jeg beder Dig dérfor: Har Du endnu en Gnist af Godhed for mig og dit Hjem, af Agtelse for Dig selv, saa tag Dig sammen, eller — giv mig en lovformelig Skilsmisse.“

„Tage mig sammen!“ gentog hun med et særegent alvorligt Tonefald. „Tage mig sammen? — Jeg kan ikke blive anderledes! Jeg kan ikke leve lykkelig hos Dig!“

„Nu vel, saa giv da dit Samtykke til Separation. Vi have jo talt om dette før.“

„Ja, — er det ikke det, jeg har tænkt! Du vil af med mig!“ raabte hun nu, ude af sig selv af Vrede. „Du vil have din Frihed! — Og det kalder Du „din Kærlighed til mig.“ Aah, Du Hykler!“

Hun rejste sig, blussende af Lidenskab, og løftede truende sin Haand.

„Jeg beder Dig høre mig i Ro,“ svarede Bülow. „Jeg har i lang Tid ikke talt om min Kærlighed til Dig. Jeg har forlængst varet Dig, at Du ikke uden Grund skulde forøde den. Men Du gjorde det endda. Du sled for hensynsløst og for længe paa min Følelse for Dig. — Jeg elsker Dig ikke længere, Fanny. Jeg magter det ikke. Jeg ægtede Dig med Kærlighed, Haab og Forventning. Men Du har med koldt Sind skuffet mig.“

„Ja, aah Gud, ja, din Stakkel! og saa?“ sagde hun haanende og saa atter ud ad Vinduet, mens hun trommede med Fingrene paa Ruden.

„Hvad skal jeg saa hér?!“ udbrød han i ubehersket Bevægelse, og en mørk Rødme farvede hans Kinder. „Hvad skal jeg saa gøre mere?! — Arbejde for et ødelagt Hjem, for en ukærlig, ildesindet Hustru, hvis eneste Interesse er hendes egne Luner, for mine Børn, som Du søger at vende fra mig, og som daglig lide under vort Forhold? . . . Nej! Nej! Jeg vil det ikke mere! Jeg vil en Afslutning paa dette Liv! Du skal ikke opnaa, at se mig ødelagt, og vore Børn skulle ikke voxe op i dette Øde! Jeg vil arbejde for dem og for Dig. Men ikke, som din Mand. — Endnu en Gang, Fanny: Vil Du samtykke i Separation?“

Hun betænkte sig et Øjeblik. Saa svarede hun med isnende Ondskab:

„Nej! — Du faar hellere blive en Mand, der løber fra Hustru og Børn.“

„Og Du en Kvinde, der vil angre sent, men bittert!“

„Aah! Jeg har aldeles intet Anlæg for Anger. Og intet at angre! — Du selv gjorde mig til en Slave af Dig, dit Hus, dine Børn. Du behandlede mig i alt Fald, som om jeg var det: Alle Husets Byrder væltede Du over paa mig! Du vilde lade mig trælle, som en Tjenestepige, om Du kunde! Du lod mig føde Børn, som Du nu mistvivler om at kunne opdrage ordentligt i dette Hul af et Hjem! Du nød min Ungdom, min Skjønhed, min uforudseende Kærlighed — — Og til Erstatning gav Du mig Bebrejdelser og Mistillid! — — Jo! Jo! Nægt det ikke! Jeg kan — sé det paa dit Ansigt!“ . . .

„Du lyver, Fanny! — for mig, men mest for Dig selv.“

„A—ih!“ skreg hun, ude af sig selv af Raseri. „Ai—h! Ai—h!“ Og hun greb en Psyche-Figur i Kalipasta, som stod nærmest ved Haanden. Hun greb den om Vingerne, løftede den højt over sit Hoved og slyngede den med sikker Haand imod ham. Han veg tilside, og Psychen knustes mod Væggen.

I samme Nu gik Døren til Gangen op. Han vendte sig. Det var Klara, der var kommen tilbage fra Haven. Hun stod, stiv af

Angst, bag ham, i den aabne Dør. Han tog hurtig Barnet paa Armen og bar hende bort.

„Vent blot! Vent blot!“ raabte Hustruen truende efter ham, da hun saa sig alene. „Jeg skal sørge for, at Du ikke skal glemme mig! — Vent bare!“

Og Bülow bar Barnet gennem den lange Korridor, ned ad Trapperne. Fortvivlet knugede han den Lille saa tæt ind til sig, at hun ikke kunde se hans Ansigt.

Men Barnet græd af Angst. Og én efter én faldt Nødderne, som hun havde samlet til Fa'er og Moer, ud af hendes Hænder og trillede ned over Trappetrinene.

Bülow satte først Barnet paa Jorden, da han var naaet ned i Haven. Saa tog han sin Yndling ved Haanden og vandrede gennem den lange Nøddeallé, der fører ud til Marken.

Det havde regnet om Natten, og Barnets smaa Fødder gled bestandig i Markvejens Lerælte. Men hun skyndte sig alligevel fremad, som gjaldt det Livet. Hun havde hørt op med at græde. Kun nu og da snøftede hun en Smule paa Børns Vis. Hverken hun eller Faderen sagde et eneste Ord. Bülow gik saa raskt fremad, som om han havde glemt, at han førte Barnet ved Haanden. Tavs og med sænket Blik skred han afsted. Han saa ikke de pløjende Karle, der drev deres Heste frem

over den opblødte Stubmark. Han bemærkede ikke deres Hilsen, hørte ikke deres Raab til Hestene. Han gik bare fremad, uden Maal og Med, bort fra Hjemmet, der nu syntes ham en eneste mørk, skammelig Trusel. Og Klara hoppede troligt bag efter ham, saa længe hun orkede. Men tilsidst blev hun træt og begyndte atter at græde.

„Jeg kan ikke løbe længere, Fa'er!“ klagede Barnet. „Men Du maa ikke gaa fra mig!“

Bülow standsede og saá bedrøvet paa hende.

„Jeg gaar aldrig fra Dig, min egen Unge,“ trøstede han. „Hvor skulde jeg vel gaa hen!“

„Aah, Du kunde gaa over til Finsen og Anna Margrethe og blive der altid. Men, — Du skulde ikke, Fa'er,“ halvhviskede Barnet ængstelig, „Du skulde endelig ikke gøre det! Mo'er siger saa tidt, at de er' slet ikke rare. Og — — Fa'er! Du gaar da ikke bort fra mig?“ — Hun græd nu igen saa angstfuldt, at det skar ham dybt i hans Hjærte.

„Nej! Nej! vist ikke, Barn!“ svarede han.

— „Nu maa Du ikke græde mer'! Nu vil vi sætte os déroppe paa Højen. Og, naar Du har hvilet Dig, — naar Du har hvilet Dig, saa, — saa gaa vi, — saa gaa vi“ . . .

. . . „Aah, ikke hjem! Ikke hjem!“ klagede Barnet og klemte hans Haand fast i sin. „Bare ikke hjem! — kære, lille Fa'er!“ — Hendes Øjne søgte hans, bedende, som kun et Barns

Øjne kunne bede, mens de klare Taarer strømmede ned over hendes Kinder.

Bülow var fortvivlet, som ingensinde før. Raadvild fløj hans Sjæl hid og did, i rastløs Spejden efter en Trøstegrund for Barnet. Han havde just faaet hende bragt nogenlunde til Ro, da en Rytter kom gallopperende hen imod dem.

Det var en Knøs hjemme fra Gaarden. Med Arme og Ben dinglende i Takt med den tykke Hests Bevægelser, travede han gennem Markvejens Pladder, rød i Kinderne af vigtig Iver. Hans vandblaa Øjne keg spejdende frem under en hvidgul Haartjavs og en halvt afreven Kasketskygge. Og, da han havde opdaget sin Husbond, red han raskt lige ind paa ham, parerede saa Hesten med en dæmpet Ed og et Ryk i Tøjret, som den havde om Snuden, og sagde med det forretningsmæssigste af alle Tonefald:

„Jæ' sku' hels' aa si'e, a' nu har Fruen ta'et Forgift, saa hun æ' li'e ve' aa krapere a' 'ed, — — hvis a' hun da'tte æ' død, 'men' jæ har ledt ætter Herren.“

Bülow sad og stirrede paa Knøsen. — Den tykke Arbejdshest var urolig efter det uvant hurtige Løb. Den stod og æltede med sine Hove i den fugtige Jord. Knøsen dunkede den, Situationen mægtig, med sine Træsko i Sidebenene: „Ka' Do staa, dit bøvede Trævl!“ — —

Saa rejste Bülow sig ligesom i Søvn. Tavs og med bøjet Hoved gik han med lange Skridt ad Hjemmet til.

Klara blev løftet op paa Hesten: Hun skulde have Lov at ride — ganske smaat — hjem! Og hun slog sig tiltaals hermed.

— — — — —
 „Det var altsaa dette, hun truede med,“ tænkte Bülow. Han stod bøjet over Hustruens Seng og stirrede paa hende. Og Fanny laa dér, paa det soignerede Leje, med rødt, blussende Ansigt og tillukkede Øjne og snorkende Aandedræt, uden at svare paa Tiltale, uden at røre et Lem.

„Hun truede,“ tænkte han. „Hun truede — med Skandale!“ — Han gik ganske rolig bort fra Sengen, — en underlig, kold, aandforladt Ligegyldighed greb ham. Han forstod ikke, hvorledes hans Hustru kunde handle saaledes. Han syntes hun saa ond ud, som hun laa dér, pynteligt paa Sengen, med dette røde Ansigt og dette sorte, velfriserede Haar, med disse hvide, fine Hænder pænt foldede over det blaa, stukne Atlaskes-Sengetæppe, — og saa denne lille, tømte Opiums-Flaske stillet frem paa Natbordet.

I Værelsets Baggrund sad Stupigen og græd og snøftede.

Bülow gik fra Værelse til Værelse i det store Hus. Han vidste ikke, hvad han skulde gjøre

mere: Han havde strax sendt Fuxerne afsted efter Dr. Jansen. Han havde talt, raabt til Fanny, stænket hende med Vand, med Eau de Cologne, ladet hende lugte til Salmiakspiritus, men — lige stum og rød og snorkende laa hun paa sine Puder.

En kølig, stupid Ligegyldighed ved alt lagde sig over ham, tung og knugende. Om nogen var kommen og havde sagt: „Din Hustru dør!“ eller: „Du skal om ti Minutter selv dø!“ — han vilde have svaret: „Naa,“ eller: „Ja vel;“ og han vilde være forbleven ganske stille i sin haarde, gamle Stol, hvor han nu en Gang havde sat sig med Ryggen til Lyset og halvt-lukkede Øjenlaag.

Saa fór de to store, gule Hunde med rasende Bjæffen frem af deres Hundehus dérude paa Gaardspladsen. Og et Øjeblik efter kom Kusken tilbage med Dr. Jansen.

„Er De hér, Bülow?“ spurgte Lægen og aabnede varsomt Døren til Kontoret, hvor Bülow endnu sad i Mørket, sløv og sammen-sunken.

„Kom kun ind, Doctor,“ lød det ud fra Mørket. „Værs'god. Sæt Dem. — Hvad mener De?“

„Hvad mener De selv?“ svarede Lægen. „Troer De virkelig, at Deres Hustru har taget

Gift, — har tømt denne Flaske med Opiums-
draaber?“

„Hun har selv sagt til Jomfruen, at „nu havde hun drukket al denne Gift: Hun vilde vise mig, at hun havde Mod til at dø.“ Saa — hun har vel gjort dette?“

Han lagde sin Haand tungt paa Bordet og søgte at se Lægens Ansigtsudtryk gennem Mørket. En pludselig Mistanke greb ham: Om nu Fanny, hans Hustru, løj? — Om dette Selvmordsforsøg blot var en ny Komædie? — Men han saa kun Doktorens hvide Pande over det store Fuldskæg. Der blev en lang Pavse.

„Kære Bülow,“ sagde Dr. Jansen endelig, „De maa ikke tage mig mine uforbeholdne Ord ilde op, men — Deres Hustru har ikke drukket den lille Flaskes Indhold. Hun lider med afgjort Sikkerhed ikke af nogen Opiumsforgiftning. Der er ikke den allerfjerneste Grund til Ængstelse for hendes Sundhed i saa Henseende.“

Bülow rejste sig.

„De mener, Doctor, at — min Hustru lyver for mig?“ spurgte han med en underlig kølig, tør Stemmeklang.

„Jeg mener, at dette Forgiftningstilfælde er — er opdigtet, er en Intrigue,“ svarede Lægen. „Og — jeg har sagt Deres Frue min Mening.“

„Og hun svarede?“

„Aah, — hun lo og sagde, at hun bare

vilde jage Dem en Skræk i Livet. Hun bad mig forsøge at faa Dem „god igen“ og endte med at sige mig, at det kunde være morsomt at spise til Aften sammen o. s. v. o. s. v. — blot hun havde Dem god igen.“

Bülow gik urolig frem og tilbage paa Gulvet med de knyttede Hænder borede dybt ned i Jaquettens Lommer. Han følte Skam og Harme over Hustruen: „Fanny har handlet lavt og lumpent, — som en æreløs Trappetøs!“ tænkte han, og Vreden drev ham Blodet til Kinderne. „Hun er brutal! — Hun gjør Skandale, blot for at skræmme mig til — til hvad? — Jeg elsker hende jo ikke længere; og jeg har jo sagt hende det! Skal dette da være en Hævn? — en Straf? — som om det ikke var Ulykke nok, at sé sin kæreste Illusion briste, sit Hjem ødelagt! Som om hun havde Ret til at vente Brød for Sten!“ —

Han standsede pludselig sin Gang foran Doktorens Stol. Han havde kendt Dr. Jansen i mange Aar, og han regnede ham blandt sine faa, oprigtige Venner.

Bülow havde endnu aldrig talt med noget Menneske om sit Samliv med Fanny: Han var ømtaalig. Han havde endnu aldrig hørt „Selskabet“ omtale et ulykkeligt Ægteskab, uden at jo Manden — paa den ene eller anden Maade — havde draget saa kort og graasset et Straa: „Stakkels Mand, at han dog ikke kan holde

Styr paa den lille Kone!“ — „Hmh, — Herre Gud! — Han har nu altid været en Pligt-Rytter . . . Det er ikke den Slags, Kvinderne holde a’.“

„Ja—ha! Med det extravagante Humør, han har, er et Ægteskab jo tidt lidt vanskeligt for Konen at tage med Anstand“. — „Ja, Manden, — det arme Skrog! En maa virkelig ha’e ondt af ham!“ — „Gud vêd, hvad han vilde med hende!“ — „Hmh. Man paastaar, at han undertiden er saa gnaven, at han truer med at — ta’e hende paa Hornene!“ — „Eller bare: „Hmh—jah, Manden —.“

Bülow skammede sig over sin Hustru, over Tilstanden i hans Hjem, der nu maatte være en „offentlig Hemmelighed.“ Han fik klare sig alene. Han vilde ikke anklage Fanny: Han havde dog en Gang elsket hende. Og han vilde føle sig beskæmmet, om man gjorde ham til Genstand for den Deltagelse, som „Selskabet“ i sin brede Almindelighed havde i Behold for ulykkelige Ægtemænd: en Deltagelse, svømmende, saa malproper som en hellig Noæ Ark med rene og urene Dyr, paa en Syndflod af raa Spot, misfortolket Christendom og skadefro Interessert-hed for Medmenneskers „Bag-Koullisserne“.

Nu stod han i fortvivlet Raadvildhed foran Lægen, denne dannede, klarhovedede Menneske-kender, som han saa ofte havde vist Tillid i andre Retninger, og som altid havde vist ham og Fanny den godhjærtede og dog saa discrete

Deltagelse, som kun betydelige Mennesker magte at yde.

Der var nu ganske mørkt i Værelset. Kun gennem Nøglehullet stjal en tynd Lysstribe sig ind fra Koridoren. Bülow saa ikke Lægens Ansigtstræk. Og han var tilfreds med, at Dr. Jansen ikke kunde sé hans.

„Jansen!“ udbrød han endelig med dæmpet, noget usikker Stemme. „Hvad maa De tro om min Hustru!“

Det var ingen anklagende, fortørnet Mands Røst, der talte. Bülows Vrede og Harm var, som vejret bort i samme Nu, som han henvendte sig til en Anden. Og der var kun dump Fortvivlelse og uhyggelig Raadvildhed i dette Tonefald.

„Intet ondt, kære Bülow,“ svarede Lægen stilfærdig. „Jeg har i det Hele aldrig trot noget ondt eller uværdigt, hverken om Dem eller Deres Hustru.“

„Hvorfor handler hun imod mig, vore Børn, vort Hjem, som om hun hadede os og det!? — Hvad have vi gjort hende? — — Hvorfor er det alt blevet, som det er?“

Han kastede sig i Lænestolen. Hans Stemme skælvede af undertrykt Bevægelse.

„Jeg er vis paa, at Deres Hustru i Grunden til Stadighed hverken elsker eller hader nogen bestemt Person. Hun har et abnormt Temperament, erhvervet ved Arv efter Faderen, der

var en Typus paa en vis Form af Sindssygd. Maaske er hendes Abnormitet næret ved mindre gunstige pædagogiske Forhold under Opvæksten: Hun var jo eneste Barn, Moderens sidste Haab her i Livet. Deres Hustru er ikke utilregnelig. Men hendes Sindstilstand er dog saa abnorm, at De bør bære en Del over med hende. Hun interesserer sig ikke alvorligt for andre, end sig selv, har ingen stadig Tanke for andet, end sine egne, allerpersongligste Smaasager. Dérfra hendes, sikkert grænseløse Pirrelighed, hendes sygelige Luner, hendes Lidenskabelighed. — Det er dog en Trøst for en dannet Mand, at kunne undskyldte, hvor man har elsket.“

Der opstod en Pavse. Saa sagde Bülow naivt:

„Er der mange Kvinder af Fannys Art?“

„Aa—ja,“ svarede Lægen og smilede ganske svagt i Mørket. „Samfundsforholdene og en forfejlet Opdragelse avle ikke faa Kvinder, der ere umulige i et Ægteskab. — Naar en Del brave, beaandede, moderne Aander have rettet saa kraftige Angreb paa Ægteskabet, som bindende Institution, og, naar de have forglemt, i samme Maalestok at harcellere Opdragelsen, som den nuomstunder saa hyppigt foregaar, saa er det, synes det mig, at rette Smed for Bager. Jo, — der findes mange ulykkelige Ægte-

skaber, ødelagte ved en saadan Temperamentsfejl hos Kvinden.“

„Er der da slet intet Haab om, at Fanny kan blive — blive bedre?“

„Jeg tror det desværre ikke, kære Bülow; navnlig ikke, hvis hun fremdeles skal leve under Omgivelser, som hun ustraffet kan torturere. Et Temperament, som Deres Hustrus, vil meget vel kunne disciplineres, men næppe under disse Forhold: Her er ikke tilstrækkelig kraftig Appel til hendes Energi.“

„Hvad mener De da? — Skal jeg igen sende hende til et Badested? — eller til et Hospital maaske?“

„Nej. Jeg tror ikke, at et Ophold paa noget af disse Steder vil være af varig Betydning for hende. — Lykkeligst for alle Parter vilde det være, om De kunde blive enige om at ophøre med dette Samliv, der næppe vil gavne nogen Part i Sagen.“

„— Hun vil det ikke.“

„Har De foreslaaet hende det?“

„Ja. Idag. Hun opførte sig som en rasende, og — gav saa denne Forgiftningsscene.“

„De har sikkert valgt et uheldigt Tidspunkt til Fremsættelsen af et saadant Forslag, der i hvert Fald ikke vil smigre hendes Forfængelighed. Tal med Deres Hustru, naar hendes Sind atter er kommet i Ro; — hun har vel elskværdige Øjeblikke?“

„Ja, Doktor,“ svarede Bülow. „Hun kan endnu være fornøjelig og elskværdig, som et smukt Barn.“ Og hans Øjne fyldtes i Mørket med Taarer. „Men disse gode Perioder ere i den sidste Tid blevne sjældnere og sjældnere. Hendes Luner ere aldeles uberegnelige. — Hun er en Svøbe for os alle! — Her er aldrig Fred i Hjemmet, hverken for Børnene, mig selv eller Tyendet. Hun er, som en Trusel over os, Dag og Nat. Hun vil, at alt skal dreje sig om hende, og hun har selv ikke Tanke for andre, end sig selv. Hun lader Børnene gaa for Lud og koldt Vand. Husholdningen forfalder: De aner ikke, hvad dette har kostet, hvor mange Penge, der, til slet ingen Nytte eller Glæde, Aar efter Aar er revet bort under hendes Hænder. Vi begyndte som velhavende, næsten rige Folk; og snart ville vi være fattige, om ikke dette faar en Ende. De siger jo, at Fanny er „abnorm“, saa — det falder mig nu lettere at sætte Dem ind i Sagerne, som de ere.“

„Ja, kære Bülow,“ sagde Lægen og lagde deltagende sin Haand paa hans Skulder, „De maa ikke tro, at De fortæller mig noget nyt, at De betror mig noget: Jeg har i flere Aar været aldeles klar over de ulykkelige Forhold her; — der er noget typisk ved dem, noget, der gentager sig i alle Ægteskaber, byggede paa et saadant Grundlag. Jeg beder Dem tro paa, at jeg stedse har næret den oprigtigste

Deltagelse for Dem og Deres Hustru. Og nu, da de fuldtud har skænket mig Deres Tillid, vil jeg med fuldeste Ret kunne raade Dem begge: Ophæv Deres Samliv, mens der endnu er noget at redde — for Personlighederne og for Familiens materielle Velfærd.“

„Stakkels Fanny! Hun synes ofte at være en Fjende af alt dette. — Jeg mistvivler om hende.“

„Kommer Tid, kommer Raad,“ trøstede Lægen og rejste sig.

„Ja, — man siger saaledes,“ svarede Bülow og rev en Tændstik for at tænde Lampen.

„Nej, se! Der kommer s'Gu' Padde!“ udbrød Finsen, da han og Anna Margrethe en klar Formiddag, et Par Uger efter sade alene i Dagligstuen paa gamle Smidstrupgaard ved det store Vindu ud til Gaardspladsen.

„Det er virkelig Padde, — ganske alene, — i den nye Ponyvogn.“

Justitsraaden svingede allerede op for Gangdøren, lagde Hovedet paa sned og hilste til Vinduet med en sirlig Bøjning med Overkrop og Pisk. Finsen og Anna Margrethe gik, for at tage imod ham. —

„Ja, sér De, kære Hr. Finsen,“ sagde Padde, da han var kommen til Sæde i Sophaen og havde faaet sit Glas Vin og sin Cigar, „det er i Grunden Forretninger, der har drevet mig over til Dem idag.“

„Saa! — Er det noget slemt?“ spurgte Finsen.

„Hm — aah,“ svarede den lille Justitsraad med sin fede, artige Stemme, „slemt vil jeg da ikke kalde det: Som De ved, fejrer man iaar — overalt i de rigtig christelige Lande-Morten Luthers Fødselsdag“ . . .

. . . „Højh!“ lo Finsen. „Og De er kanske inde paa at jubilere med?“

„Ja, egentlig, — netop. Jeg talte forleden Aften med Provst Berg og Lærer Jensen, og vi blev' enige om, at det var rigtig passende, om vi ogsaa her i Communen gjorde noget — præsterede noget — i den Anledning. Det har saa Mænd sin store Betydning, just i disse Tvivlens og Vantroens Tider, at Religionens store Mænd fejres paa en net og passende Maade.“

Hr. Padde gned her sine smaa, bløde Hænder langsomt vaskende i hinanden, fixerede sine blanke Støvlesnuder og saa tillidindgydende ud.

„Jah, — men hvad Pokker vil' I da gjøre?“ spurgte Finsen smilende og fyldte den endnu alvorfulde Gæsts Glas for anden Gang.

„Ja, — vi har nu tænkt paa at holde en Luther-Concert i Skolen.“

„En Luther-Concert! — Hohoh! — Men, hvor faa vi Sang og Musik fra?“

„Jah, Lærer Jensen har forfattet en, virkelig meget net, Kantate. Ordene ere ganske vist ikke af ham selv, — hm, — men Musikken, — Sangene og Recitativet, — alt dét har Jensen virkelig“

. . . „Hvem er da Fa'er til Texten, Padde?“

„Jah, — Gud véd dét!“ sagde den lille Justitsraad og tømte med et uhyre tilfreds, lille Suk sit Glas.

„Skal dét nu ogsaa være en Hemmelighed!“ udbød Finsen og fyldte Glasset igen. „Det maa jo da være gudfrygtige, rare Ord til dén Lejlighed, saa Himlen maa vide, af hvilken Grund Forfatterskabet skal holdes saadan „gedöl't“, som han siger, den Gamle nede paa „Sandet“. — De har nu altid haft en vis faible for at gaa og vifte om med saadant noget Hemmelighedskræmmeri, Padde!“

„Hø, hø, hø!“ lo Justitsraaden, dæmpet og artigt, men allerede svedende paa sin Pande af oprigtig Selvtilfredshed og følt Velvære. „Hø, hø, hø! Der er da no'et, der hedder — „aandelig Blofærdighed“, Finsen!“

„Aah! Fa'er! Jeg er aldeles vis paa, at jeg véd, hvem Forfatteren er!“ udbød Anna Margrethe og rejste sig leende.

„Naa?“ spurgte Finsen. — Justitsraaden sad svedende og rødmende, med halvt nedslagent Blik og rullede Dæksbladet om sin Cigarstump.

„Hr. Padde er selv Forfatteren!“ paastod Anna Margrethe.

„Hø, hø, hø, hø!“ lo Justitsraaden gladforlegen. „Jeg forsikkrer Dem, Frøken: Forfatteren er anonym! Han vil aldrig træde frem for Offentligheden! Ganske vist véd jeg, at det langtfra er første Gang, han har digtet, men han — han afskyer Offentlighed! . . . Der er da, ved Gud! no'et, der hedder „aandelig Bløfærdighed!““

„Jah, Padde har s'gu' Ret, min Pige! Lad Digteren beholde sin Aands Figenblad!“ lo Finsen. — Justitsraaden lagde sit glatfrisede Hoved paa skakke og smilede til sin Cigarspids.

„Det værste er,“ sagde han efter en Pavse, „at Forfatteren, som for Resten har hele Digtet færdigt, paa ingensomhelst Maade kan finde paa Slutningsstrofen. Musikken er færdig, alt er brillant, — vi mangle bare den allersidste Linie i Texten. . . . Den skal ende med noget, der rimer paa „Luther“, — et af de sværeste Rim, man nogensinde har sét! — Forfatteren har henvendt sig til flere, — virkelig begavede Mennesker, — i dén Anledning. Men aldeles forgæves! — De vilde virkelig gjøre Dem fortjent af Sagen, — De, Frøken, — og De, kære Finsen, — om De kunde sige mig et

brugeligt Ord, der rimer paa „Luther“: Jeg har i Kommission at skaffe Rimet til Forfatteren. Og det kan aldeles ikke undværes.“

„Ja, det er virkelig et svært Ord at rime paa!“ indrømmede Anna Margrethe smilende. „Men — De maa da sige os, hvorledes hele dette sidste Vers lyder.“

Justitsraaden greb strax i Sidelommen efter sin Tegnebog.

„Naturligvis! — Her har jeg skrevet det op.“ Han lagde Benene overkors, skød Brystet frem og deklamerede med Pathos:

— — — Saa løft dig da, mit Kvad!
 Løft dig fra fulde Bryster!
 Brus over Landet ud,
 Sving dig til fjærne Kyster!
 Bring om vor Morten Bud.
 Bring Du til Høj og Lav
 Et Bud om Morten Luther,
 Den Stridsmand, bold og kæk,
 Der knækked' Pavens Stav
 Og kued Munken fræk — — —

„Ja, se her er 'et, at vi skulde ha'e en allersidste Linie, der rimer paa Luther,“ afbrød Oplæseren med sin naturlige Stemme. — „Hvad synes De ellers om det, Finsen? Og De, Frøken?“

„Ja, jeg siger s'Gu', at — med en pæn Musik — kan dét jo lyde brillant; — jeg

kunde ikke lave saadant noget," svarede Finsen. Og Anna Margrethe erklærede, at hun ganske delte sin Faders Mening.

„Jah, — jeg var næsten aldeles vis paa, at De vilde synes om dén Ende," sagde Justitsraaden tilfreds og dampede Gløden op i Cigaren. „Det er i høj Grad Enden paa Digtet, det kommer an paa," vedblev han sagkyndig og lod Blikket glide kærtegnende ned over Stroferne. „Det gælder nu blot om at finde det forbistrede Rim!"

Der blev nu gjort Jagt paa Rimet under megen Munterhed. Men det varede ikke længe, før Jagten stiltiende blev opgiven, og, saa snart Finsen havde lovet at møde ved Concerten med hele Gaardens Besætning, gled Samtalen af sig selv over paa andre Omraader.

„Har De sét noget til Jens Bülow fornylig?" spurgte Finsen omsider.

„Ne — ih, ikke stort," svarede Justitsraaden med pludseligt Alvor. „Han — han jager meget for Tiden."

„Jah, desværre."

„Jeg saa ham forleden passere Markerne med Bøsse og Hund ad Strandgaarden til. Man siger, at han iaar ofte besøger Prinsen: Hjemme er han nok sjældent. — Aah — mja!"

Der blev en Pavse, som Justitsraaden udfyldte ved at tænde en frisk Cigar og tømme sit Glas. Saa sagde Finsen:

„Sig mig ærligt, Padde: Holder De meget af Bülow?“

„Om jeg holder af ham!“ udbrød den lille Mand og rettede sig i Sædet. „Jeg ansér ham for en af vore aller bedste Mænd, for en udmærket dygtig Landmand. Han er af Naturen, hvad jeg kunde kalde en sjældent lykkelig udrustet Mand. Jeg føler meget godt, at jeg er ham aldeles ligegyldig. Men — jeg holder alligevel af ham. Men, — men, — men det er — — Aah — mja!“

Justitsraaden standsede og nippede forsigtig til Vinen.

„— Men, men?“ gentog Finsen med en ganske svag Trækning med Øjenbrynene.

„Aah — mjah,“ sukkede Justitsraaden. „Aah — mjah.“ Og hans skikkelige Sjæl bad i sit Lønkammer til, at Justitsraad Padde nu sad i sin lille, nette Ponyvogn paa Vejen hjem til Fru Padde. Thi han vidste, at han var kommen ind paa et kildent Spørgsmaal.

„Hør nu, gamle Kammerat!“ sagde Finsen igen, „lad os faa Kortene paa Bordet. Altsaa: De har hørt Nyt fra Nakkebjerggaard, slet Nyt — selvfølgelig! — eller, hvad? De maa fortolke Deres „men“; — gener Dem bare ikke!“

„Jeg holder ikke af at referere Sladder, Finsen,“ bemærkede Padde med en Sikkerhed, der kun tilsyneladende kontrasterede til hans Personlighed.

„Bülow er vor fælles Ven,“ sagde Finsen. „Jeg véd, at han for Tiden har Behov for ærligt Venskab. Sig De kun frit, hvad De véd og mener.“

„Ja, kære Finsen, jeg ved ingen Ting i Grunden. Jeg mener kun, at — at Sladder og skandaløse Beretninger flokkes om Nakkebjerggaard, som Alliker om et Kirketaarn. Jeg har det fra min Kone. Og hun har det fra Kammerjunkerinden“ . . .

. . . „Ruger det Uhyre endnu hos Etatsraadens!“

„Joh. Hun ruger der endnu. Og hendes Mand.“

„Og Fru v. Steinthal beretter?“

„Kammerjunkerinden, som p. t. er en intim Veninde af Fru Bülow, er fyldt til Skrotten med Beretninger. Hun siger, at hun har dem direkte fra Fru Bülow, — fra „stakkels Fru v. Bülow“ selv. Som De maaske ved, er Steinthals — især hun — meget hensynsfulde i Retning af Aflæggelsen af Visitter“ . . .

. . . „Joh! — De forsømmer ingen.“

„Kammerjunkerinden visiterer Fru Bülow hveranden Dag: Hun har gjort det i de sidste fjorten Dage, og hun paastaar, at hun „har en Mission at udrette“ paa Nakkebjerggaard.“

„Hvad mon Jens Bülow siger til det?“

„Aldeles ingen Ting. Han tager høfligt imod sin Kones Gæst og gaar saa sin Vej.

Men de to Damer tilbringe halve Dage i hinandens Selskab. Kammerjunkerinden roser sig af, fuldstændig at besidde Fru Bülow's Fortrolighed. Og Fru Bülow, der ofte gengælder den imponante Dames Besøg, synes virkelig at nære en aldeles ubegrænset Tillid til hende. I hvert Fald er det ganske mærkværdige Ting, Fru v. Steinthal kolporterer „direkte fra stakkels Fru v. Bülow selv“, som hun siger.“

„Naa; — hvad Pokker er det da, det Kvindemenneske løber rundt med her paa Egnen?“

Justitsraaden knipsede Asken af Cigaren. Han flyttede sig urolig paa Stolen. Men han svarede ikke. Anna Margrethe, som, bøjet over sit Haandarbejde, i Tavshed havde hørt paa Samtalen, rejste sig nu og gik ud.

„Kammerjunkerinden paastaar — under Tavshedsløfte, forstaar sig! — at — at Jens Bülow mishandler sin Hustru.“

„Det var da en Fandens forbandet Løgn!“ udbrod Finsen med Overbevisning.

„Hm, jah, — det er ogsaa min Mening. Naturligvis er det galt . . . Men, — Bülow lever vist under meget uhyggelige, huslige Forhold. Og dét afføder jo igen alle mulige ondartede Fortolkninger og Gisninger angaaende Parterne i Sagen. Fru v. Steinthal „gør sig“ for Tiden ved sin selvbestaltede „Mission“ hos Bülow's. Hun er uhyre virksom! Folk høre

med Interesse paa hendes Historier. Og — Sladderer voxer, som en flygende Snedrive, op om Bülow's Hus! — Det er egentlig ækelt, Finsen.“

„Aah, — Jens Bülow hører s'Gu' ikke til den Slags Mænd, som lader sig kvæle i den Slags „Driver“; i saa Fald havde han vist været færdig for længe siden. Jeg er vis paa, at alle forstandige Mennesker, — selv dem, der angribe ham allermest, — inderst inde gemme paa en særegen Respekt for hans Karakter. For en stor Mængde Mennesker er dette tilstrækkeligt Motiv til at føle sig irriterede, til at gribe Lejligheden til at rakke ned, søle til . . . Der skal en vis aandelig Bravhed, et vist Maal af Dannelse, til aabent at yde en Mand den Tillid og den Agtelse, som man føler, at han fortjener, selv om han er aldrig saa slet gift. Der er i Virkeligheden ikke en eneste iblandt os, der ikke fuldtud respekterer Jens Bülow, naar det kommer til Stykket. Men — i den Slags Sager er det jo en Gang bleven god Moral i Samfundet, at forfølge sine ulykkelige Medmennesker i Stedet for at hjælpe og støtte dem. Selskabet ønsker at demonstrere sin dybe Christelighed, sin urokkelige Moralitet. Det vælger den billige, hastemte Indignations brede Vej. Og bjæffende i forceret og dumt Arrigskab, som en snavset Lænekøter, skynder det sig at fare i

Benene paa Folk, som Bülow; — man kan jo ikke fortrædige dem paa anden Vis.“

Finsen havde talt sig ganske varm. Hans Ansigt havde faaet et særegent barskt Udtryk. Han havde rejst sig og gik urolig frem og tilbage paa Gulvet.

Efter en Pavse sagde Justitsraaden:

„Det er for Resten ikke Bülow, men blot Jens Bülow, man beklikker. Rygterne have faaet en ganske bestemt Form. Kammerjunkerinden „betror“ Alverden, at han for ikke længe siden har raset saa gruelig mod sin Kone, — har søgt at dræbe hende ved at slynge en stor Kallipastafigur efter hendes Hoved, — kort sagt: at han har opført sig saa brutalt, at hans Kone i sin Fortvivlelse — tog Gift“

. . . „Gift! — — Hun er ikke død af det, Padde! Det tør jeg sværge paa!“

„Ne — ih, Finsen. Det siger jeg jo heller ikke. Bülow hentede jo Doctoren. Og han kom da tidsnok til at redde hendes Liv. — Fru Bülow har selv betroet alt dette — og meget andet — til Kammerjunkerinden. Og Kammerjunkerinden, — ja, De kender hende jo.“

„Og den Historie tror I paa?“

„Nej, jeg min S'æl ikke!“ udbød Padde med styrket Overbevisning. „Jeg ikke! — Jeg staar ganske paa Deres Parti. For, — jeg skal sige Dem,“ og den lille, svedende Mand sænkede Stemmen og blinkede snedigt med det højre

Øje, „jeg skal sige Dem, Finsen: Der er Parti-hensyn med i Spillet! Og det er nærmest dérfor, at jeg overhovedet fortæller Dem alt dette. Ser De: Kammerjunkeren vil stille sig ved Valget til Rigsdagen i Foraaret. Han vil være Modkandidat, vil han! Som De ved, var Bülow's Stilling næsten sikkret. Men — nu kommer det virkelig i høj Grad paa tvært, alt dette her. Bülow har en god Støtte i Bønder og Husmænd. Men — han er jo, hvad man kunde kalde „temmelig rød“ for mange af os andre. Og — ja, der er Adskillige, der allerede have begyndt at svigte ham.“

Finsen havde hørt paa sin Gæst i tavs Forundring. Nu brast han pludselig i Latter.

„Hvad for noget! — Vil Kammerjunkeren stille sig mod Jens Bülow! Nej, ved De hvad, min rare Padde! dén Nyhed er s'Gu' for utrolig!“

„Hm — jah. Det er jo underligt nok. Men — ikke desto mindre“ —

„Den Abekat!“

„— fisker i rørt Vande, i rørt Vande, Finsen. Etatsraaden og flere andre med ham have allerede lovet at optræde, som hans Stillere. Etatsraaden hørte jo forøvrigt heller ikke forhen til Bülow's politiske Venner. Jeg skal ikke nægte, at jeg finder Situationen mindre betryggende: Der er for Tiden bare Mudder og Klaffer om Bülow's Navn. Han selv kan ikke

forsvare sig uden at angribe sin Hustrus Charakter; og det gør han ikke. Og vi andre? — ja, det er jo vanskeligt at blande sig i slige Affairer. Imidlertid er denne Kammerjunkerinde paa Benene fra Morgen til Aften. Hun er Fyr og Flamme! Hun arbejder for sin Mand med en Energi, som et Damptørskeværk! Og — hun er ikke uden Evner. Man paastaar, at hun har raadet Fru Bülow til at lade sig skille fra Manden snarest muligt. Men, naar hun taler med andre, synes Tanken om Skilsmisse at opfylde hende med Afsky og Gru. Gavne Bülows Kandidatur vil en Skilsmisse sikkert ikke. — Kammerjunkerinden er et skrækkelig snedigt Fruentimmer! — Steinthal selv har, som De ved, begyndt at skrive i Bladene. Det er et „Kørrundtom“ af politisk og gudfrygtig Snak, synes man nok. Men — lur ham! Han kender Tidens Krav hér paa Landet! Hverken De eller jeg holder af at se Vorherre drøftet i Avisen, — lige tæt op ad Beretninger om Trillingefødsler, og Kalve med to Hoveder, og Injurieprocesser, og Anfald paa Næsten. Men, der er mange, der glæde sig over Kammerjunkerens Artikler „Fra mit Lønkammer“. Det er jo noget gyseligt Vaas, han skriver, men“ — — —

„— Ja, naar det drejer sig om Vaas, særdeles om gudeligt-politisk Vaas, er Mennesket

det taalmodigste af alle Dyr! — Ved Bülow noget om alt dette?“

„Jeg kender det ikke. Men — for Tiden sér han ikke ud, som en ung, begejstret Rigsdagscandidat. Jeg stod forleden i mit Kontor og saa ham passere forbi. Han gik i sine egne Tanker og troede sig ubemærket. Og han saa aldeles ud, som en Mand, der græmmer sig.“

„Herre Gud!“ brummede Fruen og stirrede alvorlig langt frem for sig.

Saa kom Pigen ind og meldte, at Middagsbordet var dækket.

Novemberdagens Rusk og Regn havde gjort Skoven bladløs, Vejene næsten ufarbare. Vandtrukne Marker og oversvømmede Moser og Enge strakte sig i doven Dis mellem Landskabets faa, høje Bakker. Skoven strakte sig, som et ensfarvet, mørkgraat Penselstrøg gennem Egnens ensfarvede, gullige Graat. Naturen var plyndret. Al dens ædelige Afgrøde var forlængst mejet af, plukket ned, revet hjem, gemt hen. Kun den stride Slaaentorn strittede paa Gærderne med bedske Frugter paa tornede Grene, — blaaduggede Bær, der syntes at trives bare paa Trods, mens alt andet døde,

skabte af Blomster, der blomstrede paa Trods, udfordrende det tidlige Foraars stivnende Nattefrost, der dræbte alt andet omkring dem. — Ja, saa var der, hist og her, et mørkrødt Melbær, et sygt, halvraadent Hyben, der stirrede langt, langt frem gennem Taagen, ventende paa at tumle ned, falde hen.

Efteraarets Glød var slukt. Trist, som en Askehob, laa Egnen under en Himmel, saa skummel, som Loftet i Skovtroldens Hule. Dryp paa Dryp sivede denne Himmels graablege Væde langsomt ned ad sortgraa, fugtigblanke Stammer, ad sortgraa, slimet-raadne Stubbe og Straa, — ned i Askehoben, dér alle de graa Trolde sad og længtes og kærede, hver over sit.

Hvor er I henne, Marks og Skovs springende Dyr, syngende Fugl! — Har den snavsede Jord slugt Jer? Har I gravet Jer ned, som den stærke Torbist og Aadselgraveren og den vældige Eghjort? — Hvor er I henne!

Hvor er Du, skinnende Sol! Hvor, bag disse drævende Skylag, der møjsommeligt slæbe sig hen over denne forhexede Jord, som den dorske Plovmand slæber sine jærnbesslaede Træske gennem Markens Pløre? — Næppe er det sagt: „Se, nu er det Dag!“ — saa er Natten der! tung og sort og stille, rugende tæt over Jorden; over den udbrændte Askehob, hvor Troldene sidde, tavse. Hvor de sidde, saa

daadløst stille, pønsende, hver paa sin Stump af Tilværelse, med Krallerne begravede i det graanende Haar, lyttende efter Suset af den trækkende Vildgaas' Vingeslag — højt oppe i Mørket; — den kloge Vildgaas, der suser bort over den forbandede Jord, som Himlens Sol har forladt, hvor intet Blad grønnes, ingen Blomst blomstrer, ingen Fugl synger, intet Dyr springer, — men hvor selv Troldene ældes — hastigt — paa Askehoben, — under den graa Himmel — — — —

En Aften i Tusmørket kom Jens Bülow gaaende gennem Skoven, der hører til Strandgaarden. Han havde Hund og Bøsse med sig. Men Jagten havde været mager: Der var kun en Sneppe i Nættet.

Det var næsten mørkt. En mild dødsstille Aften sænkede sig over den graa Skov. Der var saa tyst dernede i Bakken mellem Stammerne, at Bülow pludselig kaldte „Pan“ til sig og satte sig paa et Stød: han vilde prøve, om der virkelig ikke var noget at høre, naar Løvfaldet ikke raslede mere under hans Trin og under den springende Hunds Poter. Og han sad længe og lyttede. Han sad aldeles ubevægelig,

uden at tænke paa noget bestemt. Han var bleven mager i den sidste Tid, og der var kommet et forpint og nerveust Udtryk over hans Ansigt. Nu hvilede hans Sind, ligesom hans Legeme, og med et Udtryk af Ligegyldighed stirrede han frem for sig med Hagen støttet i sin Haand.

En Tidlang sad han saaledes. Hunden laa i Løvet ved hans Fødder med Hovedet hvilende paa de fremstrakte Forpoter og vagtsomt spejdende Øje. — Saa løftede den pludselig Hovedet. Og nu hørte Bülow Lyden af fjærn, dæmpet Musik.

Det var Secretæren, der spillede Flygel oppe i Hovedbygningens Havestue. Bülow kunde høre det af Spillemaaden.

Han kom ofte hos Prinsen. I den sidste Tid var deres Bekendtskab steget til Venskab. Prinsen tog næsten aldrig ud, men han var den elskværdigste Vært for de faa, — udelukkende Mænd, — der besøgte ham i hans Hjem. Bülow, Dr. Jansen og Finsen vare efterhaanden blevne meget hyppige Gæster paa Strandgaarden. Som Regel kom de gaaende. Man kunde da skyde Genvej over Marken; og Prinsen holdt mest af det saaledes: Han havde en nerveus Afsky for Larmen af Vogne, der rasle over Gaardspladsen, mens Hundene bjæffende fare ud, og Staldkarl og Tjener give sig til at rende for at tage imod de Fremmede og deres Heste;

— det var nu en af hans Særheder. Jo mindre Støj og Allarm, Gæsten medførte, jo mere hverdagslig og utvungent han optraadte, desto mere „Charme“ fandt Prinsen i Besøget. Naar saa, — ofte sent paa Natten, — Afskeden kom, holdt Durchlautens Eqvipage regelmæssigt paa samme Sted og ventede for at befordre Gæsterne hjem. Den kørte ad den bløde, grusbelagte Vej, der førte fra Vognskuret udenom Gaarden, og holdt saa ved Haveporten ud mod Marken.

Ogsaa i Aften havde Jens Bülow tænkt paa, at besøge Prinsen: Det var en særegen Fred og Hygge, der hvilede over denne underlige Mand i hans Hjem. Der var Glemsel for de smaa, private Sorger, Trøst for de store, at hente i hans og hans stilfærdige Secretairs Selskab.

Prins Rudolph var i Besiddelse af den grundfæstede Dannelse, som begavede Mænd erhverve ved aarelange Rejser, ved Samkvem med betydelige Mennesker og ved energisk Syslen med Litteratur. Ingen af denne Egns Mænd havde Magt til at klargjøre sig, af hvilken Grund denne svagelige Durchlaut i saa høj en Grad indgød dem Respekt. Der var berejste og belæste Mænd paa denne lykkelige Egn: Provsten, Berg, „læste alt, hvad der kom ud,“ og han havde desuden ligget i Carlsbad — tre Aar itræk! Det var Galdesten. Etatsraaden paa Hjortholm

havde „gjort Rhintouren“. Han havde — en passant — besøgt Paris. Og han havde ligget ved et Badested i Pyrenæerne: (Nyregrus og Mangel paa røde Blodlegemer). Dr. Jansen havde studeret sit Fag baade i Prag og i Berlin, og i London. Han talte ikke om det. Men hans fattige Klientel vidste, at han i sin Tid havde ligget og halvsultet derude i det ubekendte for at lære. Og, naar saa Provsten og Etatsraaden og Lægen havde tilbragt én eneste Aften hos denne Prins, vendte de hjem med Følelsen af, at de vidste meget lidet, at de havde set og tænkt meget lidet, — at „Jorden er stor, Kunsten lang“, som Provsten sukkende udtrykte sig. Men — det var ikke Prinsen, han havde sin Visdom fra. Thi Prinsen paastod ofte, at Jorden var „relativt ganske mærkværdig lille; hvilket aldeles ikke gjorde den mindre, men tværtimod mere interessant, idet det maatte vække ethvert tænkende Menneskes Forbavselse og Beundring, at den overhovedet vedblivende kunde „gjøre sig“ i Universets mærkelige Concert.“

Det var heller ikke Prinsens Vinkælder, ikke hans Bord, der aftvang disse Mænd Anerkendelse, — en Urt, hvis Rod i dansk Jord naar dybt, dybt ned, som Følfodens, — hvis Blomst dog er saa „zart“, at en Gadedreng for Gud og Mennesker stundom formaaede at træde den ned, saa den visnede med det samme for

lange Tider. Ganske vist, — man aad og drak godt hos Prinsen. Men man spiste ligesaa godt hos Finsen. — Der var nu Prinsens gule, mousserende Vin. Den var god. Den kom først frem efter Midnat. Altid i Is. Men — de andre havde ogsaa en gul Vin, der kunde skumme i flade, hedenske Skaaler. Alligevel: Prinsens var den bedste, — naar han selv lod den boble og syde i lystig Rigelighed i de flade, slebne Krystalpokaler.

Og det var ikke det, at denne Mand var af Fyrsteæt, det var ikke det, der duperede hans Stamgæster. Thi, naar de blot et Kvarter havde samtalen med ham, havde de forglemt alt Fyrsteskabet: Prins Rudolph var saa beskeden, saa fri for Ambition, som en dansk Familie-Aristokrat vilde være det, om han en smuk Dag havnede mellem en Bande mellemasiatiske Nomader. Desuden nærede hverken Finsen, Bülow eller Dr. Jansen særlig Sympathi for Rang og medfødt Fornemhed. De tre Mænd stode i dette og i meget andet i Opposition til de fleste af deres Jævnbyrdige paa Egnen, hvilket dog ikke hidtil havde affødt noget ligefremt Brud paa god Omgangstone.

Jens Bülow slængte Bøssen over Skulderen og gik langsomt fremad mod Hovedbygningen.

Nu hørte han Musikken ganske tydeligt: Det var „Sulamiths Sange“, men kun Musikken. Secretairen var en ligesaa stor Musikelsker,

som Prins Rudolph, men ingen af dem havde Sangstemme. Det var Musikken, der fra første Færd — for mere end femten Aar siden — havde knyttet de to Mænd til hinanden. Secretairen var i Besiddelse af den fineste musikalske Smag, og han havde i sin Ungdom erhvervet en udmærket Teknik. Han var dansk af Fødsel. Men, siden han blev myndig, havde han levet i Udlandet af sin ganske lille Formue. Han havde med stædig Ensidighed dyrket Musikken, hans eneste varige Interesse. Ved et Træf mødte han en Aften Prins Rudolph ved en Zigeunerkoncert i Buda-Pesth. Mødet gøttog. Og det endte da med, at Secretairen blev en Slags David for Prinsen, der den Gang var syg og nedbøjet. Siden havde den lille Secretair trofast fulgt sin Prins, ikke som hans Tjener, men som hans betroede Ven. Secretairen syntes at have gjort det til sit Livs Opgave: at gjøre Livet saa let og behageligt som muligt for sin syge Ven. Den lille beskedne, fintdannede Mand var saa hensynsfuld og offervillig, naar det gjaldt hans svagelige Herre, som en Moder, naar det gjælder hendes hjælpeløse Børn. I Begyndelsen lo man ad denne Omhu. Man kaldte den „Kryberi“. Man paastod spottende, at Secretairen tilsidst vilde dø af Høflighed og Anstrengelse for at gjøre sig uundværlig. Men de Mænd, der efterhaanden havde lært Prins Rudolph og hans Factotum nøjere at

kende, skønnede snart, at de havde dømt fejlagtigt. — Der hvilede dog fortsat et Skær af Hemmelighedsfuldhed over Prinsens Personlighed. Trods sin legemlige Svaghed kunde han være saa oprømt og elskværdig i sit Hjem, som var han en ung, livsglad Mand. Men, der var som Regel ogsaa da Øjeblikke, i hvilke hans store, mørke Øjne, hans magre, markerede Ansigt, hans Gestus og Tale glimtvis røbede det dybeste Vemod. Han plejede da pludselig at rejse sig og gaa nogle Gange uroligt frem og tilbage paa Gulvet i Værelsets Baggrund. Saa tog han atter Plads og var ganske, som før.

Bülow havde i dette Efteraar sluttet sig meget nøje til Prinsen. Den unge, kraftige Mand følte naturlig Deltagelse med den Ældres fornemt-beherskede Svaghed, Respekt og Interesse for hans overlegne Dannelse, Venskab for hans overstrømmende gode Hjærte og næsten barnlige Glæde over meget af det, Bülow kaldte Smaating. Da han desuden delte Prinsens og hans Secretairs Passion for Musik, var han bleven en hyppig og meget kærkommen Gæst paa Strandgaard. Og han var glad ved dette Tilflugtssted, naar Aftenen i Hjemmet faldt ham for trist.

Jens Bülow havde nu naaet Hovedbygningen. Der var, som sædvanlig, Lys i Havesalen. Han stod et Øjeblik stille. Saa forstummede Musikken. Han hørte de to Venner derinde

vexle et Par Replikker paa Tysk. Og Secretairen spillede igjen. Det var Musikken til Sangen: „Hvorfor græde I, Piger?“

Bülow stod lænet mod en Hængeask og lyttede. Sært klagende trængte Tonerne fra det mægtige Flygel ud til ham. Det var som om den stille taagede Luft omkring ham pludselig fyldtes med vemodig-bitter Graad.

Han stirrede paa Lysstriben, der borede sig ud under Jalousiet, frem over Plainen, lysende over en raadnende Gruppe af knækkede Asters og frosne Bladplanter. — Og den gamle Secretair blev ved at spille. Mere og mere klagende klang Stroferne i Jens Bülows Øren: — „Hvorfor græde I, Piger? — — O, siger mig! siger, hvor I min Elskede saa? — Hvorfor græde I, Piger? —“

— — Satan! — Der var én, der sang! — Der var en Kvindestemme, der sang, — ude i Taagen, — langt, langt borte, flakkende uroligt om, — tæt ved hans Øre, ligesom klæbende sig fast med sin graadmættede, halvt-hviskende, halvt-fremskregne Klage, — og saa vigende bort igjen, — planløst vigende, hjælpeløs som en blindet Sangfugl, der vil hjem til sin Rede

Jo, jo! — der var én, der sang! — Det var Fannys Stemme! — som den var den Gang, da der var knyttet saa meget ungdommeligt Haab til hende, da hun var saa

fager og ung, at end ikke den vildeste Fantasi kunde have knyttet andet end Glæde og Lykke til hendes Skikkelse. — Og nu! Hvis hun kun nu og da magtede at se klart paa sig selv og sine Forhold, hvor ensom, hvor forladt af alle Hjemmets gode Magter maatte hun da ikke føle sig! Hvis hun i et godt Øjeblik vaagnede til klar Erindring om hendes Kærligheds smukkeste Dage, mon hun da ikke vilde længes tilbage til ham? . . . Og hvad saa? Han var jo nu allerede ligesom gleden bort fra hende. Det skulde være forbi nu! Alt var ligesom opslidt i ham; alt det, der havde tilhørt hende Stakkels Fanny — alligevel! —

Jens Bülow rettede sig. Han gjorde et Kast med Hovedet og saa sig om. Han vidste nok, at det var Indbildning, dette med Fannys Klagesang. Det var Illusion. Hendes Klagesang gik paa en noget anden Melodi. Han vilde ikke vide af slige sentimentale, falske Forestillinger; — det kunde være galt nok endda! Desuden — „skulde han, en vordende Rigsdagsmand, en Politiker, en stor og snedig! — skulde han ikke kunde bære saadan en Smule Ægteskab uden at blive — blive frønnet i Sindet!“ mumlede han med bitter Ironi og sparkede til en raaden Grenstump, der laa i Løvfaldet ved hans Fødder. — Publica ante privata. Han vilde kunne sætte hele sin Person

lighed ind paa sin mulige politiske Virksomhed. Han vidste, som Politiker, hvad han vilde. Hvis Fanny fremdeles ikke vilde gaa ind paa Skilsmisse, maatte han søge aandelig Virksomhed borte fra Hjemmet. Der aabnede sig dog for ham en Udsigt til en Livsopgave, der var værd at løse, — om han blev valgt. Der var dog en Gjerning at tage op, et Arbejde for en Mand! En vilde ligesom leve op igen, — — mens Fanny sad hjemme og regerede — med Gaarden og med Børnene og med Tyendet — ad Helvede til!

Han stampede i Jorden og hans Hænder knyttede sig uvilkaarligt. — Saa gik han hurtig henimod Husets Havedør. Paa Stentrinet op til denne stod han stille et Øjeblik, knækkede Bøssen over og trak Patronerne ud.

Inde fra Havesalen lød nu „Wanderers Nachtlied“. Bülow stod og lyttede. Og, mens han lyttede, søgte hans Øjne vidt ud over den gamle Have med dens mørke Busketter og ørede Plainer. Langt derude, ved det yderste Krat, gled Maanen, stor og kobberød, langsomt op i alt dette mørke. Den løftede sig mere og mere. Men den lyste ikke stort, saa gulrød den var. Hans skarpe Øje spejdede langt længere bort: Man stod højt her, paa Strandgaardens Havetrappe: Man kunde tælle sex Kirker deroppe fra ved Dag, og ved Nat — mange Lys Jo! dér maatte det være!

det ganske svage, gule derude, — Fannys Lys, der brændte saa sikkert, som en hellig Gravelampe, fra Sol gik ned, til Sol stod op . . .

. . . Nu spillede han noget nyt derinde! „Ich grolle nicht“ . . . Jens Bülow „taalte ikke“ denne Sang. Han hadede den! — Som om der kun var én Kvinde i Verden! — Haah, — til Helvede! — — Man river det op med Rod, det store ungdommelige Kærlighedshaab, og — lægger det hen, — blidt og varsomt; — gode Venner endda, — gode Kamerater endda! — bare ikke dette, at den ene kvæler den anden, som Hørsilken kvæler Humlen, for selv at dø, naar Humlen er død . . . Man river det op, — Rødderne med! — slænger det hen, hvor Skadepanterne maa ligge . . . tramper Hullet til med Hælen . . . planter nyt i Stedet . . . bygger op paa Ruinerne En Mand knuses ikke af skuffede Følelser! — Ah, hvor haard en Natur, han har — Manden! . . . „Ich grolle nicht! — grolle nicht!“

„Luk op, Durchlaut!“ raabte Jens Bülow pludselig og stemte sit Knæ mod den aflaaede Dør. „Luk op!“ —

Musikken forstummede strax. Og et Øjeblik efter drejede Secretairen Nøglen om i Laasen. Bülow traadte hastig ind.

Og Secretairen sagde:

„God Aften!“

Det var henimod Midnat. Secretairen, som stod meget tidligt op, havde den Sædvane, ganske stille at trække sig tilbage præcis Kl. 11. Han var en livlig Tilhører under de Samtaler, der ofte udspandt sig mellem Prinsen og hans Venner. Secretairen gik og puslede og stilledede, saa med ét, saa med et andet. Man mærkede ikke direkte noget videre til ham. Og dog klæbede der ikke til hans Nærværelse den udeltagende, nøgterne Tilhørers, det kølige Vidnes, Uhygge. Thi han havde en — fint soigneret og velvillig — „Finger med i Spillet“ overalt. Han gav Tjeneren sine Dessins med Hensyn til Maaltidet og Vinen; og han var pudsigt opfindsom i Retning af smaa, behagelige, gastronomiske Overraskelser. Han forstod at ordne Belysningen saaledes, at man glemte alle de Skavanker, der i Virkeligheden kunde paavises i det store, gammeldags, lavloftede Rùm. Han regulerede selv Varmeudstrømningen fra den gamle Kakkelovn, denne halvgloende Moloch, der slugte en saa utrolig Mængde Bøgebrænde. Ved smaa, dæmpede Udbrud og korte, træffende Bemærkninger røbede han, at han, trods alle sine mangeartede Forretninger, stadig fulgte med. Hans Latter, — og han lo gerne, — var kort og stilfærdig, men mærkelig udtryksfuld. „Secretærens Smule Latter er ligesaa god, som en hel Tale!“ paastod Jens Bülow.

„Der gik han, — Secretairen,“ bemærkede

Bülow dæmpet, da Døren havde lukket sig efter den lille Mand.

„Ja; — dér — gled han bort,“ omredigerede Prinsen med et Smil og en beskrivende Haandbevægelse. „Jeg forsikrer Dem, kære Bülow: Han er et af de mest musikalske Mennesker, jeg har truffet paa. Han er selv en Adagio — paa et ædelt, gammeldags Instrument, — i E-Mol.“

„Vil De se! Der, i Iskøleren. har han gemt en Flaske mousserende Rhinskvin!“ udbrød Bülow efter en Pavse og pegede med Cigaren hen i Krogen, hvor Blomsterbordet stod.

„Ja, naturlig!“ svarede Værten. Han laa, som han plejede, udstrakt paa Sophaen, med et broget, østerlandsk Tæppe kastet over Fødderne. Nu rejste han sig overende og drog den trinde Flaske op af Køleren. Han saa livlig og op-rømt ud trods sin Magerhed og sine skarpe, markerede Træk. Hans store, mørke Øjne lyste, og hans ædeltformede Mund smilede, da han ved et Tryk med Tømmelfingeren fik Proppen til at fare op i Loftet med et Knald. Hurtig fyldte han Glassene:

„Tak, fordi De kom, Bülow!“ sagde han og løftede den flade Pokal. „Jeg vil ikke nægte, at Aftenen nu stundom falder noget lang. Men — her, i dette frivillige Exil, levede jeg min lykkeligste Tid i mange, mange Aar, og jeg

nyder endnu Indtrykkene fra den lyse, herlige Sommer Danmark leve, — evigt!“ . . .

. . . „Og Strandgaarden med dens Beboere level! — mindst saa længe, at de i hvert Fald kunne være med til min Begravelse,“ afbrød Bülow ham, halv „gemytlig“, halv sentimental, og løftede sin Pokal.

„Det sker ikke“, vedblev Prinsen rolig, da han havde drukket. „Ser De, Bülow: Det er snart forbi, det Hele, — for mit Vedkommende. En Dag — om ikke meget længe — vil jeg „glide hen“, — ligesom Secretairen før. Jeg vil — ganske stille, tror jeg, — og ganske koldblodig, véd jeg, — tage min Hat og gaa. Det vil ikke blive nogen „brillant Sorti“, — ikke, som en Orgel-Fuga, — slet ingen Jammer, slet ingen Støj, slet ingen Klage. Han vil komme, den gamle, fortrolige Kammerat, Døden, og „kloppe“ — paa Døren dérhenne, — og sige: „Naa —?“ Og jeg vil bare rejse mig op og række ham min Haand og svare: „Ja, vel.“ — Og saa ville vi glide bort sammen, — bort over Plainerne og Buskadserne og Skoven og Marken derude, — langt ind i det Ube kendte, — det eneste Nye.“

„Ja, jeg har ganske vist endnu ikke drukket Bro'rskaal med Døden“, sagde Bülow, „men — jeg er klar af, at ên kan have værre Kamerat, end ham. —“

„Kan være. —“

„— Men i hvert Fald er der dog ikke nogen Grund for Dem til at vente ham just med det allersnæreste. De ser jo saa frisk ud i Aften, som ingensinde før.“

„Det kommer af, at jeg i Aften er festlig stemt, Bülow,“ sagde Prinsen og skruede Lampevægen lidt højere op.

„Fødselsdag?“

„Aa, nej! Aa, nej! — Min Fødselsdag fejrer jeg virkelig ikke.“

Bülow tav discret. Saa vedblev Prinsen efter en Pavse:

„Fyld Glassene! — Jeg har Lyst og Trang til at fortælle Dem lidt om mig selv. De er min Ven, det føler jeg. De har visse Forudsætninger for at kunne forstaa mig. Og De vil beholde mine Meddelelser hos Dem selv.“

Jeg fejrer inat Mindet om mit Bryllup med Feodora Kessler, den eneste Kvinde, jeg har elsket, — den eneste Kvinde, der har elsket mig. Thi min Moder elskede mig ikke.“

„De har altsaa været gift.“

„. . . Blot i to lykkelige Aar. To korte, korte Aar! — Hun døde, sammen med vort eneste, nyfødte Barn. — Tror De paa et personligt Liv efter dette?“ spurgte han pludselig og saa' paa Jens Bülow med et underligt Smil.

„Lykkelige Mennesker, — jeg mener dém, der have sét Kærligheden, følt den, levet i den, — bare en lille, stakket Tid, — de tro vist i

Reglen paa alt dét, der synes dem nødvendigt til at frede om deres Lykkefølelse," svarede Bülow undvigende.

„Men de ulykkelige da?“

„Nogle trøste sig med et Liv efter dette i en Herlighedstilstand, som de ikke skulle dele med deres Lykkes Banemænd, — som mange jo kun formaa at tænke sig i „Helvede“. Andre føle sig tilfredsstillede blot ved Tanken om Døden, som den endelige, forløsende Afslutning, den fuldstændige Udviskning, — ganske, som De før“ . . .

. . . „Aah, De misforstaar mig: Jeg er ingen Ulykkelig! Jeg har jo følt Livets Sol over mig. Jeg tror intet og véd intet. Men jeg haaber alt af Døden. Jeg hylder intet religiøst System. Jeg bare haaber. Og jeg længes mere og mere efter det Øjeblik, da — da det ubekendte Nye maaske skal begynde. Men det er jo forgæves at philosophere herom: Man bliver let triviø. Og dog vender ens Tanke, ens Fantasi, atter og atter tilbage til dette Spørgsmaal.“

„Hvilken Naade af Naturen at give os Fantasien!“ udbrød han efter en Pavse. „Naar jeg tænker paa Døden, sér jeg — af Vane og Tilbøjelighed — stedse, siden hendes Død, det samme Billed for mig . . . Vil De sé det, Bülow? Jeg har ladet en stor Kunstner male dette Billed for mig. Jeg sagde ham, hvorledes jeg maatte forestille mig det; og han malede det.

Han havde malet Feodora, da hun levede. Jeg plejer ikke at vise dette Billede frem. Men — for Dem, og inat“

Bülow rejste sig og fulgte Prinsen til det tilstødende Kabinet. Prins Rudolph fremtog en ganske lille Nøgle og aabnede en skjult Fløjdør i Panelet. Han havde her ladet indrette en Niche i Murværket. Hele Bagvæggen optoges af det store Maleri, tilsløret med et simpelt Forhæng. Paa Sidevæggen fandtes et Par stærktlysende Lamper med Reflectorer.

Prinsen tændte Lamperne og drog langsomt Forhænget til Side.

I en østerlandsk Sommereftermiddags Lys iler en høj Kvindeskikkelse af straalende lys Skønhed Beskueren imøde. Paa sin venstre Skulder støtter hun et lille Drengbarn. Det ler, og strækker sine Arme frem, og synes at sparke uroligt med Benene. Hendes Ansigt udtrykker den mest jublende, menneskelige Glæde. Det gyldne Haar er ubedækket. Iøvrigt er hun klædt, som en fattig, sydlandsk Kvinde af Folket. Den højre Arm strækker hun hilsende i Vejret.

Der fandtes intet Spor af himmelske Emblemer paa dette stolte Kunstværk, ingen Englevinger, ingen Glorie, ingen engleagtige Skyformationer. Det var blot en jublende Kvinde, der iler nogen imøde med sit leende Barn paa Skulderen. Der var intet himmelsk Landskab

med Tempelsøjler, Saligheds Ø, eller Oasefauna, — blot klart, straalende Lys.

De to Mænd stode en Tid lang i ærbødig Tavshed og betragtede Billedet. Saa sagde Prinsen:

„Naar jeg tænker paa Døden, sér jeg hende saaledes, aldeles levende, for mig. Hvis der er nogen fornuftig Mening i Universets store Hus-holdning, maa der være et Liv, en Tilværelses-form, efter denne. Mennesket, som det er her, kan ikke være Udviklingens Kulminationsprodukt: Jeg haaber, efter Døden at vaagne op til ny Udvikling. Og jeg haaber, at dén Sjæl, der hér i Livet var mig dyrebarest, vil ile mig i Møde hinsides de mørke Vande. — Ja, dette er mit Haab, Bülow. Det er hverken originalt eller dybsindigt. Men det er mig nok.“

Han trak Forhænget for Billedet og slukkede Lamperne. Saa gik de tilbage til Have-salen.

„Hvor gammel var Deres Hustru, da hun døde?“ spurgte Bülow. Han gad ikke sige „Gemalinde“.

„21 Aar,“ svarede Prinsen og lagde sig paa sin vante Plads. „Hun var en Datter af en jødisk Købmand. Rigt begavet var hun, god, som en Engel, og dejlig, som en sydlandsk Foraarsmorgen. Hendes Hjem var smukt og et Samlingssted for dygtige og talentfulde Men-nesker. Men — min Forbindelse med hende

blev alligevel betragtet som en skandaløs Mesalliance! — Ha, ha, ha!”

Han lo, dæmpet og haanligt, og vedblev:

„Der er intet, der i den Grad behager Menneskene, som at foreskrive hverandre Love og Vedtægter, fastslaa dem, som hellige og uundværlige for Samfundets Trivsel, og forfølge dem, som vove, officielt at bryde dem, — selv om der skabes Lykke og Velvære ved et saadant Brud. En Mand i min Stilling kunde holde ti Maitresser, forføre og bedrage en Skare af Kvinder, og — være lige „fint Papir“ endda i Selskabet. Men lad ham prøve at tage til Hustru en Kvinde af det jævne Folk, oven i Købet en Jødinde, som Maria Feodora, — staar hun end aldrig saa højt over ham ved sine moralske og personlige Fortrin, han begaar dog en „Mesalliance“. Det er uværdigt og latterligt, dette. Men det er sandt. Den Tid, der fulgte efter vort Bryllup, var en uafbrudt Kamp mod det brutale Snobberi.“

Han rejste sig overende og fyldte Glassene.

„Kender De det brutale Snobberi, Bülow?“ spurgte han, og hans Kinder rødmede. „Kender De den honnette Ambition, denne dumme, hjærteløse Djævel, der paa sin plumpe Æselshov fortsat tramper paa Samfundenes Hjærter og Hjærner?“

„Jo, vi kende det altsammen helt godt ogsaa hértillands,“ svarede Bülow.

„Naa, ja! Der er intet, der hidser Samfundsklasser og Mennesker saaledes op mod hinanden, som denne „Djævel“, absolut intet! Der er intet, der skaber mere Bitterhed i Sindene, mere taabelig og kostbar Kappelstrid om Chimairer, mere Svig! — Kort og godt: Da jeg ægtede denne Kvinde, var min Karrière factisk brudt. Mine Forældre, som endnu levede, nægtede at modtage min Hustru. Da min egen Moder endog ved en Agent tilbød hende en stor Sum Penge, for „at slippe mig“, maatte jeg atbryde al Forbindelse med mit Hjem. Gamle Kendinge vendte os Ryggen. Mennesker, som jeg havde ansét for Venner, optraadte ligeoverfor min Hustru med anstandsmæssig Uhøflighed. Jeg havde hidtil været en velset Gæst i de højeste Krese. Nu lukkede de sig lidt efter lidt for mig. Og — paafaldende nok! — jeg savnede aldrig disse Krese, disse Venner, disse forhen saa elskelige Kamerater. Livet, som det er, lærte jeg først at kende under denne Conflikt. Hverken dét eller Menneskene præsenterer sig i deres sande Skikkelse for Fyrsterne og Samfundets Kælebørn.“

„Holder De af Menneskene?“

„Ja. Især interessere de mig under store og alvorlige Forhold. Da mine Forældre vare døde, — det skete Aaret efter min Hustrus Død, — solgte jeg mine Godser. Jeg var eneste Barn. Siden har jeg ført et meget om-

flakkende Liv. Jeg deltog, som Officer, i den russisk-tyrkiske Krig. Man syntes, at finde mig brugbar som Soldat. Og man decorerede mig for Tapperhed og tro Tjeneste. Men, — jég lærte at hade Krigen, skønt Feltlivet udøvede en vis Tilløkkelse paa mig. Jeg tog min Afsked, da Felttoget var endt, og ingen har senere spurgt efter mig. Under denne Krig og senere lærte jeg mange og højst forskelligartede Mennesker at kende. I Tider, da ingen ved sig sikker for sin Smule Liv, glemme Menneskene oftere, end til Hverdagsbrug, at fingere. Jo, jég har fundet mange udmærkede Mænd; — og forholdsvis faa udprægede Skurke; — derimod en Mængde ubetydelige og interesseløse Stræbere, — Flertallet af os, — der ikke efterlade sig større Spor i Livet, end den sorte, slimede Skovsnegl naar den, langsom og forsigtig, glider hen over den fugtige Skovsti, altid parat til at trække Følehornene til sig, glidende til Side for enhver Hindring, — og altid gumlende paa et eller andet ædeligt. De fleste Mennesker synes at have en medfødt Angst, for at besidde noget-somhelst Særpræg . . . Hver Morgen bliver det meddelt Rekrutterne, til hvilken Side man idag ønsker, at de skulle knappe deres Frakke; — hvert Menneskebarn, der voxer op, erholder — directe og indirecte — Dag efter Dag, Aar efter Aar, — den allernøjagtigste Oplysning

om, hvorledes hans Samfundsklasse, hans Race, hans Kaste vil have ham formet efter sit Billed og i sin Lignelse, saafremt han vil anses for et rigtigt Menneske. Og de fleste Menneskebørn „knappe Frakken“ til den forud bestemte Side. De formes efter Recept. Og de leve som upersonlige Redskaber, som mere eller mindre undværlige Maskindele i det store Samfunds-Maskineri. Dette Flertal af aandelige Statter arbejder meget, tænke lidet, — til alt Held for dem, der styre det sociale Maskineri.“

„Hvorfor til Held?“

„Jo—ho! Thi, naar alle disse Maskin-Mennesker først en skønne Dag begynde at speculere, vil det gaa med dem, ganske, som med Barnet, der hidtil havde fundet sig højelig tilfredsstillet ved at lege med sit nikkende Æsel af Papmaché, men, som saa pludselig fandt paa at granske over, hvorledes dette Æsel vel bar sig ad med at nikke. Barnet greb sit Æsel, og huggede det i Stenbroen, og knuste det: Det vilde sé, hvad der var „inden i“. Og — saa var det ganske hult! — Men — det er ikke saa nemt for Børnene, at lave et nyt Æsel, — som kan nikke i den rigtige Takt. Skaal, Bülow!“

„Vell — Men, hvis man nu kunde faa lært Deres stereotype Mennesker at tænke, før de handle, kunde det jo være muligt, at de fik

Ævne til at forme sig et nyt og bedre Dyr i Stedet for det gamle?“

„Det er muligt. Men vi to ville være Støv og Aske, før dette naas, Bülow.“

„Giv Deres „interesseløse Stræbere“ Mad nok og Tid nok, til at kunne faa Sans for det Store i Tilværelsen, — og, naar de have knust „Æslet“, ville de forme sig en — en Hest i Stedet!“

„Jeg har støttet mangan „Stræber“, saaledes, at han i Aaremaal hverken manglede Mad eller Tid. Enkelte af dem have saft sig det Maal: at lære, for omsider at belære andre. Men, ved De, hvad disse Mennesker gjorde: De aad Maden og drev Tiden hen. Og de endte med at blive kvalte i deres egne Phraser. — Der skal lang Tids Oplysning og i hvert Fald en vis medfødt Hjerneudvikling til, for at et Menneske skal kunne nære denne ærlige, glødende Friheds- og Selvstændighedstrang, der gør ham til en Personlighed, uden at gøre ham til en fanatisk og brutal Samfundsmorder.“

„Da De har høstet saa liden Glæde af at skaffe Deres „fattige i Aanden“ større Oplysning og bedre Adgang til Udvikling, er det jo dobbelt liberalt, at De fortsætter med disse Bestræbelser. Misanthrop er De altsaa ikke“ — —.

„Ligesaa lidt, som De selv! Der vil komme andre Tider, udforme sig andre Aander. Jeg mistvivlede kun nu og da om Menneskene, —

naar de bedroge mig, — naar de brølende kalde paa „Friheden“, og forstumme i øjeblikkelig, brutal Tilfredshed, naar de ærede Medborgere, der sidde paa Flæsket, aabner Madkurven paa Klem og slynger dem en Bid i Svælget Har De set Rovdyrene blive fodrede i Menagerierne? Nu vel! — Ser De den sorte Panther: Tænderskærende, med en gurglende Strubelyd, missende med de frygtelige Øjne af Rovlyst, af Had til dette stinkende, stængende Bur, af Længsel efter Kød og Blod, vandrer den frem og tilbage, op og ned, bag sine Jernstænger. Dens prægtige Legeme snoer sig i evig Uro, som en sort, smidig Slange, i de samme Bugtninger — frem og tilbage, frem og tilbage. Længe, længe vandrer den saaledes i sit Bur. Den opfylder Tilskuerne med Rædsel og Medlidenhed, — den frygteligste og farligste, den mest afvæbnende Blanding af Følelser! . . .“

„ . . . Rædsel og Medlidenhed“, gentog Bülow stille hen for sig, ligesom i pludselig, dyb Eftertanke. „De afvæbne . . .“

„ . . . Ja, afvæbne: Man bliver lettere splittet ad, sønderreven, overvunden, naar man paa samme Tid nærer disse Følelser ved Synet af sin Fjende. Jeg troer ikke, at jeg er fejg. Men, — da jeg i min tidlige Ungdom en Tidlang nærrede Tilbøjelighed for Jagt paa stort Rovvildt, have disse to sammenblandede Følelser ofte bragt mig i farlige Situationer. — Nu!

— Dette Dyr's Hjerne rummer kun én eneste Forestilling: Blod, — ét eneste nagende Ønske: Blod. Og det bliver ved at krese i Buret, — som Tvangsforestillingen kan krese i en Menneskehjerne, — indtil endelig Vogteren kommer og slænger det et Stykke bloddryppende Kød i Flaben. Hvad gør saa dette utæmmelige, pragtfulde Dyr: Det sluger Kødet, uden at give sig Tid til at tygge det, — sluger det med en saadan Lidenskab, at det undertiden sér ud, som om det skulde kvæles. Og saa — lægger det sig roligt ned i Snavset for at sove, og det glemmer, at det er en Slave, indtil Sulten kommer over det igen. — Prøv at slynge en lille, ny, populær Lov, én af de allersaftigste, sociale Doctriner ud blandt Deres Folk, — De vil jo meget snart faa Lejlighed til at gøre Erfaringer, — og De vil sé: De vil komme til, nu og da, at mindes min Beretning om den sorte Panther!“

„Vort Folk har meget lidet tilfælles med „den sorte Panther“,“ svarede Bülow noget adspredt. „Det er ikke stærkt kødfodret. Det lod sig i Retning af Frihed ret sagtmodigt nøje med, hvad dets Vogtere undte det om Søndagen. Det forsluger sig vanskeligt af Begejstring. Det lever, ligesom med en Klap for Øjet. Og, hvis en Medborger en Dag finder paa at løfte paa Klappen og raabe: „Se Dig for!“ — saa er der ti andre Medborgere, der slaa

til hans Haand og raabe: „Pas dog paa Klappen dér! i Guds Navn! eller — Fanden kommer og ta'er Dig!“ Nej, nej! der er intetsomhelst af Rovdyret ved os. — Iøvrigt,“ vedblev han, „maa De ikke tro, at jeg ansér mig for ufejlbar i min Dom om vort Folk: Det besidder den Charme, at være meget vanskeligt, at lære ret inderligt at kende. Jeg elsker vort Land og vort Folk, som det êr, Prins. Og jeg haaber saa vist paa Folket, paa dets Ærekærhed i dén politiske Strid, paa dets Sejghed, paa dets sunde Fornuft. Skulde jeg naa at blive valgt til Thinget, vil jeg uden at gøre Vold paa mig selv, kunne sætte hele min Velfærd ind for dets Sag . . . Nej! Lignelsen med den sorte Panther passer ikke paa os. Vort Folk indgyder ingen Rædsel, — end ikke dets mørkeste Bærme! Men vel Medlidenhed, Kærlighed, Deltagelse. I snart en Menneskealder legede vi „Tampen brænder“ — med Friheden, som den skjulte „Tamp“. Vi syntes altid, at „Tampen“ var ganske nær for Haanden. Og saa var den alligevel saa forbandet godt skjult.“ —

De to Mænd fortsatte Samtalen. Og Tiden fløj. Prinsen var festlig meddelsom. Han fortalte om sine Ophold i Orientens fjerne Afkroge, i Europas Storstæder. Nu og da kom en Tjener varsomt ind, puslede med Kakkelovnen, satte en ny Lampe paa Bordet, eller bragte en

Forfriskning af The og Brød. Ellers vare Vennerne bestandig alene i den store Sal.

Da Klokken slog et, og det ældgamle Renaissance-Uhr havde spillet sit Stykke, beredte Bülow sig til at gaa.

„Vent et Øjeblik,“ sagde Prinsen. „Jeg har hér en meget fin, gammel Madeira, som De skal smage. Den er en Gudedrik! Jeg hentedede den for mange Aar siden hos Consul Selby paa Madeira. Denne brave Mand er død. Og denne ædle Vin er snart forsvunden. Den er henrivende, som en Drøm om ung, stolt Elskov! Den er frejdig og frisk, som en Efteraarsbrise gennem bugnende Vinhaver. Se her!“

Han greb en lille, patineret Flaske og fyldte Glassene.

„Da jeg blev en svag Mand,“ vedblev han, og holdt smilende Glasset med den gule Vin op i Lyset, „lærte jeg at elske Musik og ædel Vin. Det er den eneste Luxus, jeg i flere Aar har tilladt mig. Naar jeg sidder hér i de lange Aftener, og min Ven spiller for mig paa det store Flygel, og mit Glas staar dér i Lampleyset, — ak, Bülow! saa kæmper Illusionen med Virkeligheden. Og den første Magt sejrer i Reglen. Saa glemmer jeg, at jeg i mit Liv slet intet stort har udrettet. Jeg glemmer al Bitterhed og Skuffelse, at jeg, ækel ved Menneskene af min egen Kaste, og forglemt af

dem, lever i et fremmed Land for at vente paa at dø. Saa sér jeg for mig min eneste Elskede, saaledes, som hun var i hine mægtige Aar. Jeg genoplever Felttogets Farer og mit Manddomslivs Hædersdage. Jeg jager gennem de algierske Chots, Stengeden i Højbjergene, Bjørnen i Balkan. Og — jeg er paany Elsker, Kriger og Jæger. Og, naar Trætheden melder sig, gaar jeg til Ro og drømmer, at mit Liv var rigt og lykkeligt, at jeg ogsaa har magtet at berede andre Lykke og Livsglæde, at det Hele ikke har været helt forgæves. Se, Bülow! Det er et Liv i Erindringer. Det gælder kun om, at — at have noget skønt at tære paa, et Vinterforraad, som de kloge, vilde Dyr have det. Hun, hvis Minde jeg inat fejrer i Stilhed, lærte mig, at Livet er lettest at leve, naar man kvæler dets Bitterhed under dets Skønhed. Og, man behøver ikke at være rig, for at finde denne Skønhed, — om man ellers har Sans for den.“

Han stødte bevæget sit Glas mod Bülows og tømte det.

„Kære Ven,“ sagde Bülow efter en Pavse, „vil De tillade mig et Spørgsmaal af meget privat Natur?“

„Ja, spørg kun!“

„Er det muligt, at De har henlevet alle disse Aar, uden at have fattet Kærlighed til andre Kvinder, end deres afdøde Hustru?“

„Kærlighed? — Nej, absolut ikke! Et Menneske med mit Syn paa denne Side af Livet elsker kun én Gang. Det successive Polygami — bah! Lad os overlade dét til de protestantiske Præster og andre stærkt religieuse og meget kødfulde Naturer, til disse Sublime, der paastaa, at de elske den gode Gud i hans Himmel — langt højere, end Kvinden.“

„Men, — hvis De nu havde været uheldig, da De valgte Deres Hustru? Hvis hun havde — bevidst eller ubevidst — foregøglet Dem en Kærlighed, som hun ikke var i Stand til at føle? Hvis — hvis De havde følt Deres Ægteskab, som et Helved, — som den sorte Panther føler Livet i sit usle Bur, — naar den er sulten! Hvis De møjsommeligt, Dag efter Dag, Aar efter Aar, havde gravet i Deres egen Sjæls Dybder, gransket, og ransaget Dem selv, og — hvis De saa intetsomhelst fandt, intet, intet, der kunde berettige Dem til at slutte: Skylden for dette Helvede bærer Du i Dig selv!“ — Han talte hastig, i stigende Bevægelse, forglemmende sig selv.

Jens Bülow's Vært tav og stirrede et Øjeblik paa Slumretæppets brogede Mønster. Saa sagde han endelig langsomt:

„Et saadant Liv lever ingen Kvinde og ingen Mand af Ære.“

Der blev ganske tyst i Salen. Et Vindstød puslede just en vissen Espaliergren hen over

Ruden. Jens Bülow sad med rynkede Bryn og stirrede paa Gløden i sin Cigar. Saa slog det gamle Uhr halv To.

„Ha, ja! Man kan s'Gu' i den Branche opstille en Masse underlige Spørgsmaal, og give mange, tilsyneladende nok saa træffende Svar paa dem!“ udbrød han endelig i forceret, let Conversationstone og sprang op. „Den Slags Forhold kan jo i Virkeligheden være ganske forunderlige, — højst uforklarlige.“ Han knappede med febrilsk Hast sin Jaquet og tændte en frisk Cigar. — „Se, Durchlaut,“ vedblev han, smøgende nonchalant mellem Ordene, „se — nu en Gang, — lad os nu f. Ex. sige, — at Forholdet er — saa forbandet, som sagt, — og — og — og — at saa han, Ægte- manden f. Ex. — alligevel — at han alligevel, trods alt, vedblev at nære Tilbøjelighed for sin Hustru? — at han — at han var imbecil nok, til at vedblive at elske hende? Nu — for Pokker!?“

Han havde under de sidste, livligt og en Smule raillerende henkastede Ord, taget Cigaren ud af Munden, og han stod nu med Haanden i Lommen og fixerede Vennen.

„Et saadant Liv lever ingen stolt Mand i Længden, Jens Bülow,“ svarede Prinsen uden Betænkning og rejste sig langsomt og med Besvær for at ledsage sin Gæst ud.

Man havde maattet opsætte „Luther-Concerten“ til henimod Jul: Det havde været mere end vanskeligt at faa tilstrækkelige Stemmer til Udførelsen af Paddes Cantate, der, med sine Chor af Mænd, Chor af Kvinder og Børn, sine Soloer og „Ekkoer“ og sin Kvartet, stillede temmelig store Krav.

I Slutningen af December kom adskillige gode Musikkkræfter hjem for at fejre Julen. Der var den unge Padde, Theologen. Han skulde synge første Tenor i Kvartetten. Der var unge Jensen, Polyteknikeren. Han sang første Bassen. Endelig ventede Finsen sin Svigermoder med Familie til Smidstrupgaard. Anton Bang, Medicineren, havde beredvillig lovet at synge Solo-partiet. Uhrmager Hansen, der kunde gaa meget højt op i Skalaen, var Egnens selvskrevne første Tenor, Lærer Jensen anden Bas. Chorene havde man forlængst indøvet. Lærer Jensen og Justitsraad Padde ledede, hver paa sin Vis, det Hele. De var begge opfyldte af Energi og glad, spændt Forventning.

Padde var den mest sangvinske og tillige den opfindsomste af alle Dirigenter. Han lovede sig den mest afgjorte Succes, og fandt det særdeles heldigt, at Festen just faldt saa nær ved Julen, „denne hyggelige Tid, da alle Hjærterne var saa aabne og modtagelige.“ Han skulde selv oplæse Recitativerne, og han havde i de sidste Uger øvet sig hver Dag i Hjemmet.

Han prøvede hver Morgen under Toilettet foran det lange Spejl i Sovekamret. Kvik og lind i Lemmerne efter den gode Nattesøvn i den lune Seng, gestikulerede den lille, brave Mand i bar Skjorte og Uldsokker foran dette gamle, plettede Spejl med dets gule, indlagte Engle: Han „føjte sig saa fri“ i dette Kostume, og desuden tillod det ham paa en ret detailleret Maade at „studere Benstillingerne,“ som han — i Modsætning til Fru Padde — paastod havde den allerstørste Betydning for „Totalindtrykket“.

„Hør, Padde! Jeg synes det er underligt, at se Dig saadan hver Morgen. Sikken Sokkerne hænger og dasker Dig om Benene! — Du kunde da i det mindste stikke Fødderne ordentlig i dem, Padde!“

„Herre Gud, Kone“, svarede Justitsraaden med et Smil, der paa én Gang var venligt og en ganske lille Smule overlegent, „maa jeg spør'e Dig: Hvad tror Du, at Du — og Folk — vilde tænke, naar I sidder nede paa — paa Tilskuerpladsen, og vi saa kommer til Recitativet, — dér, hvor jeg skal frem paa Estraden at declamere, — og I sidder og stirrer paa ên, — saadan lidt nedefra — opefter, og ên, — jeg siger: en hvilken somhelst! den allerstørste Kunstner! — og ên saa stod og gjor'e „Kalleknæ“, — eller satt' Tærne indefter, — saadan! — eller stod saa forlegent og giredede i

Leddemodene, — saadanne, som jeg nu gør, — hvad tænker Du, at Du vilde sige, — og de andre, — naar jeg stod saadan — og saadan — og saadan! f. Ex. dér, hvor det hedder i Digtet:

„— — Kom an! Kom an, I Helvedsaander!
 Kom, fule Satanas! i al din lede Kraft
 Og rend dit Spyd mod Martins Pantserskjorte:
 Og det vil knække, brække, glide af!
 Og intet Saar vil Heltens Barm vanzire!
 Thi“

„Du vil dog ikke ha'e Kone, at jeg skal gøre mit Renommé for Smag for kunstneriske Præstationer og for Udslagene af den finere Dannelse tilskamme ved denne, virkelig højtidelige Lejlighed?“

„Ne—jh, Padde, det vil jeg slet ikke. Men — jeg tror alligevel, at Du tilsidst forløber Dig.“

„Hm — aah. — — Du skulde bare ha'e hørt Generalprøven iaftes! Du kan tro, vi var oppe, Agathe!“ Og Justitsraaden hoppede med ungdommelig Spænstighed i sine uldne Underbuxer.

„Ja, Du har saamænd slidt ærligt, — saa jeg vil da haabe, at Du maa faa Glæde af det,“ svarede Fruen og knappede sit Korset med en dump Lyd af Metalhægte.

„Havde Du hørt os iaftes, vilde Du ikke tale om Haab. Du vilde sige, — ligesom den

unge Dr. Bang sagde: Hr. Padde! Sejren er vis. Og den er Deres!“

„Ork, ja! Gud give Du maa faa rigtig megen Glæde af alt det Mas,“ sagde Justitsraadinden og rettede paa Kappen foran Spejlet. „En stor Hjælp er det da, at I har faaet de unge Mennesker hjem. — Det er da første Gang, Doctor Bang er herude paa denne Aarstid. Der er en lille Fugl, der har kvidret lidt om, at han holder mere end almindeligt af sin smukke Niece . . .“

„. . . Anna Margrethe!? — Puyh—h!“ fløjtede Padde og saa uhyre polidsk ud, mens han bandt sit Slips i den pynteligste af alle Sløjfer. „Der bliver nok ingen Buxer af de Skind, hø!“

„Hvad mener Du da?“

„Jeg mener, at din „Fugl“ maa ha'e været en Pelikan eller Pingvin — eller hvad nu disse mindre kløgtige Fugle kaldes!“ —

„Naa, ja; det er ikke mig, som tror paa den Historie,“ svarede Fruen alvorlig. „Stakkels Anna Margrethe tænker vist ikke paa Forlovelse og Giftermaal. Den, hun holder af, er nok ikke stillet saadan, at — — —“

„— — Aa, hvad, Kone! saa kan han s'Gu' da en Gang blive det! Naar han først ad Aare har faaet sin Examen, saa er der jo brillante Uds . . .“

„. . . Men, Padde! hvem tænker Du dog paa?“ afbrød Fruen ham.

„Jeg tænker s'gu' paa Ludvig, vor egen Søn! Det skulde da være, som Fanden, om han ikke skulde kunne erobre dét Hjærte! Lur ham! han forstaar allerede sine Ting; — køn og begavet, brav og ordentlig, med Udsigt til en Smule Formue, — og ganske anderledes beleven, end denne Doctor! Hun er altid saa venlig imod ham, er hun. Og han! — den rare Dreng! — Jo, jeg har mine Solemærker, Kone!“

„Anna Margrethe taler venligt til dem alle sammen, — undtagen ên. Til ham siger hun næsten aldrig et Ord udover det nødvendige. Men — hun ved ikke selv af det. Og han, han er blind — for Tiden. Heldigvis. Du skulde ikke nære Forhaabninger dér, Padde.“

„— — Hvem er den ene?“ spurgte han efter en Pavse.

„Aah, Du, — jeg synes, det er Synd at sige Dig det. Det er jo desuden bare saadan en Tanke hos mig. Og Du har jo saa ofte ladet mig vide, at jeg er dum.“

„Hmjah, det vil da bare sige: Du mangler dette Skarpsyn, dette gennemtrængende Blik, som“

„. . . . Nu skal jeg gaa ind at lave din Kaffe, Mand,“ sagde hun og glattede lidt utaalmodig paa en Kjolefold.

Næste Dags Aften var Tjæreby Skolestue

stoppende fuld af Mennesker, der vilde høre den store Concert „til Ære for afdøde Luther,“ som Graveren udtrykte sig, og til Fordel for Strandby og Tjæreby Sygekasse.

Det store, men lave Rum var festligt pyntet med Granris og Flag, Dannebrogsgbaand og blaa Skjolde med røde Hjærter og gule Løver. De fugtige, kalkede Vægge vare næsten dækkede af denne Herlighed. Langs Vindusrammernes Overkant havde Padde anbragt Rækker af Lys i granklædte Blikholdere. Justitsraaden havde personlig arrangeret alt. Paa en ophøjet Tribune i et Hjørne af Stuen vare Sangerne placerede; kun den hellige NielsVæver og Skomager Eriksen, samt tre Ungkarle fra Nabosognet vare skjulte oppe paa Skoleloftet, lige over en Lem, der tjente som Ventil, naar det kneb. Disse Sangere skulde fungere som Ekko, — de skulde „falde ind“ paa et meget virkningsfuldt Sted i Cantaten, gentagende de andre Sangeres Stropher, et Arrangement, der morede „Ekko“-Sangerne selv, og som ved Generalprøven havde indbragt Padde megen Ros fra Kritikerne. Paa Gulvet ved Tribunen sad Lærer Jensen ved et Piano-forte: Han spillede med Færdighed og skulde yde den orchestrale Del af Concerten.

Skolestuen var overfyldt: Padde havde i flere Uger gjort en heftig Reklame. Da han var afholdt, og Formaalet populært, vare Tilhørerne saa talrige, at mange maatte staa i Forstuen

og i Gaarden. Paa de reservede, dyre Pladser sad det meste af Egnens Beaumonde. Der var Etatsraadens fra Hjortholm og Kammerjunker v. Steinthals, der iaar havde „bidt sig fast“ paa det gæstfrie Herresæde, der var Provstens og Doktorens, Finsens med Gæster, Secretairen, og alle de andre Honoratiores. Prinsen og Jens Bülow' manglede. Men Fru Fanny var tilstede. Hun havde just om Eftermiddagen visiteret Etatsraadens og Kammerjunckerens paa Hjortholm og var saa fulgt med dem til Concerten. Hun havde v. Steinthal paa sin venstre Side; tilhøjre for hende sad Secretæren. Tæt bag Fru Fanny sad Anna Margrethe. Hun var i Aften ualmindelig bleg. Men hun syntes meget livlig og smilede og talte oprømt med sine Naboersker: Provstinden og Fru Padde. I en Vindusfordybning i Nærheden stod Finsen. Han svedte stærkt i Heden og var i ivrig Samtale med Bønderne. Ved Indgangsdøren var der stadig en bølgende Trængsel af Folk, der havde betalt og vilde ind, og som umuligt kunde faa Plads. Nu og da lød et kort Udbrud af godmodig Misfornøjelse ud fra den compacte Majoritet ved Døren. I Reglen efterfulgtes disse Brud paa den gode Tone enten af Latter, eller af Hyssen fra de „Hellige“ i Sognet, der vare mødte fuldtalligt i Anledning af Programmets religieuse Charakter.

Saa slog Lærer Jensen da omsider til Lyd. Alt blev stille. Og Concerten begyndte.

Med priselig Præcision faldt Choret ind, hvor det skulde. Padde sang selv med. Ganske bleg af Spænding stirrede han paa sit Nodeblad. Men han vendte det med resolut Flothed og med et langt og fast Blik udover Forsamlingen.

Det første Afsnit af Cantaten var endt. Alt var gaaet vel. Musikken var i Virkeligheden prisværdig: Den røbede Componistens ikke ringe Talent. Og, da det velvillige Publikum ikke kunde gøre Krav paa at høre rene, dannede Stemmer, glemte de mere sagkyndige med Fornøjelse de smaa Mislyd og applauderede kraftigt.

I høj Grad opmuntret og tillidsfuld gjorde Justitsraaden med sin hvidt behandskede Haand Tegn til Sangerne, at de skulde trække sig tilbage og gjøre Plads for ham. Præludiet begyndte. Og, med en Alvor og Kraft, der paa sine Steder steg til rullende Pathos, med pudsig, theatralske Gestus og med et Ansigt, saa grav-højtideligt, at det slet ikke syntes at ane, hvad hans Arme og Ben foretog sig af Snurigheder, deklamerede Padde sit lange og drabelige Digt til Hr. Jensens kønne Accompanement.

Der var dødsstille i Stuen. Almuesfolkene stirrede forbavsede paa den, ellers saa besindige Mand, der nu stod deroppe og fægtede for ramme Alvor med Arme og Ben . . . „Og det

er, Fa'n e'emæ! alvorlig ment fra Justitsraadens Side," forsikkrede Sognefogden. „Det ka' der s'Gu'tte være Gran a' Tvivl om, ikke. For vi kender jo Manden godt nok. Og han er s'Gu' paalidelig nok.“ — Finsen og Anna Margrethe, Doctor Jansen og Bang og adskillige andre gemte nu og da deres Ansigter. Og der var aldrig nogen uvedkommende, der fik at vide, om de havde let eller grædt over Vennen. Men, da Padde havde endt sin Declamation og med en zirlig Hovedbevægelse og et Trin tilbage — paa Skræder Christjansens Knyst, der var saa øm, at han ganske højt bandte „Au for Satan dov osse!“ — da Padde saaledes atter trak sig tilbage, brølede Finsen af sine Lungers hele Kraft: „Bravo, Padde! Bravo!“ — Og Huset genlød af en saarystende Bifaldssalve, at Niels Væver og Skomager Eriksen pludselig stak Hovederne ned gennem Lemmen for rigtig at sé, hvad der var i Vejen.

„Næ—j, se dov! Dér ligger s'gu' Niels og Per Erik' og stikker Trynen nær te' vos gennem Fænghullet deroppe!“ raabte saa en ung og glad Røst ude fra Forstuen. „Næ—j, sikke di dov gloer!“ — Og alle Øjne vendte sig op mod Ventilen, hvor Ansigterne brat forsvandt under Publicums løsslupne Latter.

„Ded æ' l'egodt li'e hardt nok, hvis at vi ska' ligge her aa være te' Grin for Folk,“ mum-

lede den hellige Væver stødt og begyndte at lede efter sin Hue oppe paa Loftet.

„Ja, men Du ka' dog vel nok døje dén Smule — for Sagens Skyld!“ mente Skomageren uforsagt.

„Naa, saa det mener Du, Skomager,“ svarede den Fornærmede og trak Kabudsen ned^{og} over Panden. „Men, se jeg tænker nu, at jeg tjener Herren mejet bedre ved, at jeg gaar min Vej“ . . .

„ . . . Ja, men — Du æ' jo Ekko, dit hellige Trævl! saa Du ka' vel bie, til a' vi faar songet ded, vi har lov't!“

„Næ—j,“ mælede Niels uhyre tvær. „I andre faar synge saa mejet desto højere. Farvel, Per Skomager.“

„Ja, list Du bare a'!“ lo Per dæmpet. „Synge ka' Du jo dov itte, dit gamle Næb!“

— „Ja, Du er et Djævelens Barn, Per!“ hvæsende Væveren og løftede advarende Haanden. Han var allerede saa langt nede ad Loftstrappen, at kun Hovedet var synligt deroppe fra.

Kantatens 3die Afsnit var imidlertid begyndt. Taktfast brølede det velindøvede Chor Justitsraad Paddes Forbandelse af den onde Aand. Næppe vare de besværgende Stropher afsungne, før Lærer Jensen nikkede op til Lufthullet. Og „Ekko“ svarede déroppe fra, et kraftigt og fortræffeligt og uforknyt Ekko

„Jeg synes, der er no'en, der gjør Nar dér-
oppe!“ lød pludselig en irriteret Gammelmands-

røst fra Stuens Baggrund. Det var Egnens Kolporteur af hellige Skrifter, der talte, en næsten halvblind Olding, der, trods sin Vrantenhed og sit krakilske Temperament, nød stort Ry paa Grund af Hellighed.

Niels Væver, der just trykkede sig forbi gennem Mængden, hviskede ham i Øret:

„Sig Du det kons én Gang til, barestens lidt højere. For — gøre Nar sku' de dog nødig!“ — Og Niels gled videre.

„Jeg synes, der er no'en, der gjør Nar dér-
oppe, siger jeg!“ gentog den Gamle i løftet Præketone.

Folk vendte sig urolige mod Fredsforstyrren. Nogle tyssede. Andre mumlede bifaldende, forargede. Ogsaa Sangerne bleve urolige. De sang falskt, og Dirigenten saa fortvivlet ud. Saa bøjede Finsen sig frem mod Kolporteuern og hviskede meget højt:

„Hold Jer Mund, gamle Aa'værk, eller gaa Jer Vej! I skulde dog være den sidste hér til at forstyrre saadan gudelig Sang!“

„Ja, men de vrænger jo ad det, de déroppe, Hr. Finsen!“ — hvæsedes Oldingen ængstet og duperet.

„Naa, — ja! Saa er Fanden da ogsaa faret i Niels Væver: Han hører jo til Jeres lille Flok; og saa havde det Faareho'de ladet sig hverve til at ligge mellem de andre déroppe og — og gøre Jer imod.“

„Niels Væver? — Han var nyssens her!“

„Ja, men han kom lige déroppe fra Luft-hullet, hvor de andre nu sidder og gantes med Fandens Oldemo'r. Led I ham op og spørg ham. Saa skal I høre!“

Mens denne Samtale hviskende fortsattes en lille Tid endnu til Moro for Finsen og til Forargelse for Kolporteuren, var Kantatens 3die Del endt og Kvartetsangen begyndt. Padde og Lærer Jensen glædede sig allerede med Rette over, at alt nu snart vilde være endt og i det Hele meget vel overstaaet. Ogsaa Kvartetten klang meget kønt. Og Publikum beundrede især Uhrmagerens smukke, høje Tenor.

„Han er en ung Wachtel!“ hviskede Kammerjunker v. Steinthal til Fru Fanny. Han bragte sin Mund ganske tæt til hendes smukke Øre, der, fint rødmende, som en ung Fisks Gælle, skinnede spørgende frem under det svære, sorte Haar. „Han er sandelig en Wachtel!“ gentog han bag sit „Program“. Og Fru Fanny mærkede, at hans Skæg berørte hendes Haar.

„Aah, De, med Deres Fugle,“ svarede hun smilende. „Hvorfor just en Vagtel? — og ikke f. Ex. en Nattergal, som vi andre kende saa udmærket. De vil nu altid være særegen!“

„Ah, kære Frue! jeg mener — jeg mener naturligvis denne Berliner-Droskekusk, De ved! Men — ligemeget! Hans Stemme er virkelig famos — efter Omstændighederne. Jeg tror,

jeg vil gaa hen — bagefter — og complimenter ham.“

„De gjør Dem efterhaanden meget populair her, Steinthal,“ sagde Fanny paa en særegen fortrolig Maade og fixerede ham koket.

„Aah, naadige Frue, jeg har lært — af Livet, — ikke at spørge om Frakken, men kun om Manden. Om Manden, kære Frue!“

„Hvor De sagde dét kønt!“ hviskede hun med et Anstrøg af Spot og vendte sit Ansigt bort, mens hun smilende viftede sig med Texten til Paddes Cantate.

„Ja, jeg har efterhaanden lært at belægge mine Ord, — Phraserne, — det vigtigste af alt for en Mand, der aspirerer til at faa det brede Lag i Tale. Jeg tror, at jeg har vundet frem, dannet en offentlig Mening om og for mig, en gunstig Mening, dyrebare Frue. Og — De vil ikke modarbejde mig?“

„Jeg — ønsker ikke, at min Mand skal blive Folkethingsmand,“ svarede hun efter en Pavse. „Men dérfor er det jo ikke sagt, at De bliver det.“

„Jeg føler Kaldet, Fru Fanny,“ forsikrede Kammerjunkeren. „Jeg føler, at jeg er skabt til at tale til Folket. Jeg lærte i mit bevægede Liv Menneskene at kende, at manøvrere med de Brikker, der nu en Gang staa paa Schakbordet“

„Sig mig, Steinthal: Er jeg imellem disse Brikker?“ spurgte hun skælmsk-nyfigen.

„Yndige Frue,“ svarede han uden Betænkning og med en Rest af fordums Varme og Grandeza, „De er Dronningen — i Fjendens Hær.“

Hun saa forskende paa ham: Hun syntes, at han aldrig havde set saa ungdommelig og næsten køn ud, som i Aften.

„Nu maa De tie,“ hviskede hun rødmende. — Anna Margrethe iagttog dem. Fru Fanny følte det, skønt hun vendte hende Ryggen.

Kvartetten sang og sang. Justitsraad Padde havde ikke fattet sig i Korthed: Der var mange, mange Vers. Publicum var opmærksomt. Sangen lød godt. Den unge Uhrmagers skingre Stemme bar det Hele. Han tumlede sig højt oppe i Skalaen med en født Tenorsangers hele Frimodighed. Alt tydede paa den herligste Afslutning paa Aftenens Nydelser. Padde gned sig begejstret i Hænderne. Og Lærer Jensen takkede i Stilhed Gud for hans Miskundhed, mens han vendte det næstsidste Nodeblad.

Saa opstod pludselig en dump Tumult blandt Folkene ved Indgangsdøren, og dæmpede, forvirrede Udbrud krydsede hinanden i den tunge, trykkende Luft:

— — „Æ' hun ve'et?“

„Ja, gu' æ' hun!“

„Æ'ed skidt?“

„Jah, forbandet!“

„Aa nu staar han der og galer!“

„Ja, men Du kommer te' aa si'e ham 'ed, Jæens! Jav ham nør a' Skamfuttet!“

„Jamen jeg ka' da'tte saa'nne raave ded!“

„Jo, 'gu' ka' Du raave ded, din To'sk!
— Ded æ' da'tte andet end som din Plejt!“

„— En a' Jer andre ka'!“

Der blev et Øjeblik Tavshed. Saa var der én, der borede sig frem ude fra med Albustød og en yderst besluttet Mine. Han styrede sin Kurs lige ret ud mod Sangertribunen. Og, da han var kommen ganske nær, standsede han og stirrede et Øjeblik paa Sangerne. Men de sang videre.

Han biede endnu et Øjeblik. Saa slog han pludselig op med Haanden og raabte med ærlig Besluthed præget i alle sine Træk:

„Uhrmager! — Du kommer til aa komme hjem aa køre etter Madammen!“

Uhrmager Hansen tabte Tonen og sænkede Nodebladet. Sangen gik i Stykker. Publicum stirrede uroligt paa Fredsforstyrren.

„Hvad er der nu, Søren?“ lød endelig Tenorens ængstelige Røst.

„Ja, ded ve' Du vel bedst sæl“,“ svarede Sendebudet. „Du kommer nu te' aa gaa nør a' Skamfuttet og hente Madammen. For din Kone ska' ha'e et Lille. — Kom saa med stras!“

Kobberrød i sit Ansigt foldede Uhrmageren Nodebladet sammen og sprang ned fra Tribunen. Publicum sad for største Delen raadvildt og forlegent. Man hørte Tenoren og hans Antagonist arbejde sig frem mod Udgangsdøren.

Saa sagde Finsen det befriende Ord:

„Uhrmager Hansen skal leve! Han skal ha' Tak for i Aften! — Og Held og Lykke med Familien! Hurrah!“

Et brølende „Hurrah“ rystede Væggene. Men Uhrmager Hansen var allerede forsvunden i Gaardspladsens Mørke.

„Saa opgive vi sidste Vers og syng Slutningschoret!“ forkyndte Lærer Jensen med stor Koldblodighed.

Ved Landevejen, skraat overfor Skolen, ligger Kroen, gammel, lang og lav, flankeret af sin store Rejsestald, der er af en noget nyere Datum.

Maanen var paa Himlen, da Publicum omsider strømmede ud fra Skolestuen efter at have faaet en Oplæsning i Tilgift til Koncertnummeret og efter at have bragt Componist og Forfatter en velment og velfortjent Ovation.

Himlen var klar og høj. Paa Jorden var det stille Frost, tilstrækkelig til at gøre Føret tørt og godt. Men højt, højt oppe jog hvide Skyer i Skyding bort gennem Rummet.

Fra alle Krohusets Vinduer skinnede gult

Stuelys gennem de tynde Rullegardiner ud i det blaalige Maaneskin. Kun i den nordre Gavl var der mørke Ruder: Der fandtes „Tjæreby og Omegns Totalafholdsbeværtning.“ Kroman- den vidste, at han bragte et Offer til Tidernes øjeblikkelige Krav, da han indrettede den. Ganske vist havde Missionens omrejsende Præster og Lægprædikanter endnu ikke optaget Totalafholdenheden paa deres Program: Det var jo ubestrideligt for enhver, der kendte den hellige Skrift og var en Troende, at selve Jesus havde forvandlet Vand til Vin ved Bryllupsfesten i Kannæ. Men, jævnsides med Missionen bearbejdede Totalafholds-Missionairerne det lille Samfund: Den forønskede Kløft var allerede frembragt, Kløften mellem de Hellige og de Vantro, Totalmændene og de forargelige Fyldebøtter. Da det omsider stod paa et „Enten—Eller“ i Tjæreby og Kværkeby og Gumperød med om- liggende Sogne, oprettede Kromanden, Jens Casparsen, Totalafholdsbeværtningen i sit Hjem- steds nordre Ende: Jens Casparsens Forret- ning incorporerede baade „Enten“ og „Eller“, — hver i sin Ende. Og Jens Casparsen tjente i begge Ender, — mest dog i den sydlige. Dét var nu hans Levebrød.

Selskabets Vogne holdt forspændte i Gaarden.

Iført Rejsetøjet vandrede de fleste henimod den oplyste Kro. Finsen og Anna Margrethe gik i Spidsen.

„Har Du saa Varme i Salen, Jens?“ spurgte Finsen og gav Kromanden Haanden.

„Ja! Der er s'gu' saa varmt, som i en Bagerovn, Hr. Finsen“, svarede Jens Casparsen smilende over hele sit brede Ansigt. „Alt er i Orden!“

„Hvis nogen har Lyst til en varm Æggepunch, mens vi faa spændt for, saa behag at gaa ind i Forsamlingsalen!“ indbød Finsen med høj Røst oppe fra Stentrappen til Stuehuset. Og en veltilfreds Mumlen lød fra den lille Skare.

„Aah, han er en Perle!“ udbrød Padde dæmpet og trykkede fornøjet sin Kones Arm. „Han er virkelig en ma—a—geløs rar Perle!“

„Ja, Du, han er god“, indrømmede hun.

„Det forekommer mig, at Hr. Finsen gjør sig meget familiær med denne Person, denne Krovært,“ bemærkede Kammerjunkeren hvidskende til Fru Fanny, som han førte over Landevejen. „Er Hr. Finsen „Dus“ med alle disse Mennesker?“

„Ja, han siger „Du“ til mange her paa Egnen,“ svarede hun. „Jens Casparsen har før været hans Kusk. Men, for Resten, — Finsen kan sige og gjøre omtrent, hvad han vil. Jeg forsikkrer Dem, at det er sandt! Folk blive aldrig vrede paa ham. Gud maa vide, hvorfor! . . . Hvis én af os andre, — hvis De f. Ex. — gik hen og kaldte ham, Kolporteuren

derhenne, — ham med den sorte Klap for Øjet — for et gammelt „Aa'værk“, — det var jo saadan, han sagde inde i Skolestuen? — saa skulde De sé et Postyr! Men, Finsen, — Gud bevare's! Hr. Finsen kan sige, hvad han vil. Og, — jeg forsikkrer Dem! — Folk finder sig med Ro i dette Menneske: Naar han siger: „Gamle Aa'værk!“ svares der i den allervenligste Tone: „Godaften, Hr. Finsen!“ — — Jeg hader ham for Resten — i Grunden.“

„Han maa efter dette være meget populair mellem disse Bønder,“ sagde Kammerjunkeren eftertænksomt.

„Jo. Dét maa man kalde ham. — Selv finder jeg ham plump.“

„Han er en intim Ven af Deres Mand. Han støtter ham vist meget?“

„De er, som uadskillelige! — De ligne ogsaa hinanden i visse Retninger. Finder De ikke, Steinthal?“

„Jo—oh, meget rigtigt,“ indrømmede han adspredt. Efter en Pavse sagde han eftertænksomt:

„Hmh; — Gud ved! — Denne Methode, — Hr. Finsens Methode, — denne Maade, paa hvilken han tager det brede, raa Lag . . .“

„Hvad mener De?“

„Jeg mener, jeg er vis paa, at den slet ikke er saa ilde. Min Menneskekundskab“ . .

„Kammerjunkeren og Fruen gaa vel med ind?“ sagde Justitsraad Padde i Forbigaaende.
 „De vil dog sætte Smag paa Finsens brillante Punch i denne Hundekulde?“

„Jah, — selvfølgelig!“ udbød Steinthal med forceret jovial Begejstring og sprang med ungdommelig Spændstighed op ad Stentrappens fire, slidte Trin.

Da Finsen løftede sit Glas inde i den lune Forsamlingssal, vare næsten alle Tilhørerne fra Concerten trængte ind om de to lange Borde, hvor Jens Casparsen havde stillet Bollerne. Selv de Hellige vare mødte mandstærke og lode med et selvtilgivende Smil deres Glas fylde ret rigeligt. Finsen udbragte et morsomt og hjærteligt motiveret Leve for Concertgiverne. Og Stemningen var hyggelig.

Kammerjunkeren var den eneste misfornøjede. Han bemærkede med Mishag, at hans formentlig solideste Støtte, de Hellige, syntes at befinde sig fortræffeligt ved Finsens Punch og at more sig indædt-kosteligt ved denne Modstanders brede, ligefremme Lune. — Pludselig opsøgte han sin Frue, der sad lidt fjernt i Selskab med Damerne fra Hjortholm.

„Kære Kone! Er det Dig belejligt? — Blot et Ord?“ hvidskede han og bøjede sig elskværdig over hende.

„Naa?“ svarede hun, afbrydende sin Samtale.

Han hviskede:

„Jeg tror, det vilde falde i god Jord, Kære, om — om ogsaa jeg gav et Par Boller P“ . . .

Men han holdt inde. Thi hans „Kære“ vendte langsomt imod ham ét af disse Ansigter, som Hr. Steinthal kendte saa godt og frygtede saa hjærteligt. Aa, hvor han kendte dette Ansigt! Det, der, ligesom en Maske, blev „trukket paa“, naar den Kære færtede en „Letsindighed“, et Skridt henimod en „Extravagance“; især én, der kostede noget. Det var, som en Art tragisk Maske i blaalig-rødt: Den Kære lod sine fyldige Kinder, sine brede Læber, sine posede Øjenlaag, ja! — det syntes ham ialtfald saaledes, — endogsaa sin, ellers saa kraftige og kødfulde, Næse hænge ganske slapt ned — paa den forunderligste Maade af Verden! Han begreb ikke, hvorledes hun magtede denne Mimik, der, i Reglen i dyb Stilhed, afskar al videre Forhandling! — Ud fra denne Maske stirrede saa den Kæres Øjne, — ah! hvilket Øjesyn! Det var en isnende kold, en stenkulsagtig død, uverdslig, uendelig Afstand-tagende Indignation, der laa i dette Blik, en Bebrejdelse, saa bitter, at den ikke kunde være bitterere, om han havde solgt den Kære til Saracenerne, — om de ellers vilde have købt hende.

„Hvis Du mener, at vi har Raad til sligt, saa gør, hvad Du vil,“ sagde hun omsider med lav Gravrøst.

Kammerjunkeren rettede sig langsomt. Han syntes før, at han havde faaet en lys Ide: dén, at tractere „Folket“ med Æggepunch, akurat ligesom den populære Finsen. Han havde allerede lagt Planen til en Tale . . . For Pokker! . . . Naa, hvad der er sparet, er tjent. Hér havde dog ellers været en Lejlighed . . .

Han strammede sig op og gik kjæk over Gulvet, lod sit Glas fylde paany, og „klinkede“ kammeratlig med Finsen. Saa drak han med den nærmeste Kres af Bønder. Saa med Jens Casparsen. Han klappede dem alle fortroligt paa Skuldrene og lod nogle velvalgte Ord falde om ny Rug og Barfrost, Flæskepriser og Gødning. Alle behandlede ham med stor Venlighed, syntes han. Og han følte sig opstemt af Drikken og Varmen og de tilfredse Mennesker, der begyndte at blive højrøstede omkring ham. — Og dér, henne ved Væggen under Lampetten, sad Fru Fanny. Hun iagttog ham. Han følte det. Hvor var hun smuk, som hun sad dér, saa mørk — opad den hvide Væg, — med denne fine, sorte, langhaarede Peltsværkskrave om den smækkre Hals! — — Hun lignede denne Julie — nede i Buda-Pesth — for mange Aar siden; eller — maaske snarere hende, Mademoiselle de Graton, ak! — Paris! — Til Helvede med hendes Stenbider af en Alvorsmand! Denne storsnudeede Kig-in-der Welt af en Bourgeois', der ikke havde mere Sans for dette

— dette Klenodie! — end en Stud for en — — —
Skaal, kære Hr. Finsen! Skaal! — Skaal, mine
Venner!“

Hr. v. Steinthal klinkede og skaalede til højre og venstre. Han følte sig efterhaanden mere og mere paa Højde med Situationen, mere og mere populair. Man syntes ikke at have Hast med at faa spændt for. Taler og Latter fyldte Luften i den lave Sal, og et Par friske Boller bleve fremsatte.

„Jeg „gør mig“ i Aften, — uden at give Punch,“ tænkte Kammerjunkereren. „Jeg skal snart lære Finsen „Taget“ af! — Joh, véd jeg ikke omtrent allerede, hvordan disse jævne, godmodige Folk skal behandles!“

Hr. v. Steinthal var i Begreb med at forlade Selskabet et Øjeblik. Ved Døren ind til Naboværelset stod Kolporteuren og klinkede med Niels Væver. Da Kammerjunkereren fik Øje paa disse Mænd af Folket, opstod pludselig en uimodstaaelig Drift hos ham til at experimentere med „Finsens Methode“.

„Hæh! hvordan har I det, gamle Orgelværk!“ udbrød han smilende og slog med jættagtig Selvtillid en kraftig, kammeratlig Næve i den gamle Krakilers Frakkekrave. „Hvordan slider I den, gamle — Orgelværk?“

Den hellige Mand veg forundret et Skridt tilbage. Hans karske ene Øje stirrede et Øjeblik stift og forskende paa Kammerjunkereren, og

Steinthal havde en Fornemmelse af, at ogsaa Klappen fik Liv og stirrede, sort og hadefuldt. Saa vendte Kolporteuren sig, ganske gulbleg i Ansigtet, mod Niels Væver og de omstaaende og sagde med en Stemme, der dirrede af Arrigskab:

„Hvis at Vorherre vilde begegne saadan en Herre etter hanses Tilgodehavendes, saa — si'er jeg! — vilde han befale mine Sønner og de andre, der har Magt til det, at hævle ham ordentlig a', naar han kommer ydenfor! — Hæl!“

„Herre Gud, kære, gamle Ven!“ udbrød Steinthal ulykkelig. „Herre Gud! Det var jo godt ment. Jeg tænkte virkelig ikke, at“ . . .

. . . „Ja, det kan være godt nok, dét,“ vrissede den Gamle uforsonlig. „Men, vi simple Folk troede, at saadan en Herre havde for Skik at tænke, forinden han taler. Og skælde Folk ud, skulde han dog nødig, si'er jeg! Og han skulde ta'e og stikke sin Pibe ind, si'er jeg! Og én af vos er vel ikke mere Aa'værk, end som én af Jer andre, mener jeg! — Nø! — Og — dén vil stille sig til Rigsdagsmand! — Gud Fader bevar's dov!“

„Jeg beder Dem tusinde Gange om Forlådelse, kære Hr.“ . . .

. . . „Mit Navn er Siversen,“ bemærkede den Fornærmede med Værdighed.

„Jeg beder Dem meget om Forlådelse, Hr.

Siversen. De, som jo er en troende Mand, vil let kunne tilgive. Lad os give hinanden Haanden, Hr. Siversen, og være gode Venner.“

Kolporteuren rakte ham, halvt uvillig, sin Haand. Kammerjunkereren trykkede den med stor Iver, og skyndte sig derpaa ud.

Kort efter tog Selskabet hjem. Først, da Steinthal, indhyllet i sin Pelts, rullede afsted i Etatsraadens Vogn, begyndte han at føle sig tryk for, at denne afskyelige Oldings Sønner, — sikkert Egnens værste „Bøller“! — eller muligvis hele Gubbens modbydelige Klan! — skulde faa et Kald fra oven, et helligt Bud, om at mørbanke ham.

Men Kammerjunkereren talte aldrig siden om denne lille Episode.

En Time efter sad Finsen hjemme paa Smidstrupgaard i sin store Lænestol og gennemsaa Aviserne. Medens han langsomt dampede paa sin lange Pibe og nu og da drak af den store Kop med varm The, som Anna Margrethe efter Sædvane havde rakt ham, syntes han med stor Opmærksomhed at studere „Lederen“ i den locale Avis.

Men hans Ro var kun tilsyneladende. Han havde med Ængstelse bemærket, at Anna Mar-

grethe hele Aftenen havde været bleg, og at hun, trods al hendes Beherskelse, ofte havde sét ud, som om hun ønskede sig langt borte fra Selskabet. Han vidste, at hans Datter havde noget at sige ham. De kendte hinanden saa dybt og saa nøje, de to. Det stille, daglige Samliv, den ubetingede gensidige Kærlighed og Tillid, havde mellem Fader og Datter udviklet et aabent Fortrolighedsforhold af den Art, der kun findes mellem meget gode og meget dannede Mennesker.

Finsen og hans Datter vare alene: Den øvrige Husstand var gaaet til Ro. Med Ansigtet overskygget af Lampeskærmen, og fuldt Lys strømmende ud over „Folkebladet“s drabelige Redactionsartikkel, laa han i sin Stol og ventede paa, hvad der vilde komme. Noget behageligt var det næppe. Han anede det. Maaske var det allerbedst, om der slet ingen Ting kom, — om man kunde „sove paa det.“

Bag ham, oprejst lænet mod Kaminen, stod Anna Margrethe med Hænderne paa Ryggen og stirrede i Tavshed hen for sig.

„Vil Du ikke i din Seng, Barn?“ sagde Finsen omsider uden at slippe Avisen.

„Jo, snart,“ svarede hun efter en Pavse. — Hun blev staaende, som før, en Stund endnu. Saa sagde hun pludselig, langsomt og roligt:

„Fa'er! — Du kommer til at hjælpe Jens Bülow.“

„Hvad mener Du, Anna Margrethe? — Han er ellers Mand for at klare sig selv.“

„Ja. Men — selv den modigste Mand kan ha'e ondt ved at værges sig mod Snigmordere: Han sér dem ikke!“

„Hvad mener Du?“

„Jeg mener, at man, i det Skjulte, gjør alt, hvad man formaaer, for at — at skænde denne Mands Rygte, besudle hans Character, kort sagt: ødelægge ham. Du kender jo Jens Bülow! Naar han en Dag faar Øjnene op og sér“ — — —

Her blev en Pavse. Finsen hvilede Haanden med Aviserne paa Bordpladen og saa eftertænksomt ned for sig. — Henne paa Jærnpengeskabet i Stuens Baggrund slog Taffeluhret tolv smaa, klare Slag.

„Han bliver skammelig omtalt, Anna Margrethe,“ svarede han endelig alvorlig, „nederdrægtig tiltaklet! Men — det er af hans Fjender og Modstandere. En Mand, som Bülow, taaler mange Stød — i disse Tider. — En dør ikke af — af Loppestik, Du!“

Han forsøgte at slaa over i en lettere Tone og vendte sig med sit store og gode Smil mod Datteren. Men hun syntes ikke at have bemærket dette Forsøg. Hun stød i samme Stilning, som før, og Finsen bemærkede, at hun var meget bleg.

„Jens Bülow har sin værste Fjende i sit

eget Hus. Det er Fanny, jeg mener. Tro mig; Fa'er: Jeg har Øjne og Øren! Du skulde vide, hvorledes hun omtaler ham! Hvor skamløst hun belyver ham! Hvor usle Midler, hun bruger, for at ødelægge ham og vanære ham! — Fa'er! Jeg hader Fanny Bülow!“

Hun havde løftet Stemmen. En varm Rødme farvede hendes Kinder. Hendes Øjne bleve saa store og saa mørke. Hendes Haand knyttede sig. — Finsen havde endnu aldrig set sin blide, beherskede Datter saaledes. Han saa et Øjeblik tavs og forskende paa hende.

„Jeg hader dem alle! alle dem, der ere med til at underminere alt for denne Mand. Men mest hader jeg hende! — Hun er ondere, end den ondeste Skøge!“

„Anna Margrethe! Anna Margrethe!“ svarede Faderen og rejste sig, „Du bruger stærke Udtryk. Og saa gjør man let dem Uret, som man ikke holder af.“

„Aah! jeg kender hende nu!“ vedblev hun harmfuld. „Jeg har længe iagttaget hende — og dem alle. Hvor er de raa og lavsindede! — Og dette skal kaldes vort „gode Selskab!““

„Hm—jah,“ sagde Finsen efter en Pavse og dampede saa stærkt paa sin Pibe, at den røde Glød stirrede op af Pibe-Hovedet. „Hm—jah, Anna Margrethe, — det „gode Selskab“ — er — s'Gu' — saadan ret beset — ikke stort bedre, — end det daarlige. Og — det aller-

bedste Selskab er saa forbandet lille, at det til Hverdag ofte er svært at faa rigtig Øje paa det. Jeg vil dog sige Dig, Anna Margrethe: Etatsraaden er s'Gu' en Hædersmand, — trods det, at han er Bülow's politiske Fjende og Kammerjunkeren, — den Taabenakkes! — Vært. Men Etatsraaden er en gammel Mand, der ikke har opfundet Krudtet, — hm! — saa“ — — —

— „Hør, Fa'er! Du maa ikke prøve paa at snakke Dig fra mig,“ afbrød hun ham. „Jeg vil bede Dig om ét eneste: Lov mig, at Du vil gaa til Bülow og sige til ham: Vogt Dig, og forsvar Dig! Din Ære besudles. Din Hustru er dine Fjenders Ven. Din Hustru belyver Dig. Hun vil kun ondt. Hun vil ødelægge Dig og vanære Dig! — Lov det, Fa'er! —“

Hun knælede paa Tæppet ved hans Stol og bad ham, ømt og indtrængende. Og han greb hendes Hænder. Han følte, at de var kolde, og at de skjælvede. Saa slap han dem, strøg hendes Haar, langsomt og længe, mens han saa hende i Øjnene.

Og, da de to trofaste Kamerater havde siddet saaledes en Stund i Tavshed, bøjede Finsen sig ned over sin Datter og kyssede hende varsomt paa Panden.

Men hun lagde Hovedet paa hans Knæ og brast i stille Graad.

Jacob Daahjort hed saaledes, fordi hans Bedstefader en Gang forlængst var bleven „sat fast“ for at have skudt en Daahjort i Kongens Dyrehave.

Jacob havde været en velstaaende Høker og Krybskytte. Men, da han for otte Aar siden begyndte at drikke af sit eget Lager, gik det nedad Bakke med ham.

Han blev en Vanedranker. Han nøjedes ikke med en „Stov“fuld til Aften og en Rus nogle faa Gange om Aaret: Han drak og drak, hele Dagen om. Og til Slutning Natten med.

Hans Hustru, Inger, var køn og venlig. Hendes brune Haar var pænt skilt over Issen og snoet i en tyk Fletning om Nakken. Hun sørgede over Jacob Daahjort, — mest, da hun maatte tage alt Styr fra ham og raade selv for dem begge. Efter fem Aars Forløb havde Daahjorten drukket og spillet sig fra Hus og Hjem. I det sjette Aar gik han omkring og drev, fjoget-lystig og altid fuld. Han „gik om“ fra Morgen til Aften, faldt ind hos Venner og Bekendte og gamle Kunder, der gav ham en Snaps for at blive ham kvit igen. Hans Ryg blev fed og rund, som en gammel Suders. Hans Lægge bleve tynde og vaklende, som en Spædekalvs Ben. Hans Øje blev blodskudt og ondsksfuldt; men han græd og prækede Gudsordet, naar han fornam, at han var for mat til at kunne gøre Fortræd. Hans Bug

blev flæsket og buttet, som en Tudses. Hans Hænder rystede altid. Hans oppustede, rødblaas Ansigt svedte, naar han sov. Og, naar han vaagnede om Morgenen, stank hans Aandepust langt bort i den fattige Stue.

Hjorten havde ingen Børn, saa Inger magtede at holde det gaaende en Tid lang. Hun havde taget Jacob, fordi hun holdt af ham: Han var den Gang en køn og dygtig Karl. Nu blev hun trofast ved at pleje ham og fodre ham, fordi det er saa svært at opgive Haabet om dem, man har holdt af. Jacob vedblev, trods alt, at være pæn i Tøjet. Konen syede og hejede om ham. Og han havde altid en ren Klud om Halsen.

I det syvende Aar begyndte Jacob Daahjort at ligge ude om Natten. Naar Inger saa mærkede, at han blev borte, stod hun op, kastede Tørklædet over sit kønne Hoved, gemte Hænderne under Forklædet, og gik ud for at lede ham op.

Snart fandt hun sin Hjort paa et Gærde, snart i en Grøft. Snart havde han lagt sig i Præstens Stakhave, snart i et af Bymændenes Udhuse. Men hyppigst laa han i Kroens Rejsestald. Der fandt den høje, kønne Gaardskarl ham saa jævnlige, naar han om Aftenen gjorde sin Runde med Lygte. Saa bredte han et Hestedækken over ham, og, naar han hørte Ingers Trin paa Gaardspladsen, sprang han op

og lyste for hende. Og han havde altid et venligt Ord tilovers for hende og hjalp hende ofte med at slæbe den tunge Daahjort hjem.

I det ottende Aar begyndte onde Tunger at sætte Inger og Johan, Krokarken, sammen. Man „havde Plasér“ af at drille Jacob med dette

„Æ—æ—h!“ raabte Drengene efter ham paa Gaden, „ta' aa rav Dig i Ho'det, Jacob! saa ska' Du finde, at nu er dine Horn fø'st rejti' voxet yd!“

Og den Drukne „ragede sig“ virkelig i Hovedet. Og, naar han havde speculeret lidt over det, fik han regelmæssig et Anfald af skummende Raseri. Afmægtigt dinglede satte han efter de hujende og grinende Dreng, bandende og skældende; — indtil han faldt og blev liggende.

Omsider arbejdede en svidende Skinsyge sig op i Drankerens Sjæl. Hans Harme rettede sig ikke mod den formentlige Medbejler, med hvem han stod paa en meget kameratlig Fod, men mod Inger, der stadig frygtede ham, naar han lallende tumlede frem over Bordet for at stikke hende med en Brødkniv, eller naar han forsøgte at kvæle hende i Sengen.

Da det ikke lykkedes denne rødblaa Othello at myrde sin Desdemona, truede han med at dræbe sig selv.

En Søndag Eftermiddag med saa klart et

Solskin, saa stille, skinger en Frost, og saa blaa en Himmel, at et Menneske maatte være enten fuld eller gal, om han skulde fatte den Beslutning at hænge sig just nu, kom Jens Bülow gaaende forbi Jacob Daahjorts Hus.

Næppe var han kommen hundrede Skridt bort over Marken før han hørte Ingers Stemme ængstelig kalde fra Huset:

„Aah, Hr. Godsejer! Aa, Herre Gud dov! Hjælp! Hjælp! — Nu har han hængt sig! Aa, Gud! dov osse“ . . .

I et Nu stod Bülow inde i den lille Stue. Paa Gulvet laa Jacob og rallede med lukkede Øjne og blussende Ansigt: Inger og han havde været i en Ordstrid. Saa var han pludselig „listet af“. Og, da hun et Øjeblik efter anede Uraad og søgte ham, fandt hun ham hængende i et Stykke Tækkegarn bag Kjøkkendøren. Resolut skar hun ham ned og slæbte ham ind. Men nu vidste hun ikke sit levende Raad!

Bülow gav sig strax til at tumle med den Hængte. Inger løb for at faa Vogn afsted efter Lægen.

Det varede ikke længe, før Jacob Daahjort virkelig begyndte at aande. Han aabnede nu og da Øjnene og stirrede, endnu bevidstløs, omkring sig. Snart syntes han dog at sanse. Han var aldeles beruset, og en Strøm af lallende Ord brød frem fra hans opsvulmede Læber.

Bülow bar ham nu hen paa Sengen, og,

da Jaeob var naaet saa vidt, levede han fuldstændig op.

Han rejste sig urolig overende og nikkede gemytlig til Bülow.

„Hvorfor ku' Du 'tte la' mej hænge!“ mumlede han med et fjollet-fortroligt Smil. „Hvorfor Fa'en ku' Du 'tte la' mej hænge! Hva—a—a?“

„Hvorfor vil Du hænge Dig, könne Karl?“ svarede Bülow. „Saa længe Inger gider ha'e Dig, er Du jo vel agende, Jacob.“

„Inger! — Hæh!“ udbrød den Berusede og nikkede meddelsom. „Inger, siger Du, Inger — Ded æ' s'Gu' tte saa 'nne, aa gaa aa sku' være te' Grin aa Hanerejsmand for saadan en Tævekat! — — Hør, Du,“ tilføjede han pludselig med lav, hviskende Stemme og nærgaaende-fortrolig Pliren med Øjnene. „Hør, Du, — Hr. Go—o—o'sejer Bülow — nøre fra Nakkebjerggaarden, — joh, jeg kender Dig nok, ka' Du skønne! — Hør', Du, gamle Kri'skamerat! — kom hér, ska' jeg hviske Dig no'et.“

Han gjorde et Forsøg paa at tage sin Redningsmand om Halsen.

„Du kan gerne sige det højt, Jacob,“ sagde Bülow og trak sig tilbage.

„Aah,“ sagde Daahjorten og lagde sig tilbage i Sengen med et fælt, fortroligt Grin, „jeg vilde bare ha' sagt: Vi to ku' s'Gu' ta' hinanden under Armen, baade Du — og saa jeg; — jo, 'Gu' ku' vi saa, ja! — — hver med sin Tæve-

kat under Armen! — og saa — — væ's'arti' aa dans yd! — — hver med sin — — hejdudili! hejdudilidejh! — Jo, jeg ka' se paa dit Gef'æs, a' Du forstaar mig! — Jacob er s'Gu'tte saa tov'li', som dè mener! — Ha! ha! ha! ha! ha! ha!

Og den fornylig strangulerede, der endnu havde den dybe, friske Hængningsfure paa sin fede, røde Hals, lo hæst og længe, mens han væltede sig i Sengen. Saa blev han pludselig træt og lukkede Øjnene for at sove.

Jens Bülow kastede et Stykke Sengetøj over den Drukne.

Og han gik ud i den friske Luft.

„Skulde de Skriftkloge virkelig fortolke mit Evangelium paa dén Maade?“ tænkte han, kæmpende mod en Følelse af Beskæmmelse.

Fru Fanny sad ved Vinduet i sit elegante Værelse og saa ud over Egnen.

Det var klart, stille Frostvejr. Formiddags-solen havde ikke Magt til at smelte Rimen paa Buske og Træer dernede i den store Have, og langt ude bag Markerne laa Skoven i al sin blaalighvide, rimfrosne Pragt.

Med et træt og ligegyldigt Udtryk stirrede

Fru Fanny en Stund paa de uendelige, solbeskinnede Snemarker. Saa gned hun pludselig sine Øjne og vendte Blikket ned mod Stakhaven bag Ladebygningen. Dér klappede Damptærskværket muntert fra Morgen til Aften, og, mens Lokomobilet ivrigt stønnende sendte sin sorte Røg højt op i den blaa Luft, strømmede det gule Korn, smukt og rent, ned i de store Sække.

Nu fik hun Øje paa sin Mand. Ja, naturligvis stod han dérned mellem alle disse snavse Mennesker, som han havde saa megen Magt over, — som troede, at han var et „Lys“, — som han var saa gode Venner med. Han holdt altid saa rørende meget af dem, han kunde regere med, som han vilde! — — Fru Fanny saa, hvorledes han greb en Sæk, der just var løben fuld af Korn, bandt for den, og slyngede den med et kraftigt Tag hen til de andre i Rækken langs Lademuren. Hun saa, at hans Ansigt var fuldt af Støv, at han havde taget Træsko paa, at hans Skæg var voxet altfor langt. Hun vilde ikke have bemærket alt dette, saafremt han iøvrigt havde sét ud, som han plejede paa det sidste. Det gjorde han ikke: Hans Ansigt var oplivet, og hans Øjne lo op til Husmanden paa Ladet, da han greb den næste Sæk og hev den hen . . . Der var noget irriterende ved Bülow's Opførsel! — Hvor saa han ud!

Fru Fanny aabnede Trækruden i Dobbeltvinduet, og en stærk Duft bredte sig i Værelset fra Hyacintherne, der i broget Række blomstrede mellem Ruderne. Hun elskede denne kvalme Duft. Med nerveust opspilede Næsebor indaadende hun den i lange Drag, mens hun mageligt begravede sig i den store, bløde Lænestol.

Naar Fru Fanny sad saaledes i sit prægtige Værelse, uvirksom, smuk og alene, drømte hun den samme Drøm om og om igjen: Hun var en Herskerinde, en Dronning næsten, en overlegent udrustet Kvinde, der beherskede dette store, bredt anlagte Hjem og alle og enhver, der færdedes dér, ude og inde. Det afhang af hende, om Stemningen dér var lys eller mørk, fortrøstningsfuld eller elendig; — det havde da i hvert Fald i Fortiden staaet i hendes Magt, ligesom at beherske Husets gode og onde Aander: I den sidste Tid havde hun mistet noget af sin Magt over Bülow. Hun følte det . . . Det var siden denne Förgiftningshistorie. Men — til Gengjæld havde hun udvidet sin Magtsphære udadtil. Ja, udadtil! —

Hvor hun havde lært meget i de sidste Maaneder! — ikke af Jens, hendes Mand: Han skulde vel vogte sig for at give hende Lejlighed til — til Udvikling, der dog var enhver fri Kvindes menneskelige Ret! Han havde ikke søgt andet i hende, end det enhver Husmand

paa Landet søger i sin Hustru: „Êt“, der kan lave hans Mad, og være hans Sengevarmer, og føde ham Børn, og — „gaa op i“ ham og i alt dét! Jens havde altid undervurderet hende! Han havde troet, at hun var en ganske almindelig Gennemsnitsdame, som han kunde forme efter sit Hoved, som han vilde, til dét Brug, han mente at have for hende. Han havde rent glemt, at hun var af — af „yderst ædel Byrd“, som Steinthal udtrykte sig, af en Slægt, der havde talt lutter „Characterer“ Steinthal, som selv havde kendt hendes Fader, havde ogsaa sagt om ham, „at han, — hvad man ellers kunde have at indvende imod ham, — var en yderst interessant og aldeles konsekvent Character“. Og Steinthal var en erfaren Mand, en Mand, der dog havde oplevet noget i Livet, en virkelig Menneskekender, — trods alle hans Snurrigheder. Hun var Steinthal taknemlig: Steinthal — og Adelaïde, Kammerjunkerinden, havde aabnet hendes Øjne helt for det Martyrium og den uværdige Stilling, der var bleven hendes Lod i denne Ravnekrog af Verden og under denne, saa lidet moderne og saa uendelig fordringsfulde Ægtemands Auspicier. Nu skønnede hun først, hvad hun havde tabt ved dette Ægteskab med denne — denne „forliebte Hr. Bülow“, som Fætter Ernst, Lieutenanten, kaldte ham, da de vare blevne forlovede. Og nu, efter otte Aars Forløb, — otte Aars Sla-

veri! — nu vilde han af med hende!“

Fru Fanny sprang op med et kort, harmfuldt Fnys. Hun gik nogle Gange frem og tilbage paa Gulvet. Saa standsede hun foran det høje Pillespejl og betragtede sit Spejlbillede.

„Aah, hvor jeg hader ham! hader — dem alle sammen!“ tænkte hun og kneb Læberne sammen. — „Han vil være mig kvit! — Han siger det saa højtideligt, som om han bildte sig ind, at det i og for sig vilde genere mig i mindste Maade at forlade ham for stedse! — Som om en Kvinde, som jeg, ikke kunde staa paa sine Ben uden at have en Mand, som ham, at klamre sig til! — Han siger det saa bønligt: „Slip mig, Fanny, og lad os gaa hver sin Vej. Men — lad os tænke paa hinanden og hjælpe hinanden fremdeles, som to ærlige Venner. Lad os ikke bære Nag“ Ha—hah! Han er aldeles storartet, naar han staar saaledes og vrøvler! Som om jeg nogensinde i mine Dage havde brudt mig en Døjt om ham! Som om jeg tænkte en eneste Tanke om hans Ven-skab eller Fjendskab! — — Og den anden, Steinthal?“ Hun greb med nerveus Hast et lille Silkebaand, der var henlagt i en Muslingskal paa Konsollen, viklede det om sine Fingre, sled det itu, og lod Stumperne falde ned paa Tæppet.

Der lød korte, hastige Trin paa Gangen hen imod Døren til Fru Fannys Værelse. Det

var Barnepigen, der, efter Sædvane, kom med de tre Børn, for at spørge, om Moderen vilde sé dem. Fru Fanny havde indrettet det saaledes.

Undertiden overøste Moderen de Smaa med Slikkerier og Kærtegn. Men, som oftest, lod hun dem strax gaa igjen. I det sidste halve Aar havde hun ofte været opfarende og urimelig ligeoverfor Børnene.

Det var dog især Klara, der aldeles uvilkaarligt vakte hendes Ubehag. Medens de to Drengene affecterede saa megen Elskværdighed, som muligt, medens de teede sig kælne og indsmigrende i Haab om, at Confectkassen dog en Gang igen skulde blive aabnet, var den lille Klara sky og tilbageholden. Hun havde næret en hemmelig Angst for Moderen, siden hint Oprin med Kallipastafiguren, og Barnepigen maatte næsten slæbe hende afsted til disse Formiddagsaudientser. Fanny havde forlængst bemærket, at Barnets Væsen var forandret. Hun havde gjort Forsøg paa, atter at vække den Lilles Tillid og Hengivenhed. Men, da hun skønnede, at hun havde tabt sin Magt over Barnet, og at det udelukkende frygtede hende, fattede hun Nag til det.

Dette Nag voxede, da hun saa, hvorledes Klara sluttede sig tættere og tættere til Faderen. Fru Fanny nærede slet ingen dybere Følelse for Børnene. Hun vilde have savnet sin Morgen-

Cacao inderligere, end én af de Smaa; hun vilde have længtes efter og spurgt efter Cacaoen tusinde Gange, naar hun ên Gang erindrede et fraværende Barn. Børnene vare hende i Grunden ligegyldige. Kun sjældent adspredte de hende. Og kun nu og da fik hun Lyst til at „drapere sig med dem“ ligeoverfor Fremmede. Blot Klara var hende ikke ligegyldig: Hendes Modvillie ligeoverfor hende kunde undertiden pludselig voxe til et impulsivt, momentant Had.

„God Morgen, Mo'er!“ raabte de to Drengene i Munden paa hinanden og kappedes om at klattre op paa hendes Skød for at tage hende om Halsen og kysse hende, som de vare vændede til at gøre det. — Klara nærmede sig langsomt og ligesom undersøgende.

„God Dag, Børn,“ svarede Fru Fanny adspredt og frigjorde sig varsomt fra Drengene. „Hvor I er voldsomme! — Goddag Klara! — Kom hér! — vil Du ikke ogsaa kæle for Mo'er?“

„Jo—o,“ svarede Barnet og strakte Hals for at kysse sin Moder paa Kinden.

„Hvor komme I fra?“ spurgte Fruen og strøg Drengene over Haaret, mens hendes Øjne forskende hvilede paa Datteren. „Hvor har I været idag?“

„Nede i Stakhaven hos Fa'er,“ svarede Sønnerne i Chor.

„Er dér saa morsomt?“

„Aah — nej. — Der er aller, allerbedst hos Dig!“ — De to smaa Hyklere lænede sig kælent mod hende, og imens afsøgte deres Øjne Stuen, om der dog ikke paa ét eller andet Sted skulde dukke noget spiseligt frem.

„Synes Du, Klara, at der er bedst nede hos — nede i Stakhaven? eller vil Du hellere blive hér? — Hvorfor svarer Du ikke?“

Klara tav og saa ud, som en dødsdømt Forbryder. De to Brødre puffede forstaaende til hinanden, mens de lagde deres Hoveder i Moderens Skød og fnisende fikserede deres dumme Søster med deres skadefro Øjne.

„Aah,“ udbrød Barnepigen i Haab om at være diplomatisk, „aah, dog! hvor den lille Klara læng's efter at slippe hérop om Maarningen! Gud dog osse, hvor det Baren ka' læng's! — naar det kommer over hinner. Hun bare ikke snakker om 'et.“

„De kan gaa ned, Maren. Tag Drengene med Dem. — Klara bliver hér.“

Fru Fanny rejste sig brat, skubbede Drengenhovederne fra sit Skød og glattede nerveust paa Kjolen.

„Aah, Fruel!“ bad Maren, „hun har jo ikke faaet sit Øllebrød endnu. Og nu staar det dernede og bliver koldt“ . . .

„Gaa!“ befalede Fruen og pegede paa Døren.

Pigen sjokkede bort med de to Dreng i

Hælene. De var tavse alle tre. Men, da de vare komne ned ad Trappen sagde den ældste af Brødrene lavmælt og med betænkelig Mine:

„Du, Maren! — Tror Du Mo'er bli'er hals-hugget, hvis hun slaar Klara ihjel?“

„Ih, Du Alstyrendes! er Du galen, Dreng! — Ja, min S'æl bli'r hun dét, — Trævlet!“

Og et Øjeblik efter sad de, tavse alle tre, og søbede af Øllebrødstallerknerne.

Men oppe paa Fruens Værelse sad Klara, bleg af Angst, paa en Stol og stirrede ud ad Vinduet. Fanny gik urolig frem og tilbage paa Gulvet. Hendes Ansigt var ildøvarslende.

„Hvad gloer Du efter, Barn?“ udbrød hun pludselig og standsede foran Datteren. „Hvad gloer Du efter?“

„Aah, — Mo'er, — det var bare — Tær-skeværket,“ stammede Barnet og saa' bønligt op. „Og — og — og — jeg havde jo lovet Fa'er, at komme derned og hjælpe ham med at fange en Mus.“

Hun lod sig glide ned af Stolen og gjorde et Par smaa, ængstelige Trin frem mod Døren.

„Bliv hér, Du ækle Unge!“ skreg Fru Fanny og greb hende i den tykke Haarpisk. „Er Du ulydig, Du! Har jeg ikke sagt Dig, at Du skal blive hér!“

Og hun slængte hende ved Haaret ned paa Tæppet.

„Nej! nej! nej!“ raabte Klara grædende og

rystende af Angst. „Jeg vil ikke være alene hos Dig! Jeg vil ikke! — Fa'er! Fa'er! Fa'er!“

Hun styrtede bort imod Døren. Men Fru Fanny kom hende i Forkøbet. Hun greb atter Barnet i Haarpisken og drog det efter sig hen over Tæppet.

„Du afskyelige, trodsige Unge!“ hvædede Moderen. „Hvor tør Du vove! — I Hullet skal Du! — I det sorte Hul! — Ogsaa dér er Mus! Dér kan Du skrige paa din søde Fa'er, saa længe, Du lyster!“

I Værelsets Baggrund, tæt ved Skorstenen, fandtes et Skab i Murværket. Naar Pigerne fortalte Spøgelsehistorier i Barnestuen, localiserede de alt det uhyggeligste til dette lumre, bælgmørke Murhul i Fruens Værelse. Jens Bülow havde ofte forbudt dem at fylde Børnene med disse taabelige Skræmmebilleder. Men det skéte dog. Og Børnene havde en dødelig Angst for det „sorte Hul“.

Klara var stærk og besluttet. Hun strittede imod med Hænder og Fødder. Og, da hun alligevel tilsidst saa det mørke Hul aabne sig foran sig og mærkede Moderens frygtelige Fingre krumme sig som ubønhørlige Jernkløer om sine Haandlede, saa samlede hun sine sidste Kræfter til et langt, skingrende Nødskrig.

I samme Nu fløj Døren til Gangen op, og Bülow sprang ind i Værelset. I en Haande-

vending havde han grebet Barnet og sendt det ned i Barnestuen. Saa vendte han sig mod Fru Fanny. Hun havde indtaget en udfordrende Stilling ved Kaminen. Med korslagte Arme og løftet Hoved stod hun dér og stirrede haanligt paa ham.

„Begynder Du nu med Barnet?“ sagde Bülow efter en Pavse og saa fast paa hende.

Hun kneb Læberne sammen og tav.

„Hvorfor mishandler Du vort Barn, Fanny?“ spurgte han atter.

— — „Aah! hvor Du ser ædel ud!“ udbrød hun pludselig i en spottende Tone og maalte ham med Øjnene.

„Hvad har Barnet forbrudt?“ sagde han roligt. „Hun plejer ikke at forsé sig saa grovt, at en saa brutal Behandling kan have et Spor af Berettigelse. — Hvad har hun gjort Dig? —“

Fru Fanny svarede ikke. Mens hendes Fingre krampagtig knugede sig mod hinanden, slyngede sig om hinanden, søgte hendes Øjne, med deres sikkre, haanende Udtryk, langt bort fra den, der tiltalte hende. Med forceret Ligegyldighed stirrede disse onde, blodskudte Øjne bort gennem Vinduet, ned i Stakhaven, hvor Tærskværet klaprede endnu, og hvor Bülow for et Øjeblik siden stod, saa glad og frisk, som ikke længe.

„Han saa dog godt ud, han, Jens,“ tænkte hun, „han saa godt ud, da han stod dernede og smilende hev med Sækkene med sine

Bjørnekræfter. Og han var smuk, som han nu stod der foran hende, saa rolig og behersket, som om intet i Verden kunde bringe ham ud af hans Sindsligevægt. Hvor han „behandlede“ hende! Han, som hun havde set saa ofte, ofte forhen, som den ømmeste og hidsigste af alle Elskere, han, som havde tilbudet hende med en Ynglings svimlende Hengivenhed, — han stod nu dér, kold og haard, som en Isklump, uden at skænde, uden at raabe op, uden — at slaa! — Aah, om han nu pludselig mistede denne overlegne Selvbeherskelse! Om han pludselig greb hende, som han havde grebet Sækkene dernede, tog hende med sin haarde, faste Haand — i Nakken! — slængte hende ned — og gennembankede hende! — hvor skulde hun le! Hun vilde føle det, som en Sejr! gennem hver Fibre af sit Nervesystem! Han havde i lange Tider haft ligesom Skyhed for at være i hendes Nærhed, en Angst for at røre ved hende. Var han bange for hende? Kunde hun endnu tumle ham, — den kønne, fintmærkende og dog saa statelige Karl?“

Der fôr en dyb, plettet Rødme over hendes Hals og Ansigt. Hun vendte sit Blik imod ham, æggende ondt og haanligt. Hele hendes Sjæl, som den var i dette Øjeblik, lagde hun med en god Skuespillerindes Kunst i dette Blik. Saa sagde hun, langsomt og velbetænkt:

„Hvad vil Du her? Er der da intet Sted i

mit Hus, hvor jeg kan føle mig tryk for din Brutalitet! — — Gaa ned — og fang Mus!“

„Du er afsindig, Fanny!“ svarede han og stirrede, bleg af Harme, paa hendes Ansigt. — „Jeg forbyder Dig herefter at lade Klara komme herop! Prøv nu at handle imod min Villie! Prøv blot en eneste Gang!“

„Ah! — Hvad saa?“ frittede hun og traadte tæt hen til ham. „Hvad saa? Hvad saa?“ gjentog hun og bragte sit Ansigt ganske tæt til hans. „Barnet er mit, saa godt, som dit — og lidt til! Men hun har arvet dine Egenskaber, dine alene! Og — jeg skal piske hende, om hun trodser mig!“

„Bliv fra mig!“ sagde han med en Stemme, der skurrede af undertrykt Lidenskab. „Kom mig ikke nær!“

Og alt, hvad hun havde vist ham i Aarenes Løb af ondt Sindelag, forenede sig lynsnart i hans Phantasi til brede, grelle Billeder. Tydeligst af alt saa han for sig Scenen med Barnet. Han saa dette Greb i Barnets Haar. Han hørte Jammerskriet i sine Øren. Og han veg, med Hænderne knyttede i Lommen, tilbage mod Døren.

„Hører Du, Kujon!“ skreg hun og fulgte efter, „jeg skal piske hende! — Aah, hvor hun ligner Dig! Eller maaske snarere det er efter din Moder, denne bigotte, unge Hex. . .“

Hun standsede og tumlede tilbage. Om sin Nakke følte hun Mandens Haandgreb, ubønhør-

lig stærkt, som en Løveklo. Som en Klud slængte han hende ned paa Chaiselongen, og mens han holdt hende fast med den venstre Haand, løftede han den højre, beredt til at slaa løs

Da faldt hans Øjne paa det lange ubestikkelige Spejl dérhenne paa Murpillen. Han saa' dér hendes bortvendte Ansigt. Og han holdt inde og slap Taget.

Thi det var ikke Arrigskab, ikke Vrede, ikke Angst, der stod præget i disse Træk.

Nej, nej! Det var et Udtryk af salig Triumph, af ekstatisk Selvopgivelse, af svimmel Lyst, der aabenbarede sig i det forræderiske Spejl: Med en Lægmands instinktmæssige Rædsel for det ubekendte, for ham ufattelige, slap han Taget og sprang op. — — —

Da Fru Fanny løftede sit Hoved og fortumlet saa' sig om, var hun alene i Værelset.

Hun rejste sig langsomt. Hun sad en Stund stille, foroverbøjet, med Hovedet hvilende i sine Hænder.

Men pludselig kastede hun sig paa Sophaen, borede sit Ansigt ned i Pudsen og brast i Graad. —

Samme Dags Eftermiddag stod Jens Bülow paa Højen udenfor Gaarden og saa paa Kvæget og Hestene, der just bleve vandede i Parken.

Der var brunt Anglerkvæg og brogede Kort-hornskvier, glatstriglede, stærke Arbejdsheste, — og de to fuldblods Køreheste . . . Og der kom Fannys Ridehoppe, som hun aldrig red.

Nakkebjerggaard var i Bülow's Hænder bleven til en Mønstergaard. Hans Kvægbesætning var berømt over hele Egnen. Den var, trods daarligere Tider og store Udgifter, voxet Aar efter Aar. Han havde i de sidste Aar haft ondt ved at faa Indtægt og Udgift til at balancere. Ifjor og iforfjor havde det knebet haardt. Men iaar havde Høsten været god, og der havde været Held med alt — udenfor Stuelængen.

Dér kom Kusken med hans Ridehest. Det ædle, fyrige Dyr krummede sin Hals og dansede staldkaad bort over Gaardspladsen. Han holdt af, at Dyrene saaledes kom ud i Luften, bort til Vandingen i Marken, nogle Gange daglig: De fik da rettet lidt paa Lemmerne, og Lungerne ordentlig luftede. Det var vel bedre, end at poste Vandet ind til dem i Stalden gennem snavsede Rør og bakteriefyldte Vandingsrender. Han holdt af at mønstre sin Besætning ved Vandingen: Det var dog Besætningen, én skulde dømme sit Jordbrug efter nuomstunder; og Dyrene var saa glade, naar de slap ud mellem hverandre; de tog sig bedst ud saaledes. Disse Vandingsscener havde før været en af hans bedste Glæder.

Men nu var det anderledes. Nu stod han

mest af Vane dér, mellem Buskene paa Højen, og saa' paa Dyrene. For der var ingen Glæde i ham mere over noget af alt det, der hørte Hjemmet til. Han syntes, der var ingen Ynde mere at skue i alt dette, der levede og aandede i den samme Luft, som han. — Nu, idag! — Lynet kunde have spiddet hele denne Hjord for hans Øjne, og han vilde rolig og interesseløs have set til! . . . Han var jo selv som et af disse staldbundne Dyr, — Kreaturet, der gik med Grimen om Kæften, og som skulde „gjøre sin Pligt“ og „holde sammen paa Tingene“ og „holde Spor“, — som officielt havde solgt sin personlige Frihed til Samfundet uden Kavtion . . . Hæ! — — —

— — Dé, sidst i Sværmen, kom den ældste af Drengene, — af Fannys Dreng, — Einar. Han kom jagende med en Ko, der var nær ved at kælte. Haandfast holdt han den i Halen, mens han tærskede løs paa dens Bag med en lang, tjæret Pisk:

„Jeg skal piske Dig! Jeg skal piske Dig! dit gamle Høved!“ raabte Barnet mellem Slagene. Og han vedblev at raabe og at piske.

„Do ska' la' vær' aa sla' hinne, din Troldonge!“ raabte Røgteren omsider indigneret. „Hva ska' Do sla' hinne for, dit Skarnsbaren!“

„Hold Du din Kæft, Niels!“ svarede Drengen, blussende rød, og slap Koens Hale. „Hold Du din Kæft, — din gamle Lusseangel!“

„Ja, — hvis a' din Fa'er saa', hvad Djævl-
 onge Du æ', saa — saa vilde han sla' dit
 Hov'je nær i din Mave, — aa rise Dig paa din
 forbandede Norrh! Sorte! Ska' Do
 nu te' aa rivs! Æ—æ—h! Ka' I forli'es, — hva',
 ka' I ded! . . . Ja, nu ka' Do prøv' aa skenere
 Kvæjet igen, Do!“ —

Bülow hørte og saå. Den Følelse af Be-
 skæmmelse, der mere og mere var bleven hans
 stadige Følgesvend, var i dette Øjeblik saa
 overvældende og blandet med en saa særegen
 Uhygge, at hans Strube ligesom sammensnøre-
 des. Han stødte sin Stok dybt ned i Jorden,
 vendte sig og gik ind i Huset.

— — — — —
 „Hvad vil Du dog skyde nu?“ spurgte Klara,
 da han kort efter kastede Bøssen over Skuldren
 og gik ud. „Alle Dyrene er' jo fredede!“

„Ikke Rovdyrene, Du,“ svarede han. —
 „Sig til Husjomfruen, at jeg gaar bort og ikke
 kommer hjem til Thetid.“

„Mo'er vil ogsaa bort.“

„Naa.“

„Hun har sagt, at Johan skal spænde de
 Røde for. Jeg troer nok, at Mo'er vil til Hjort-
 holm — til Etatsraadens, — og Kammerjunke-
 rens Kone, — og den væmmelige Steinthal!“

„Hvorfor er han saa væmmelig?“

— „Aah! — det véd jeg ikke, Fa'er. Jeg
 synes bare, han er væmmelig.“

„Naa. — Farvel, Barn!“

Kort efter, at Bülow havde forladt Huset, rullede Fru Fanny ud over den frosne Vej til Hjortholm. Etatsraaden hørte til Bülows Omgangskres. Men det var lang Tid siden, Bülow selv havde været paa Hjortholm, eller Etatsraaden paa Nakkebjerggaard: Der var kommen „Politik“ mellem Mændene, og Bülow havde desuden forlængst mistet Lysten til at byde nogen til Gæst. Forholdet var dog fremdeles velvillig-høfligt, og Bülow havde principielt aldrig lagt sin Hustru nogen Hindring i Vejen for at gæste, hvem hun vilde. Han havde megen Agtelse for Etatsraaden, og — Politikken burde ikke hindre dannede Menneskers Hustruer i at søge Omgang med hinanden. Paa Ægteparret Steinthal saa han med et noget overlegent Smil. Han betragtede Kammerjunkeren som en godmodig, temmelig uskadelig „Snylter“, og opfattede hans politiske Aspirationer som aldeles haabløse. Iøvrigt gad han ikke tænke paa noget denne Eftermiddag: Han var ækel ved alt. Ækel ved sig selv med. Han følte sig Dag for Dag mere og mere hjælpeløs overfor Forholdene i Hjemmet.

Nedbøjet og graa i sit Ansigt slændrede han med tunge Skridt fremad over den knortet-frosne Markvej, ud ad Skoven til. Da han kom til den første Bakke i Terrainet, saa han den aabne Vogn, der førte Fru Fanny til Hjortholm,

rulle hastig henad Landevejen, langt borte. Han fulgte den med Øjnene, til den forsvandt. Saa stod han et Øjeblik og stirrede ned for sig, før pludselig sammen, jog et Par Patroner i Bøsseløbene og gik videre.

Skoven lukkede sig efter ham. Hvidblaa og stivnet i Rimfrost laa den i den sildige Eftermiddags vage Lys. Den ejede ikke en eneste Lyd. Død og kold laa den og sov i al sin isnende Skønhed. Der var intet ængsteligt stirrende Øje, der mødte hans, da han gik over de store, frosne „Skaller“, Raavildtets bedste Legeplads. Der var intet puslende Fjed under de snetunge, hængende Grangrene. Ingen Flagspætte hamrede, ingen Meise peb. Han hørte bare sine egne Trin, tunge, døde, knase over tungt, dødt, stivfrossent Løv og raadne Kviste.

Paa „Lyngbjerget“ standsede han og satte sig paa et Stød. Det var en stor Bakke, den, midt inde i Skoven, med Udsigt til alle Sider, bort over Storskov og Grantykninger, til Strandgaarden og Nakkebjerg og Smidstrup.

Nu gik Solen ned langt ude i Vest. Den saa' saa stor ud, da den — langsomt, langsomt — sank ned bag Bakkerne, — rødgul og stirrende, som et stort, ondt Troldeje, paa den stivfrosne Jord.

Og alt, mens den dukkede sin gloøjede Skive i en Synskres af gustne, fattige Farver, tog alle Egnens Kirkeklokker paa at ringe.

„Dong, — dong! Dong, — delong!“ klang Klokken ovre fra Strandby. „Dæng, — dæng! Dæng, — dæng!“ skræppede dén i Lystrup: Der var Revne i den fra Svenskekrigens Tid. Og den i Kværkeby faldt i med sin arrige Discant . . . Og den i Østerby . . . Og saa Ludserød-Klokken, der var saa grumme spæd i Røsten, at Præsten derovre paastod, at den var, som et Symbol paa hans vantro Menigheds magtstjaalne Kald paa Vorherre. . . .

Jens Bülow sad med bøjet Hoved og stirrede ned i Løvet ved sine Fødder. Tværs over hans Knæ laa Bøssen. Han saa Solen gaa ned, hørte Klokkerne ringe. Og, da han havde sét og hørt dette til Ende, følte han den uhyre, uforstyrrede Stilhed og dens isnende Kulde sænke sig over sig med en særegen, betagende Magt.

Han sad længe, aldeles ubevægelig. I Begyndelsen fornam han ikke hverken sit Legemes Stilling eller sin Hjærnes Arbejde. Han tænkte ikke, grundede ikke. Og dog var hans Hoved saa tungt af Forestillinger og Erindringer, som Engen dér nede af Frosttaage. Han vaagede ikke, sov endnu mindre. Han befandt sig i dén underlige og uforklarlige Tilstand af ureflecteret Hvile, i dén følelsesløse Ro, som enkelte Mennesker formaa at nyde, selv under deres Livs største Ulykker. Naturen, Omgiv-

velsernes klamme, kolde, taagede Stilhed, ligesom hypnotiserede ham.

Han var, som Ridderen i Æventyret: Han forstod Fuglenes Sprog og Vindens Hvisken, den stumme, vinterkolde Jords Minespil, og den foraarstruttende Skovbunds og Markjords kaade, djærve Triumphvise. Men han havde aldrig gjort sig Regnskab for, hvad det var, der foregik med ham, naar Skoven ligesom greb hans Sjæl og holdt den fast, — naar de vide Marker under en lystelig blaa Foraars Himmel med drivende, hvide Skyer, fyldte ham med glade Forhaabninger og ny, ung Længsel, — naar han stundom i Vinterens Tøbrudsnætter sad i Mørket oppe paa „Trolldrynen“, og fra denne sorte, skaldede Hedebakke hørte Aæn, vinterbred og stærk, sprænge det milelange Isdække med Larm og langtrukket Brag, — langt borte i Mørket. Med en Kunstners umiddelbare Finfølelse opfattede og bevarede han alle Indtryk fra Omgivelserne. Men det var hidtil ikke faldet ham ind, at hans Syn paa og Forhold til Naturen var noget for ham særegent i al deres Inderlighed.

Nu sad han dér, i Vinteraftenens hastigt voxende Mørke, tung og ensom. Hans Hænder hang slapt ned over Bøsseløbet. Han følte og saa' intet. Hans Øjenlaage vare halvt lukkede, og han sad saa ubevægelig stille, som en Træbul . . .

Saa raslede det pludselig i Løvet. En gammel Raa kom langsomt travende op over Bakken. Dyret kom lige imod ham. Han fór sammen og løftede Hovedet. Saa skreg Raaen, — kort, dæmpet, hæst, — kastede sig lynsnar omkring og forsvandt nede i Tykningen under Bakken.

Jens Bülow var vækket. Han blev siddende i samme Stilling, som forhen, lyttende efter det flygtende Vildt. Saa rettede han sig i Sædet, stirrede omkring, og sank atter sammen.

„Hvorfor — holde saa fast ved Livet?“ tænkte han, — „naar det bli'er saa forbandet tomt og saa haabløst øde omkring ên, — dér, hvor det skulde gro og trives, — alt det kønne, — som ên kender saa nøje — og har kæmpet for at saa' — og aldrig vil høste? — Hvor Fanden er det?! — „Det er i Gaasen, jeg æder,“ siger Ræven. „I Kvinden, jeg nyder,“ siger Knøsen. „I en lækker, lille, forsigtig Provstesjæl, jeg plukker mig i Helvede,“ siger Fanden . . . Og Gæslingerne pibe, og Kvindeungerne skrige, og Menigheden hyler over Tabet; — men Ræven og Knøsen og Fanden synes, at Livet er kønt . . . En kan ha'e for stærk en Barnetro . . . „Poet“, kalder de det. — Eller Nar: Lige beskæmmende . . .“

Bøssekolben gled langsomt ned fra hans Knæ, ned i Løvet ved hans Fod. Løbet holdt han i sin Haand og støttede Panden mod Mund-

ingen. Og hans Hjerne arbejdede, svært, over-spændt, springende.

„Vaadeskud“. — En Kvist, — en ganske lille Kvist, — faar Tag i Aftrækkeren. Skuddet gaar af . . . Kaliber 12, Rævehagl . . . forfra — bagtil — og opad gennem Pandebrasken . . . og vor ungdomskraftige, frihedskære Folke-thingscandidat er død. Midt i Livets Sommer. En skøn og elskelig Hustru og tre smaa Børn begræde ham Aah, nej! Avisen lyver: En Hex og — og to „Troldeunger“, der har taget Arv efter hende — og ham — grine sig en Pukkel til over det grinagtige Sammentræf af snurrige Omstændigheder! . . . Og Barnet, Klara? — Hun vil blive, som en Fange i et ondt Bur, vil græde sig isøvn, — indtil hun bliver ond nok til at kunne trives og klare sig i Selskabet“

Han rettede sig med en Kraftanstrængelse i Sædet og lagde Bøssen i dens gamle Stilling.

„ Give Gud, hun var en ærlig Mands Fortvivlelse værd!“ tænkte han videre. „— Og dog er Du fortvivlet; — som om Du ikke var ung nok til at leve Dig op — paa ny Principper? Som om der ikke var Kvinder nok, — hej! hop! — Fruentimmer nok! Som om Mands Liv var Mands Ægteskabs Fryd! Som om Du ikke forlængst havde slængt hende ud af dit Sinds Lønkammer, — det Allerhelligste, dér, hvor Du holdt ryddeligt for „Roser og

Lillier“, men saa’ „Fandens Kærnemælk“ voxte op. . . En følsom Dreng bliver ofte en svag Mand. — Hvorfor brugte du ikke din Hundepisk, Jens? — Hvorfor knækkede Du hende ikke? — Du holder ikke af at regere over Krøblinge. Bah! Du er ikke praktisk nok.“

Han tog en Kvist, der laa paa Jorden, puttede den i Munden og bed Tænderne sammen om den. Han bed en Ende af den, tyggede paa den, spyttede den ud, bitter, som den var, og pustede, som en overlæst Hest, ud i Taagen, fortvivlet og anstrængt.

„Du har jo revet hende ud af dit Hjæite, af din Æmhed, af din Phantasi, — Du har jo forlængst frigjort Dig — moralsk: Kærligheden er borte. Den er slidt op. Du har jo selv sagt hende det — dette Ord, som trøster Dig. Og —, hvad er det saa, der er tilbage, Bundfaldet? — Medlidenheden er det. Den, hun ikke kender. Medlidenheden, — og Pietetsfølelsen for den Chimaire, som hun har repræsenteret for Dig, — for dine egne Følelser . . . Hoh! pænt tænkt, Jens! Kønt arrangeret! . . . Man siger, at det lædsker Tungen, naar man tørster i Ørknen, at slikke paa en Sølv mønt. Men — dét, Du har, er bare irret, fedtet Kobbber . . . Hejh—h!“

Han fik en pludselig, uimodstaaelig Trang til at forstyrre den ludende Stilhed omkring sig og raabe. Og han raabte, højt og skingert, som Jægerne i de endeløse Skove, naar

Skovguden slaar dem med Uhygge. Ekko svarede fra Bakkerne langt borte i Vest, hvor gamle Smidstrupgaard laa, lunt, som en Lærkerede, i det couperede Terrain.

I et Nu stod hele Interieuret derovre hos Finsens lyslevende for ham. Han saa Finsens store, krøllede Hoved i den røde Lampeskærms Skygge. Han hørte hans dybe, rolige Bas i sine Øren og Anna Margrethes stilfærdige, musikalske Stemmeklang, naar hun svarede fra sin vante Plads, løftende sit lyse, smukke Hoved paa den stolte Hals . . . Der var Fred hos Finsens, syntes han. En særegen, velgørende, kølig Fred over Anna Margrethe, — en ung Norne, der sidder, stolt og kærlig, med Livsens Traade i sine Hænder

Han sprang pludselig ned over Skovbakken og ilede frem gennem det lave Krat, der bredte sig i Skællet mellem hans og Finsens Ejendomme: Han vilde besøge Finsen i Aften.

Og hastig, som en Fredløs, skyndte han sig afsted mod Maalet.

Fru Fanny befandt sig, som hjemme, hos Etatsraadens paa Hjortholm.

Den hæderlige og ansete Husherre var en bedaget Gubbe. Men hans Hjærte var ikke visnet endnu. Rank og rørig holdt han endnu

Styret i sin Haand, tog Del i alt, hvad der vedkom Godsets Drift og Beboernes Ve og Vel. Han havde alle sine Dage været en aaben og frimodig, men konservativ Natur. Paa sine gamle Dage blev han doctrinair, men ikke fanatisk. Han var en født Menneskeven, og havde skabt megen Lykke omkring sig. Han havde hjulpet mange. Og mange havde misbragt hans Godhed. Dette havde ikke gjort ham til Misanthrop. Han troede fuldt og fast paa det Godes Magt og endelige Sejr over det Onde; men han var bleven meget forsigtig med at anerkende noget for helt „godt“.

Efter et ret livligt, men altid nobelt Ungkarleliv, giftede Etatsraaden sig i sit fyrretyvende Aar. Han var ungdommelig, som en Tredivenaarig, og, skønt hans Hustru var næsten tyve Aar yngre, blev Ægteskabet dog meget lykkeligt. Kun én stor Skuffelse bragte det ham: Det blev barnløst.

For denne Mand, der i saa høj Grad elskede Ungdom, var Savnet af Børn en ny Spore til Barmhjærtighedsgerninger. I en lang Aarrække havde Hjortholm saaledes hele Somren igennem været Tilflugtssted for en hel Skare af fattige og sygelige Børn. Den ellers ubeboede Forpagterbolig var da, som et Sanatorium at skue, og det var Etatsraadens og hans Hustrus største Fornøjelse, at være Vidne til de „stakkels Ungers“ daglige Fremgang. I sin høje Alder-

dom følte han sig forulempet af den Støj og Uro, der fulgte med denne Indkvartering af Mennesker, der Dag for Dag syntes at faa stærkere Røster og stigende Trang til Bevægelse og „Spektakler“. Han skænkede da en stor Sum Penge til Opførelsen af et velindrettet Kystsanatorium.

Etatsraaden vedblev derimod at glæde sig ved sine Venners Besøg. Han nærrede ret stærke Sym- og Antipathier. „Det er en Fejl hos mig,“ sagde han undertiden, „men jeg nærer en medfødt Afsky for grimme Fruentimmer, naar de ikke ere tillaars, reformgale Mandfolk, og daarlig Vin.“ Trods mange Aars venlig Omgang havde han efterhaanden følt ligesom en Skillevæg rejse sig mellem ham paa den ene Side, Bülow og Finsen paa den anden. Etatsraaden nærrede baade Godhed og Agtelse for de to Mænd hinsides Væggen. Men han betragtede deres politiske Færd med Sorg, ængstelig Undren og kølig Forbeholdenhed. Han begreb ikke, hvorledes Mænd, som disse, kunde skeje ud fra den „rette Vej“, — „i og for sig brave Mænd.“ Og, da Rygterne om Bülows ulykkelige Ægteskab dukkede op, og da de varsomt og snildt constateredes af Fru Fanny selv, — „lille Fru Bülow“, som vedblev at være, som et „Barn af Huset,“ — „lille Fru Fanny,“ som var „saa nydelig og nobel og stille-sørgmodig,“ naar han saa' hende paa

Hjortholm, — ja, saa svor Etatsraaden paa, at hér var et eklatant Exempel paa de „moderne Idéers“ forbandede Virkninger paa et „i Bunden ganske hæderligt Mandfolk“, hér havde „Tidsaanden“, — denne Moloch, som „de“ offrede til! — den havde ødelagt alt for disse unge Folk. „Joh! — 'Gu' ha'de den saa, ja!“ —

Da Fru Fanny denne Aften kom til Hjortholm, fandt hun Huset tomt. Etatsraaden, Etatsraadinden og Fru v. Steinthal vare kørte til Byen, Kammerjunkeren var paa en Spadseretour.

Endnu iført sit Pelsværk gik Fru Fanny ærgerlig over Gulvet, bort til Vinduet ud mod Parken og sâa' ud.

„Naar venter De Deres Herskab hjem?“ spurgte hun Tjeneren, der biede i Tavshed ved Døren.

„Jeg tænker i Aften ved Thetid.“

„Godt. Saa lad Niels spænde fra. Jeg vil gaa en Tour i Haven, mens jeg venter.“

„Sneploven har gaaet i Alléerne og langs Muren — og ad Gangen ud til Granplantagen og ned omkring Havehuset, naadige Frue. — Jeg troer nok, at Hr. Kammerjunkeren gaar dér, hvor Sneploven har været, naadige Frue . . .“

„ . . . Naa. Det er godt, Johan, gaa kun! Jeg kommer hurtig tilbage.“

Hun havde pludselig faaet Lyst til at gaa

dernede i Parken: Hun havde frosset paa Vejen fra Nakkebjerggaard, frosset, trods det lune Overtøj, med en underlig isnende, indvendig Kulde. Dérnede under Terrassen laa den gamle, lune Park og bredte sig i Aftentaagen. Den laa i denne vage Snelysning, der kun viser os Genstandene ligesom halvt tilslørede, udviskede, i dette graablege, dødningeagtige Halvmørke, der passede saa fortræffeligt til hendes Stemning. . . .

Hun gik henimod Døren til Forstuen. Foran det store Vægspejl standsede hun pludselig og betragtede sit Spejlbillede. Hun rettede sig, rank og knejsende. Hun slog Forværkskaaben tilbage over Skuldrene, løftede sin lille, behandskede Haand med en teatralsk Bevægelse, og ordnede i Hast sit Haar. Saa samlede hun Kaaben om sig og ilede ud.

Fru Fanny havde i lang Tid frembudt Billedet af stille, fornemt indeklemmt Smerte, naar hun kom til Hjortholm. Hun beklagede sig aldrig direkte. Derimod havde hun ganske vist regelmæssig en Samtale i Enrum med Kammerjunkerinden. Under denne Samtale meddelte hun den trofaste Veninde alt, hvad hun ønskede skulde „gaa videre“. Ogsaa i Aften havde hun meget at meddele: Hun vilde oppebie Venindens Hjemkomst.

Fru v. Steinthal havde i Begyndelsen paa det kraftigste fraraadet Fru Fanny at indlade

sig paa en Skilsmisse. Men, siden Kammerjunkerinden for et Par Maaneder siden var kommen paa den Tanke, at en Skilsmisse af en stor Del af den „godsindede Befolkning“ vilde blive betragtet, som en „skrækkelig Skandale“, der maaske kunde komme i Betragtning under Agitationen mod Jens Bülow's Valg, erklærede hun ligeoverfor Fru Fanny, at hun fuldtud havde forandret sine Anskuelser angaaende Skilsmissespørgsmaalet i dette bestemte Tilfælde: „Der var en Grænse for, hvad en Kvinde, som Fru Fanny, burde finde sig i og taale. Fru Fanny var ung, begavet og meget smuk: Hun havde ikke udspillet sin Rolle i Livet, fordi hun gav slip paa sin afskyelige Mand! Hr. Bülow skulde saamænd forlængst have faaet Løbepas, om han havde været hendes Mand! Fanny kunde jo tvinge ham til at betale hende en ordentlig, rund, aarlig Sum at leve af. . . .“

„Bülow vilde betale alt, hvad han ejede. Nærig var han ikke,“ afbrød saa Fru Fanny hende

„Naa, godt! Saa meget desto bedre, naar det materielle Spørgsmaal lod sig ordne til Fannys Tilfredshed!“

Fru Fanny skubbede den hvide Havelaage op og slog den atter til med et kraftigt Smæld. Det raslede i de sorte, frosne Grene, højt oppe over hendes Hoved: Fem forsultne Krager, — hun talte dem, — fór forkyste op af deres Halvslummer og baskede skrigende bort i Frost-

taagen. Smaa Isstumper faldt raslende ned fra Grenene, hvor de graa Fugle havde siddet.

Hun gik planløst ligefrem, gennem den lange Lindeallé, der fører ned til Svanedammen. Bag Grannerne dernede stod „Etatsraadens Bænk“. Her tog hun Plads.

Fru Fanny var meget bleg. Hun havde været det, siden det sidste Oprin med sin Mand. Naar hun fremmanede denne Scene for sin Erindring, klart, med enhver Detaille af Minespil, Lyd og Gestus, — naar hun, stirrende, saa' alt dette for sine Øjne, saa fyldtes hendes Sjæl paa samme Tid af Frygt, Had og Trods. Hun havde erfaret, at denne Jens, — denne, forhen saa bløde og bøjelige Ægtemand og Elsker, — at ogsaa han kunde blive voldsom. Hun følte stærkere og stærkere, at han ligesom var gleden bort fra hende, at han arbejdede paa at slippe hende, slette hende ud, undgaa hende Han havde længe arbejdet. Hun havde følt det. Hun vidste det. Hun havde pint ham; — hun vidste det. Men — fortjente han bedre!? Han vilde æde op hendes Ungdom og Skønhed til sidste Rest, om han kunde! Denne brutale Egoist vilde, at en Kvinde, som hun, skulde lade sig omskåbe til en af disse sødladne, æsthetiserende, evigt forelskede Provinsfruer, der paastaa, at de „gaa op i deres Mands Gerning,“ at de interessere sig levende for at slide sig op i Husholdnings-

anliggender, og at intet — næst efter deres Ægtehusbond — er dem saa rørende kært, som en Flok fugtige, støjende Unger! — Almægtige Gud! hvilket Liv derhjemme paa Nakkebjerg! Og under alt dette var hun bleven 26 Aar gammel. —

Fru Fanny bøjede sig forover: Hun støttede Hagen mod sine Hænder, og langsomt faldt hendes Taarer i Sneen.

„Hvilken Karrière kunde jeg ikke have gjort, om jeg aldrig havde sét Jens Bülow!“ tænkte hun videre og rettede sig rank i Sædet. „Jeg kunde vinde dem om en Finger, disse Mænd! om jeg gad, . . . undtagen Jens, — som jeg hader! — Denne beherskede, kølige Brutalitet! Han, der kunde være saa kærlig, saa myg og blød, — om han brød sig det mindste om mig mere. Jeg har jo kendt ham saaledes: i Begyndelsen. Men nu er han, som forvandlet. Han har presset Citronen, mener han. Og nu vil han kaste Skallen bort . . . Haah! Jeg kunde myrde ham!“

Fru Fanny løftede Hovedet og saa sig om. Hun havde aldrig haft videre Sans for Naturen, og hun følte sig i Aften kun paavirket af den dybe Stilhed og det underlige Halvmørke, der rugede over den store Park.

Pludselig opdagede hun Fodspor i Sneen. Hun havde ved sin Indtrædelse i Haven glemt Tjenerens Meddelelse om Kammerjunkeren

Promenade. Nu følte hun uvilkaarlig Lyst til at følge hans Spor.

Hun rejste sig og vandrede fremad mod „Havehuset“, som laa i Parkens fjerneste Afkrog.

Allerede paa Halvveien viste Steinthals høje Skikkelse sig i Halvmørket. Han gik ganske langsomt, med bøjet Hoved, og Hænderne borede dybt ned i Pelsfrakkens Lommer. Først, da hun var kommen ham nær, fór han sammen, og standsede med et dæmpet Genkendelsesudraab.

„Forunderligt! at jeg just skulde møde Dem i Aften, kære Frue,“ sagde han og bød hende Armen.

„Hvorfor saa forunderligt?“ svarede hun. „Tjeneren sagde mig, at De var i Haven . . . Familien maa snart komme hjem?“

„Jah, vel. — Ja, det er et underligt Træf,“ gentog han stille. „Ved De, at jeg i denne Aften har tænkt meget, meget — paa Dem?“

„Nej, Steinthal. Men det gør mig ondt, at De har spenderet saa megen Eftertanke paa saa lidet.“

Hun gjorde sig Umage for at synes lige-gyldig. Men det lykkedes ikke ganske: Hun var glad ved at træffe dette venligtsindede Menneske, og hans Væsen gjorde hende nysgerrig.

De gik i Tavshed videre, Arm i Arm, ned imod Havehuset.

Saa sagde han pludselig:

„Fru Fanny, vi har nu kendt hinanden længe. Jeg har fattet megen Tillid til Dem. — Jeg har — nu vel! — jeg vil spørge Dem, om De vil modtage min Fortrolighed?“

Hun nikkede umærkeligt. — Han vedblev, dæmpet og tungt:

„Fru Fanny! Det første jeg vil betro Dem er, at jeg er det ulykkeligste af alle Mennesker. Ingensinde har jeg følt det saa klart og bittert, som i denne Aften: Det ulykkeligste af alle Mennesker.“

„Er De vis paa det, Steinthal?“

„Ja. — Jeg tænkte før paa Dem. Men De er ung. De er smuk, — henrivende smuk! De vil med Deres udmærkede Fortrin kunne skabe megen Lykke omkring Dem. De er ulykkelig i Deres Ægteskab. Men det staar i Deres Magt at ophæve Samlivet med Deres Mand, naarsomhelst, De vil. Men jeg! — Om faa Uger skal jeg træde offentlig frem, som Bejler til dette Folks Gunst og Tillid, dette underlige, overtæmmede Folk, som jeg — i Kraft af mit Naturel og min hele Livsførelse — ikke forstaar og ikke elsker. Jeg er ærligere, end De har Grund til at tro. Jeg er svagere, end De aner: Jeg har altid haft Behov en fremad drivende Kraft udefra. Jeg er en pous-

seret Mand. Jeg var fra min Ungdom af en lad, men livsglad Personlighed. Jeg var lykkelig, saa længe jeg fik Fred til at være mig selv. Men fra det Øjeblik, da min Hustru overtog Rollen, som min „fremad drivende Kraft“, var det forbi med al Livsglæde. Hun har gjort mig — til dét, jeg er. — Synes De ikke, at hun har Grund til at triumfere?“

„Jeg synes, De sér altfor sort paa Dem selv, — og paa hende.“

„Fru Fanny! Dyrebare Fru Fanny! De kender hende ikke! Min Hustru — aah! hun har hængt ved mig i alle disse skrækkelige Aar, trofast og solid, som det tunge Blylod ved Perledykkerens Fødder: „Dyk! og søg Perler!“ siger hun. „Jeg skal angive Dig Vejen.“ Og jeg dykkede og dykkede, Aar efter Aar, og fik aldrig andet med mig op til Overfladen igen, end — mit frygtelig-trofaste Blylod.“

„Og alt dette opdager De først nu?“

„Først nu sér jeg det klart, saa trøstesløst klart, som ingensinde før! — Jeg er nemlig bleven skarpsynet paa det sidste, Fru Fanny Bülow.“

„Hvorledes?“

De to Mennesker stode ved Indgangen til Havehuset, et halvraaddent, skummelt Blokhuis, overvoxet med Vedbendranker, Lav og Mos. Maanen var kommen frem, og Fru Fanny saa', at hans Ansigt var blegt, og at hans Læber

skælvede. Han tøvede med at svare hende. Saa greb han pludselig hendes Haand.

„Jeg elsker Dem!“ udbrød han med en Stemme, der skurrede af Lidenskab. — „Jeg elsker Dem, Fanny! — Som en villieløs Taabe sank jeg sammen under mit Ægteskab. Saa saa' jeg Dem. Jeg lærte Dem at kende. Jeg beundrer Dem! Deres Skønhed, Deres Noblesse, Deres Taalmod“

Han talte saa hurtigt, at hans Tunge næsten snublede over Ordene. Fru Fanny lod ham beholde hendes Haand. Halv forundret, halv nysgerrig stirrede hun paa hans blege, forstyrrede Ansigt, lyttede til hans Røst, som Lidenskab og Bevægelse hvert Øjeblik næsten kvalte. Han vedblev:

„Jeg vaagnede, da jeg følte, at jeg elskede Dem! Jeg vaagnede, som af en lang, forbandet Drøm. Jeg var en ubetydelig Mand, da jeg ægtede Adelaïde. Jeg var træt af et bevæget Ungkarleliv. Men jeg var dog en Mand! I Ægteskabet blev jeg efterhaanden en Parodi paa et Menneske. Alt, hvad der for mig giver Livet Farve, Varme, Lys, har hun pint mig til at vende Ryggen, til at fornægte og forsage. Som en Mare af løjet Dyd og frækt Hykleri har hun siddet over mig og vaaget, vaaget, vaaget!“

„Men, Steinthal! De glemmer rent, at jeg er Deres Hustrus Veninde.“

„Ah! jeg glemmer intet. Jeg — siger Dem det, Fru Fanny: Adelaide er ikke Deres Veninde! Hun har overhovedet aldrig haft en sand, venlig Følelse for Dem. Hun vil „bruge“ Dem; — hun er det ondeste Menneske, jeg har kendt! Tro hende ikke! — — Hør mig, dyrebare Fanny! Jeg er vaagnet. Jeg sér med klart Blik paa mig selv. Jeg vil ud af dette Forhold, der langsomt kvæler mig! Jeg føler endnu Selvopholdelsesdriften i mig. Jeg føler mig stærk igen, — blot De giver mig Haab! Jeg vil sprænge alle Baand, trodse alle Hindringer, — blot De vil være mig god!“

„Jeg er Dem god, Steinthal. Det véd De jo,“ sagde Fru Fanny i en blid Tone. — Han knugede lidenskabelig hendes Haand. Hans Ansigt var pludselig ganske tæt ved hendes. Hun gjorde et kort Skridt tilbage. Maanelyset faldt paa hans Skikkelse. Hun saa med usædvanlig Tydelighed, at hans Legeme var uhyre langt og magert, hans Ansigt rynket, hans „Adamsæble“ saa umaadeligt fremspringende. Og hun tilføjede: „Men, — jeg har aldrig tænkt paa at elske Dem, Steinthal.“

Han slap hendes Haand. Han stillede sig i Skyggen bag Indgangsdøren til Blokhuset, lænede sig mod Karmen, og bøjede Hovedet. Der blev ganske stille. Fru Fanny hørte kun en Lyd, som et Suk eller en kvalt Hulken, snige

sig frem af Halvmørket, hvor han stod. — Et Øjeblik efter stod han atter i Lyset foran hende.

„Dejlige Fanny!“ hviskede han og bøjede sig ned over hende, „De er min eneste, ærlige Interesse her i dette Liv. De har i Deres Magt, at gøre mig stærk og lykkelig. De staar for mig, som Incarnationen af alt, hvad jeg har elsket her paa Jorden. De er en Ulykkelig, ligesom jeg selv Se, yndige Fanny! Paa mine Knæ tigger jeg Dem om Deres Gunst!“

. . . . Han kastede sig virkelig paa Stentrappen. Rystende af Lidenskab greb han efter hendes Haand. Men hun trak den tilbage. Han famlede efter hendes Fod; — — han krøb efter paa sine Knæ, da den veg for ham. . . .

Fru Fanny følte en isnende Kulde lægge sig om sig. Med slet dulgt Modbydelighed saa' hun paa denne underlige Skikkelse. Ved en lynsnar Tankeforbindelse saa' hun levende for sig Jens Bülow's stærke Skikkelse, Manden, der, bleg af Vrede, bøjede sig over hende og greb hende i Nakken, som man griber en Hundehvalp. . . .

„Staa dog op, Steinthal!“ udbrød hun omsider. „Jeg hader knælende Mænd!“

— — — — —

„Stei-in-thal! Fa-a-nny!“ lød Kammerjunkrerindens Stemme fra Gangen ved Svanedammen.

„Hovh! Hvor er I, Godtfolk?“ secunderede den gamle Etatsraads kraftige Bas.

„Her!“ raabte Fru Fanny.

Kammerjunkeren børstede hastigt Sneen af sine Benklæder.

„Her! — kære Adelaide!“ næsten skreg han med sine Lungers fulde Kraft.

Og Selskaberne mødtes i stor Gammen. Og de samtalede paa Hjemvejen om det herlige Vejr, og om Nyhederne fra Byen, og om det forestaaende Valg til Rigsdagen.

— — — — —

Fru Fanny tog sent hjem. Da hun steg i Vognen, og Steinthal elskværdig lukkede Vogn-døren efter hende, syntes hun, at hun i Grunden havde tilbragt en ganske interessant Aften paa Hjortholm. Dette med Steinthal, — det var vel bare en „Stemning“, en Explosion af hans slette Humeur. Hvorledes skulde han ellers have kunnet klare sig saa glimrende hele Aftenen? — Han var dog alligevel et uhyre dannet Menneske, saaledes, som han kunde beherske sig, — naar det var hensigtsmæssigst at gjøre det. Han havde været rigtig sød mod Adelaide efter Thebordet Naar blot Adelaide havde faaet en anden Næse, — og lidt rarere Øjne, — kunde hun virkelig være god nok — til ham. Og alt det onde, han sagde om hende? — Overdrivelse! Steinthal sagde jo selv, at han havde været meget „vidtløftig“, før han blev gift. Adelaide havde saa ofte fortalt hende, hvorledes hun havde „reddet ham“.

Men, det er ikke altid, at Mændene paaskønne saadanne Kvinder! — Og medfølende, deltagende, dét var hun! I alt Fald ligeoverfor hende: Hun havde faaet Taarer i Øjnene, hun havde talt sig ganske varm, — og saa rød i Hovedet, — da hun, oppe paa Værelset havde faaet dette sidste med Bülow at vide. Fru Fanny huskede denne Samtale udenad: „Du skal og maa forlade ham, Fanny!“ havde hun sagt; og det kom fra Hjærtet. „Føj ham dog endelig: Lad Jer separere. Og lad ham betale Dig og Børnene en ordentlig Apanage!“ — „Børnene?“ — „Ja, selvfølgelig ta'er Du dem med Dig: Det sér kønnest ud. Og betaler sig bedst.“ — „Jeg havde egentlig tænkt paa, at lade Børnene blive hos ham: De — har saa udmærket af Landluften, og jeg vil naturligvis bo i Kjøbenhavn. Desuden: han slipper i hvert Fald ikke Clara.“ — „Han skall! — Just Pige-barnet maa Du forlange at faa med Dig. Du vil da ikke lade det Uhyre beholde din Datter!“ — — —

Naar Fru Fanny havde været sammen med Kammerjunkerinden, fik hun altid en Følelse af, at have Overtaget i Forholdet til Bülow. Der aabnede sig for hendes Øjne en vid Mark, hvor hun lovmedholdelig kunde tumle med denne Contrapart, som hun fandt for godt. Han „vilde for enhver Pris af med hende“. Godt! hun skulde vide at taxere Forretningen. —

Hvor det gjorde hende godt at være sammen med Hjortholmerne! —

Ogsaa i Nat følte Fru Fanny sig mægtig og stærk, mens hun, opvarmet af The og hed Vin, rullede frem ad de øde Veje i det klare Maaneskin. Det faldt hende intet Øjeblik ind, at denne Følelse af egen Betydelighed og Styrke i høj Grad stod i Strid med det Billede af et Martyrium, som hun udenfor Hjemmet fortrinsvis yndede at fremstille. Lænet tilbage i Landaueren lod hun med halvt lukkede Øjne alle denne Aftens Indtryk passere Revu i sin Hjerne. Og det gik, som sædvanlig: Indtrykkene omformedes i hendes Sind til Harm og Vrede mod hendes Husbond. Det var ligegyldigt, om disse hendes Indtryk havde vakt Lyst eller Ulyst hos hende; kom de først under Bearbejdelse i hendes Sind, varede det kun et Øjeblik, før hun, under lynsnare Ideforbindelser, havde omskabt dem saaledes, at de bleve mere eller mindre glimrende Led i den store, store Anklageact, der var hendes Livs eneste sande Interesse.

Ogsaa i Nat saa hun sit Martyrium voxe for sine Øjne: Hun, der, i Kraft af sine store aandelige og legemlige Fortrin, var skabt til noget bedre, havde i sin tidlige Ungdoms Letsindighed kastet sig i Armene paa en Mand, der langtfra var hende værdig. Ganske vist havde hun holdt meget af ham, Jens Bülow,

— dén Gang. Hendes Moder havde en Dag i Forlovelsestiden kaldt ham „en ædel Yngling“. Han var ogsaa uhyre sød — dén Gang. Og ikke ganske af samme Støbning, som alle de andre. Men senere! — Ikke Spor af Forstaaelse af hendes Character! Ikke Spor af Hensyn til hendes berettigede Fordringer til Livet! Dette Menneske hvem hun havde født tre Børn, han, som enten gik og sled i sit Landvæsen, som en ganske almindelig Bonde, eller føjtede Egnen rundt med sin Bøsse og med denne væmmelige, langørede Høsehund, som han var saa forgabet i; — han opførte sig saaledes imod hende, at hun var bleven en Fabel for hele Egnen! . . . Han havde idag lagt Haand paa hende! Drevet hende bort fra Hjemmet, hvor hun næppe turde være mere! Ubeskyttet og forladt var hun; — — hun var sunken saa dybt i den almindelige Bevidsthed, at en stakkels Pjalt, som Steinthal — det Skind! — vovede at strække sine velklippede Kløer ud efter hende! — Steinthal! denne dresserede Marekat! Dette Mandfolk, som hun, Adelaïde, kan tvinge i et Musehul blot ved et Blik! Dette smægtende, rynkede Kræ, der kryber paa sine Knæ, som en . . . Huih! hun kunde have sparket ham i hans Ansigt! — At han vovede!

Fru Fanny bed Tænderne sammen. Hun følte sig beskæmmet. Skylden var Jens Bülow's! Hun hadede i dette Øjeblik sin Mand. Det

faldt hende pludselig ind, at han aldrig nogensinde havde vist Tegn paa Skinsyge: Der lod han ganske rolig hende farte rundt alene, til Mennesker, med hvem han ikke længere søgte Omgang, — til Steinthal, hvis Kurmageri han ofte nok havde haft Lejlighed til at iagttage! Hvis hun inat, naar hun kom hjem, sagde til ham: „Bülow, jeg vil meddele Dig, at jeg nu har ladet mig forføre af Steinthal,“ — hvad vilde han saa svare hende?

Hun lukkede Øjnene for bedre at kunne sé for sig den Virkning, som en saadan Tilstaaelse vel maatte fremkalde. Hun klemte Øjenlaagene fast sammen. Men hun saa intet af dét, hun havde ønsket. Hun saa bare den samme kolde Smerte i hans Ansigt, det samme halvt medlidende, halvt bittre Udtryk, som hun havde sét saa mange Gange før Desuden — han vilde ikke tro hende! Nej, nej, nej! Han vilde ikke tro hende! . . .

Lynsnare, som i en famlende Drøm, hvirvlede Billeder og Syner fra deres Samlivs første Tider ind over hendes Sjæl. Som en Tørstende der samler Dugdraaber i sin feberhede Haand for med dem at lædske sin Tunge, saaledes samlede hun i dette Øjeblik enhver Erindring om Udslagene af hans grænseløse Hengivenhed, hans svimle, ungdomsfriske Erotik, hans mandige Godhjærtethed. Fru Fanny bøjede Hovedet

og græd. — Nej, nej! Han vilde ikke tro hende!

Vognhjulet gik over en Sten, der laa i Vejsporet. Skræmte op af deres Luntetrav gjorde Hestene et Spring fremad. Fru Fanny aabnede Øjnene. Og hendes blide Syner forsvandt.

Det er forbi, tænkte hun. Illusionerne ere bristede. Tilbage bliver han, som han i Virkeligheden er: en brutal Egoist, — et Menneske, der synes skabt til at plage Livet af mig, irritere mig, og miskende mig, — en Tyran med en Jærnnæve, som han end ikke gider bruge imod mig. Han troer, at jeg umuligt kan trives udenfor hans Enemærker. Han har selv kaldt mig en „social Umulighed“. Han skal faa Lejlighed til at erfare, at han tager fejl: Jeg skal vise ham, at jeg kan gøre min Lykke udenfor dette afskyelige Nakkebjerggaard!

Hun lagde sig tilbage i Sædet. Hun drømte, at hun trivedes og blomstrede paany, omplantet til Hovedstadens bedste Jord. Hun drømte, at man flokkedes om hende, kappedes om at vise hende Deltagelse og Beundring og Interesse i hendes Egenskab af skøn, ulykkelig, forstødt Hustru, der med aandelig Overlegenhed og engleagtig Taalmod bar al den Tort, hendes berygtede Ægtemand havde bragt hende „Hvis han, Jens Bülow, nogensinde virkelig havde elsket hende, — saa maatte han for længe siden have skudt sig eller paa anden

Maade taget Livet af sig," raisonnerede hun pludselig. „Hun havde ofte næsten ventet, at han skulde gjøre det: Han havde virkelig ofte været et Billede af dulgt Fortvivelse. Men, han skulde vel vogte sig! Han foretrak at gaa paa Jagt og drikke ædel Vin, snart hos Prinsen, snart paa Smidstrup, — hvor denne Skønjomfru af forædlet Landrace, Anna Margrethe, ganske sikkert sad og sukkede for ham. . . . Underlig nok, at hun i Grunden slet ikke var skinsyg paa Anna Margrethe! — Hun bare hadede hende, — ganske som hun hadede Bülow i dette Øjeblik, Bülow, der blot vilde sé medlidende paa hende, om hun gik til ham og sagde: „Sél nu er jeg bleven Hr. v. Steinthals Elskerinde“ Nej, nu skulde det være forbi! Nu vilde hun følge Adelaïdes Raad og sige Farvel til ham og Nakkebjerggaard. Hun skulde vide, til det sidste at sætte sig i Respect hos ham! Ikke et Øjeblik vilde hun taale ham i sin Nærhed! Hun havde endnu Magt over ham. Hun vidste det! Hun skulde vise ham, at hun forstod at bruge den, — hvor dybt hun foragtede og hadede ham! — —

Og Fru Fannys elegante, aabne Landauer rullede saa jævnt fremad over den skærvebelagte Skovvej.

Det var sent paa Aftenen. Anna Margrethe, Finsen og Jens Bülow sad endnu i Samtale ved Egetræsbordet i Finsens Arbejdsværelse. Lyset fra den store Hængelampe faldt, bredt og klart, ned paa det tykke, brogede Bordtæppe. Der stod en sleben, halv tømst Karaffel med gul Vin og en flad Sølvskaal med Frugt. De to Mænd drak flittigt af den ædle, gamle Vin, der kun ved højtidelige Lejligheder kom frem for Dagens Lys. Finsen var glad over Bülows Besøg. De havde ikke set hinanden i lang Tid, og det var ikke noget godt Varsel, vidste Finsen. Bülow tømte med Forsæt Glas efter Glas. Han spøjte og lo: Han havde besluttet, at „gemme sig“ for Vennerne. Han søgte et Øjeblik Hygge og Døvelse i deres Selskab; men, — han skulde vide, at beholde Sit for sig selv.

Men, alt eftersom den gule Vin forsvandt i Karaffen, blev Jens Bülow mere og mere uforbeholden. I flere Uger havde han gaaet hjemme paa sin Gaard uden at tale med et Menneske om, hvad der interesserede ham og berørte ham. Han havde paa en Gang længtes efter og undraget sig Samkvem med sine Venner. Nu var han atter en Gang havnet hos Finsen. Hyggen og Stemningen der, Vennens kloge, godlidende Tale og Anna Margrethes milde Alvor gjorde ham meddeelsommere.

„Hør nu, Bülow,“ sagde Finsen i Samtalens Løb, „Du kommer snart til at holde Vælgermøder!

— Steinthal 'arbejder s'Gu' meget flittigere end Du.“

Bülow gjorde en utaalmodig Bevægelse.

„Ja, ser Du,“ vedblev Finsen, „dine Chancer er slet ikke daarlige. Men — Du kommer alligevel til at optræde noget aktivere.“

„Tænk, Du,“ svarede Bülow omsider og pustede en lang Sky af Cigarrøg fra sig, „tænk, Du, — jeg har mistet noget af Lysten til at blive Folkethingsmand efter at have set Steinthal arbejde for at blive valgt og efter at have erfaret, at han virkelig har skabt sig en „Menighed“ blandt Befolkningen. Jeg indser meget godt, at han ikke vil blive valgt. Men, — naar jeg nu og da læser hans Artikler i „Folkefaklen“ og ser Referaterne af, hvad han har sagt her og der ved Møderne, og hører, at Folk har raabt Hurra for ham — snart i den conservative Klub i Kværkeby, snart i Knorteby Kro, — ja, saa — saa føler jeg ligesom et Knivstik i Begejstringens Centralorgan, Du! For — naar man kender Steinthal? Folket, „faa de Tyranner, det fortjener.“ Det er et stygt Ord for os. Men, — der er noget i det, Finsen. Kammerjunkeren — og Folket? Hvad Fanden har de to Factorer med hinanden at bestille! — Og dog behøve de bare at slynge saadan en klæbrig Limpind ud i Befolkningen, for at faa en hel lille Sværm Graaspurve til at hænge paa.“

„En maa arbejde med det Raastof, der foreligger,“ sagde Finsen. „En skal ikke længes efter at sé Silketøj, saa længe han bare har Faareuld paa Væven. Hold Dig til Raastofferne, som de ér . . .“

. . . „Eller fly Fabriken,“ afbrød Bülow ham med pludselig Alvor.

„Ja. Men Du flyer ikke: Du har aldrig været magelig.“

„Maaske ikke, Finsen. Men — der er en Fristelse til at blive det. Der er en Fristelse til at gaa til én af to Yderligheder: Folde Kniven sammen og kaste den i Havet — eller paa Møddingen! — eller slibe den skarp og spids, og jage den til Skaffet dybt i alt det baade gamle og ny usunde Kød, der skal bort, før vi kunne vente sundere og rimeligere Tilstande! . . . Jeg vil skrifte for Jer, — for Dig, Finsen, og for Dig, Anna Margrethe: Jeg føler mig paa det sidste undertiden veg og mismodig. En Mand, der skal føre Skarpkniv, maa ikke føle sig magtstjaalen . . . Jeg har Kræfter nok, mit Øje sér skarpt nok, mit Hjærte føler varmt nok, jeg véd, hvad jeg vil. Men — undertiden ønsker jeg, at jeg hverken havde Kræfter nok, Skarpsyn nok, eller Følelse nok: Saa vilde jeg vel uden videre Besvær tage det Parti at folde Kniven sammen og kaste den paa Møddingen. Som det er, — vilde jeg hellere dø, end opgive Evret, — hellere dø,

end gaa videre i Texten . . . Man maa være en stor Virtuoso for at kunne spille videre paa Concertnummeret, naar Kvinten pludselig springer. Og — jeg er ingen Virtuoso.“

Der blev et Øjeblikks Stilhed i Stuen. Bülow fortrød, hvad han havde sagt og tænkte paa at slaa det Hele hen i Spøg. Saa løftede Anna Margrethe Hovedet op fra Haandarbejdet.

„Du er vel ikke træt, Bülow, — før Du endnu har begyndt?“ sagde hun og fæstede — for første Gang i lang Tid — sine store, graablaa Øjne forskende paa hans Ansigt. „Der er ingen stærk Trang for Mænd, der ikke kunne bære Livet, som det ér . . .“

Jens Bülow studsede uvilkaarlig: Han saa' pludselig, at hans Barndoms Legekamerat, Anna Margrethe, havde to forskende, rolige, smukke Øjne, der kunde sé næsten haanligtbarske ud. Han syntes at høre hendes sonore Stemme, som noget nyt, som en stærk og manende Røst, der klang i hans Øren med en aaben Bestemthed, der i Øjeblikket næsten krænkede ham — midt i den kendte, finsenske Hygge.

Han svarede ikke strax. Hans Øjne mødte hendes. De to Kamerater fixerede hinanden et Secund, fast og spørgende. Saa kastede han med en pludselig Bevægelse sin Cigarstump bort paa Pladen foran Kaminen og rejste sig.

„Har Du prøvet Livet, som det er, Anna Margrethe?“ spurgte han i en slagfærdig Tone.

„Nej. Men — jeg frygter ikke for at prøve det,“ svarede hun fast.

— „Den halmfodede Hest, der skal trække Tærskværket, dén frygter ikke for at gjøre det. Men, naar den en Tidlang er vandret rundt, rundt, rundt paa Hestegangen, saa staar den stille: Den gider ikke længere, Du! Den ser de gule Korn blive baaret bort fra Tærskværket, dens Næse forbi. Og — til Slut gider den ikke mere . . . Hvem kan forlange, at et Dyr, selv det taalmodigste Øg, skal føle „Charme“ ved Livets Arbejde, naar — naar — naar“ — Han stoppede pludselig og rødmede. Saa tilføjede han hurtig: „Hesten er „dansk Politik“, forstaar Du vel, Anna Margrethe; — jeg haaber, Du finder Billedet godt! Ha, ha!“

Han lo, kort og tørt, og gav sig til at tænde en ny Cigar. Lyset fra Tændstikken flammede højt op. Det belyste et Øjeblik hans brunede Ansigt. Anna Margrethe saa', at han var bleven paafaldende mager.

„Ja, men — Du har jo endnu slet ikke prøvet at gaa for vort politiske Tærskværk, Bülow,“ indvendte hun i en mildere Tone.

„Han kommer nok frem,“ udbrød Finsen pludselig og fyldte Glassene.

„Jeg vil,“ sagde Bülow alvorlig. „Men —

spørg mig helst ikke om min Lyst. Den er for Tiden forbandet ringe, Finsen. Der er ingen rigtig sund Appetit, ingen Ynde over Maaltidet. Det er undertiden, som lugtede jeg Rottefedt paa Brødet. Jeg har aldrig været saa fuld af Tvivl om mine egne Kvalifikationer, som nu.“

„Du skal og maa frem!“ paastod Finsen energisk. „Der er Brug for en Mand med dine Evner. Og — Du vil kunne spille en bra' March paa de Strænge, Du har paa din Viol, — for at blive i Lignelsen. Skaal Bülow!“

Han rejste sig overende og løftede Glasset med den gule Vin op i Lampelyset. Hans Stemme klang næsten bevæget.

„Ja, din Velsignelse, har jeg med mig, dét véd jeg, Finsen!“ udbrød Bülow med Inderlighed og stødte sit Glas mod hans. „Derfor kom jeg i Aften Og din, Anna Margrethe? — dén tvivler jeg lidt mere om?“

„Det har Du ingen Grund til, Bülow.“

Samtalen drev nu ind paa andre Emner. Mændene spøjte og lo. Finsen havde, saa snart han saa' sin Ven, besluttet at skaffe ham en festlig og adspredende Aften. Han bad Anna Margrethe bringe endnu en Bouteille af den ædle, gamle Vin.

Og Anna Margrethe drak med. Hun undte saa vel Jens Bülow denne Aften. Som en Strøm af nyt, hedt Blod fôr den gyldne Vin gennem

hendes Aarer. Med blussende Kinder og straalende Øjne kastede hun sig ind i Samtalen. Beaandet og vittig slog hun sig løs, som ingen-sinde før i Jens Bülow's Selskab. For et Øjeblik glemte hun den Form for sin Optræden, som hun instinktmæssigt havde valgt ligeoverfor denne Mand.

Og Bülow glædede sig: Gennem Stemningens Vintaage saa' han Anna Margrethe staa for sig som en ny og lykkebringende Aabenbaring. Han gjorde sig ikke Regnskab for de Følelser, hun indgav ham. Han følte blot en irisk og ny Glæde ved hende, Finsens Datter.

Men, da hun fornam, at han var henreven af Øjeblikkets Glemsel og Lystfølelse, trak hun sig atter sky tilbage.

Og, da han, henimod Midnat, brød op og endnu en Gang vendte sig om ude i Havegangen for at raabe sit sidste „Godnat!“ — da var det den sædvanlige Anna Margrethes sædvanlige Røst, der raabte tilbage til ham:

„Godnat, Jens Bülow! Godnat! Og — hils din Kone!“

Det gav et Sæt i ham. En sval Strøm af uvilkaarlig Vrede fôr igennem ham. Tavs drejede han sig paa Hælen og ilede bort.

Det var nu 'klart, stille Vejr. Maanen og Sneen fyldte Rummet med hvidblaat Lys.

Først, da Jens Bülow kom ind i Skoven, sagtnede han sin Gang og saa sig om.

Til begge Sider af Vejsporet løftede Storskoven sig, klædt i tæt, skinnende Rim. Der drev tæt, langnaalet, skinnende Rim over de vide „Skaller“ og Skovenge, over Stangskov og Busk og Purre. Tyst og stille laa Naturen og sov i al sin kolde, hvidblaa Lyspragt, som en Koralskov under et gennemsigtigt, blaat Hav. Det frøs stærkt. Men han følte ikke Kulden. Han havde knappet op den tykke, graa Pjækkert og glemt at trække Handskerne paa. Hans hede Aande blev til Taage i den klare Luft, og hans faste Trin gav Genlyd i Stilheden.

Ude ved „Troldrynen“ stod han stille. Den høje, kullede Bakke laa, som en uhyre Pukkel, i den flade Skovmark. Hist og her var Sneen føget bort i Strimer og Pletter, saa at den sorte Jord gloede igennem. Den alfare Vej gled forbi nede ved Bakkens Fod. Et tykt Lag Skærver, som Sneen ikke havde magtet at dække, gjorde den besværlig. Bülow valgte Stien, der, smal og ujævn, slynger sig op over Bakkekammen.

„Du er fin inat, Tryne!“ mumlede han, mens han med glidende Fod klattrede op ad den stejle, glatfrosne Sti. „Sort og hvid —

som en Zebra — som en Snogebug — som Mandfolkesjæl!“

Hans Kinder brændte, hans Tunge tørstede, og hans Hjærte slog højt, da han naaede Toppen. Han bøjede sig og tog en Haandfuld Rim, fyldte sin Mund med de løse, kolde Krystaller, svaalede sine Øjne og Kinder.

Saa spejdede han ud over Snemarkerne: Mon det gule Lys skinnede fra den kvalme Fruerstue derude paa Nakkebjerggaard? — Aa, nej. Ikke endnu. — Der lugtede af Hyazinther deroppe . . . saa forbandet sødligt! — Hun Fanny, blev længe ude i Nat. Hun var ude at promenere sit Martyrium — paa Hjortholm, — hos Etatsraadens og Snylterne, i den politiske Fjendes Lejr; — — og det evige, gule Lys, denne hellige Vestas Lampe, stod udslykt paa Marmorbordet derhjemme og keg med sit runde, forkullede Tande-Øje op i Stuens Maanelys, — mens Hyazintherne duftede, og Vestalinden conspirerede, — og han stod hér i Udmarken og aad Sne — — Hvor Fanden blev hun af?“ —

Han lyttede anstrængt. Men ikke en Lyd naaede hans Øren, ingen Larm af Vognrumlen eller Hestehoves Tramp over de frosne Veje. Hun maatte køre ad Vejen dérned, naar hun vendte hjem.

„Bie“, tænkte han, og satte sig paa en Sten. —

„Hejh! — Hejh! — — Du déroppe!“
 raabte i dette Øjeblik en lystig, skinger Stemme
 nede fra Vejen. Og en Kvindeskikkelse kom
 tilsyne i Maanelyset. „Kunde Du ikke komme
 herved og vise mig Vejen til Byen?“

Jens Bülow rejste sig. Og efter kort
 Betænkning sprang han ned ad Bakken.

„Kors! Det er jo en Skytte!“ udbrød Kvin-
 den med forstilt Frygt og vendte Ansigtet mod
 ham.

„Er Du bange for mig?“ sagde Bülow og
 såa forskende paa hende. — Han såa, at hun
 var ung og frisk, at hun havde store, frimodige
 Øjne under svære, mørke Øjenbryn, en strid,
 lille Stumpnæse og smukke, hvide Tænder mellem
 de røde, halvaabnede Læber. En Lok sort
 Haar gled frem paa Panden under det røde
 Hovedklæde, der var knyttet under den buttede
 Hage. En tynd, blomstret Trøje og et tyndt,
 sort Bomuldsskørt, et uldent Schavl, et Par
 plumpe, lappede Sko, — og en Bylt i den lille,
 brune Haand, — og saa, strittende frem af
 Bylten, en grøn Flaskehals af en Trepægleflaske
 — alt dette såa Jens Bülows hastige Øje, mens
 han spurgte igen: „Er Du bange for mig?“

„Ha—a—h! bange?“ lo hun og slog med
 Nakken. „Hvis at je' var bange, var je' vel
 ikke gaaet den lange Vej alene om Natten,
 hva? Hvad skulde jeg være bange for!“

Tror Du kanske, a' der er no'et aa ta' fra mig? Hejh! — Du ser ellers pæn nok ud.“

„Hvor skal Du hen?“ spurgte han. Han vedblev at sige „Du“, ligesom hun selv.

„Det skal jeg sige Dig,“ svarede hun og lagde fortrolig sin Haand paa hans Arm. „Jeg skal være med til Markedet i Staden imorgen, i Madsens Menageri, — dér, hvor de har baade en Løve og en Aveckat, som de osse bruger til Havfrue. Men saa syr de den ind i en rædsom stor To'skehale og sidder den i et Kar med vaade Sten Jeg si'er, at det er Synd! — Er Du Skytte? Herregaardsskytte? hvad?“

„Jah. Jeg gaar her og patrouillerer.“

„Naa, — efter Krybskytter kanske?“

„Ja, og Ræve.“

„Skyder Du dem? ogsaa om Natten?“

„Jah! Ræven gør Fortræd, Du.“

„Aah, han skal da ogsaa leve! — Tænk: Hvis alt det, der gør Fortræd, skulde slaaes ihjæl, — saa blev der da ikke ret meget Levende tilovers! — — Kommer Du ikke til Kildemarkedet imorgen?“ — Hun foIdede Hænderne om hans Arm og keg ham polidsk ind i Ansigtet. — „Jeg vilde ønske, Du kom,“ sagde hun med sagte, bedende Stemme. — „Ih, hvor Du lugter af Vin! Det er den bedste Lugt, jeg ved! — Kom!“ —

I et Nu havde hun slynget den højre

Arm om hans Hals, — den venstre strakte hun ud fra sig med Bylten. Jens Bülow følte hendes varme Aande tæt ved sit Ansigt, han saá hendes store, mørke Øjne skinne, endnu større, end før. Og han slog sin Arm om hendes Liv, drog hende ind til sig, og bedækkede hendes Ansigt med Kys. Svimmel, som den Tørstende, der endelig faar bøje sig ned over Kildespringet i Ørkenen, bøjede han sig over denne brune, godlidende, livsglade Tøs, der skjælvende og leende laa i hans Favn. —

— — — — —

— — — — —

„Gud ske Lov, at jeg traf Dig!“ udbrød Pigebarnet ganske alvorlig. Hun stod og saa sig bagom, hvor Kjolen var fuld af Sne. Og hun børstede med Haanden Sneen bort. „Gud ske Lov, at jeg traf Dig! — Ja, Vorherre har dog alligevel altid været god med mig.“

„Hvad mener Du, Johanne?“

„Jeg mener bare, at det var godt for mig, netop at møde saa'nt godt og nydeligt Mandfolk, som Du, nu, — li'som det dog alligevel skulde være saadan Det ku' jo ha' væ't mejet, mejet forskrækkeligere, det! — Der er mange væmmelige „Bøller“ iblandt Jer, — ogsaa blandt de Fine. — — Vil Du nu ha' en Slurk Øl, Du?“ spurgte hun pludselig, og hendes Haand fik i en Fart Flasken ud af Bylten og — med

et muntert Svup — Proppen af Flasken. „Det er bare Tyndtøl, min Ven. Men — alligevel!“

Hun rakte ham Flasken. Og Jens Bülow sad paa en Tue og drak den kolde, sure Drik med Velbehag, mens han, med en Følelse af øjeblikkelig Hengivenhed og Deltagelse, med Øjne og Øren fulgte sin natlige Veninde.

„Tak!“ sagde han og rejste sig. — „Johanne, — Du er en sød og god Pige!“ — Han tog hendes næsten barnlige Ansigt mellem sine Hænder, vendte det opad og kyssede hende.

„Ja, det er jeg,“ indrømmede hun. „Men nu maa jeg afsted!“ Hun kastede sit tynde Schavl om sig.

„Ja, men Du kender jo ikke Vejen!“

„Aah, Snak, Du! Det ved Gud, jeg gør! — Det var jo bare noget, jeg sa'e, da jeg saá Dig déroppe paa Bakken. — Nu drikker jeg en Slurk Øl, og saa afsted! Mdm. Madsen bliver rasendes, hvis at hun mærker, at jeg er søvrig imorgen!“ —

Jens Bülow hørte nu en Vogn rasle over Skærverne paa Skovvejen langt borte.

„Jeg maa ogsaa gaa,“ sagde han.

„Kan Du ikke følge mig et Stykke?“

„Nej, Du. Jeg maa hjem.“

„Ja, ja, da! Saa render jeg alene. God Nat, Du Søde! Og — Tak for i Aften!“ Hun slog Armene om hans Hals og kyssede ham.

— Vognrumlen kom nærmere. — „Kommer Du saa i Madsens Telt? Imorgen Aften?“

„Ja, umuligt er det ikke, Johanne; det sværger jeg Dig!“

„Farvel, da!“ lo hun og slap ham.

„Farvel, Du prægtige, lille Dyr!“

Vognrumlen nærmede sig hurtigt, de frosne Skærver skreg og knasede under Hjulene.

„God Nat, min Skat!“ raabte hun og standsede endnu en Gang borte ved Omdrejningen.

„God Nat, min — min aller—allerfineste Skat! — bedre, end alle de andre!“ skreg hun med næsten jodlende Stemme og vinkede tilbage i Maanelyset.

„Hvilke „Andre“, mit Gedekid?“

„De andre — Skarpskytter og Herregaardsjægere!“

„Har Du dem paa Lager, Johanne?“

„Aah! jeg har kendt en Masse af den Slags, — søde alle sammen! Men — Du er alligevel den bedste! Ha, ha, ha, ha!“ . . .“

Og, mens hendes Latter tabte sig i Sne-marken sammen med hendes vevre Skikkelse, stod Jens Bülow smilende og stirrede efter hende, som han vilde have stirret efter et underligt, lystigt Drømmesyn. Saa hørte han Fru Fannys Vogn komme raslende ud af Skoven. Maanen var nu gaaet ned og det var næsten mørkt. Men han kendte sine Hestes Hovslag

og den aabne Landauers særegne Rumlen. Han stillede sig med Ryggen mod et Vejtræ og ventede: Han vilde køre hjem. Han vidste, at Fanny hellere kørte alene; men Vognen var dog hans egen! Han følte en uvilkaarlig Trang til — just inat, da hun vendte hjem saa upassende sent, — at standse Kusken, og svinge sig op, og tage den Plads, der var hans: til venstre i den nedslaaede Kalesche. Han vilde gjøre det — bare paa Trods. Han havde Lyst til at sé, hvordan hendes Ansigt saá ud, naar hun saadan vendte hjem om Natten fra dette beaandede Selskab derovre paa Hjortholm, — sé hendes Ansigt, om det var kønnere, end Tøsens fra „Madsens Menageri“, — om det var gladere, end derhjemme i Fruerstuen

Vognen kom nærmere og nærmere. Nu var den ganske nær. Jens Bülow saa de to store Heste, der troligt fulgte Sporet, mens Kusken, som sædvanlig, sad og halvsov paa Bukken. Og dér, i Kaleschens Hjørne, sad Fanny, strunk og stolt, stiv, som en Støtte, og stirrede lige imod ham. Hendes skarpe Øjne syntes strax at have bemærket ham.

„Hallo!“ raabte han, just, som Hestene havde passeret Træet, hvor han stod. „Hallo!“ — Og med et Spring stod han paa Fodtrinet.

I samme Nu løftede Fru Fanny Armen, bevæbnet med hendes Entoutcas. Med en kraftig, lynsnar Bevægelse drev hun den metal-

beslaaede Dupsko mod hans Hoved. Ramt i Tindingen styrtede Jens Bülow fortunlet ned paa Vejen.

„Kør til!“ raabte Fanny til Kusken. „Kør dog til!“

Hestene tog Fart. Knasende og bragende fór Kaleschen fremad over Skærverne. Først nu var Kusken lysvaagen.

„Det forekom mig, at der var én i Lag med Køretøjet, Frue?“ sagde han og vendte sig, da Vognen omsider havde passeret Skærvelaget og rullede frem ad den jævne Landevej.

„Aah, det var bare en stakkels Landstryger, Niels,“ svarede hun og lagde sig magelig tilrette paa Hyndet.

Slimede og stinkende af Sjælenes dulgte Raaddenskab er Beklikkelsens og Sladderens fejge Gnomer, naar de slaa sig løs og rotte sig sammen og, som Aadselgravere, falde i Flok over deres udpegede Bytte. Hver Sjæl fik sin Gnom. Jo mindre Mand, des større Gnom, des forsigtigere Gnom, — des beskidtere!

Jo mere frønnet Vindfælde, jo flere graa Bænkebidere under dem. Jo mere ufrit, frønnet Samfund, jo flere og jo federe lyssky Gnomer. Og den forsigtige Beklikkelses Gnom voxede i vore Dage til en Konge-Gnom.

Der blev omsider den rette Luft for dens Trivsel. Dens Skilt er den gode Gud i Himlen, Tugt og Moral paa Jorden; — og, hvad der er Gud, Tugt og god Moral, véd Gnomen paa en Prik: Det er dén, det for Tiden betaler sig bedst at skilte med. Dens Feldtraab er: „Forarg os ikke!“ Og, hvad der er „Forargelse“, ved Gnomen ogsaa: Det er alt dét, som Gnomen kan slaa Mønt af i sit eget moralske Værksted, hvor den ærlige „offentlige Mening“, som en afmagret og forkuet Læredreng hiver i Blæsebælgen. Dens Tale er halvkvædet Vise. Den synder aldrig ved Lys.

Jens Bülow stod i sit Hus og saa, — tydeligere og tydeligere, — hvorledes Beklikkelsens interesserede Yngel ligesom vrimlede op af Jorden, hvorledes Gnomerne haandfast sluttede Kres om hans Hjem, og i samlet Ring, som en hæslig Midgaardsorm, søgte at ringe ham og hende, Fanny, og alt deres.

„Det er det christelige Samfunds Aadselgravere, der komme for at grave os ned,“ tænkte han og saa sig iagttagende om. „De vilde gerne behandle os, som Lig, om de kunde.“

Som en Løbeild var Nyheden fløjet over Egnen: „Nu skal han og hun skilles! — Paa Fredag skal Provsten derud til „gejstlig Mægling“. Paa Mandag skal de til Amtmanden til „verdslig Mægling“. Naa, ja, saa maa det

dog være sandt, alt dét, man hører om dem,“ og saa kom dét, „der maatte være sandt,“ fordi de ikke vilde trives sammen. Der var ikke den brutale Nederdrægtighed, ikke den dybe Svig, ikke den snavsede Handling, som det lille Samfund jo fandt Anledning til at tiltro disse Mennesker, der, ganske aabenlyst, vakte Forargelse blandt de Uskyldige.

Fru Fanny stod sig bedst i dette Bombardement med raadne Æg: Hun blev anskuet som den svageste Part i Sagen. Og desuden havde hun, med næppe fuldt bevidst Diplomati, forberedt Stemningen omkring sig til en gunstig Dom over hendes „Sorti“, som Kammerjunkeren kaldte det. Jens Bülow derimod levnedede man nu ikke længere nogen Gnist af Ære. Som graadige Ulve kastede Egnens Fromme sig over ham. Intet Gran af Kød mente man at burde levne paa hans Morals Skelet. Og, da man, til Trods hérfor, saa ham færdes ved sine vante Forretninger, rolig og myndig, som altid. Ja, — saa tog man høfligst til Hatten, men dængede ham i næste Øjeblik endnu yderligere bag hans Ryg i retfærdig Harme over, at hæderlige Folk kunde lade sig dupere af slig en fræk Skurk.

Kun Bülows faa, virkelige Venner saa med Deltagelse og Tilfredshed paa den forestaaende Afslutning paa dette Ægteskab.

Den endelige Beslutning om Skilsmisse blev

tagen Morgenen efter Ægteparrets sidste Udflugt. Det Hele var nu klaret med faa Ord.

Han stod paa sit Værelse og stirrede ud i Borggaarden, hvor Tøbrud og Taage lod alt sive og dryppe og flyde hen. Saa aabnedes Døren langsomt. Og, da han vendte sig, stod hun for ham, smuk og rolig, i sin lilla Morgenkjole.

Hendes Blik faldt paa et lille, rundt Saar i hans venstre Tinding. Men kun et Sekund. Saa glippede hun med Øjenlaagene, rettede sig, og saá fast paa ham.

„Jeg kommer for at sige Dig, Jens, at nu vil jeg ikke længere være din Hustru.“

„Naa,“ svarede han og rynkede Panden. „Det er ogsaa paa høje Tid, at vi skilles.“

„Hvad mener Du dérmed?“

„Jeg mener, Fanny, at Ægteskabet mellem os to allerede forlængst har været brudt: Vi har begge længe gjort, hvad der kunde gøres, for at bygge Mur imellem os. Det er vel instinktmæssigt, dette Arbejde: Det vil da ikke gjøre saa ondt at skilles for stedse.“

„Nej; mig vil det ikke smerte,“ svarede hun koldt efter en Pavse.

Han vendte sig atter og saa ud i Gaarden.

„Kender Du de fornødne Formaliteter?“ spurgte han omsider.

„Ja,“ svarede hun.

„Godt,“ sagde han og vendte sig imod

hende. „Jeg skal bede Provst Berg komme imorgen.“

Saa gik hun, rank, som en Fregat for Sejl, ud af Værelset.

Han stemmede Panden mod Væggen og hulkede undertrykt, — med denne raa, dyriske Hulken, der er egen for bittert skuffede Børn og for Mænd, der manglede tilforladeligt Kendskab til Kvinderne, da de giftede sig.

Provst Berg kom da Fredag Eftermiddag. Han kom gaaende med lange Støvler gennem Snesjappet. Han holdt meget af Bülow. Og Fru Fanny interesserede ham. I flere Timer havde han talt i Enrum med sin rare Kone om, hvad han dog egentlig skulde sige til dette Ægtepar.

Da „Skampion-Søren“ havde slaaet sin tykke Kone halvt fordærvet med et Mangletræ, og de vilde skilles, havde han talt over Themaet: „hvad Gud haver tilsammenføjet, skal Mennesket ikke adskille.“ Og, da Konen var begyndt at blive bevæget, havde han lagt sin Haand paa hendes flækkede Hovedhud og spurgt hende med stor Venlighed, „om hun ikke altid havde fundet Skampion-Søren ualmindelig køn? Om hun vel kunde drømme om, nogentid at finde et Mandfolk at holde af, et rigtigt Mandfolk, der var saa velskabt og rask til sit Arbejde, som Skampion-Søren?“ Saa havde hun pludselig givet sig til at tude og snøfte, som en anskudt Flod-

hest. Og hun havde vendt dét Øje, der ikke var tilbundet, smilende til Søren. Og „Skampion-Søren“ havde tudet og givet hende Haand paa, at han skulde være „ord'n'le“ Resten af sine Dage . . . Og, hver Gang „Fre'rik Menneske“ og hans Kone kom løbende for at blive „skilte ad“, var det lykkedes at forlige dem. Hvorefter Præstekonen regelmæssigt trakterede Parret med Kaffe og brune Kager . . . I Reglen var der virkelig noget at vente af den gejstlige Mægling. Men hér, med Jens Bülow og Fru Fanny? — Ja, Provsten ventede sig ikke det bitterste af dén Forretning. Naar en ærekær Mand, som Jens Bülow, vilde gaa til dén Yderlighed, var der vist ikke noget at stille op for Præsten. Han maatte vist helst betragte denne „Mægling“, som en Formsag, og lade al Præken fare.

Men — var det da ikke fejgt, dette: at undlade den gejstlige Formaningstale? tænkte han videre og stemmede Paraplyens Dupsko haardt i Vejen i Takt med sine Fodtrin. Hvorfor ikke bruge den samme gejstlige Methode ligeoverfor alle saadanne Tilfælde? Der stod jo dog skrevet Der stod desværre saa meget i den hellige Skrift, som umuligt kunde bruges til Rettesnor for vore Tiders Samfund. Desuden: Vilde man ikke gjøre ondt værre ved at søge at faa just disse to Mennesker til at fortsætte deres Samliv? — Hvis han, Provst

Berg, havde „fåaet“ hende, Fru Fanny? . . . Ak, Du gode Gud! — Fru Fanny, — ja, vel var hun en yppig Kvinde! — Men, — én kunde alligevel være glad ved dén, Vorherre havde beskikket én til Hustru. Jens Bülow havde upaatvivleligt haft megen — megen Ulejlighed med den Kone. Han havde da ogsaa forandret sig svært i de senere Aar. Han var kommen saa nederdrægtigt i Sladdermunde . . . Det er i Grunden characteristisk, at Sladder altid er ondartet: Menneskene kunne glæde sig over, at det ikke er deres Medmennesker, men Vorherre, der til sidst skal fælde Dom over dem. Han, Berg, troede ikke paa alt det onde, der colporteredes for Tiden om Bülow: Han havde aldrig hørt dén Mand beklikke andre. Og det var intet ilde Varsel om hans Character. Men — noget forsigtig maatte man være med at tage aabenbart Parti for Bülow. Joh, noget forsigtig . . .

Han vandrede ind paa Gaardspladsen. I en Bunke Kvas laa Bülows Sønner og sloges. Da de saa Provsten, fór de op uden at hilse, og forlagde Kamppladsen til Møddingen.

Provst Berg traf Fru Fanny ene hjemme. Hun modtog ham ganske, som sædvanlig, og sendte Bud efter Bülow. Da han snart efter traadte ind, fandt han Provsten og Fru Fanny i en ret livlig Conversation om Vejr og Vind. Der var Vin og Kager paa Bordet, ganske, som

sædvanligt. Og Jens Bülow bød Cigar, som sædvanligt. Hvorpaa Fru Fanny i en meget let Tone meddelte, at hun, som Provsten jo havde erfaret, allerede den 1ste flyttede til København. De vilde blot have de nødvendige Formaliteter i Orden.

Derpaa svarede Berg, at de vel havde nøje overvejet dette alvorlige Skridt, og at han meget vilde haabe, at det vilde befordre begges fremtidige Tilfredshed.

I de paafølgende Dage var Fru Fanny meget optagen af Forberedelserne til Flytningen. Hun var livlig, næsten oprømt. Og hendes Mand havde ikke længe sét hende saa elskværdig. Bülow var gaaet ind paa alle hendes Fordringer paa den Betingelse, at Clara og den yngste af Drengene forblev hos ham. Fru Fanny syntes pludselig at have glemt sin Uvillie mod Claras Forbliven hos Faderen. Hun forlangte blot sin Appanage fordoblet til Bedste for den ældste Søns Opfostring og Opdragelse. Han var den kønneste af Drengene. Ham vilde hun tage med sig.

En skøn Dag ankom tre Flytteomnibusser og seks haandfaste „Flyttemænd“. I en Haandevending var Huset tømt for det meste af Indboet. Og de tre gule Kasser fjernede sig gennem Pløret.

Samme Dags Eftermiddag kørte Jens Bülow og Fru Fanny til Amtmanden. Da Ægte-

manden torud havde tilfredsstillet alle sin Hustrus Krav, var der ingen Aarsag til „Mægling“, og en halv Time efter vandrede Parret for sidste Gang gennem Byens smukke Parkanlæg ud til „Pavillonen“, hvor Middagsmaden skulde indtages, før Fru Fanny afgik med Aftentoget.

De to Mennesker gik ved hinandens Side, samtalende i en ganske forretningsmæssig Tone. Fru Fanny var næsten oprømt. Hun følte sig allerede en Smule overlegen ved Tanken om sin Fremtid, som Hovedstadsdame. Hun passede at holde sig en Alen til Siden og foran for sin Mand paa Promenaden. Og hun talte højt om den Virksomhed, hun sikkert ventede at komme til at udfolde under Forhold, der passede bedre for hendes Naturel, end Landlivet. Bülow, gik og længtes efter at være ene.

I Restauranten kom Værten dem høflig imøde med Spisekortet. Fru Fanny forlangte Suppe og Rødspætte og spiste sin Mad med stærk Appetit.

Saa svingede omsider Omnibussen til Jærnbane stationen op for Pavillonen. Ilfærdig sprang Fru Fanny ind i den tomme Karosse, der lugtede omtrent, som Restaurateurens stegte Rødspætte. Med et næsten protegerende Ansigtstryk rakte hun for sidste Gang sin velbehandskede Haand ud gennem Vinduet til sin Mand:

„Farvel, Jens! Lad mig nu sé, Du er god

mod Børnene. Farvel! Og — husk at betale derinde for Maden!“

Og Jens Bülow betalte for Maden, og lod spænde for sin Vogn, og naaede, ad en lang, lang Omvej, sent om Natten til sit tomme Hjem.

Det blev en lang, lang Vinter. Snart var det Tø. Og Bonden lod sit Plovjærn hvæsse. Saa blev det Frost igen. Sne faldt fra den graa Himmel. Og Landsbyens Drenges flokkedes med deres Svipslæder paa den høje Kirkebakke. Naar man fik Fart déroppefra kunde man køre helt langt ud paa „Oversvømmelsen“.

Vinteren havde i hint Aar saa haard en Hals. Vinteren var det eneste haarde i dette Land, det eneste, der var bindende, sikkert og vist. Den havde nu én Gang grebet denne bløde, vege Jord i sin stærke Næve: Hun skulde ikke slippe, før hun var stivnet i frossen Klump!

Det gryende Foraars Sol kom, smigrende, mat-uskyldig — at begynde med. „Slip Taget, kære Ven, Vinter!“ logrede den. „Slip denne stakkels, lille Klump, og lad mig faa den: Du har jo dog intet Brug for den længere.“ — Og Klumpen begyndte at blive mør, den tog paa at smelte i Vinterens Næve.

„Hvor skal Du hen! Hvad fejler Dig!“
raabte saa Vinteren barsk. Og han aandede igen
med sin kolde Aande paa den tamme Jord.

Og Jorden frøs igen. Og alt døde paany....

Saa følte Vinteren sig stor! Han greb sin
rappeste Hest, Nordøstenstormen, i dens sorte
Marelok og svang sig paa dens Ryg. Han jog
gennem Skovene! Tykke, tykke, gamle Bøge,
som havde troet paa sig selv i et hundrede
Aar, — smak han om for Plasér! Høje, slanke
Graner, der havde for meget i Toppen, hugg
han! — Og det gøs i den fede, givtige Jord.
Abilden frøs, saa dens Hud sprak.

„Kom saa igen, om Du lyster, lune Tøs!“
lo Vinteren hoverende til Foraarsolen. „Skjært
Dig op og skynd Dig: Dine spæde Spirer brunes
i Toppen.... Halloh!“ — Og hans Hest satte
af i Spring, saa det knagede i Jorden....

Daadløs sneg Tiden sig hen over Men-
neskene. Daadløsheden tyngede, som en ond
Sygdom, over Sindene. Den red Politiken, som
Døden i Æventyret marered Kejserens Bryst.
Den stakaandede gennem Journalistik og Litteratur,
— Folkets Gæller, Aarenættet, hvor dets
tykke Blod siver ud for at fange Ilt.

Men, der var bare Kvælstof i Luften. Daad-
løsheden hang saa begende fast i det sociale
Ansigts stivnende Folder, at dette Ansigt be-
gyndte at ligne en Maske. Den hang, som en
fjottet Os, over alt menneskeligt i Landet. Det

var, som havde den gode, fornuftige Gud forladt Landet. Det var, som om han i sin Klogskab og Ubestikkelighed vægrede sig ved at lade sig formilde ved de Hekatomber, der, i Journalistik, Litteratur og Politik, afsvedes til hans Ære. Det hjalp ikke det mindste, da Journalistikken hver Lørdag Aften satte en Afhandling om Jesus af Nasareth i sine Blade. Det hjalp ikke, da Redakteurerne begyndte at fodre Folket med brave Medborgeres „Søndagstanker“. Det hjalp ikke, at gode og ulastelige Mennesker af udmærket Familie skrev moralske og „vækkende“ Bøger i bunden og ubunden Stil. Og det hjalp heller ikke, at der blev lagt Skat paa Øl og sundhedsfarlige Drikke. Stemningen og Tilstanden var der endda, trods alt dette rare: Den forsigtige Daadløsheds Mugg bredte sig — ovenfra nedefter — nedefra op-efter. De to ensartede, graa Strømme mødtes paa Halvvejen. Og de enedes christeligt om, at danne en Overrisling. . . . Hejh! for en Fimbulvinter*!

I al denne Selvopgivelsens Skummelhed trivedes kun en eneste Plante: den hellige Pietisme. Som en snigende Farsot greb den om sig. Den entrede, som en smidig Kaperkaptain den folkelige Phantasis synkende Skude. Den dræbte i en Haandevending Kaptainen, den

* „Fimbulvinter“ o: de gamle Nordboers „yderste Dag“, en mørk og skrækkelig Vinter, der dræbte alt Liv.

sunde Fornuft, og tog Roret i Haand. I Stedet for sine Nisser og Trolde, sine Hexe og Varulve, fik Skuden nu en tidssvarende Gud paa Kommandobroen, en livlig og middelalderlig-utækkelig Djævel i Lasten. Og Skuden sejlede, stolt, som et Krigsskib, og med en Besætning, larmende, som et Selskab af „Højfolk“, der véd, at nu er Kabudsen løftet paa sine bedste, røde Pæle, fremad over de døde Vande Holla! hvor smækker en Skude!

Jens Bülow havde i nogle Dage efter Fru Fannys Afrejse holdt sig indelukket paa sit Værelse. Kun nu og da tog han sin Stok og drev om paa sine Marker. Der var kommen en velgørende, underlig Ro over ham. Bevidstheden om, at nu var der Fred i det store, tomme Hus, lagde sig over hans Sind, som en Lægedom. Der hang ikke længere denne Trudsel i Hjemmets Luft, Trudslen om heftige Oprin og onde Ord og om Skandale.

Og, alt som Dagene gik, vaagnede hans Virkelyst. Han gik i sin Ensomhed og lagde Planer for det Hjem, han vilde søge at grunde paa Ruinerne af det gamle, ødelagte. Han vilde nu leve mere sammen med Børnene end forhen. Han vilde nu lettere, end før, kunne vinde Drengens stridige Hjærte, paavirke ham, og maaske faa Glæde af ham ogsaa . . . Der var alligevel meget kækt ved ham, Ejnar! —

En Eftermiddag havde han talt ved et

Vælgermøde. Han var bleven varm og vel-talende, som ingensinde før. Naar han saá ud i Salen, hvor Ansigt ved Ansigt lyttende stirrede ham i Møde, slugende og vejende hvert Ord, naar han saa disse iagttagende, alvorlige Mennesker, mange krogede af tidligt Slid, aandelig vejrbitte af de samme stereotype Tanker, de samme Interesser, — naar han saá alle disse, ret ensartede Træk dæmrende frem gennem Salens Dis og Taage, forekom det ham, at alle disse Mennesker ligesom smeltede sammen til en eneste typisk Skikkelse, der først spørgende og interesseret stirrede paa ham, derefter med langsomt vakt Tillid opfangede hans Ord, og som endelig lod sig rive med. Da han mærkede, at nu havde han Stemningen for sig, flød Ordet, træffende, livfuldt og billedrigt fra hans Læber. Og efter Foredraget kom Finsen hen til ham og sagde:

„Tak, Bülow! Jeg havde ikke troet, at Du kunde være saa gæv en Taler.“

„Hvorfor yttrede Tilhørerne da intet Bifald? Hvorfor saa reservede?“

„Aah,“ svarede Finsen, ilde berørt. „Det kommer af, at de ikke tør: Steinthal har fornylig stemplet Dig, som en fortabt Antichrist, ved Mødet i Gumperup. Og de „Hellige“, som tro paa Kammerjunkeren, vare rigeligt repræsenterede i Salen.“

Bülow maatte engagere en Dame, der kunde

styre hans Hus og opdrage hans Børn og hjælpe ham at skabe et Hjem igen paa Nakkebjerg.

„Du maa avertere i Bladene efter et Menneske,“ havde Fru Fanny sagt. „Du vil sikkert faa en Masse udmærkede Tilbud!“

Men Bülow kunde ikke bekvemme sig til at falbyde denne Stilling i Bladene: Han skønnede, hvor vanskelig den vilde blive, hvor ubegrænset en Tillid, han maatte vise det Menneske, der skulde vejlede hans Børn og styre hans forfaldne Husholdning. Han kendte ingen, som kunde tage den Gjerning op. Han hadede disse „indlagte Billetter“, muligt med Andragerindens Photographi o. s. v. o. s. v., disse „Anbefalinger“ fra Præster og „bekendte Mænd“ for Gudsfrygt og Sædelighed og Dannelse og Talenter o. s. v. Tiden gik, og Jens Bülow havde endnu ikke sikkret sig en Bistand.

En Dag mødte han Finsen ude ved Markskællet.

„Du har da fundet et Kvindemenneske, der kan opdrage Børnene og styre dit Hus?“ spurgte Finsen.

„Næ—h, jeg har ikke,“ svarede Bülow. „Ikke endnu.“

„Du maa da skynde Dig, at se Dig om efter en Dame: Der er mange af dem. Men faa, som Du vil kunne være tjent med. — Høh! — det er s'Gu, naar man rigtig tænker efter,

en vanskelig Sag, Bülow.“ — Han borede sin Stok i Jorden og saa ganske betænkelig ud.

„En faar vælge i blinde, Finsen. Der er jo ikke andet for.“

„Hun skulde jo vel helst være lidt godt tilaars“ . . .

. . . „Hvorfor det?“

„Aah, — Folkesnak, Du, — og alt det!“

„Jeg er kommen over det Standpunkt, Finsen, da jeg kærer mig om Folkesnak,“ svarede Bülow bestemt. „Herefter agter jeg, at gjøre, hvad jeg vil, saalænge jeg ikke skader andre derved. Jeg vil indrette Resten af mit Liv her, uden at gaa paa Acord med Snakken. Mine Børn har ikke hidtil haft det for godt eller for lyst eller for kærligt. Mener Du nu ogsaa af dit ganske Hjerte, Finsen, at det vilde være god Moral, godt Offer til den „offentlige Mening“ i dette snavsede Hul, om jeg engagerede en tredsindstyveaarig Frøken, en af disse talrige, ledige, finere, gamle Burrer, med Hængekrøller og skarp Stemme, fyldte til Halsen af skuffede Forhaabninger, og med Munden fuld af sterile Phraser? — Nej, Du: Jeg vil ikke tilføre mit nye Husliv en saadan Kraft. Jeg vil bede en ung, frisk og aandsdannet Kvinde om at værne om alt dét dérhjemme. Der skal Kræfter og et godt Humeur og et godt Hjerte til, — det føler jeg. Men — det skulde være sært, om en ærlig Mand ikke

skulde kunne finde en ung Kvinde her i Landet, der gad paatage sig en saadan Mission, — bare, fordi man ikke er en Olding! — Fy for Fanden!“

„Naive Mennesker siger s'Gu tidt ganske k nne og træffende Ting,“ mumlede Finsen hen for sig. Saa vedblev han: „Der er jo flere, end nok, der „gide“. Men, der er forbandet faa der t r: Man paastaar, at vi leve i et frit Land. Ak, Herre Jesus! Menneskene synes ikke at have Sans for andet, end at gjøre Livet saa slavefattigt og taabeligt for hinanden, som vel muligt. Naturligvis skulde Du og Børnene ha' et gammelt Uhyre at s  paa hjemme, — jo værre, jo mere „passende“; men — jah! jeg kan s'Gu' godt lide Dig, fordi Du ikke vil bøje Dig for d n Smag. H h! — var jeg i dit Sted, gjorde jeg det s'Gu' ikke heller . . .“

„Ved Du nogen?“ spurgte Bülow efter en Pause.

„Ne—ih, — joh, — ja, maaske! Min Svigermo'er har en Søster, der er Enke efter en Læge. Enken har fem Døttre, alle voxne. Det var et godt Hjem: Sunde, fornøjelige Pigebørn, med Hjærtet paa det rette Sted. De har lært at bruge baade deres Forstand og deres Hænder. Kortsagt: det er dannede Mennesker af det Slags, der er mest Brug for. Den n styingste Datter, — Julie hedder hun, — skal ud: Moderen

har ikke Raad til at holde alle de store Børn hjemme . . . Hvis Du vil ha'e hende, skal jeg se, at faa Svigermoder til at ordne det for Dig.“

„Ja, jeg vil gerne have hende, Finsen,“ svarede Jens Bülow. „Tak skal Du ha'e.“

„Ingen Aarsag, Du. Lad os først sé, om hun vil komme, og hvad hun duer til.“

De talte saa om Vejr og Vind og om Agerbruget. Men der var en trykket Stemning over deres Samtale.

I kort Tid var det fornødne ordnet, og Julie blev hentet paa Jærnbane stationen.

Med en vis Spænding imødesaa Jens Bülow, Børnene, og Tyendet „Frøkenens“ Ankomst. Og da den unge Pige under almindelig Nysgærrighed sky og forlegen traadte ind i det moderløse Hjem og blev pakket ud af sine Rejseklæder i Entréen, følte alle Tilskuerne sig beroligede.

„Hun sér sund og godt ud,“ tænkte Bülow.

„Hende er vi ikke bange for,“ tænkte Børnene.

„Saadan en Smule Fruentømmer ska' da'nte træ' vos paa Tærene!“ bemærkede Husjomfruen til Kokkepigen. „Sel' om saadan en er danni', — hva?“

Og Kokkepigen, Maren, stemmede Næverne i Siden, og slog med Nakken, og pustede haanligt gennem Næseborene. „Norrrh!“ sagde

hun. „Je' si'er' bare: Sikken en Re'elighed han laver! — Aa vi sku' la' vos si'e a' saad' en „Niøj'e!“ — Hun sigtede til Julies graablaa Øjne, der syntes hende en Smule for store. — „Hva' troer Du egentli' Jane, a' han, Herren, vil bruge saadan en Grønsidsken til, hva'?“ tilføjede hun fnisende.

— — „Sing dudelej! Sing dudelej! Sing dudelej! Sing du—u—u—delej!“ kvad den fyrre-tyveaarige Husholderske med dæmpet, hæsliq Røst og sprættede Maven op paa en Torsk, der just laa og sprællede i Vasken. —

Da Bülow samme Dags Aften kom ind til Maaltidet, følte han, at en ny og særegen hyggelig Stemning hvilede over denne hverdagslige Situation. Glade og fredsommelige pludrede Børnene, mens de spiste deres Mad. Det tarvelige Bord var dækket med pyntelig Omhu. Stuen syntes ham lysere og varmere, end nogensinde forhen. Tjenestepigen, der bød Theen rundt, saa ordentligere og mere vasket ud, end tilforn. Og for Bordenden, næsten skjult bag Maskinen, bøjede Frøken Julie sig faamælt, men med venlig Omhu for alle, over Theserviset.

— — — — —
 „Naa, holde I saa af Frøken Julie?“ spurgte Bülow, da Børnene nogle Aftener efter kom for at sige ham Godnat paa Kontoret.

„Jah! Hun er saa god!“ forsikrede Børnene.

„Og — hun er, altid ens god,“ tilføjede Ejnar.
 „Det er underligt. Ikke Fa'er?“

„Det er godt, er det, min Dreng.“

„Men, véd Du, hvad jeg er bange for, Fa'er?“ sagde Klara dæmpet, og hun saa meget alvorlig ud: „Jeg er bange for, at hun gaar fra os igen. For jeg har hørt, at hun har grædt om Aftenen, naar vi er gaaet i Seng.“

„Hvad troer Du, hun græder over?“ spurgte Bülow. Og han følte sig pludselig næsten skamfuld over det Offer, denne fremmede, unge Pige sikkert havde bragt, da hun byttede sit eget, gode og lykkelige Hjem med hans. — „Hvad græder hun over?“

„Hun siger, at det er, fordi hun har ondt for Tænder,“ svarede Klara. „Hun siger, at hun skulde have mange flere Tænder, end hun har, for at kunne klare sig, og at det er saa vanskeligt at faa dem — lige paa én Gang.“

„Hmh,“ brummede Jens Bülow.

Frøken Julies Stilling var meget vanskelig. Bülow havde givet hende fuldstændig frie Hænder i alle Retninger. Hun kunde forlade hans Hus, naar hun vilde, hvis hun, som han udtrykte sig, „ikke kunde faa Godhed for det“. Hele Ansvar for Husvæsnet og for Børnenes Opdragelse og Pleje laa paa hendes Skuldre. Hendes Pligter og Rettigheder vare en Husmoders. Men hun havde ondt at opfylde alle disse Pligter,

ondt ved af faa disciplineret det husvante Tyende, som Bülow havde begaaet den Fejl at beholde i sin Tjeneste.

Frøken Julie havde ikke været en Uge paa Nakkebjerggaard, før hun opdagede, at baade Maren og Jane stjal, som Ravne. De gjorde det først i Smug. Men, da Frk. Julie greb dem og truede med at meddele Husbonden, at han blev bestjaalen, stjal de ganske aabenlyst. De erklærede, at „Frøknen kunde gerne angie dem for Herren: Han stolede paa dem, som havde tjent ham saa tro og saa længe. Og — ’fald hun skyldte dem for at stjæle, saa skulde hun faa travlt med at bevise det, for de vilde svære i Retten begge to, at det var Løgn. Og Borgermesteren, vilde tro dem, mere end som han vilde tro den nye Frøken: — saa kunde hun staa der, som en Løgner, hun, som vilde være finere, end de andre . . . Og saa var hun bare en, der var ude at tjene for Løn, li’esom vi andre!“

Og de gamle Piger stak Hovederne sammen og fortsatte fnisende deres Samtale. Frk. Julie, der just havde Ærinde i den modsatte Ende af det lange, gultmalede Køkken, stod et Øjeblik raadvild bøjet over Bordet. Saa løftede hun pludselig rødmende Hovedet.

„Det er mig, der skal staa inde for, hvad der foregaar med Jer’ Husbonds Ejendele. Jeg véd, at I stjæler — alle sammen! Og jeg vil

ikke være tavs Medvider; — saa Hr. Bülow faar at vælge, om han vil beholde Jer eller mig. — Giv mig Nøglerne til Fadebur og Kryderiskab, Jomfru!“

„Gud, saa gerne!“ svarede Husjomfruen og hev, gnistrende af Arrigskab, Nøgleknippet henad Bordet.

I over fjorten Dage tøvede Jens Bülow med at opsigte sit gamle Tyende. Saa opdagedes et helt lille Lager af Tyvekoster bag Panelet i Kokkepigens Kammer, og alle Pigerne bleve opsagte til Skiftedag.

Fra dette Øjeblik var Marens og Janes Hjærte opfyldt af Had og Hævn: De hadede Bülow, som „havde ladet sig besnakke af denne — denne — denne —,“ og der blev opfundet Rækker af ganske nye Skældsord. Men især hadede de „den nye Frøken.“ Hun var Genstand for deres hemmelige Udspejden og Beluring. De studerede hendes Breve. Alle hendes Ytringer og Handlinger bleve fortolkede i disse raa Furiers snavsede Hjærner. Krængede og vrængede og besudlede bleve de fra dette Værksted expederede videre gennem de talrige nysgerrige Spioner og Beklikkere, som det lille, lækkre Samfund fortsat lod trives i Jens Bülow's Farvand, og som det fortsat laante Øre.

Og, alt imens en Strøm af brutal, ond Sladder bredte sig fra Nakkebjerggaards Køkken og Vaskehus gennem christelige og gudfrygtige

Ombud i en bred og hastigt rullende Strøm ud i Befolkningens brede Lag, sivede en nok saa ondartet Beklikkelsens Vandflod ovenfra, fra de „øverste Samfundslag,“ nedad — for at mødes i Samdrægtighed med sin Frænde. Og dér oppe, ovenpaa, i „det fine Lag“, skuede den tamme Befolknings spejdende Øje: Kammerjunker v. Steinthals aandfulde Skikkelse. Og den letledte Mængdes allerede sugestionerede Hjærner anskuede i denne, tilsyneladende saa asketiske Skikkelse, Repræsentanten for den højeste Sædelighed og Moral. Befolkningens Øje, der var blevet usikkert ved mangeaarigt, politisk Blændværk, stirrede omsider med samme Andagt paa Hr. v. Steinthal, som Barnet i det mondaine Parkanlæg stirrer paa dette fromme, og dog saa imponante Løvehoved, der, med et beskyttende, faderligt Blik og med velordnet Skildning i Pandetoet, tillader det klare Kildevand at strømme ud af sit saa tilforladelige Gab til Vederkvægelse for alle tørstende Sjæle.

Jens Bülow selv mærkede ikke stort til sin moralske Flaaning: Hans Sind var opfyldt af en undrende Følelse af Fred og Ro. Der var kommen en Orden og Ynde over hans Hjem, en Hvile, som han ikke forhen havde kendt. Forunderligt var det for ham, at se den stille Magt, som hun, Frøken Julie, udøvede over Børnene og over den hele Besætning. Ejnar, denne trodsige og uartige Dreng, var

bleven helt som forvandlet. Med et forsømt Barns vaagnende Kærlighedsfølelse havde han overgivet sig med Hud og Haar til denne ungdommelige, stiltfærdige Frk. Julie. Der var en særegen Voldsomhed i dette Barns Følelse for hende: Han var hendes Forsvarer ved den mindste Lejlighed, hendes barnagtige Ridder, hendes lydige Slave. Og Klara var saa lykkelig over denne nye Moder.

Med kraftig Energi drev Bülow paa sit Landvæsen. Han var paa Benene tidlig og silde. Han vidste, at han nu var „spændt saa haardt for,“ som ingensinde før. Men han havde en glad Følelse af, at nu var der dog noget at arbejde for, nu var der ny Grøde at udnytte, Udsigter til bedre Resultater. Og med Lyst og Haab og Frimodighed holdt han sine politiske Møder. Det overraskede ham vel nu og da, at hans Tilhørerkres ikke var større, at man ikke modtog ham med større Varme, at Opponenterne aldrig talte ret længe om saglig-politiske Spørgsmaal, men altid med stadig Ihærdighed fortabte sig i Talemaader om Religion, Sædelighed og den gode Moral i Samfundet. Medens Finsen og Bülow's øvrige „Stillere“ begyndte at mistvivle om hans Valg, syntes han selv — trods alt — at fatte mere og mere Tillid til sig selv og til Sagens heldige Udfald. Og, mens det avindsyge, kvindelige Tyende, samtidig med, at det lystrende, men tvært,

gjorde sin Pligt, svor Hævn og Undergang for den nye, gæve Husmoder og fortsatte Krigen i det skjulte, troede Jens Bülow, at nu var alt kommet i den bedst mulige Skure: Han hørte jo ingen Klage mere.

Og han mærkede heller ikke, at den bortdragne Fru Fannys lidende Aand endnu ligesom hvilede over Egnen. Mens den skønne Frue sad ved et hyggeligt Kaffeselskab i sin Retraitestilling og interesserede sine talrige, nye Veninder ved den overlegne Energi, hvormed hun vejledte sit opvakte Drengbarn i at stikke sin Faders Øjne ud paa de resterende Photographier af ham i hendes Album, — kappedes Jens Bülows Modstandere om at faa hende kanoniseret, som Martyr. I Kraft af Menneskenes Tilbøjelighed til at hædre fraværende og helt afdøde, lykkedes det i Virkeligheden at omgive Fru Fanny med en Martyrglorie, som mange brave Mennesker troede paa med samme Helkraft, som dén, hvormed de til en Tid tro paa „Voltakors“ og „Gigtkæder.“

En af de sidste Frostvejrsdage i dén Vinter stod „Post-Sidse“ oppe i Etatsraadens Forstue og afleverede Aviser og Breve til Hjortholmerne.

Som sædvanlig havde Etatsraadinden sendt Tjeneren ud til hende med en Kop varm Kaffe.

Kammerjunkerinden var idag fulgt med Kaffen: Hun holdt af, nu og da at faa sig en Passiar med denne tungespekkede Repræsentant for „det brede Lag“. Hun maatte indrømme, at Sidse var ubegribelig godt indviet i „alt, hvad der foregik paa Egnen og i Husene.“ Sidse interesserede Fru Kammerjunkerinden. Sidse logrede med sin snilde, sletnærede Hale for Fru Kammerjunkerinden. Sidses tvetydige Tunge hvislede og spillede sin allersomflifligste Melodi, naar hun færtede Kammerjunkerinden. Naar Kammerjunkerinden stod i Vinduesfordybningen derude i Entréen og nedlod sig til at lade sine fede Kinder hænge, som et Par fedtunge, folkelige og venlige Gardiner i en folkekær Krostue, og, naar hun med slet dulgt Interesse udspurgte Sidse om Nyt fra nær og fjærn, saa forekom det Sidse, at hun „lige i Øjeblikket“ havde „en af sine egne“ for sig, hun følte — ved Kaffen og ved Kammerjunkerindens fortrolige Nedladenhed — sin Meddelsomheds-trang pirret til det yderste. Og, mens hun i Pavserne mellem Kaffeslurkene lod sin Tunge løbe, gnistrede hendes gamle Øjne af agtpaa-givende, smigret Iagttagelseslyst, mens hun drak

„Hvorfra har De dét, Sidse?“ spurgte Kammerjunkerinden og lagde fortrolig sin Haand paa Sidses Arm. „Hvorfra har De det?“

„Ih, Du Alstyrendes!“ udbrod Sidse og tog

for et Øjeblik Koppen fra Munden. „Som om je' ikke selv havde staaet bagom Provstens Stakhave og sét hele Re'eligheden: Dér kommer hun, Hr. Bülow's Frøken, og saa begge de Smaa med døreses Slæder, — akerat, som de plejer, — nu, Søndag Ettermiddag. Og — akerat, som det tovli'e Fruentømmer plejer! — gi'er hun sig til at lege med disse her Bülow'ses Onger — paa Banken, yde bag Byen, — aa sætter sig paa Svipslæden — med Drengen bag og Tøsen foran — og griner saa himlende højt, og javer a'sted, — akerat s'Ge' li'som en Fu'l! — nær a' Banken og yd over Søen Naa da!“

„Var der nogen, der saa det? — Var Hr. Bülow ikke med dernede?“

„Ne—ih! Hun, den onge Frøken, var ganske alene med Børnene. Men, — se Marens og saa gamle Janes Kærester, de vidste, jo, at hun plejede at komme. Og, da hun saa godt og vel var sluppen yd paa Isen og ha'de hjulpet Tøsen et Par Smaaskøjter paa, og selv ha'de snøret sine egne paa, — for hun løber fa'li' let paa Skøjter! — og li'som hun og Tøsen ha'de faaet spændt sig for Svipslæden, hvor Drengen han sad og grinede, — ja, se saa va' 'et di kom! — Hi, hi, hi—h!“

„Hvad saa? Hvad saa, Sidse?“

„Ja, se saa samlede alle Ka'lene og Læredrengene sig omme bag Provstens Mødning.

Aa — lige med êt — brød de frem og rendte nær paa Isen! De holdt hinanden i Hænderne og sluttede Kæde: De ha' da osse Lov til at more sig paa Isen en Søndag Ettermiddag! — Naa da? — Ja, og saa sa'e de ikke et Ord. De bare rendte lige paa dem. Og da hun, Fruentømret, saa, at det var hende og Børnene, de vilde etter, se, saa greb hun jo en af Bülow'ses Onger med hver Haand og for — li'som en Vind! — ind imod Bredden. Men, se — Ongdommen i Nakkebjer' By la'er sig nu'nte na're! Og hele Kæden rendte etter dom. Og han, Jokumsens Svend, tog Frøkenen om Livet, — og Skomagerens pukkelryggede Jæens skubbede hinde to Gange omkuld i Spraadisen hih! — hun fik lige Tid til at redde sig iland! Og Hr. Bülow'ses Onger blev da huggede nær i Isen; — Drengen han væltede s'Ge', saa han fik et stort Hul i Nakken! — Naa da! Je' si'er Fru Kammerjonkeringe: Fædrenes Synder gaa li'egodt i Arv til Børnene i mange flere Ledder, end no'et Menneske aner, si'er je'."

„Men — hvad blev det saa til?“

„Ja, det blev til, at hun, Fruentømret, ganske rolig spændte Skøjterne af, og tog et Barn paa hver Arm, og gik op i Provstens Port og vaskede Blodet af sig selv og af Drengen i Sne. — Saa gik de hjem. — De' var li'egodt fælt, saa Børnene græd.“

„Aah, det¹ var vel ikke saa forskrækkeligt?“ —

„Jah! — Je' si'er osse: Som ên lever, saad'n bliver han estemeret blandt skikkelige Folk; — aa saa ded med Fædrenes Synd!“

„Men, hvad sagde saa Hr. Godsejer Bülow til den Sag?“ spurgte Kammerjunkeren og fyldte Sidses Kop for tredje Gang.

„Han kom gaaende ganske sindig nær i Byen om Aftningen med sin Ridepisk under Armen. De si'er, at han var helt hvid i Ansigtet. Og han spurgte efter no'en a' dom, som ha'de væ't med. Men se — de var jo rendt alle sammen. — Saa meldte han det til Byfogden.“

„Troer De han gjør noget ved den Sag, Sidse?“

„Ne—ih, Gu' om han gjør! Ikke det allerbitterste, ikke! De ka' faa en Dalers Mulkt for „Gadeuorden“. Men de faar 'et itte'. For — det er itte saad'n for vores Byfoged at hitte Rede i saadan' no'et. — Godt var 'et el's, at han, Hr. Bülow, ikke fik fat paa nogen a' dom den Aften!“

„Hvorfor dét, Sidse? — Værs'god, tag et Stykke Kage endnu.“

„Han ha'de slavet dom te' fordær't!“ svarede Sidse med pludselig Alvor og med Overbevisningen malet i alle sine Træk.

„Aah,“ bemærkede Kammerjunkerinden, „han, som er saa folkekær, varer sig nok for at prygle løs paa Pøb paa de vakkre unge Mennesker i Deres By.“

„Nej, nej! Fru Kammerjonkerinde. Saa kender De itte Jens Bülow, som vi kalder ham mellem vos: Han er ligegodt af det Slags, der itte fidter med Tingene.“

„Ja, — saa er der ikke mere Kaffe, Sidse.“

— — — — —
„Post-Sidse“ traskede af. Fru v. Steinthal skyndte sig at referere Historien i Dagligstuen.

„Slige Geshichter ville ikke gavne min Contraparts Popularitet,“ bemærkede Hr. v. Steinthal og gned eftertænksomt sine magre Hænder mod hinanden.

„Aa, nej. Ikke for Øjeblikket,“ indrømmede den gamle Etatsraad harmfuld og alvorlig. „Men, min gode Steinthal, jeg begynder at tro, at vi to dømme dén Mand fejlagtigt. De skal se: Vælter De ham iaar, vil han gaa paa igen og slaa fra sig med Stumperne, indtil han faar gennemført, hvad han vil: Han er ex officio i Miskredit; men — der er i Virkeligheden ikke ret mange af os, der ville vedblive at tro paa, at han har en daarlig Samvittighed: Der er for megen Frimodighed over ham.“

„Meget muligt,“ svarede Hr. v. Steinthal og saa ud ad Vinduet, ud i den store Park. — „Pøblen lader dog til at have ladet sig sugge-

stionere ved det Faktum, at vi, — at det gode og agtværdige Selskab har vendt ham Ryggen.“

„Jeg si'er, jeg si'er: Føj for Satan, Steinthal! si'er jeg!“ udbrød den gamle Etatsraad og fo'r med ungdommelig Ilterhed op af sin Lænestol.

Og han trak sig tilbage paa sit Værelse.

Foraaret kom da omsider.

Det strømmede ned over Følkets Hoveder, som noget næsten haandgribelig glædeligt. Det dalede ned, dejligt og husvalende, som Naturens Helligaand, over alle disse vintertrætte Sind, — som det døgnlange Lys over Eskimoen efter det lange, lange Mørke.

Det kom med jagende, hvide Skyer under en lysblaa Himmel, med solblinkende, rislende Vande, der banede sig Vej ned over ruggørne Bakker, ned i Kilder og Bække og Mosehuller, der den sortgrønne Gedde piskede Vandet med spænstig Hale og dirrende Finner i kæk Vellyst!

Det kom med fløjtende Fugl paa Tag og i Skov, med trækkende Fugl, — Fugl, der drog bort, og Fugl, der kom, — med underlige Sus

og Pib og Toner af Vingeslag gennem det uhyre Rum ved Dag og ved Nat.

Det kom med den frejdige Sol. Tidligt stod den op. Den skinnede paa grønne Spirer, paa Kælderhals og Kejserkrone og Viol, paa hvide, nyfødte Lam, der foraarsdrukne tulrede omkring paa lange, laadne, stolpeagtige Ben, paa Gadekærs og Grøfters Myriader af sært, koldblodigt Kryb, der kom frem, kravlende og krablende og stirrende, for snart at føle Livet i sig og optøet fare afsted for at nyde det. — Sent gik Solen ned: i et Hav af glade Farver, i flammende Rødt og Purpur og Violet, eller som en stor, glødende Kugle i ensfarvet blaalig Dis. Længe efter dæmrede Lys over Jorden. Og Skovens og Markens Fugle bleve ved at lade sig høre. Det kribledede og puslede i fjorgammelt Løv, under Mos og Lav og askegraa Stubbe. Og Nattens underlige Insekter kom frem i Dæmringen: tunge, vraltende Biller, der betænkte sig længe, før de spændte ud de stærke Vinger og fo'r bort i Tusmørket, Skarnbasse og Oldenborre, Ørentvist og Bøghjort, Snudebille og Mariehøne.

Landboen paa denne hellige Egn vaagnede ved Daggry: Der var saa vist nok at gøre nu! Naar han stak Hovedet udenfor, og Drengen allerede fløjtede og hujede i Stalden, hvor Morgenluft og Morgensol køligt strømmede ind over brølende, yverspændte, brune Køer og

dejligt, halmet Møg, — og Stæren han fêl paa sin Violin oppe paa Husets Mønning, — og den røde Hane flaxede op paa Brøndkarmen og gol, saa ualmindelig langt og længe, for at faa samlet alle disse sendrægtige, opsættegale, liggesyge Høns om det Korn, den nu omsider havde faaet sparket op mellem Stenene dernede, — og Karlen kom ud med opselede Heste og red ad Marken til, — Marken, der bredte sig dérude bag den vidtaabne Toftport, fed og „tjenlig“, — saa syntes Landboen, at han ligesom kunde lugte Foraaret i Luften. Og, drømmende om god Høst, og Held med Tillægsdyrene, stigende Flæskepriser, og Sundhed og Helsen for Kone og Børn, satte han sig til Davrebordet.

Og, naar han langsomt havde søbet sin Mælk og Grød, faldt hans Øje paa „Kendet“, der i Glas og Ramme hang dér henne paa Panelet ved Ovnens. Det var et kønt Kende: Et pænt, lille Hus mellem røde Roser og blaa Klokkeblomster, og, tværs over Billedet, foran en opgaaende Morgensol, Indskriften: „Gud signe vort Hjem!“ — Han holdt meget af dette Kende: Siden han havde købt det, — det kostede ellers 3 Kr. 75 Øre, — havde ikke en eneste af Køerne „kastet“. Det var ham, Lægprædikanteren fra Staden, der havde solgt ham det . . . Og henne paa den anden Væg hang ogsaa et pænt Billede. Det var en sindrig Fremstilling af Drikkeriets

Følger. Og tværs over den stod trykt med store Bogstaver: „Her bydes og nydes ikke Spiritus.“ Det kostede bare 3 Kr. Men én tjente dog ved dét ogsaa. For der vankede ingen Drammer længere til Besøgende dér, hvor det hang. Og — han selv tog sig barestens en Snaps i Hjørneskabet, naar Sundhed og Helsen krævede det: Det Drikkeri var jo Djævelens Værk, som Redaktør Jensen skrev hver Søndag i „Faklen“ . . . Og lige ovenover Døren ud til Forstuen hang Billedet med Indskriften: „Her bandes og sværges ikke.“ Det var ogsaa et af Missionærens — 3 Kr. 75 Øre. Han havde været slem til at sige „Fa'en raspe mig“ og „Dæ'len glo mig“ og alle den Slags rigtige „Kødeder“. Han havde syntes, at det ligesom satte Fart paa Arbejdet . . . det gjorde det s'Gu' egentlig ogsaa . . . Nu havde han vænnet sig til bare at sige „sa—a— andelig“. Men — tjent ved dét, havde han ikke. — Der henne ovenover Kendet med „Napoleonsen til Hest“ havde i sin Tid Grundloven hængt i Glas og Ramme, — akkurat ligesom de hellige Kender. Men den var taget ned igen. For Missionsprædikanteren havde sagt ham, at den var „Poletek“, og Politik var ikke de Troendes Sag. Desuden kunde gudfrygtige Mennesker meget godt nære sig uden Grundloven, der kun var til Kævl og Splidagtighed. Saa var da „Missionshuset Naïn“

og Pastor Børresen og alle Egnens Lægprædikanter sat i Rammen i Grundlovens Sted.

Jo, jo! Jo, jo! Det var godt, at der nu endelig var kommet Lys over Landet og over denne syndige Egn! Det var godt, at en var bleven et gudfrygtigt og helligt Menneske, der vidste, hvad han skulde tro og gøre for at vinde den evige Salighed efter dette Liv og ikke vandre til Helvedes evige Luer og Pine, som de Vantro! —

Og den gudfrygtige Egns hellige Landbo rejste sig, tryk paa dette og det andet Liv, greb munter sin Hue fra Knagen og vandrede ud til Markarbejdet. Hans Sind var velbehageligt og meddelsomt. Og, da han gik forbi Fattighuset, hvor Mette Skomagers og „Stine Stikaf“ allerede sad i Solen opad Væggen og klapsede Vinterlopperne af deres Sengetøj med et Mangletræ, saa nikkede den hellige Mand ganske venligt til dem:

„Naa, Mette! — naa, Stine!“ raabte han, „saa vilde Vorherre i sin Naade dog la'e Jer leve ét Foraar endnu!“

„Ja, der ska' Du bare sé!“ svarede Mette med barsk Tungeraphed og vendte sit gamle, barkedede, ubestikkelige Ansigt imod ham. „Der ska' I sé, I Godtfolk, at Vorherre er mæjet mægtigere, end som I. For Du — aa di andre Store — har da gjort, hvad som bedst I ku' orke for at sla' vos ihjæl, da I forgangen

Aar satte vos paa 60 Kroner i Alderdomsforsør'else om Aaret.“

Og hun løftede atter sit Mangletræ og daskede løs paa Tøjet, der skulde luftes.

„Tak Du Gud, Mette! Nøjes med det I haver, — staar der nok skrevet“, sagde den hellige Mand i den fredsommeligste af alle Tonearter og et Blik, som en syg Merinosvædders.

„Ja, men naar én itte „haver“ no'et, itt', ka' dog vel én ha'e Lov te' a' si'e ded!“ snærede Mette bagud over sin Skulder og standede i Slaget med Mangletræet løftet i sin knoglede Haand. „Nørenstid i hellige Storka'le ska skære Sulet te' vos Trævl, æ' jere' Hænder li'egodt vantre*) nok for Mandfolkenæver at være. Men — nørenstid a' I ska' snitte te' Jer sæl', — naada!“ — Og hun hævlede løs paa Tøjet igen.

„Du er, Dælen glo mig! det væ'ste Utyske, jeg no'en Tid har kendt!“ svor han vredt og vendte dem Ryggen.

„Dér band'te Du, Ja—a—cob!“ lo den Gamle efter ham. „Se, nu ka' Du svemme omkring i Helvedes væ'ste Svovlpøl, nørenstid a' Du æ' død, — akerat s'Gu, li'som en Vandhund!“

— — — — —

*) afstumpede i Følelsen, som beklædt med en Vante.

En Foraarsaften paa dén Tid, da selv Padderne omfavne hinanden og fylde den klare Luft med deres glade Kvækken, sad Finsen og Anna Margrethe alene i Havestuen paa Smidstrupgaard.

Fløjdørene ud til Verandaen stode aabne, og en lun, aromatisk Luft fyldte Rummet. Finsen laa, udstrakt i en Havestol, og smøgede. Anna Margrethe havde sat sig med sit Haandarbejde paa Dørtærsklen. Stemningen syntes en Smule trykket.

„Maa jeg lave Dig et Glas Grog, Fader?“ spurgte hun efter lang Tids Tavshed.

„Ja, Tak,“ svarede han adspredt.

Hun kom med Groggen og stillede den paa Bordet. Deres Øjne mødtes. Og han saá, at hun var bleg.

„Anna Margrethe, min Tøs,“ sagde han med Næsen begravet i Glasset og med bortvendt Ansigt, „Ann' Margrethe, Barn,“ vedblev han med tilsyneladende Ligegyldighed, „har Du noget imod, at sige mig, hvad Du, — hm, — hvad Du har svaret ham — den unge Padde? — hva?“

Han satte Glasset lidt klodset fra sig og fo'r med Haanden gennem sit store, forviltrede Haar.

„Jeg har sagt „Nej“, Fader. Selvfølgelig har jeg sagt „Nej“. Jeg har jo aldrig i mit

Liv næret nogen somhelst Tanke om at blive Candidat Paddes Kone. Og nu skriver han mig paa en Gang til og spørger mig, om jeg vil være det!“

„Naa, — ja,“ mumlede Finsen. „Jeg tænkte jo nok, at der blev ingen Buxer ud af det Skind.“ — Og han dampede voldsomt, men veltilfreds af sin Pibe.

Der blev en lang, lang Pavse. Man hørte Frøerne kvække ude i Havedammen. Nu og da fo'r en Oldenborre brummende forbi. Tusmørket faldt. Men Anna Margrethe blev ved at stikke i Haandarbejdet, og den lange Traad hev sig med en sær og styg Lyd gennem Tøjet.

„Hør, Anna Margrethe,“ sagde Finsen endelig „skal jeg fortælle Dig en Nyhed?“

„Gerne, hvis den er god.“

Men da det kom til Stykket, kunde Finsen ikke rigtig faa formuleret, hvad han havde at sige. Saa brød det med umiddelbar Pludselighed ud af ham:

„Hvis jeg var Dig, gik jeg s'Gu' snart hen og giftede mig, Ann' Margrethe Det er slet ikke godt, at — at — at Mennesket er ene, som skrevet staar, — 'Gu' er 'et ej! Og jeg er begyndt at blive bange for, at Hensynet til mig staar Dig i Vejen. Men, ser Du, Ann' Margrethe, jeg klarer mig nok, og jeg — jeg vilde s'Gu' gifte mig, om jeg var i dit Sted:

Ungdommens Tid er hurtig forbi. Og senere, — ja senere, saa — saa er den bedste Tid borte, og en Del af det, man kalder Charmen ved Ægteskabet. — Din Moder var saa ung, da vi giftede os. Herre Gud, hvor et Par Mennesker kan være glade ved hinanden!“

Han vendte sig brat og drak af Glasset. Man hørte igen Frøernes Chor, og Insekterne, og Traaden. Saa sagde hun omsider:

„Man skulde tro, at Du længtes efter at komme af med mig, Fa'er, — om man ikke vidste bedre. Men, — hvor bliver Nyheden af?“

„Din unge Onkel, Anton Bang, er forelsket i Dig,“ busede Finsen ud. „Han vil nedsætte sig i Juli. Men, han vil fri til Dig først. Det er snavs for en Læge at være ugift! — Men — Du maa da vel allermindst ane, at han holder af Dig?“

„Ja, jeg har altid vidst, at Anton holdt meget af mig,“ svarede hun rolig, „men jeg har aldrig tænkt mig, som hans Hustru. Jeg holder meget, meget af ham, Fa'er. Men — jeg kan ikke gifte mig med ham: Jeg har aldrig tænkt mig, som hans Hustru Og Du vil dog ikke, at jeg skal ægte ham, fordi han som Læge helst maa være gift. Han kan jo ægte, hvem han vil. Han er jo dygtig, smuk og begavet. Og saa god! Hvor let vil han ikke kunne finde en god Hustru.“

Finsen tav. — Og de samme, kendte Lyde

kom tumlende fra det store Rum dérude — ind i den lave Stue, hvor Luften syntes, stillestaaende, død, at hænge trykkende ned over de to gode Menneskers Isser. Det var hverken lyst eller mørkt, hverken Nat eller Dag. Det var saa lyst, at man kunde skælne Træernes Toppe, Buskadserne i Plænen, Flagermusene, naar de svirrede forbi, — saa mørkt, at Finsen havde ondt ved at se sin Datters Ansigt, der nu ikke længere bøjede sig over Sytøjet, men vendte sig bort, ud mod den store Have, hvor Tusmørket rugede mellem Træstammerne.

De sad længe saaledes, tavse, begge bevidste, at de kendte hinandens Tanker. Dérfor saa tavse. Saa sagde Finsen, langsomt og ubehjælpomt:

„Anna Margrethe! — Du har vel hørt, at — at Æslerne har fornærmet Jens Bülow ved at forfølge hans Smaabørn og dén, han har givet dem i Mo'ers Sted? Du har vel hørt det? — Disse fejge, snavsede Hunde burde — — Det er, som levede vi i den mørkeste Middelalder! — Der skal Mod til, Du, naar en ærlig Kvinde vil gøre den Mands Velfærd til sin.“

Det varede længe, før Anna Margrethe svarede.

„Fa'er,“ sagde hun endelig med fast Stemme og rejste sig, „jeg vilde hellere være den, der havde Mod, end den, jeg er.“

Der kom en Nat med stille, mild Regn over Landet.

Der kom en Morgen med en Sol, saa tindrende, varm, med en Himmel saa snehvid af lette, dunagtige Skyer, saa ren og blaa, som en leende Bondegluts Øje, saa lystelig, at Bøgenes fede Knopper brast og slyngede ud det laadne, lysegrønne Løv, at Jordens Blomster sprang ud, og Sæden paa Marken struttede af Saft og Frodighed.

Paa den Morgen blev Danmark det dejligste af alle Landene. Paa den Morgen svam det, herligt, som „de Saliges Ø“ i sit blaa Hav, prægtigst at skue blandt denne underlige Klodes Egne. Paa den Morgen var der som en Henrykkelsens Jubel over alle Dyr. Alt, hvad der kunde krybe, flyve, gaa, var i Fart, i Bevægelse. Der var Brølen og Vrinsken over de frodige Marker, Vrinsken af nyfødte, dansende Føl og yverspændte Hopper, der glemte, at de var Lastdyr. Der var Skræppen og Pip og Kvidder i Mose og Kær og Busk . . . Dybt inde i Bøgeskoven sad Droslen i Toppen af det allerhøjeste Træ. Den satte Næbet lige op i Vejret. Og den skreg!

Og henover dette herlige Lands fortryllende Jord vandrede Gennemsnitsborgeren, graa og tankebunden, spekulerende over og ængstelig for Næstens Dyd og sit eget Sulefad. En lille Menneskealders politiske Stagnation med alt,

hvad dértil hører af social Moral, havde lagt sig over Menneskene paa Jens Bülow's skønne Egn, som den trødskende Vindfælde lægger sig over Bænkebiderne med de flade Rygge. Menneskene syntes at have glemt at glæde sig over Livet: De turde ikke le højt. Thi Naboen, som aldrig lo højt, kunde let tro, at de var fulde eller gale. De kunde ikke sige deres Mening om Himmel og Jord rent ud, frejdigt ud. Thi de havde en Følelse af, at de efterhaanden havde ligesom gravet denne Mening ned. Og det var vist bare til Ulejlighed og Risiko at grave den op igen. Mens en særegen Selvopgivelsens Raahed bredte sig blandt Ungdommen, traadte de Ældre forsigtigere og forsigtigere paa denne Fædrenejord, der dog var dem saa dyrebar: De såa, syntes det dem, det Særsyn, at den officielle Moral med alle sine officielle Krav blev saa uhyre fed, saa hastemt, saa høj-røstet, saa fuld af Fordringer og Paahit i Retning af Samfundets Førædling og Forbedring, — mens den private Moral blev magrere og magrere, mere og mere medgørlig, mere og mere snildelastisk, og mens Samfundet blev mere og mere mørt. Den officielle Moral — i Politik, Religion, Literatur og Kunst — var, som den Galtgriss Sæhrimmer: Naar gudsforladte Grovædere nu og da vovede sig til at gøre Indhug paa dens velplejede Flæskeryg, stod den op fra de Døde Timen efter, akurat ligesaa vaklende

fed, som tilførn. Den officielle Moral stod, efter mange Aars omhyggelig Optostring, omsider, som et Afgudsbillede for Folkets Bevidsthed. Og Billedet fik mange Tilbedere: Menneskene indsaa, at de privatissime kunde synde nok saa tappert, naar de blot officielt hyldede Billedet. Afguden var fordringsfuld, som en Moloch, behængt med Offergaver, som et katholsk Helgenbillede. Og naar dens Præsters Røst lød op gennem dens hule Indre, ud gennem dens Mund, lyttede Folket i ængstelig Andagt: Skulde dette dog ikke være „Guddommens“ eller „det betrængte Fædrelands“ Røst? — Og Folket blev vegt og forsigtigt.

Og gennem Molochens Mund prækedes for det lyttende Folk Bod og Afkald paa Frihed i Tanke og Frihed i Politik. Luften dirrede af Præken. Profeter — læge og lærde — mylrede op af Jorden. Profeter virke altid trykkende paa Lægfolks gode Humør. Men Selvopgivelsens Forkæmpere slaa det ned. — Folket paa den skønne Egn syntes i Aarenes hastige Løb at have mistet sit brede, frejdige Lune. Naar En slog sig løs og trallede op, eller satte Fart paa sine fede Heste, naar han kørte fra Staden, eller glemte at helde med sine Øren, naar de andre heldede med deres, — saa mumlede Kameraterne forargede mellem Tænderne: „Han dér maa være enten fuld eller gal!“ — Under Hellighedens Præken, under dens Raab paa Gud

og Djævel, under „Totalafhold“, og Sædeligheds-kævl og Humanitetsfraser, voxede Hovmodet og Klassehadet, den slet begrundede Selvgodhed og Manglen paa Samfundsfølelse, sin jævne, triste Væxt. Oldingene og de Gamle havde lettest ved at „følge med“ denne gudfrygtige Tid og tilfredsstille dens officielle Krav til Aanderne. De Gamle bleve da meget mægtige. — Den midaldrende Generation paa den skønne Egn kæmpede en mere eller mindre forsigtig og stille Kamp svingende mellem Fanatisme og dyb Mistro og Mistillid. — Ungdommen opgav at „gøre sig“ paa det givne Grundlag. Den begyndte at raabe paa en „ny, social Moral“, og — den levede højt bag den gamles dækkende Skilt Naar saa, nu og da, Svig og brutal Forbrydelse og Hykleri pludselig jog sit stygge Hoved gennem al denne hellige og moralske Fernis, gik der en kold Gysen over dette lille, selvgode Samfunds fede Ryg. Der løftede sig Stemmer, der dirrede af Indignation. Der blev et Øjeblik Hyl og Latter og ond Hoveren i de Unges og de „Ubefæstedes“ Lejr. Men kun for et Øjeblik: Thi Forkyndere og Profeter og For-kæmpere for det Bestaaende løftede deres Røst endnu højere, end før. Og de kimedede med Klokkerne og stødte i de indviede Basuner og svingede Røgelsekarrene. Og de overdøvede hastigt de Forargede: Der var for mange valne Mænd blandt dem. — — —

Jens Bülow så ikke saaledes paa Forholdene, da han paa denne Løvspringsmorgen vandrede gennem Skoven med Bøssen over Skuldren. Han var opfyldt af Haab, af Tillid til den sunde Fornufts Sejr i den Del af Befolkningen, som han elskede. Han syntes, at hans Kræfter og Offervillighed vare voxede saa uforklarlig stærkt paa det sidste. Han følte, at han kunde være veltalende som faa, naar han blev varm. I Dag skulde Slaget staa. Han vidste, at Modpartiet havde udfoldet den livligste Agitation. Han vidste, at Modkandidaten, Kammerjunkeren, i Forening med en Kres af trofaste Tilhængere, havde udført et methodisk Undergravningsarbejde mod hans Personlighed. Han følte, at Egnens mandstærke, pietistiske Parti var imod ham. Men idag haabede han, alligevel — trods alt og alle! — paa Sejr for Oppositionen . . . Hejh! hvor Solen skinnede!

Med en Drengs Spændstighed sprang han over Grøfter og Hegn. I den aarle Morgen havde han skudt en Buk dérude paa Mosen under „Trolldrynen“. Det var en gammel, stærk Sexender Kugleskud i Springet paa næsten 200 Alen! — Naa, — han vilde sende den ind til Fanny . . . Eller — han kunde bede Finsen og de Andre til et lille Gilde paa den efter Valget? . . . Aah, det var dog bedre, at Fanny fik den: Hun havde ikke ladet høre fra sig mere end en eneste Gang, siden

hun rejste. Og det var kun én kort, ukærlig Side: Hun længtes vel efter Landet nu. Og — det vilde dog fornøje hende, at faa det prægtige Vildt.

Han brød gennem et tæt Hegn af blomstrende Slaaentorne. Fuld af umiddelbar Glæde over dette Mylr af snehvide Blomsterblade, der løsnede sig og, som store Snefnug, flagrede efter ham, ud over Gærdet og ned i den yppige, grønne Rugmark, skyndte han sig hjemad: Idag var det Klaras Fødselsdag. De skulde drikke Kaffe i Haven alle sammen. Frøken Julie vilde ordne et „Fødselsdagsbord“; det havde hun lovet Børnene. Han og Ejnar havde allerede for otte Dage siden aftalt en stor „Hemmelighed“ — om et Par Harekaniner Hvor Børnene var gode — begge to — nu . . . Og lykkelige . . . Og hun, Frk. Julie, var glad ved dem . . . Lutter glade Ansigter, der om et Øjeblik vilde komme ham imøde! — helt nyt Liv! . . .

Han gik gennem Havelaagen nede paa Engen og fulgte Gangen langs det høje, tætte Hegn. Han fløjtede en Visestump og bøjede sig nu og da for at klappe Hunden, der logrende og svandsende var ilet ham imøde.

Udfor Stakhaven hørte han pludselig iltre Barnestemmer. Han standsede bag Hegnet og lyttede.

„Hva' bilder Du Dig ind, din skaldede

Go—o—'sejeronge!“ raabte en halvvoxen Dreng fra Landsbyen. „Tror Du ka'ske, at Du og Tøsen dér er mer', end som vi? aa ka' forby' vos, at si'e, hva' vi vil — hva'?“

„I skal ikke komme hérop i Stakhaven og skælde min Fa'er ud!“ lød Einars Stemme, støt og alvorlig.

„Ha! Din Fa'er! — Naa da! — Du tænker ka'ske, at vi vil væl'e saadan én til Rigsdagsmand — hva'?“

„Ja. — Fa'er skal være det.“

„Saa væl'er de snarere én, som min Fa'er — eller som gamle Per Siversen med Øjenklappen, — eller ka'ske som Kammerjonkeren. Aa ska' je' si'e Jer, hvorfor, I to Go'sejeronger?“ . . .

Der kom intet Svar.

. . . . „Ded er fordi, at vi or'n'li'e Menne-sker, vi vil ha'e et gudfrøjti' Menneske ing til Rigsdagen, aa ikke saadan en Horetamp, der javer Konen a'sted te' Kevenhavn, li'som han altstill' er gift mæ' hinne, — bare for at ligge i mæ' det andet Fruentømmer! — Se kons! vi andre, vi har da en or'n'le' Fa'er og en Mo'er men saadan et Par, som I, I har bare Hømh! dudeli! Hømh! dudeli!“ . . .

Og alt mens Drengen fra Landsbyen sang, hoppede han vrængende rundt om Jens Bülow's Børn, ledsaget i sin Krigsdans af et Par lige-sindede, mindre Kamerater. Og Bülow's Børn

forstod blot dette: at de haanede deres Fa'er og Mo'er.

„Forsvar Dig nu, din Hund!“ skreg Ejnar pludselig. Det lød i Faderens Øren, næsten, som en Knøserøst.

I samme Nu brød Bülow uvilkaarlig gennem Hækken:

Bleg i sit Ansigt styrtede Ejnar løs paa Fornærmerne. Han havde bevæbnet sig med en knækket Gærdestav og slog løs med hensynsløs Lidenskab paa den langt overlegne Fjende. Klara laa næsegrus i Vejsporet og græd, puffet om under Slaget.

„Der er Go — o — sejeren!“ hviskede det fra Mund til Mund. Og i næste Øjeblik var Landsbyens Dreng ude af Sigte.

Jens Bülow tog sin Dreng paa Armen, Klara ved Haanden, og gik ind til Frøken Julie med dem.

Og han meddelte hende alt, hvad han havde hørt og sét. —

„Jeg troede ikke, at der var saa megen Ondskab i Agitationen mod mig,“ sagde han, da de en Time efter i særegen trøstig Stemning samledes ved Maaltidet. „Som de Gamle sjunge, saa pibe de Unge. Det er dog godt, at — at vi er fire ærlige og tapre Kamerater om at fægte os igennem. Men — De, Frøken Julie, er vel snart mæt af Nakkebjerggaard og Livet her?“

„Aa, nej,“ svarede hun uforsagt. „Men — jeg havde ikke drømt om, at Stillingen her kunde være saa — saa særegen.“

Saa fortalte Bülow, hvordan han havde faaet fat paa Bukken, — en gammel, ondskabsfuld Buk, som altid sloges med de unge Bukke, og som havde dræbt flere af dem. Og „Fødselsdagsbordet“ blev afdækket. Og Ejnar førte Kaninerne ind i Triumph. Der var atter Glæde og Solskin over de fire Mennesker.

Ingen af dem gjorde sig Regnskab for, hvorledes det kunde gaa til, at et hæsligt Indtryk saa hastig kunde udviskes.

Under den høje Sandskrænt, i en Udkant af Provinsbyen, ligger Garnisonens Ridehus i den sene Foraarseftermiddags blege Lys.

Oppe paa Skrænten staar et Par blomstrende Buske. Allerøverst en Syringbusk. Den holder sine tunge, rige, lillafarvede Blomsterkvaste op mod den hvidblaa Luft. Den tegner sig mod Aftenhimlen, skarp som en Silhouet, for Manden, som staar dérned i Bakkelandet, lidt borte fra Mængden, der stimer om den dannebrogssmykkede Indgang, som Bier om Kubehullet.

Manden strækker pludselig Armene fra sig,

som trængte han til at bevæge sig. Saa tager han Hatten af, farer med Haanden gennem Haaret, tørrer Sveden af sin Pande, og borer sig atter langsomt gennem Mængden ind i Ridehuset.

„Det var Finsen fra Smidstrup,“ bemærkede en Borger ved Indgangen.

„Han er ude at trække frisk Luft,“ siger en anden.

„Jah. Det kan nok gjøres nødigt, for der er saa varmt derinde, som i Helvedes allerforbandeste Fængsul! — Og — han faar s'Gu'nte sin Candidat igennem.“

„Hvilken én?“

„Ih! Bülow, natyrligvis. Og — dét er s'Gu' egentlig kedelig, Carlsen.“

„Aah, mig er 'et da lige kært, hvilken én af dem, at de ta'er: Den ene er sort, og den anden er nok en Smule rød i Kanten . . . jeg er ligeglad! . . . Men, — hver Gang de hidtil har spillet „Sort og Rødt“ hér i Byen, saa har s'Gu' „Sort“ været den vindendes Kolør; saa — det maa vel være den bedste.“

„Ja, Du maa da'nte anta'e og tro eller si'e til Nogen, at ikke ogsaa jeg er lige glad, Carlsen. Kom ikke og fortæl, at jeg er Sjoselist eller Radikaler! Jeg har s'Gu' nok med at passe min Forretning! — Men, je' si'er alligevel: Han, Kammerjonkeren, er dog et sør'eligt

Mandfolk for en Landkres at skikke afsted til Rigsdagen.“

„Høh, hvad! Tiderne er s'Gu'nte bedre, Lodvigsen. Je' si'er: Va—a—lget er et Tegn og Symbolium paa Tiderne. Je' si'er, som jeg immeran har sagt: Naar hver Kres, Landet over, sender sit kæreste, populaireste Flæsk, — det er bare saad'n't Billede, — saa gjør hver Kres, hvad den ka'. Og, naar de saa er forsamlet alle sammen deringe i Rigsdagen, og alle Ministrene de kommer og kigger paa dem og mønstrer dem, saa, si'er je', bli'er Regeringsmagten s'Gu' da'nte bedragen Og dét er Hovedsagen, si'er jeg, at de, der nu én Gang skal styre Land og Rige, Lodvigsen, at de ka' faa Øjnene rigtig op for, hvad det da egentlig er, at Folk nu omstunder vil ha'e frem til Ære og Værdighed. Og ganske vist, Lodvigsen, er vores Candidat, som er Kammerjunker, inte mit Ideal af et Mandfolk eller Politiker eller Taler, men han er: en fremragendes Christen og saa „sort“, at — at én kan være saa tryg paa ham, som paa ingen anden.“

„Ja, men — det er alligevel trist, Carlsen, at vores „Flæsk“ er saa forbandet magert for Tiden . . .“

. . . „Du svigter s'Gu' dog da vel inte, Lodvigsen? og gaar hen og stemmer med Oppositionen?“

„Nejh! Er Du galen! Jeg stemmer med Regimentet.“

„Og jeg med Kantoret. — Du faar da trøste Dig med, at det magre Flæsk for Øjeblikket er anset for det fineste . . . Hør! Nu taler han, Bülow, igen!“ —

De to Mænd nærmede sig lyttende til Indgangen. Den underlige, dybe Summen derinde i det store Ridehus afdæmpedes. Det var i et Par Minutter, som om der var bleven kastet et Tæppe over alle disse mumlende Mennesker. Og ud gennem den afdæmpede Summen, gennem den tætte Luft, der var kvalm af Tobak og af Vælgerfolkets frie Uddunstninger, lød Jens Bülows Stemme, distinkt, og skarp, løftet i Indignation. Den lød kun et Øjeblik, et kort Minut. Saa var det, som om Mængden pludselig hev Tæppet tilside. Dens Mumlen voxede til Raab, dens Raab til Skrig! Og Huset rystede

„Ned med ham! — Væk med ham!“ lød det ud gennem Indgangen, ud i den rene, stille Aftenluft.

„Lad ham tale ud i Fred!“ skreg en Stemme, saa kraftig, at den overdøvede de andre og skaffede et Øjebliks Ro. Men op over dette Øjebliks Havblik svang sig en lille, letberuset Mands skingre Røst:

„Ne—ih! ne—ih! La' Knudsen tale! Han ved Dælen ede me', hvad Ret er!“

Saa var der nogle, der lo, og nogle, der hyssede, og en Mængde, der raabte paa Afslutning.

Atter tog Bülow Ordet: Snart tør og behersket, snart gnistrende, som Ild i Risbunken, lød hans Tale et Minut gennem Larmen. Saa var det med ét, som slog hans Stemning ud i lys Lue. Det var, som naar den ulmende Ild pludselig sprænger Bondens straatækte Tag og smelder sin Lue hensynsløs op imod Himlen Og der voxede paany Skrig og Raab op over Forsamlingen. Der var ikke Ørenlyd mere. Og ud af det store, kvalme Lokale strømmede en Skare af langsomme, men højt-talende Mænd, der snart lo, snart syntes betagne af Indignation, alle i ivrig Samtale. — —

„Hvad Fa'en var det egentlig, at han sa'e, Carlsen?“ spurgte Borgeren ved Indgangen sin Kamerat, der efterhaanden havde faaet boret sig frem til en Plads i Huset.

„Hørte Du det ikke? — Naa: — Ja, det var jo ogsaa forbandet dumt, at komme med den Slags, naar man vil vælges,“ svarede den anden. „Han sa'e vækkelig: „Et Folk vil altid faa de Tyranner, det fortjener. Det er Folket selv, der skaber sig sine Kejsere, sine Konger, sine Præster, sine Guder, — om ellers dette Folk ikke er magtstjaalent“ . . . Og saa, kan Du tænke Dig, raaber han lige med ét — saa

højt, at han overdøvede alle dem, der stod og hujede, — og han, Sivertsen, med Øjenklappen, var li'som han var rasendes! — saa raaber han, Bülow: „For Tiden sidder Folkets Magt i Regeringens Lomme. Den sidder der, som Mankelusen i Hestens Manke. Og, naar Hesten gaar af Sted, stikker denne magelige, famlevorne Lus Hovedet tilfredsstillet frem og melder: Jeg og saa Hesten, vi to, vi trække Læsset! — Naar jeg tænker paa alle de Talemaader, som Fler-tallet af denne højstærede Forsamling har bi faldet idag, saa, siger jeg: I æder Stene for Brød!“

„Sa'e han værk'lig det?“

„Ja, 'Gu' sa'e han 'et! Og — det var da for Resten ikke saa forskrækkeligt. Men — de var jo nu en Gang kommen ind paa at huje ad ham. Og saa hujede de. Og saa raabte han igen: „I sidder, Folk! og sover, — uden Begejstring, uden politisk Energi, daadløst! I har lad't Jer lulle i Søvn, som man luller et Barn. Man gav Jer et gyldent Legetøj i Hænde og sagde: Se! dét er Frihedens Guldæble. Nu kan I roligt slumre.“ Men, — I vide, at det kun er en raa, forgyldt Kartoffel. I har bidt i den, I har smagt paa den. Men — I har fundet Jer i Smagen Vel! saa æd da væk! Men naar I en Dag vaagne op og finde Kosten for smal, — saa vil vi vel mødes igen!“ — — Saa var 'et, at de hujede

for sidste Gang saa ganske masendes! Ne—ih, Bülov, han bli'er s'Gu'nte val't! Han fornæ—æ—rmer jo ligefrem Folk!“

De to Kamerater bevægede sig langsomt over Sandet ned mod Gaden. Der blev en lang Pavse i Samtalen. Ludvigsen gik og grundede over, hvordan det vel kunde være, at Carlsen saa tydeligt erindrede alle disse Ord, han, som ellers var saa glemsom, — og gentog dem saa livligt, ligesom det var ham, og ikke Bülow, der havde sagt dem. Da de saa omsider naaede den brolagte Gade og hørte deres egne tunge Trin mod Stenene, løftede gamle Ludvigsen pludselig Hovedet og spurgte interesseret:

„Sa'e han vækkelig dét, Carlsen?“

„Ja, 'Gu' sa'e han 'et! — og en hel Del, der var værre endnu.“

„Og hvad sa'e saa den anden, Kammerjonkeren?“

„Hm — aah, han blev jo bare immeran ved at staa og kissemissе med „Gud, Konge og Fædreland“ Der var da ligegodt nogle, der sa'e, at alle de tre var meget for gode til saadan uafladelig at mingeleres ind i al den Snak . . . Og unge Svendsen raabte, at nu gik han ud for at brække sig.“ —

Ny Pavse. — Først, da de vare naaede til Byens Torv, stod Ludvigsen stille og lagde betænkelig sin Haand paa sin Ledsagers Arm.

„Ved Du, hvad jeg tror og antager?“ sagde han.

„Ne—ih, det ved jeg ikke.“

„Jeg troer, at — at Bülow bliver Nr. 1 — en anden Gang.“

„Hmh! Ja, — jeg troer even akerat li'som Du, naar — jeg da skal være ærlig.“

„Vi gaa galne Tider imøde, Carlsen.“

„Ja, det gjør vi Lodvigsen, — jah.“

„Men — Vorherre hjælper os nok.“

„Jah, 'Gu' gjør han vel nok det! — Naa, — Farvel!“

Sent paa Aftenen kundgjordes den skriftlige Afstemning: Kammerjunkér von Steinthal var valgt til Kresens Repræsentant paa Thinge.

Sent om Natten vendte Bülow hjem fra Byen. Der var ingen oppe: Alle Vinduer vare mørke.

Han kastede Linerne til Staldkarlen, der søvndrukken stod ved Trappen og skruede paa Staldlygtens Tranlampe. Saa bød han „Godnat“ og ilede med at komme ind.

Den gamle Høsehund rejste sig fra sin Kurv i Entréen, og kom ham logrende og snøf-

tende imøde. Da dens Herre glemte at klappe den, gjorde den kort omkring, sprang atter op i Kurven, drejede sig nogle Gange i Kres, og lod sig endelig med et velbehageligt Suk falde sammen i sin vante Stilling.

Bülow strøg en Tændstik og tændte Lyset paa Gangbordet: Dêr paa Knagen hang Ejnars Overfrakke og Hue, dér Klaras Overstykke, der Frøken Julies graa Hawelock og hendes Hat, der var saa tarvelig, at Madammerne nede i Landsbyen stødte til hinanden og fniste i Stedet for at besvare hendes Hilsen, naar hun gik dem forbi med Bülows Børn. Ellers syntes den store Entré saa tom og saa død, at Bülow uvilkaarlig skyndte sig at hænge sit Overtøj paa Knagerækken, at det dog kunde fylde en Smule.

Han gik gennem de øde, møbeltomme Værelser til sit Kontor og tændte Lys. Dér såa ud, som altid forhen. — Han greb Lampen og søgte paa Bordet og Pulten og Stolene — tilsidst paa ganske urimelige Steder, om ikke Klara eller Ejnar eller Frøken Julie i Aften, som saa ofte forhen, skulde have skrevet et Par Ord til ham paa en Seddel med et „Godnat, kære Fa'er! Vi ere alle tre saa søvnige,“ — eller: „Her er ingen Ting slemt sket, mens Du har været borte, men Kani-nens Ben er ligeved at komme sig, kære Falle, Godnat! — Klara“; — eller: „Børnene søde og glade. Der staar The og et Glas Grog paa Kaminen. Julie V. . .“ Nej, der var ingen

Seddel, ingen Hilsen, intet Spor af Menneske Heller ikke i Byen havde han talt med nogen efter Valghandlingen. Han havde netop nikket til Finsen og Anna Margrethe, da han paa Vejen ned til Købmandsgaarden, hvor hans Vogn stod, havde sét dem paa Torvet, langt borte i Stimlen. Og saa havde han skyndt sig hjem.

Han løftede Lampen og saa sig om i det store Værelse. Han havde altid forhen næret en stille Beundring for dette Rums Stilfuldhed og solide Komfort. Inat forekom det ham at være et ganske almindeligt, skummelt Herreværelse, en af disse finere Baase for civiliserede Tobaksrøgere og Smaavildts-Jægere.

Han løftede Lampen højere endnu. Dens Lys faldt paa et udstoppet Elsdyrhoved borte over Døren til Gangen — et langt, grimt, graat Hoved med en hæsliq Snude, med store, døde Glasøjne og et Par „Skufler“, som Møgskovle! Han havde skudt den Elg en Maaneskinsnat højt oppe i Sverig. Det var den eneste Elgtyr, han havde skudt — en Maaneskinsnat, da han troede, at han elskede, og at han blev genelsket af et af Verdens yndefuldeste, kvindelige Væsner, da han troede, at han havde en Fremtid for sig, som Patriark og Erotiker og Demagog. Og som Minde om hin Nats stærke Stemning hang Elgtyrhovedet dérhenne. I en Aarrække havde dette udstoppede, zoologiske Præparat

magtet at opvække en hel Verden af Billeder, Stemninger og Erindringer i hans Sjæl . . . Aah, for en taabeligt construeret Sjæl! Men nu, inat, faldt det ham pludselig ind, at dette Hoved i Grunden var umaadelig hæsligt. Det var saa grimt, var det, med sine stirrende Gloøjne og sin støvede, flenskallede Hud, at det aldrig mere skulde vække hans Illusioner til Live. Der var noget i dette døde, stillestaaende, mølædte Dyreansigt — med dets underlige Snude — og sladskende Øren, — der var noget i dét, der mindede ham om gamle Sivertsen med Øjenklappen, naar han var højtideligst om Kammerjunker v. Steinthals Ansigt, da han stod der paa Tribunen ved Valghandlingen og smurte „Folket“ om Munden — i Spidskjole og snehvide Handsker . . . om hans Onkel, Ministerens, Aasyn, denne stakkels, perfide Oversnob, der havde boret sig frem, langsomt og rodende, som Springormen gennem den bedærvede Skinke, indtil han endelig en skøn Dag pludselig — sad triumferende paa Flæsket! Det var Onkel Alfreds Storhed, at han altid passede saa udmærket til Systemet, dette mærkværdige, flenskallede System, der, med en Inkvisionspræsts Gudhengivenhed og en Tandtrækkers venlige Mildhed, hang paa Folkets luvslidte Pukkel, som den pyntelige Lirekasse paa Invalidens. — Ja! Invalidens! . .

Og i samme Nu stod hele Valglokalet, Talerne, Menneskemængden, lyslevende for ham. Han hørte igen alle disse fede, rullende Phraser, denne Bombastik, denne Snakken-udenom, disse Orakelsvar til nærgaaende Interpellanter, denne Leflen for „det oplyste Vælgerfolk.“ Han hørte paany disse blødhjærnedede Afbrydelser af Mænd, der havde solgt deres Stemme for en Snaps eller en Ret Linser, disse Bifaldschor af trykkede Vælgere, . . . og saa, glimtvis, nu og da, et indigneret Raab fra en Mand, der blev overdøvet, et Alvorsord, drevet ud af en ærlig Strube, overdøvet af Lattersalve og Haan . . .

Jens Bülow satte Lampen fra sig og kastede sig i Lænestolen. Han skyggede med Hænderne for sit Ansigt, og han syntes at se endnu klarere for sig alt det, han maatte forstille sig.

Da han gik til denne Valghandling, vilde han gerne vælges. Nu — bag efter, — var han næsten glad ved, at han var falden: Han var kommen hjem, som en fri Mand, som den samme, han var, da han gik ud. Ja, som endnu friere: Han havde faaet sagt alt, hvad han vilde sige. Han havde ikke logret for Vælgernes Forfængelighed. Han havde lovet dem alt, hvad han vidste, at han kunde holde. Og Vælgerne — de havde hyldet Princippet Steinthal-Sivertsen. Han havde ventet sig det anderledes. Han havde ønsket sig det anderledes. Men nu — bagefter — følte han, at Ønsket

om selve Rigsdagsmandsværdigheden ikke kunde have været meget brændende. Thi han erkendte det som en Lettelse, at han ikke sad hér, som Repræsentant for Flertallet déroppe i Ridehuset — Kammerjunkeren og Kolportør Sivertsens Flertal. Men — han var vist et „Illusionsmenneske“, som Finsen saa ofte havde sagt: Han havde troet og haabet og stolet paa Fanny. Men hun havde bittert skuffet ham. Han havde Aar efter Aar holdt oppe Troen paa sit Folks Stolthed, paa dets Klarsynethed, paa dets sunde Fornuft. Men — det slæbte endnu paa sin tunge Lirekasse med dens talrige „Stykker“ af gudsfrygt-dirrende, tunge Hymner og latterligstakaandede Polonaiser. Det sad, dette Folk, taalmodigt og uforstaaende paa sin Plet Jord, snappende efter Luft, men uden mægtig, villiestærk Frihedstrang, — som Gjerdesmutterens Unger sidde og kære for Livet paa Kirkediget, naar de grumme Smaadrenge har fyldt deres Skrot med indviet Jord. Han havde troet paa sig selv, troet, at han ikke kunde blive træt, ikke kunde føle Væmmelse, ikke kunde lade sig saare af alle disse stupide Angreb paa hans Personlighed, alle disse hujende brutale Fortolkninger af hans Handlinger og Ord, og — han var træt, ikke, som den, der opgiver Evret, men, som den, der gaar bort for at samle ny Modstandsevne til ny Kamp. Jo! jo!

alt laa saa trist og øde om ham, saa trangt og snæverhjærtet

Han sad med Ansigtet begravet i sine Hænder. Han hørte saa grant det store, gamle Uhrs langsomme Tik-Tak ude paa den lange, mørke Gang. Og, alt imens han uvilkaarlig lyttede til denne Husets eneste Lyd, var det, som om hans Sjæl sad og bladede i hans Erindrings Album. Blad paa Blad vendte sig for ham, hver Gang med et nyt Ansigt. Og, hver Gang klang det hans Øren: „Han svigtede. — Han var blandt de Vigende. — Han sveg Dig og alt dit. — Han hér vil følge efter de andre“

„Du har i Grunden ikke ret meget tilbage, Jens Bülow,“ vibrede det vemodig gennem hans Sind, „ikke ret mange Venner: Der er Prins Rudolph; — han skal snart dø. Og Finsen? — ja, han staar da fast endnu. Og Anna Margrethe? — aa, hvor forsigtig! Og skikkelige Padde? — gaaet over til Fjenden. Og den, og den, og den? — ikke at stole paa, — ganske, som Vinden blæser! — Og det var en underlig Vind, der blæste: En tør, giftig Vind, der mumificerede Menneskenes Hjærter og forvirrede deres Hjærner Hans Næsebor udvidede sig, han trak uvilkaarlig Vejret dybere, og det forekom ham, at han endnu indaandede Valglokalets ramme, tunge, lumre, daarlige Luft. Han skønnede, at denne ubarmhjærtige, fordær-

vede Luft, ikke alene hang og tyngede tæt over Folkets Forsamlinger, hvor den samme udtærskede, kærneløse, politiske Langhalm Treaar efter Treaar tærskedes om igen af de samme politiske Tærskere for dette Folk, hvis Hjærte ikke endnu krympede sig af ærlig Længsel efter en Messias. Denne raadne Luft, i hvilken Ungdommen blev født med ilde Varsel, for et sundt Liv, og i hvilken Seniliteten syntes at trives, som Svampen i en Kælder, — Seniliteten med al dens impotente Ærgærrighed og lallende Selvbehagelighed, — denne Luft hang, som en trykkende Os og Em over Kirke og Skole, over Mands og Kvindes Dyd og Dom, over deres Forstaaelse af „Godt“ og „Ondt“ . . .

Jens Bülow sprang op. Der kom en mægtig Udlængsel over ham, en drivende Magt, der tvang ham bort fra Menneskene, som han kendte dem hér, afsted til fjerne, øde Egne, hvor „Udviklingen“ endnu ikke havde naaet den hjemlige, danske Fuldkommenhed. Der steg en kvælende Længsel op i hans Sind. Længe, længe havde den spiret i det skjulte. I Nat foldede den sig pludselig ud, pludselig, som den Blomst „Natdronningen“: Han maatte bort hérfra! Bort til store Sletter — med Vildt, der kunde sønderrive, med Mænd, der dræbte deres Beklikkere, og troede paa deres Guder, Kvinder, hvis Hjærner og Hjærter vare karske og stærke, og som endnu havde

Evnen til at elske andre, end dem selv, —
 — bort til store, til uendelige Stepper, hvor
 halvvilde Stod, stukne af den giftige Tarantel,
 sprænge afsted over glødende Sand og vis-
 nende Græssletter, gennem frygtelige, snehvide
 Saltsumpe, under en graagul Himmel, under en
 Sol, der med sit stingende Spyd behersker alt,
 Mennesker og Dyr, og dérfor er Genstand for
 ærlig og letfattelig Dyrkelse . . .

Han aabnede Vinduet ud til den maane-
 belyste Borggaard, og indaandede i lange, tunge
 Drag den friske Luft. Alt var saa velgørende
 stille. Han kunde, naar han lyttede, høre de
 sovende Hestes Pust ovre i Staldlængen, og en
 Nattergals Slag et Sted langt borte . . .

Ogsaa Bjærgene vilde han besøge! Han
 vilde opsøge Menneskene deroppe mellem de
 snedækte Tinder, — Menneskene, der levede
 en Mils Vej nærmere ved Himlen, og saaede
 indviet Byg i Slippene mellem de graa Urer.
 Han vilde have at vide, om de vare lykkel-
 ligere, end vi, om de vare ædlere. — Ja, ogsaa
 Højbjærgene! med deres lette, rene, giftfrie
 Luft.

Han stod længe med Panden støttet mod
 Vindusposten og tænkte paa sin Plan. Han
 vilde rejse snart, saa hurtig, han kunde faa
 ordnet sine Sager hjemme og ude. Han havde
 jo en dygtig Forvalter. Finsen vilde holde
 Opsyn med Agerbruget. — Og Børnene? Mon

de vilde længes en Smule efter ham? Mon Frøken Julie alene turde paatage sig Ansvarret for dem og for hele Huset? . . .

Der paakom ham en pludselig Trang til at se Børnene, før han gik til Ro. Saa greb han Lampen og gik forsigtig gennem Koridoren til Børnenes Værelse.

Lydløst aabnede han Døren. Paa Bordet ved Vinduet brændte den lille Flydevæge i sit Glas. Ejnar laa i sin Seng ved Ydermuren og sov trygt. Bülow bøjede sig over ham og saa længe og forskende paa hans Ansigt.

„Hvor denne Dreng har forandret sig!“ tænkte han. „Baade i Sind og i Skind er han bleven en anden. Der er kommet saa meget godt op i ham, at det næsten har omformet hans lille Ansigt.“

Han løftede Lampen og lod Lyset strømme frit ned over det sovende Barn. Saa gjorde Drengen en uvilkaarlig Bevægelse isøvne og begyndte at gnide sig paa Næsen. Og Bülow skyndte sig hen til Klaras Seng.

Den var tom! — I pludselig Angst saa han sig om i Værelset, og nu først opdagede han, at Døren til Naboværelset, der tilhørte Frkn. Julie, stod vidt aaben.

Forsigtig og ængstelig, som en Tyv, listede han sig frem til Tærskelen, løftede Lampen og saa derind.

Naa, ja! — Der laa hun, Frkn. Julie, og

sov, fast og roligt, med Barnet i sin Favn. —
Naa, ja

Jens Bülow vendte sig med et Smil og skyndte sig bort. Og han nynnede tilfreds, da han klædte sig af for at gaa i Seng.

Der var gaaet nogle Dage siden Valgdagen, og Bülow havde endnu ikke besøgt Finsen. De to Venner havde talt med hinanden paa Marken. Bülow havde været, som han plejede. Han havde fortalt om sin Rejseplan og bedt Finsen om at holde Øje med Bedriften, mens han var borte.

„Du vil altsaa afsted paa saadan en — en æventyrlig Fart?“ havde Finsen spurgt.

„Ja. Jeg vil rejse om otte Dage,“ svarede Bülow besluttet.

„Høh, naa,“ sagde Finsen og kløede sig i Nakken. „Du kommer dog vel over og siger os pænt „Farvel“, før Du gaar herfra?“

„Ja. Jeg kommer paa Lørdag Aften, hvis Du vil have mig,“ svarede Bülow. „Maaske vil det vare en Stund, før vi ses igen.“ —

„Herre Gud, Bülow?!“ udbrød Finsen efter en Pavse, og fixerede Vennen ganske alvorlig.

„Ja, Finsen, det maa blive saaledes: En maa leve Livet saaledes, at han kan døje det. Jeg trænger til at lufte Gællerne. Jeg har bragt alle mine Sager i Orden, — endogsaa mit Testamente vil Du finde i min Pult, om Du skulde faa Lejlighed til at søge. Nu gaar jeg min Vej: Terrainet her synes mig for Tiden saa trist, at jeg med Glæde overlader det til Fjenden. Naar jeg en Gang vender tilbage, — tager jeg fat, hvor jeg slap.“ —

Anna Margrethe modtog Efterretningen om Bülow's Rejse med dulgt Uro. Hun havde ikke set ham siden Valgdagen. Men han havde i de forløbne Uger beskæftiget hendes Tanke mere, end nogentid før. Hun saa ham stadig for sig, saaledes, som han stod deroppe paa Ridehusets dannebrogsmykkede Talerstol, med dette frejdige, modige Smil, denne ubestikkelige, beherskede, og dog saa ærlig-hvasse Indignation, biende paa Ørenlyd. Hun hørte endnu hans Stemmes skarpe Klang, naar den atter og atter skar gennem Hylet, og slyngede disse korte, klare, æggende Ord ud over Folkemængden, — der svarede med et nyt Brøl. Skønt hun var ledsaget af sin Fader, havde hun befundet sig ilde i denne Skare af tilsyneladende saa ophidsede Mennesker. For første Gang var hun tilstede ved en saadan Handling, og hun vidste endnu ikke, at alle disse Raab og Skrig og Hyl aldeles ikke stode i noget naturligt Forhold til den Mangel

paa følt og sund Forargelse, paa virkelig Energi, der i Sandhed karakteriserede Fler-tallet af disse Højrøstede. Hun følte en pludselig Angst for, at disse Skraalere-ex-officio skulde storme Talerstolen, og i det mindste sønderrive Bülow . . . Hendes Tanke forvildede sig til Erindringer om Prinsesse Lamballes Skæbne og andre grufulde Scener fra de franske Revolutioner. Og hun greb varsomt sin Fader i Armen.

„Jeg troer, de myrder ham!“ hviskede hun.

„Aah, for Snak!“ svarede Finsen. „Ser Du ikke, at det er Reactionen, der holder Kermesse idag? Den gør aldrig saa kort Proces i dette Land. Naar den myrder, gjør den det i Reglen successive, Tomme for Tomme, i Dydens og Moralens hellige Navn.“

Anna Margrethe gik i alle disse Dage, som i en Svimmel. Hun havde en Følelse af, at Bülow i den sidste Tid var gleden langt, langt bort fra hende. Og, jo længere han fjernede sig, desto større voxede han sig i hendes Sind. Nu vilde han rive sig helt løs, ryste Støvet af sine Fødder, kaste sig hensynsløst ind i andre Livsformer . . . Han vilde forlade alt, sætte sig ud over alle de Vanskeligheder, der vilde taarne sig op imod ham paa en saadan Færd, vove alt. Og for hvad? — „Blot for at erfare, om Menneskene virkelig skulde være ens overalt,“ som han havde sagt til hendes

Fader. — Der var intet og ingen, der holdt ham tilbage, . . . denne underlige Mand, — som ikke syntes at kunne blive fuldtud ulykkelig . . .

Den stolte, forbeholdne Anna Margrethe sneg sig om Dagene, som en Tyv, langs Hegnene, frem til Steder, hvorfra hun uset kunde se langt, langt ud over Markerne. Og, naar hun øjnede ham langt ude paa Agrene, saa bøjede hun sin slanke Ryg, og skjulte sit smukke Hoved i sine Hænder. Saa lukkede hun Øjnene til og drømte, — hver Dag den samme Drøm: at han, dér, langt borte, at han kom nærmere og nærmere, — at han anede, at en Menneskesjæl sad her, sammenkrøben og forvreden i Smerte, og sejgpint under Selverkendelsens frugtesløse Piskeslag, biende, som en Hund bier paa sin Herres Haandstrøg, — at hans Trin kom nærmere og nærmere, . . . hun hørte dem saa tydeligt, hun saa ham saa levende for sig bag Hulhaands og Øjenlaags Mørke, hendes Næsebor udvidede sig og dirrede, . . . hun var, som Raaen, der dens Øjne blive saa store, saa fagre, og den staar stille i Lysningen og venter. Og, naar hun saa mærkede ham ganske nær, og han strakte sin Haand ud, og han begyndte at tale, — saa fór hun op med et lille Skrig, beredt til at fornægte sig selv, rystende af Velopdragenhedens

skamfulde, fattige Angst, og sáa, at alt var Blændværk

. . . Gennem Nætterne sled hun sig, urolig og søvnløs. Glødende hed kastede dette stolte, sunde og kyske Legeme sig paa det sammenkrøllede Lagen, medens hendes fromme og offervillige Sjæl kæmpede saa vild en Kamp mod frygtelig-fagre Drømme om ond, synlig Elskov, som alle forbandede, og ingen velsignede, undtagen én: Fru Fanny; — hun stod dér, ved Sengens Fødende, og løftede Armene, og lo med sin onde Latter, og hviskede, at den gode Gud havde sendt hende med en Velsignelse, — saa lang, som et ondt, sort Aar! . . .

Saa var det, at Lørdagen kom, Afskedsdagen. I Aften vilde han komme. I Aften skulde de mødes: han, der intet syntes at vide om, hvilke hemmelige Magter, der omgav ham, skjulte Kræfter, der, som gode og onde Alfer og Underjordiske, maatte voxé op, hvor han gik frem, — og hun, der nu saa klart og tydeligt gennemskuede sig selv, og som fremsynt stirrede ud over kommende Tider, trøstesløs, som den rejsende stirrer bort over et øde, ufrugtbart Bjærglandskab af graa Urer og graa, evindelig Is.

I Aften skulde de mødes for sidste Gang.

Anna Margrethe stod op om Morgenens tidligt, efter en næsten søvnløs Nat. Hun

rullede Gardinet op, aabnede Vinduet, og lænede sig ud over Karmen.

Dernede laa den store Have i den aarle Morgenstunds kølige Dis. Der bølgede hende i Møde en bedøvende Duft fra Buskadsernes Blomster, fra Graners og Lærketræers friske, saftige Skud, fra Plainen, hvor Duggen drev over Græsset, graa endnu, biende paa den opstigende Sol. Hun bøjede sig forover. Træt støttede hun Hagen mod Hænderne. Og gennem de tørre, halvtaabnede Læber og de nerveust opspilede Næsebor drak hun af den bedøvende, friske Duft, som den tørstende Vinkender drikker af den ædle Vin.

Saa løftede Solen sig. Hun såa den stige op over de lave, fjerne Høje, langt borte. Den steg og steg. Og alle Fugle kvidrede og sang. Insecterne summede sig Duggen af Vingerne. Fra Engene derude lød Kvægets langtrukne Brøl, og nede fra Borggaarden Karlens Raab og Hestevrinsken og Larm af Mælkejunger, Vogne og Redskaber . . . En Hare satte forskræmt afsted over den store Plaine dernede og forsvandt i Skoven.

Anna Margrete rettede sig, og såa sig i Spejlet. Med Ængstelse bemærkede hun, at hendes Ansigt var graablegt, hendes Kinder indfaldne, hendes Øjenlaag rødlig og trætte.

„Han gør Dig Fortræd,“ tænkte hun. For første Gang i sit Liv følte hun Medlidenhed

med sig selv. Og, mens hun for Spejlet redte sit lange, smukke Haar, græd hun.

Dagen gik langsomt, men ellers som den plejede. Hun havde i den sidste Tid ofte undret sig over, hvorledes man kunde komme i Vane og Øvelse med at lade alle disse Dage gaa, saa ensformige, saa betydningsløse, saa ligegyldige, — lade dem gaa forbi sig i den allerpæneste Orden, som veldresserede, soignerede Pudelhunde i Circus passere forbi deres Dresseur og Herre i latterlig-højtidelig Orden og Rækkefølge, — lade dem glide bort over sit Hoved, uden Ynde, uden Interesse, som tungtflyvende, graa Krager, der stræbe hjemefter ved Skumringstid, mætte og trætte, og i Længsel efter at sidde stille og sove ind paa deres graa Kvist. Idag syntes det hende sært, at hun omsider naaede fra Frokost til Middag: Hun syntes, at Timerne ligesom skjulte sig for hende, at den ene ligesom aad den anden uden derfor at blive federe. Og, da hun efter Middagsmaaltidet begav sig paa sin sædvanlige Spadseretur, forekom det hende, at der var gaaet en lille Evighed, siden hun sidst vandrede ad denne velbekendte Vej gennem Skoven ud til Ledvogterens Hus.

Med bankende Tindinger og spejdende Øje gik hun fremad over den kendte Sti. Broncefارvet af nedfaldne, brune Knopskæl slyngede den sig i Eftermiddagssolen gen-

nem Ungskov og over Lysninger. Den gled i bløde Krumninger gennem Storskoven og Stangskoven og frem under Skovbakkerne. Hun havde altid forhen elsket denne Sti: Den var saa smal, saa kaad-vildsom i sit Forløb, saa smuk; og den endte paa en høj Bakke, hvor „Hovedlinien“ begyndte. Deroppe fra kunde man se over til „Trolldrynen“ og Nakkebjerg og Nakkebjerggaard.

Men idag var det hende ligegyldigt, hvor hun gik, blot hun var skjult og alene. Hun havde en Følelse af, at stærke, hemmelighedsfulde Magter idag for første Gang i hendes Liv tog et alvorligt Tag i hendes Sjæl. Det var for hende, som om disse Magter, som onde, brutale Skovtrolde, allerede havde revet hendes Personligheds Slængkappe til sig med deres ubarmhjærtige Kraller, og at de nu sad, skadefro og grinende, og spillede „Plat og Krone“ om dette Klenodie, mens hun bare stod og saa til, uden at kunne foregribe Spillet's Gang, uden at kunne skjule sig længere.

Hun havde naaet Toppen af den sidste Skovbakke, før Nakkebjerg-Skoven begyndte. Stærk og smidig, som en Kat, var hun stegen op ad den stejle Skraaning. Nu stod hun deroppe, og saa ud over Landet . . .

„Aner han, at jeg elsker ham?“ tænkte hun og borede Parasollens Dupsko dybt ned i det trødskedø Stød, hvor hun havde sat sig. —

Hun skuede tilbage i Tiden paa hele deres Forhold. Og hun kom hurtigt til det Resultat, at hun aldrig havde givet ham Anledning til at tro, at hun elskede ham, — „som kun hun magtede at elske! . . .“

„Ak, om han vidste det! — om han vidste, hvor inderligt, og hvor længe! . . . Hvis hun nu, — i Aften, — før han drog bort, gik hen og sagde til ham: Jens Bülow, Du, som det brave, forsigtige Selskab vender sin brave, forsigtige Ryg, — Du, som din egen Hustru forraadte, som dine hellige og rettænkende Medborgere overdængede med Smædeord og Hyl, — jeg elsker Dig! ensom og stærk og særegen, som Du gaar mellem de andre . . . Hvad vilde han vel svare, tænke, gjøre? — Hvad ondt vilde der vel være i dette? — Var det da en Forbrydelse, en Skændsel, at elske just ham og at sige ham det, — den frimodige og nobeltænkende Mand, han var? Hvorfor tie? Hvorfor ikke søge at redde — Livet? Dette Liv, som han holdt i sin Haand, uden at vide det, som hang i en Spindelvævstraad, som han ikke saa, — som vilde blive, som en tung, frøende Byrde, om dette ene Menneske uforstaaende drev bort fra hende i Strømmen . . . Hvad ondt, hvad forargeligt, var der vel i dette: at gaa lige til, at sige til ham: Jeg elsker Dig. Gør med mig, hvad Du vil: Jeg er Din Ejendom.“

„Du er afsindig, Anna Margrethe!“ tænkte hun i næste Øjeblik. „Selv Slaven falbyder ikke sig selv paa Torvet eller ved Døren. Den ærbare Kvinde, — den ærbare Kvinde — strækker ikke Armen ud efter den eneste, hun elsker blandt Mændene. Hun sidder — og bier, og tier, og tilbyder sig ikke. Og — han vil ofte, ofte gaa forbi, uklar og uforstaaende, som en sovende. Han vil forsvinde i Mængden, vælge selv, glide bort for al Evighed. Men hun vil sidde tilbage, visnende i ufrugtbar Ærbarhed, skrumpende ind, som det fjorgamle Gemmeæble, som alle beundre for dets Holdbarhed, og — som ingen gider bide i . . .“

. . Der lød pludselig Barneskrig fra Ledvogterhuset nede ved Bakkens Fod. Anna Margrethe fór sammen og lyttede. Skriget blev mere og mere skingert og klagende. Saa sprang hun op og ilede ned til Huset.

Døren stod paa vid Gab. Hytten var ganske mennesketom. Der laa bare et lille Barn og skreg i en Vugge, midt paa Gulvet. Og en lille, sort Hund med underlige, fremstaaende Øjne og en hvid Plet paa Halsen, humpede hende logrende og venligt snøftende imøde.

Anna Margrethe bøjede sig over Barnet. Det var en stærk og buttet, kvartaargammel Glut, renligt holdt, kraftig af Røst. Han var just vaagnet af sin Eftermiddagslur, og skreg efter

Die, som kun et Barn, der begynder at føle sig forurettet, kan skrige.

Hun søgte i alle Husets Rum og udenfor i den lille Have. Men Moderen var intetsteds at finde. Saa løftede hun efter et Øjeblik Betænkning Drengen op af Vuggen og satte sig med ham paa Skødet ved Bilæggerovnen.

Han tav. — Hun bøjede sig over ham og begyndte uvilkaarlig at lege med ham. Saa skinnede hans blaa Øjne af Fornøjelse, han sparkede ivrig med sine buttede Ben og lo af fuld Hals.

Anna Margrethe havde for et Øjeblik glemt alle sine Bekymringer. Triumpherende over, at hun havde faaet Stine Per Ledvogters dejlige Unge til at tie, og med en særegen Glæde over det uvante i Situationen, opklaredes hendes Ansigt. Længe sad hun og såa paa dette milde, fremmede Barn, der laa og sparkede paa hendes Skød, mens Solen derude sank dybere og dybere ned bag Tykningen, og den lille, sorte Hund snorkede paa sit Leje under Ovnens. Saa begyndte Drengen atter at blive urolig. Med et kraftigt Vræl stemmede han sine smaa Hænder mod hendes Bryst, sled i Kjolelivets Knapper, og kastede sig fra Side til Side.

Anna Margrethe saa sig om i Stuen, raadvild og rødmende. Saa rev hun med pludselig Indskydelse Knapperækken op, blottede sig, og

lagde Barnet til sit Bryst. — Men det skreg endda

— — „Ih, Du Alstyrendes!“ lød Stine Per Ledvogters skarpe Stemme i samme Nu gennem det aabentstaaende Vindu, og Anna Margrethe fór skælvende sammen, som var hun greben i en Forbrydelse. „Ih, Du Alstyrendes! Det er jo Frøkenen! — Og Frøkenen vil gi'e Pattel! — til vores Morten! . . . Ja, Bryst er der s'Gu' rigtig pænt med; men — der er ju'tte no'et i 'et! — Ja, men Gud dov osse!“ — Og hun skyndte sig omkring Huset, ind i Stuen.

Dér stod Anna Margrethe, rød, som et drypende Blod. Morten havde hun lagt i Vuggen. Han skraalede fælt, da han såa sin Moder.

„Saah, saah, saah!“ dæggede Stine og tog ham op. „La' no bare mig komme te'! — Saah, saah, saah!“ —

Drengen fór løs paa sin Livskilde og tav stille. Stine såa triumpherende paa Anna Margrethe. Der var et Øjeblik's Tavshed, og Barnet begyndte at sove.

Saa løftede den unge Kone pludselig Hovedet og fixerede Anna Margrethe med et forskende, prøvende Blik:

„Tænk dog!“ udbrod hun endelig med dæmpet Stemme, for ikke at vække Barnet, „at Frøken Anna Margrethe virkelig holder saa gevaltig meget af Smaabørn!“

„Er Du tilfreds med din — din Husholderske, Bülow?“ spurgte Anna Margrethe i Aftenens Løb.

„Frkn. Julie? — hun er prægtig!“ svarede han, og hans Øjne straaledede. „Børnene ere saa lykkelige for hende. Ingen Moder kan være ømmere for dem, end hun. Og tapper er hun! Hun har Kampe nok at udfægte, for at faa Husholdningen i en fornuftig Orden. Desuden, Anna Margrethe, er der det særegne ved Situationen, at, næppe har hun faaet et sundt og venligt Hjem til at spire frem under sine kærlige Hænder, — saa er hele denne Hær af selvbestaltede, ondartede „Samfundsbeskyttere“ parat til paa ny at kaste sig over os. Jeg gider ikke dvæle længe ved dette! Men karakteristisk er det hjærteløse og brutale Forsøg, som man, bag vor Ryg og aabenlyst, gjør paa at forgifte det kønne og ærlige Forhold, der bærer vort nye Hjem . . . Jég begynder virkelig at tro, at man af en eller anden skjult Grund misunder os. Man vilde bæere os med en skadefro Deltagelse, hvis alt gik i Spaanerne for mig, som nu en Gang er sat i Rigens Act. Det vilde være en ganske retfærdig Himlens Straf! Men at vi leve gladere og lykkeligere nu, end nogensinde før, dét er utaaaleligt for de mange, der ikke ere nær saa tilfredse, som vi. — — For øvrigt: Hvorfor kalder Du, Anna Margrethe, Frk. Julie for min „Husholderske“?

Du føler selv, — det véd jeg, — at denne Tittel smager af ordinær, rødarmet, tyendemæssig Sufficance. Den passer ikke for Frkn. Julie. Du kender hende jo meget godt! — skønt Du endnu ikke har gengældt hendes Visit hos Dig. Du véd, at hun er udgaaet fra et gammelt, fintdannet Hjem, at hun er fuldtud Dame, at hun ingenlunde er et „fæstet“ Tyende, men ligesaa fri, som jeg selv, at hun indtager en Husmoders betroede Plads i mit Hjem, — og dog: Husholderske! — Tilgiv mig, Anna Margrethe, at jeg siger Dig dette saa lige ud.“

Han talte hastig og med Uvillie. Anna Margrethe hørte rødmende paa ham. Hun angrede. Og hun frygtede for, at han skulde fortsætte sine Betragtninger.

„Jeg beder Dig undskyldte, Bülow, hvis jeg har stødt Dig,“ sagde hun. „Jeg holder virkelig — rigtig meget — af Julie.“

Hun følte, at hun løj. Og hun rejste sig forlegen og gik hen til Fortepianoet. Hun bøjede sig med bankende Hjærte og hastigt arbejdende Bryst over Nodebunken. Hun vendte Ryggen til Divanbordet, hvor Bülow og hendes Fader begyndte at samtale. Og, mens hun skjulte sit Ansigt, skiftede det Farve.

„Du har fornærmet ham“, tænkte hun, „Du har været klodset nok til atter at støde ham — endnu langt længere bort fra Dig, end sidst, — end hin glade Aften, som Du ødelagde for

ham i Vinter, da Du følte, at han glædede sig over Dig, og Du lukkede hans Hjærte med dette modbydelige „Hils din Kone!“ — denne Kone, som Du hadede, — som han vidste, at Du hadede . . . Og nu! Ak, paa den sidste Aften! . . . Anna Margrethe! Anna Margrethe! snart har Du solgt din Kærligheds Førstefødselsret for en Ret brutale, hæslige Linser . . .“

Hun bøjede sit smukke Hoved dybt ned mod Nodebladene. Og hun græd ganske stille

„Synger Du ikke no'et for os i Aften, Ann' Margrethe?“ spurgte Faderen hende fra Lænestolen. „Det er saa længe siden, jeg har hørt en Sang . . . Syng en Duet, — Du og saa Bülow! Det er s'Gu' en hel, reel Evighed siden, at I har sunget sammen.“

„Jeg skal gerne accompagnere, hvis Bülow vil synges,“ svarede hun behersket med sin naturlige Stemme, stadig bøjet over Nodebunken. „Jeg selv er slet ikke ved Stemme i disse Dage.“

„Aah, hvad!“ mente Finsen, „syng Du, saa godt Du kan, min Pige: Jeg er s'Gu' en uhyre taknemlig Publicummer!“

„Ja, hvis Du vil, Anna Margrethe —?“ sagde Bülow og rejste sig.

Hun tog sig hurtig sammen, og, mens hun febrilsk gennemsøgte Nodebunken, drøftede de, hvad de skulde vælge.

Valget faldt paa de „gamle Sange“, Sangene, som de havde sunget for Finsen saa ofte, ofte i Fortiden, i de sidste trange Aar af Bülow's Ægteskab, naar han, i de lange, triste Efteraarsaftener pludselig „faldt ind“ til dem efter en afsluttet Jagtdag.

De sang og sang, — saa kønt, som ingen-sinde før, syntes Finsen; han strakte sig i en særegen vemodig Stemning i sin lave Stol. De sang disse gamle, naive Sange om den Kærlighed, der voxer op og lever og bliver stor uden at bekymre sig om, at „løse Næringsbevis“, uden frit Leide fra Præst og Degn, Borgmester og Amtmand, — om denne dumme, brutale, samfundsfarlige Erotik mellem Individuer, der knap kunne komme med paa Skattelisterne! — om denne gensidige hedenske Dyrkelse og Tilbedelse mellem Mand og Kvinde, dette urimelige Liv i Kærlighed af denne Verden for Kærlighedens egen — og ikke for denne Verdens Skyld. De sang disse gamle Sange. Alverdens civilicerede Snobber synge dem Decennium efter Decennium. De synge dem, for at suggestionere sig selv, for et Øjeblik at foregøgle sig selv, at de besidde Frejdighed, Livsglæde og Kærlighedsevne nok, til at føle — dybt og inderligt — med disse Sanges frejdige, livsglade og kærlighedsrige Digttere, der — som Regel — døde af Maltractement og Smalkost; de synge dem, som den i Bur fødte Lærke efter-

pipper sin frie Bedstefaders Jubelarie, mens den, stakaandet og overfedet, tripper rundt paa sin visne Græstørv Men Anna Margrethe og Jens Bülow sang Sangene saa kønt, saa kønt, syntes Finsen, — saa underlig kønt, som ingensinde før.

„Hun synger til ham“, tænkte han bevæget. „Stakkels Barn; — ja! hun synger til ham. Og han? — — —“

Der blev bragt ind festlig gul, mousserende Vin og flade Krystalpokaler. Der havde hvilet en noget trykket Stemning over denne sidste Sammenkomst. Men Finsen vilde ikke skilles saaledes fra Jens Bülow: Han skulde gaa glad og oprømt fra Smidstrupgaard dén Aften. Hvem vidste, naar de skulde mødes igen?

Saa flyttede de ud i den løvtætte Veranda, hvor Amplen hang, som en blodrød Glød oppe under Loftets mørkegrønne Løv. Dérude i den lyse Nat med alle dens sære Sus og Lyde, med dens betagende Duft og kvægende Kølighed, smagte den ædle Vin end bedre, duftede og finklede og sydede end herligere i de flade Skaaler.

Først sade de i Tavshed, tænkende hver paa sit. Men snart greb Aftenens Stemning de tre Venner. Den greb dem, først, som en Andagt, — som Aftenklokkens naive Musik kan gribe den ensomme Vandrer, — som Mues-

sinens dæmpede Sang, naar den bævende fylder Moskeens uhyre Rum, griber de knælende Ret-troendes Sjæle. Men senere voxede den til Glæde over Øjeblikket og glad Haab om, hvad Fremtiden vilde bringe. Bülow spøjte og lo. Og Anna Margrethe var lykkelig over hans Elskværdighed, og jog sin Misstemning paa Flugt. Finsen laa i sin Havestol og frydede sig og lo: Han elskede Anna Margrethe og Jens Bülow, og det havde smertet ham dybt at iagttage det særegne kølige Forhold, der havde udviklet sig imellem dem. — —

„Du skal have en Syring, — en tung, lilla Syring, — i dit Haar, Anna Margrethe!“ udbrød Bülow pludselig og sprang op for at finde en saadan. „Den vil tage sig saa kønt ud til dit Haar, — som Du sidder dér med Nakken i Ampellyset . . . Se her er én! Kom, lad mig sætte den fast, hvor den skal sidde!“

Anna Margrethe var i Virkeligheden bleven meget smuk i Aftenens Løb. Uden at gøre Modstand lod hun Bülow fæste Blomsten i hendes tykke Nakkefletning. Og Syringen klædte hende.

„Glæd Dig, Finsen, — kære Finsen! — saa køn en Datter, Du har. Skaal, Anna Margrethe! Tænk med Godhed paa din gamle Kamerat, naar han er borte. Og — vær kærlig mod dem derhjemme.“

Han løftede Glasset, og de drak sammen.

— Hun vilde have sagt noget om, at hun nok skulde besøge Cousine Julie flittigt og bistaa hende med Raad og Daad. Men hun bare rødmede, og Ordene blev ligesom siddende i hendes Hals.

„Se, Finsen,“ vedblev Bülow glad, „jeg har ogsaa noget til Dig! — til Afsked. Tag denne til Erindring!“

Han tog frem en stor og tung Ring med Brillanter, et prægtigt, gammelt Arvestykke og kastede det behændigt i Vennens Glas.

„Skaal, Finsen! Løft nu Vinen op i Lyset! . . . Se, hvor disse døde Stene gnistre! — og de er dog over to hundrede Aar gamle. Naar jeg en Gang kommer tilbage, — naar jeg en Dag længes hjem, som jeg nu længes ud, og kommer tilbage, saa, lover jeg Dig, vil jeg tage fat, hvor jeg slap, bare stærkere og gladere, end før. Farvel, Finsen! — og Tak, — Tak for alt, hvad Du i din Trofasthed har været for mig . . .“

De to Venner omfavnede hinanden. De var begge bevægede, — mest dog Finsen, der bøjede sig dybt over Glasset og langsomt fiskede Ringen op, mens hans Øjne blændedes af Taarer.

„Nu maa jeg gaa!“ sagde Bülow.

„Herre Gud, saa tidligt!“ udbrød Finsen.

„Ja, Du ved: jeg skal jo afsted med første Tog.“

„Saa skal Du køre hjem! Jeg vil gaa at faa purret Kusken ud. Vi kan ta'e den lille Jagtvogn og de Brune, saa er Du hurtig hjemme, — og saa kan vi da sidde sammen en lille Tid endnu.“

„Aa, lad mig gaa, som jeg plejer,“ bad Bülow.

Men Finsen var allerede forsvunden for at give Ordre.

Tilbage sad Anna Margrethe og Bülow. De sad ganske tæt ved hinanden, tavse. Anna Margrethes Hjærte bankede saa højt, at hun kunde høre dets Slag. Han sad ganske som før, og legede adspredt med sin Cigaret.

„Hvor din Fa'er er prægtig!“ udbød han endelig.

„Ja, han er god,“ svarede hun, glad ved at faa sagt noget.

„Han har mere Hjærte i Livet, end — end alle Jer andre tilsammen, Anna Margrethe?“

„Hvorfor fortæller Du mig dét, Bülow?“

„Aa, det faldt mig bare saadan ind. — Jeg kender kun ét eneste Menneske hér, som ligner ham“

„ Cousine Julie formodentlig!“

„Ja, netop! . . . Det er underlig nok; men man sporer tydelig Slægtskabet.“

„Det er jo en stor Ære for Fa'er,“ bemærkede hun lidt spidst. Men hun fortrød det

strax og tilføjede rødmende: „eller for Julie, — ligesom man tager det.“

Der blev en Pavse. Der var saa stille paa Verandaen, at man kunde have hørt en Knappenal falde paa Gulvet. Saa var der en underlig laaden Natsværmer, der pludselig stødte — atter og atter — mod den røde Ampel, for tilsidst at forsvinde bag Kuplen og, halvstegt, svirre rundt derinde om det glødende Glas.

„Hvad vil Du egentlig der borte — dér, hvor Du skal hen?“ spurgte Anna Margrethe nu ganske lavmælt og sáa op paa ham.

Han tav og sáa pludselig skarpt paa hende.

„Kan Du ikke forstaa det?“ spurgte han saa.

„Du skulde ikke gaa paa denne Rejse, Bülow,“ vedblev hun, „Du skulde ikke.“

„Hvorfor ikke?“

„Fordi det er klogere at blive hjemme: Det vil snart mærkes i din Bedrift, at Husbonden er borte, og onde Tunger ville hvisle efter Dig, Jens Bülow: „Se! — nu render han af Gaarde: Han maa ha'e en ond Samvittighed!“ “

„Og derfor mener Du, at jeg skulde blive hjemme? — Hør, Anna Margrethe! hvis jeg skulde leve mit Liv og indrette mine Handlinger efter „Tungernes“ Dictat, saa vilde det snart være ude med mig. Jeg forsikkrer Dig: Jeg bryder mig ikke om disse Tunger! Lad dem hvisle!“

Anna Margrethe sad en Stund og såa ned for sig. Saa løftede hun langsomt Hovedet og saa fast paa ham:

„Bülow,“ sagde han med lav Stemme, „gid Du var, som — som vi andre.“

„Aah, Du! der er vist — ret besét — ikke saa stor Forskel paa os, som Du troer.“

„Jo, der er. Og — Du vilde have større Mulighed for at blive lykkelig, om Du forstod at føje Dig mere efter — efter Omstændighederne, og efter dét, der er Skik og Brug . . . Vær ikke vred, fordi jeg siger det: Jeg vilde gjerne vide Dig lykkelig.“

„Hejh! Anna Margrethe,“ udbrød han med et noget bittert Lune, „slap det dér ud! Synes Du ikke, at jeg længe nok føjede mig efter Omstændighederne? Synes Du ikke, at jeg længe nok stod og stirrede paa denne Bom, der hedder „Skik og Brug“, før jeg betalte Bompengge og satte over den? — — Lykkelig? — Jeg har aldrig, aldrig følt mig lykkeligere, aldrig friere, end fra det Øjeblik af, da jeg fik Kleresi og Orthodoxi og „alle gode Borgere“ paa Halsen! Jeg følte nemlig da, som ingen-sinde før, at jeg kun havde Valget mellem at hugge mig igennem, som dén, jeg er og ikke skammer mig for at være, eller — at synde mod den — ja! mod den „Helligaand“ i min Personlighed! Og det er en Lykke, at have

taget sit Standpunkt. — Tænk Dig, Anna Margrethe!“ vedblev han med skinnende Øjne: „Jeg har undertiden en Følelse af, at det vil være umuligt for mig nogensinde at blive helt ulykkelig. Jeg holder af saa meget, som I andre ikke kan tage fra mig, selv om I gerne vilde. Hvad I „holde af“, det elsker jeg! Og mangt og meget af det, som I gaa udenom, som I vige for, som for den underlige, graa Tudse, der, klog og taalmodig, kravler over Vejen, — dét tager jeg op og varmer det i min Haand og lærer det at kende og kommer til at elske det med. Nej, Anna Margrethe! jeg har aldrig været lykkeligere, end nu! aldrig klarere over mig selv“ — —

— — „Og Du er slet ikke bitter? — paa alle dem, der har svigtet Dig ved Valget, paa alle disse „Venner“, som sky have trukket sig tilbage fra Dig — paa al denne Pøbel?“

„Aa — nej, Du; hvorledes skulde Menne-skene kunne være anderledes? — Jeg har tænkt og grublet over alt dette. Men jeg blev ikke bitter: Hvorledes skulde det kunne være anderledes? Vi opdrage jo endnu vort Folk i en social Moral, der maaske turde findes anvendelig for nogle Aarhundreder siden. De Skriftkloge have rakt og strakt Christendommens stolte Legeme saa længe paa Fortolkningens Prokrustesseng, at der snart kun er tilbage et eneste, sørgeligt Stykke af dette Legeme.

— Hoved og Hjærte og Fødder er borte. Læg hertil Resultaterne af den politiske Fortolkningskunst, — Perfiditeten, Lumpenheden og Dumheden, der, som tre ligeglade Soldegaster, dingledede, hoverende og piftende, Arm i Arm gennem det undrende Folks sløvede Rækker; — læg hertil: Manglen paa Mænd, — jeg mener paa virkelige Hanner, — der ikke for en Mark idag ville æde den Kaal, de igaar spyttede i, der ikke luge Nælder med deres Oldemo'ers Sukkerske, men med de bare Næver, — der ikke sige: „Gud vel-signe Jer“, og mene: „Fanden ta'e Jer!“ — og: hvad har vi Ret til at vente!“

Der blev en lang, lang Pavse. Og den underlige, laadne Natsværmer holdt op at svirre deroppe i den røde Ampel: Den var nu helt stegt. Og, uden Vinger og Ben, tumlede dens lille Krop ned paa Havebordet.

Saa sagde Anna Margrethe:

„Det er saa trist, dét, Du siger, Bülow. Men — alligevel“ . . .

. . . „Alligevel er det ikke saa trist endda: Hvis man vil være med at drive Djævlen ud, saa er det første Skridt gjort, naar man er nogenlunde klar over, hvor han sidder.“

„Gid Du ikke rejste,“ vedblev hun uden at have hørt hans Svar. „Gid Du ikke rejste, Bülow. Fader er saa bedrøvet over denne Fart. Han vil savne Dig hver Dag. Han vil længes — saa umaadelig. Han vil gaa i en

evig Uro, indtil Du vender tilbage. Han vil snart hver eneste Dag gaa op paa Højen — og sé over til Nakkebjerggaard; og naar han saadan gaar ud og — sér bort, — saa er han bedrøvet, ved jeg . . . Jeg kan se saa tydelig for mig hele den Tid, der kommer.“

„Aa, hvad! om et Aarstid er jeg hjemme igen, — maaske meget før. — Jeg vil ogsaa tænke paa Jer hver eneste Dag, paa din Fader og paa Dig, Anna Margrethe, — og paa dem derhjemme . . .“

. . . „Vi vil staa for Dig i din Phantasi, som et Masse-Photographi,“ sagde hun med et næsten umærkelig bittert Smil, „et Masse-Photographi, Jens Bülow.“

„Nu, — endelig!“ lød Finsens stærke Røst gennem alle Værelserne, „endelig har jeg faaet fisket det gamle Drog op!“

Han kom trampende gennem Dagligstuen ind i Havestuen og tørrede sig med Lommekluden over Panden og bandte ganske smaat og vedblev saa:

„Hvor troer I saa, han var, Sø—ø—øren, gamle Søren? midt om Natten! — Hvor troer I saa, han var? For i sin Seng var han s'Gu' ikke; og i Stalden var der fo'ret af, og i Borgerstuen er der slukket Kl. 10 . . . Jeg har jaget efter ham, som Fanden efter Præstens Sjæl gennem ni Amter! — Og, hvor tror I saa, han

var? — — — Joh, jeg fandt ham — inde hos Mætte Husholderske! Der sad han paa Sengekanten — og røg Tobak — og bladede i Albummet Herre Gud! Han er nu tredsindstyve Aar og bliver dog ved at — at „være hyggelig“, som Mætte siger.“

„Du skændte dog vel ikke, Fa'er?“ spurgte Anna Margrethe.

„Ne—j. Jeg kunde s'Gu' ikke faa mig til det, — skønt der skal jo være slukket overalt Kl. 10. — Jeg følger med Dig til Nakkebjerggaard, Bülow.“

„Det er brillant, Finsen! — Har Du en frisk Cigar?“

— — — — —
Kort efter holdt den aabne Landauer for Døren. Maanen lyste, fuld og klar, over Borggaarden. Paa Stentrappens nederste Trin stod Anna Margrethe. Hun havde endnu Syringen i det gule Haar.

Saa rakte hun for sidste Gang Jens Bülow Haanden:

„Farvel, Anna Margrethe! Farvel! Og lev vel! — Farvel, Anna Margrethe!“

„Farvel, Bülow. Lykke paa Rejsen.“

Saa strammede Søren Linerne. De unge, fyrige Heste satte fra i et Spring, og Vognen knasede afsted over Borggaardens Grus

Anna Margrethe blev staaende paa Trappen. Nu svingede de ned i Alléen . . . Nu glødede

Bülows Cigar mellem Træerne. — Nu tabte Vognrumlen sig langt, langt borte.

Og Anna Margrethe, Finsens kyske Datter, gik op paa sit Kammer.

Dér græd hun, længe og jammerfuldt. Og hun gik i Rette med sin gode Gud, der saa tidligt havde taget hendes Moder fra hende.

I en graagul Ørken, under en graagul Himmel, hvis Sol er dækket af Skyer af graagult Støv, staar et pjaltet Telt og venter paa at blive kastet overende af den giftige Vind.

Det fine, glødende Sand fyger i ustandselig Hast ind gennem Teltlærredets Huller. Som glødende, gustne Snedriver taarner det sig op ved Teltets Indgang, op om Teltstiver og Pæle. Det støvlette, hede Sand hvirvler ind over Menneskene, der ere krøbne i Ly derinde i det pjaltede Telt. Det fylder deres Næsebor og Øjenhuler, deres Mund og Øren. Det sniger sig gennem Mændenes Kapper, ind i deres Huds Porer. Det strømmer, som en giftig Dunst gennem Næse og Svælg, gennem Strube og Luftrør . . .

Derinde i det gule, pjaltede Telt, som snart vil være dækket af kvælende Sand, ligger en

halvdød, febersyg Mand udstrakt paa et oversandet, østerlandsk Tæppe Han hedder Jens Bülow. Og paa Hug omkring ham sidde i sære, folderige Dragter, fire bevæbnede Mænd, med tæt indhyllede Hoveder, stille, stille, — kun nu og da anraabende den fjerne Dalai Lamas Navn med rolig, hul Strubetone.

Under det folderige Stof, der skærmer deres Ansigter, skue de fire Mænd med sorte, skæve, resignerede Øjne paa denne Fremmede, denne lysøjede Franker, der tillidsfuldt kom til dem fra fjerne Egne, som vandt deres Hjærter og tumlede deres Heste og hjalp dem at dræbe det vilde Faar og Ulven og Sumpens vilde Svin med den tommetykke Ryghud og Rørskovens plettede Panther . . . Nu laa han dér — med feberhede, skinnende Øjne og barkedede Læber, afmagret, som den styrtede Hingst dérude, det sidste af Dyrene, der endnu kunde sukke. Og i de sidste tolv Timer havde han nægtet at sætte sine Læber til Skaalen med Resten af den gærede Hoppemælk, som Ali dog havde indviet.

. . . Der fór et voldsomt Vindstød henover det uhyre Land. Det ruskede i Teltet, saa det knagede, og en Sky af Sand faldt ned over Mændene.

— „Hører I Alis Kamelhingst brølede — endnu en Gang,“ mumlede den Yngste.

„Snart vil Du ikke længere faa Brug for

dine skarpe Øren, Knøs," bemærkede Ali efter lang Tavshed.

— „Dala' Lom'! Dala' Lom'!“ paakaldte den unge Mongol. „Herren sé i Naade til os! . . .“
 . . . „Og til denne Fremmede,“ tilføjede en anden af Mændene.

Og der blev atter lang, lang Tavshed i det gule, pjaltede Telt.

Hed og giftig fôr Vinden hen over den Syge. Sandet fæg om hans Hoved og Lemmer. Forgæves dækkede de hans Ansigt: Han slængte Klædet bort og snappede efter Vejret. Jaget af underlige Syner væltede han sig paa Lejet. Han havde ikke længere Kræfter til at rejse sig. Kun nu og da løftede han Hovedet og forsøgte at tale. Men der kom kun en hastig Mumlen over disse skorpedækkede Læber, der allerede havde begyndt at smile.

Og den Febersyges Sjæl fôr saa viden om, fri og stærk, som en ung Falk, der sejler for bredden Vinge, under Sol og blaa Skyer, — ad Hjemmet til.

Han svang sig over Danmarks Have, over Skove og grønne Marker. Han spejdede efter Reden Hejh! Der nede laa den. Dér nede keg „Nakkebjergget“, kullet og brunt, op til ham; — der nede stod én og brændte Sct. Hansblus, en ung, indesluttet Mand, der piskede Baalet med en Stang og med beundrende Øjne fulgte Flammerne, naar de løsnede sig og fløj

bort og udslukkedes i Aftenlysningen . . . Jens Bülow vidste, hvad denne Gut tænkte
Og det klang dernede fra i hans Øren:

„Løgn! Løgn! — alt sammen. — Højere op!“ —

Han steg med ét saa højt, at Skyerne gemte ham. Men alligevel kunde hans skarpe Øje ikke slippe Synerne dernede:

Dér stod hun, Fanny, i „Frueburet“ paa Nakkebjerggaard! — Vidt op med Vinduet! — bøjet smilende, som en Engel, frem over Karmen . . . Og saa dette engleblide Ansigt, som vendte sig, lokkende og med et Udtryk, som den „bodfærdige Magdalenas“, op imod ham, der kom sejlene ad de vilde Veje, — — med Kværken fuld af gloende, giftigt Sand! . .

„Kom igen, min Fugl! — Kom igen, min Fugl! — min elskede, dyrebare Falk!“ varslede hun, — „og sæt Dig paa min hvide Arm! — og hagg den med dit sorte Næb . . .
Min elskede Fugl!“

. . . Men ud fra Hus og Udhus og Kælder, fra Mark og Skov og Have, fra Barnestue og Fæhus og Køkken løftede sig i Chor tusinde smaa, men skingre Stemmers Raab, — nogle lo og nogle græd, og nogle hvên, arrigt og ærligt, og nogle bare peb, som den lille, bitte Mus under Hovedpuden:

„Løgn! Jens Poet, Løgn — alt sammen!
— Højere op! Videre ud!“ — —

Jens Bülow's febersyge Sjæl flaxede med Vingerne i et Øjeblik's smertelig Raadvildhed. Saa steg den igen, steg og steg i Aftenens kølige, skinnende Sol, op under kølige, blaa Skyer, steg — og dalede over Hjemmets de storladne Skove og Enge, hvor netop Raaen kom vandrende, — kom skridtende, — langsomt frem gennem Tykningen — ud paa den brede Eng, og bed sit Aftengræs . . . Aah, hvor saftigt overalt! Vand! Vand! — Vand i hver eneste Jordens Pore! Hejh, for en Læskedrik! . . .

. . . Og dérnedede i alt dette saftige, grønne sad Finsen og Anna Margrethe og samtalede i den aabne Veranda. Og Anna Margrethe var bleven bleg og mager. Hun havde faaet onde Øjne! Og hun stirrede pludselig op efter ham og raabte med iversyg Røst:

„Fa'er! Se, der er han igen, Fuglen, som jeg elsker saa højt, saa højt! — Skynd Dig! Spring! Tag Bøssen og skyd den: Knækker Du hans Vinge, — ja, knækker Du hans Vinge, — aah! saa vil jeg pleje ham saa ømt i Hønsseburet med Klud og med Plaster. Og bliver han død, vil jeg stoppe ham ud og gemme ham hen — under Glas, paa Bordet ved min Seng . . . Ingen elsker ham, som jeg! Ingen, ingen!“

Men op fra den fugtige Have, fra Skoven, fra den kalmusduftende Park løftede sig en sagte, forsigtig Hvisken:

„Løgn! Løgn! — Hun tør ikke gribe Dig i Hammen med modig Haand, naar Du er levende: Nu vil hun eje Dig i Præparat . . . Ha! Ha! Ha! . . . Højere op! Videre ud!“ . . .

„En Siddepind maa hér da være, hvor ên kan hvile et Øjeblik i Fred!“ sukkede Sjælen og flaxede afsted. „En Pind! bare en eneste lille, fugtig Pind, hvor ên kan svale sine Kløer og sit Næb, hvor en kan hvile en stakket Stund!“

Sé! — Dér, nede bag Skovene, skyder „Trolldrynen“ sin Pukkel op i Tasmørket. Og nede i Lyngen ved Bakkens Fød staar Tøsen fra „Madsens Telt“ og kigger med sine store, brune Øjne efter den fremmede Fugl, der sejler deroppe i store, trætte Krese . . . En Lok sort Haar gled frem paa hendes Pande under det røde Hovedklæde, der var knyttet under den buttede Hage. En tynd blomstret Trøje og et tyndt, sort Bomuldsskørt, et uldent Schavl, et Par plumpe, lappede Sko, — og en Byldt i den lille, brune Haand, og saa — stikkende frem af Bylten, en grøn Flaskehals af en Tre-pægleflaske, — alt dét saa og genkendte Jens Bülow's vildfarende Sjæl højt oppe fra med sit Falkeøje . . .

. . . Tyst og stille dalede den trætte, tørstige Fugl ned. Ingen Stemme løftede sig, ingen varende, varslende Røst. Han sad i Lyngen ved hendes Side, Falken med de trætte

Vinger og den tørstende Tunge. Hun strøg ham godsindet over Nakken. Og en mild Fred sænkede sig over ham.

„Vil Du ha'e en Slurk Drikke, Du?“ spurgte hun, og hendes Haand rev med et muntert Svup Proppen af Flasken, „Dér! — Det er rigtignok bare tynd Drikke, dét, min Ven. Men — Drikken er min, og jeg forlanger jo ikke noget for den. Drik nu! Jeg er glad, naar bare Du vil drikke —“ — — — — —

„Stormen har lagt sig!“ forkyndte Ali fra Teltets Dør om Morgenen ved Solopgang.

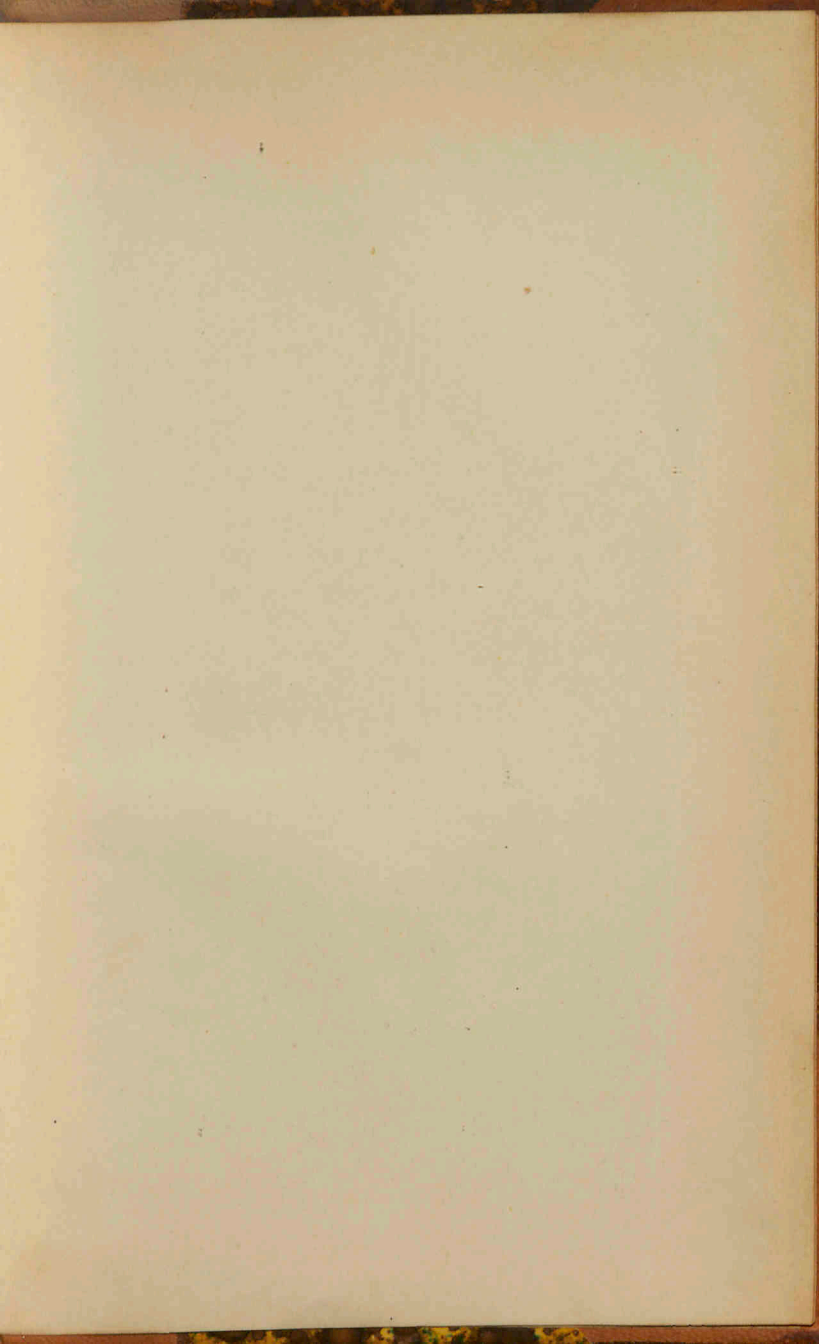
„Og Bårdma har nu faaet den fremmede Ven til at drikke den sidste Rest af den indviede Tschigan,“ meldte den Yngste tilbage.

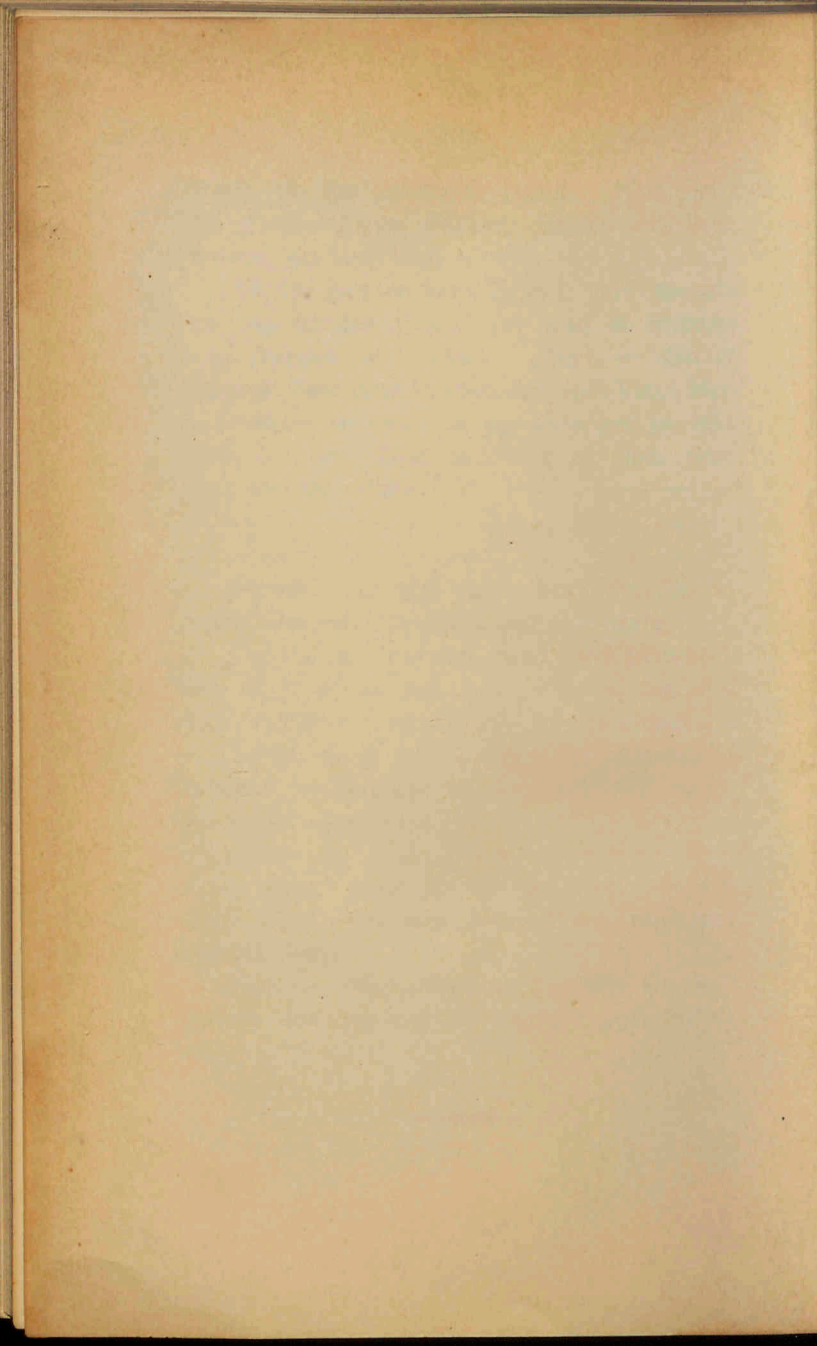
„Langt, langt borte øjner jeg Kameler og Ryttere,“ vedblev Ali og skyggede med Haanden for Morgensolen.

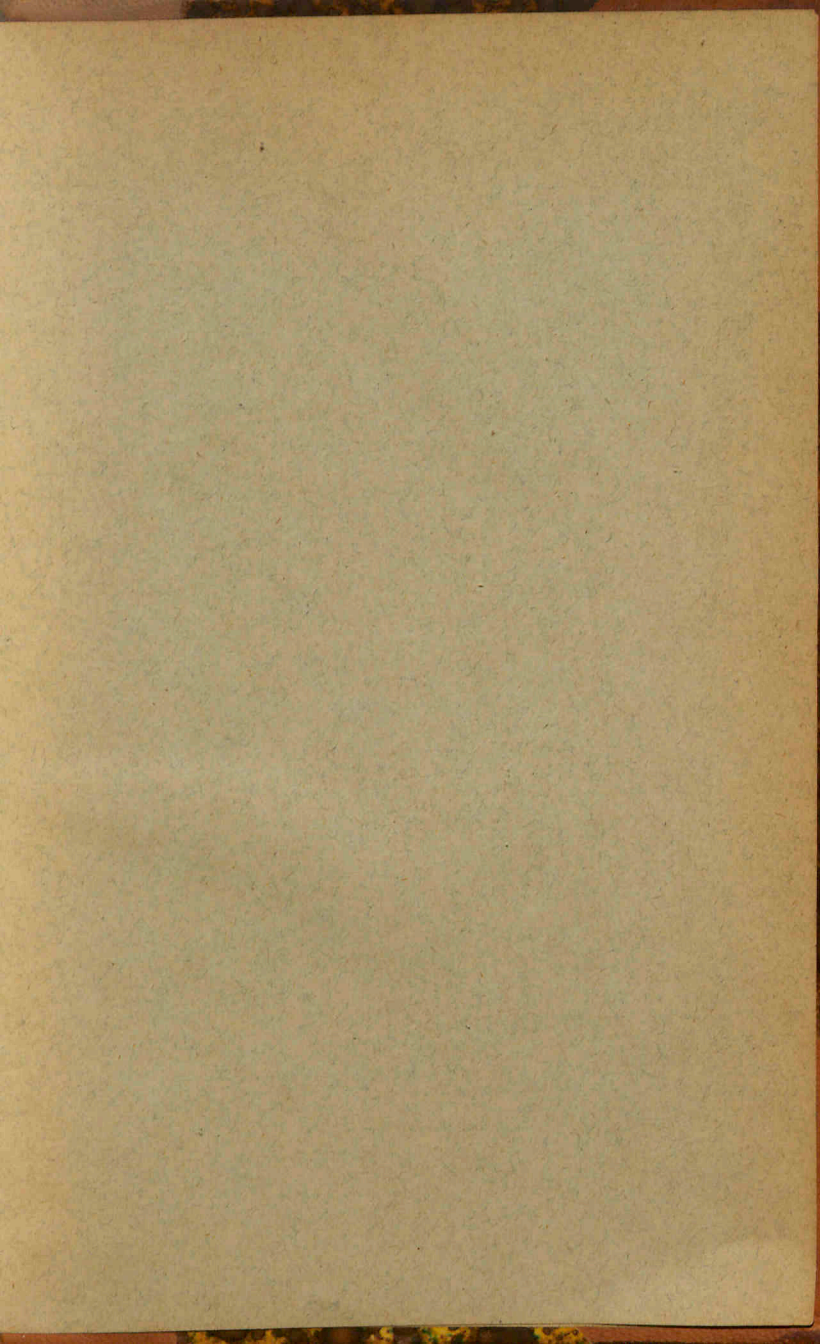
— „Aah! hvor dit Øl er tyndt, — Du ærlige Tøs!“ sukkede Jens Bülow omtaaget inde fra Teltet.

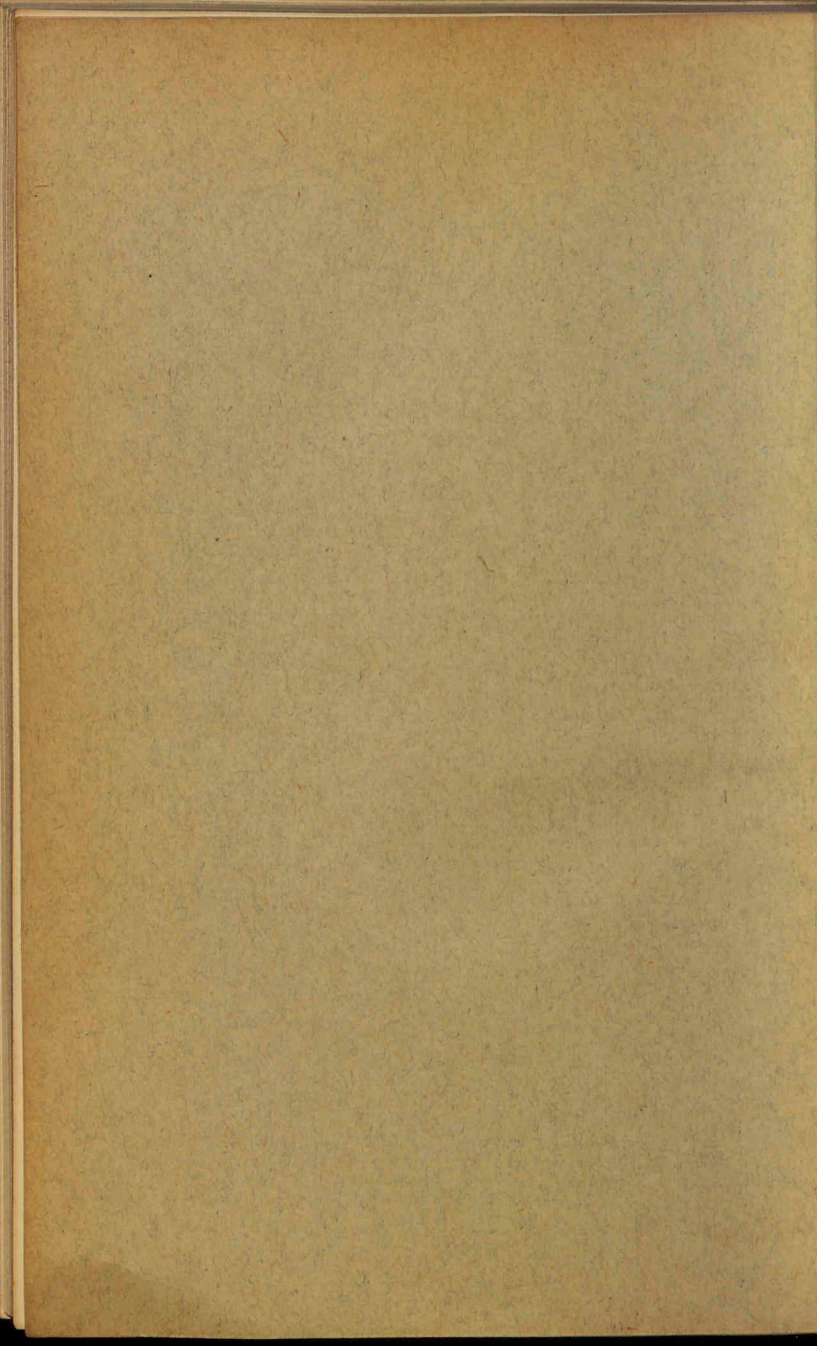
„Hør! — Nu kalder han paa sine Guder!“ mælede den værdige Ali og gik bort for at bede.

KGL. BIBL.
CARL PETERSENS
BIBL.
GOTTERSGADE 14.

